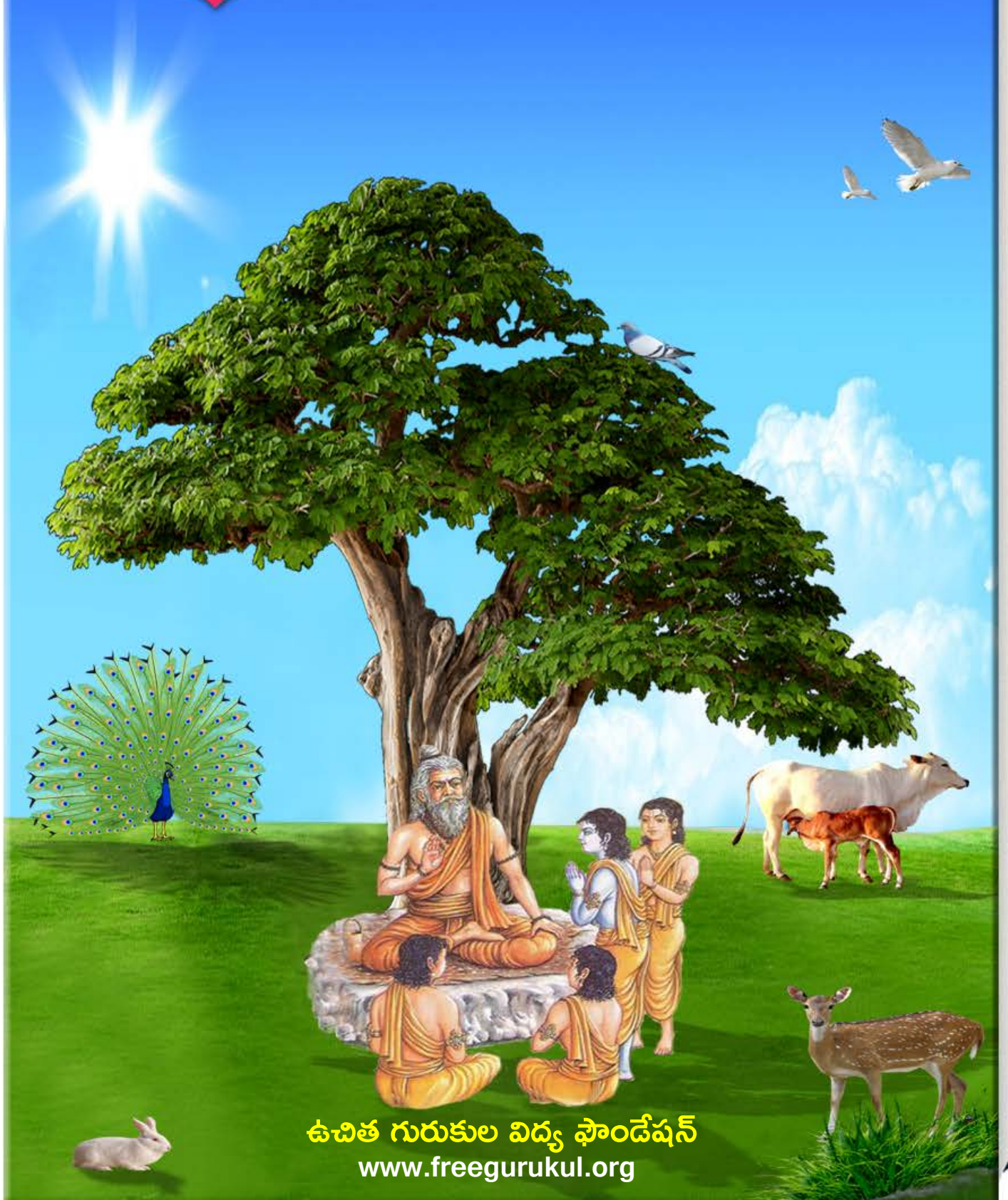

ధర్మము

సంస్కృతి - సంప్రదాయం

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాభాజ

గురు గౌతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు మైత్రన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరభక్త్యంద్ర స్వామి

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు చైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమ్మ శారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయీబాబా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Manuscripts
Title:
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language:
Scanning Centre: Any Centre
Clear Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions |
Problems | Missing links or
Books

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at ICAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click [Here](#) to know More about DLI ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవనంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

సంస్కృతి - సంప్రదాయం (ధర్మపీఠం)

ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

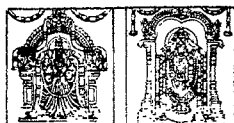
రచయిత్రి

క్రొవ్విడి (తురగా) సూర్య నాగేశమంతకమణి M. A.

హైదరాబాద్

పురాణాలు, ఇతిహాసాలు, దర్మశాస్త్రాలు, జ్యోతిర్మూర్త్యులు - వంటివానిలోని వివిధ అర్థ భారతీయ విజ్ఞాన విశేషాలు, మనం పొందించే అనేక ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు - వంటి ప్రాచీన విజ్ఞానానికి సంబంధించిన అనేక విశేషాలు, వివరణలు, దర్మసూక్ష్మలు, పౌరాణిక మూల గాధలు. వీటిపై పాఠాల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు.

కృత్తి సమర్పణం :

కలౌ కుమార రూపేణ షణ్ముఖో భగవాన్ హః :

దృశ్యం తైక ముఖేనైవ వేంకటాచల నాయకః॥

“సుబ్రహ్మణ్య కుమారాఖ్యా విష్ణోఖ్యా వేంకటాచలే।

శేష శైషీ కల్యాణాహీ సర్వచైతన్య రూపిణీ।

శ్రీ వేంకటేశ్వర రూఃణ కలౌ ప్రత్యక్ష దర్శనం॥

శ్రీ లక్ష్మీ వదా వరీ సమేతుడు, దేవీ, హరి, హర, సుబ్రహ్మణ్య

స్వరూపుడైన శ్రీ వేంకటాచల నాయకడు, శేష శైలవాసుడు

శ్రీనివాసుని పదకమలాలకు ఈ గ్రంథాన్ని అంకితంగా భక్తితో

సమర్పిస్తున్నాను.

క్రొవ్విడి(తురగా)సూర్య నాగ శమంతకమణి M. A.

This book is published with the financial assistance of Sri Tirumala Tirupathi Devasthanams under their scheme

**“AID TO PUBLISH
RELIGIOUS BOOKS”**

ఈ గ్రంథ రచనలో నాకు ఉపకరించిన

ప్రామాణిక గ్రంథాలు :

శుక్ల యజుస్సంహిత, కృష్ణ యజుస్సంహిత, తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణం, ఐతరేయ బ్రాహ్మణం, గోపద బ్రాహ్మణం, షడ్వింశ బ్రాహ్మణం, తైత్తిరీయారణ్యకం, ఐతరేయారణ్యకం, అగస్త్య సంహిత, మారీచ సంహిత, భృగు సంహిత, వశిష్ట సంహిత, పరాశర స్మృతి, ఈశావాస్యోపనిషత్తు, కేనోపనిషత్తు, కఠోపనిషత్తు, ప్రశ్నోపనిషత్తు, ముండకోపనిషత్తు, మాండూక్యోపనిషత్తు, తైత్తిరీయోపనిషత్తు, ఐతరేయోపనిషత్తు, ఛాందోగ్యోపనిషత్తు, బృహదాథణ్యకోపనిషత్తు, ఆవశ్తం బసూత్రాని, మత్స్యపురాణం, మార్కండేయ పురాణం, భాగవత పురాణం, భవిష్య పురాణం, బ్రహ్మ ధ శురాణం, బ్రహ్మపురాణం, బ్రహ్మ వైవర్తపురాణం, వామన పురాణం, వాయుపురాణం, విష్ణుపురాణం, వరాహ పురాణం, అగ్నిపురాణం, నారదపురాణం, వద్వపురాణం, లింగపురాణం, కూర్మపురాణం, స్కాందపురాణం. విష్ణుధర్మోత్తరపురాణం, శైవాగమం, పాంచరాత్రాగమం, వైష్ణవాగమం, వైఖానసాగమం, సువ్రభేదాగమం, కామికాగమం, గృహ్యసూత్రాలు, మనుస్మృతి, చరక సంహిత, సుశ్రుత సంహిత, సమరాంగణ సూత్రధారం, మానసారం, అపరాజితపుష్ప, శిల్పకళాదీపిక, విశ్వకర్మవాస్తుశాస్త్రం, మండన సూత్రధారం, రాజనింహవాస్తువు, దీపావళి, వాస్తుశాస్త్రము, శిల్పరత్నము, మయమతము. ఈశాన శివగురుదేవ పద్ధతి, ఇత్యాది వాస్తుశాస్త్ర గ్రంథాలు; జాతక పారిజాతము, బృహత్పశరహారాశాస్త్రము, బృహజ్ఞాతకము, పూర్వకాలామృతము, ఉత్తర కాలామృతము, బృహద్దైవజ్ఞరంజనము, జ్యోతిర్విదాభరణం వంటి జ్యోతిశ్శాస్త్ర గ్రంథాలు; ఇంకా పురుషార్థ చింతామణి, వీరమిత్రోదయం, విశ్వామాధవీయం, అమరకోశం, దర్శనీందు, నిర్ణయ నీందు, స్మృతికౌస్తుభము, వాల్మీకి రామాయణము, వ్యాస కృత భారతము, తదంతర్గత భగవద్గీత, శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము, శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము, హరివంశం - ఇత్యాదులు.

బాల్యాదిగా ఈ గ్రంథాలను అధ్యయనం చేసి ఉండడం - ఈ గ్రంథ రచనలో నాకు ఎంతగానో ఉపకరించింది. ఆయా గ్రంథకర్తలకు - శిరసా ప్రణమిలుతున్నాను.

భండన నిమిత్తం కోద్ చేసిన అప్రామాణిక గ్రంథాలు : 1. విచిత్ర రామాయణం, 2. అద్భుత రామాయణం.

కొవ్వొడి (తురగా) సూర్య నాగ శమంతకమణి, యం. ఏ.

హైదరాబాద్

మ న వి

ఆర్థమైన భారతీయ విజ్ఞానం - సకల విజ్ఞానికి ప్రథమ సూక్ష్మోదయం. భువన భవనాన్ని తమ విజ్ఞాన దీధితులతో దీప్తివంతం చేసిన - ద్రవ్యలైన ఋషి ప్రవరుల పరంపరలోనిది ఈ భారత జాతి. ఈ జాతికిగల సాంస్కృతిక వారసత్వం నాన్యతోదగ్ధుని రూపైనది.

అంతటి మహత్వ పూర్ణమైన మనదాత్రను కలిగి ఉండి కూడా - రాజకీయమైన అటవైట్లుల ఫలంగా భారత జాతి వైదేశిక బాహుదాస్యానికి లోను కావలసి వచ్చింది. అట్టి స్థితిలో భారత జాతీయైక్య సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు తిరిగి వెలుగు చూపాందే -

మన సంప్రదాయాలలో దాగి ఉన్న అంతర్జాతీయమిదీ? ప్రతి విషయానికీ ప్రామాణికంగా, శిరోధ్యంగా మనం చెప్పుకొనే వేదాలలోనూ, ధర్మ శాస్త్రాలలోనూ, పురాణాలలోనూ ఉన్న విశేషాంశాలేమిటి? ఇవన్నీ జాతికి వివరించడం అవసరం.

రామాయణ భారత భాగవత గాథలకు గురించి ప్రజానీకంలో ఎన్నో అవగాహాలు, అపోహలు - ప్రచారంలో ఉన్నాయి. వాటికి సంబంధించిన వాస్తవాలను జనానీకానికి తెలియపరచ వలసిన అవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది.

వేద శాస్త్ర పురాణాలలోని విషయాలను గురించి, మనం పాటించే ఆనేక సంప్రదాయాలను గురించి ఎన్నో సందేహాలు నేటి సామాన్య ప్రజలకూ, ముఖ్యంగా యువతకూ ఉన్నాయి. ఈ సంప్రదాయాలలో, శాస్త్రాలలో ఉన్న అంతర్జాతీయమిదీ? ఇవి ఏయే కారణాలుగా ఏర్పరచబడ్డాయి? వాటిని ఏర్పరచిన మహనీయులు ఆశించిన పరమ ప్రయోజనాలు ఎటువంటివి? ఇత్యాది విషయాలన్నిటినీ నేటి యువతకు వివరించవలసిన అవశ్యకత ఎంతైనా ఉన్నది.

ఋషిప్రవరుల వారసత్వంలోని మహత్వ పూర్ణతనూ, లేజో గరిమనూ భారత జాతి తిరిగి పొందాలనే ఆశయంతో చేసిన ప్రయత్నమిది.

పరంపరాగతమైన ఆర్థభారతీయ మహావిజ్ఞాన లేజు: పుంజుంపైన అవతించుకొని ఉన్న నిపుణును తొలగించి - ఆ కారితీర్పులను జాతికి పునర్దర్శనం చేయించాలనే సదాశయంతో పరమేశ్వరార్పణంగా చేసిన ఈ ప్రయత్నానికి సహృదయతతో స్వాగతమిచ్చి ఆదరణలనే విజ్ఞానంతో ఈ గ్రంథాన్ని స్థిరముందు ఉంచుతున్నాను.

విజ్ఞానానికి మూలం ప్రశ్న. తెలుసుకోవాలనే తృప్తికు బీజం సందేహం ఈ ప్రశ్నలకూ సమాధానాలకూ ఉంది ప్రారంభం మాత్రమే. సహృదయమైన పాఠకులు - ఏ సందేహం కలిగినా - దానిని ఈ గ్రంథంలో ఇచ్చిన నా ఎడనకు వ్రాయవచ్చును. తర్వాతి భాగాలలో ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానం ఈయబడుతుంది.

“సంస్కృతి సంవనాయం” (దర్శనీయం) అనే ఈ గ్రంథం భారతీయ ఆర్ష సంప్రదాయానికి చెందిన అనేక ప్రాచీన విజ్ఞాన విశేషాలనూ, దగ్ధ సూక్ష్మానూ, మూల గాఢ నూ వివరించడానికి ఉద్దేశించబడింది.

వేదాలు, ఉపనిషత్తులు. పురాణాలు. స్మృతులు, ఇతిహాసాలు ఇత్యాదులలోని దగ్ధ సూక్ష్మాలూ గురించి ఎన్నో విశేషాలు దీనిలో వివరించబడినాయి.

శాస్త్ర విషయాలను గురించి, ఆర్ష సంప్రదాయాన్ని గురించి - సామాన్య పాఠక జనానికి కలిగే అనేక సందేహాలకూ ప్రశ్నలకూ సమాధానరూపమే ఈ గ్రంథం.

ఇది హేతువాదయుగం. ప్రతి విషయాన్నీ - “ఎందుకు? ఏమిటి? ఏ విధంగా?” - అని ప్రశ్నించడం ప్రస్తుతకాల లక్షణం. ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పకలిగితేనే ఆర్షమైన భారతీయ సంప్రదాయం మనగలుగుతుంది. ప్రాచీనార్ష విజ్ఞాన విషయంలో ప్రస్తుత సమాజానికి కలిగే సందేహాలకు సమాధానం చెప్పడమూ, ఆర్షమైన విజ్ఞానానికి సంబంధించిన వివిధ విషయాలను శాస్త్రబద్ధంగా వివరించడమూ, ఆర్షభారతీయ విజ్ఞానానికి సంబంధించి ప్రజాసీకంలో ప్రచారంలో ఉన్న అనేక అపోహలను తొలగించడమూ, ఆర్షభారతీయ విజ్ఞానానికి ప్రజాసీకంలో ప్రాచుర్యాన్ని కలిగించడమూ - ఈ గ్రంథలక్ష్యాలు.

ఈ గ్రంథంలో ఉదాహరించిన, వివరించిన - విషయాలేవీ నిరాధారాలు కావు దీనిలో నేను మనవి చేసిన విషయాలన్నీ సప్రమాణాలని సవినయంగా విన్నవించుకొంటున్నాను. ఆర్షవిజ్ఞాన రాశీధారాలైన గ్రంథాలనూ, సర్వలూ శిరోధార్యంగా అంగీకరించదగిన గ్రంథాలనే ప్రమాణంగా స్వీకరించాను. ఆయా గ్రంథాంతర్గతమైన విషయాలనూ, ఆయా గ్రంథకర్తలు నిష్కర్ష చేసిన విషయా

అనే పరమ ప్రమాణంగా స్వీకరించాను. వివాదాస్పదమైన తావులలో ఆయా గ్రంథకర్తల అభిప్రాయాలే ప్రమాణాలు. రామాయణ భారత విషయాలకు వాల్మీక రామాయణాన్ని, వ్యాసభారతాన్ని మాత్రమే స్వీకరించాను. వానికి భిన్నమైన, వ్యతిరేకమైన జనశ్రుతులనూ, అపార్థాలనూ, ప్రవాదాలనూ నిర్ద్యంధంగా ఖండించి, మూలకర్తల హృదయాన్ని అవిష్కరించడమే నేను చేసినది.

ఈ గ్రంథంలోని విషయాలన్నీ ఇంకా ఎంతో సవిస్తరంగా చర్చించ దగినవి. వీనికి గ్రంథప్రమాణాలు కూడా - ఇవ్వదగినవి ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. కానీ పాఠకులకు విసుగు కలగకూడదనే అభిప్రాయంతో - ప్రతి విషయాన్నీ కూడా ప్రయత్నంతో కుదించి వ్రాయవలసి వచ్చింది. చెప్పదగిన విషయం ప్రతి సందర్భంలోనూ ఇంకా ఎంతో ఉన్నప్పటికీ - చెప్పాలనే ఉత్సాహాన్ని సంయమనంతో నియమించుకోవలసి వచ్చింది. కారణం - గ్రంథవిస్తర దీర్ఘి, పాఠకుల పరిస్పందనం ఏవిధంగా ఉండగలదోనన్న సందేహమూ మాత్రమే. సహృదయులు ప్రోత్సహించినట్లయితే - మరంతగా విషయాన్ని అంద జేయడానికి అభ్యంతరం ఏమీలేదు.

ఈ గ్రంథాన్ని వ్రాసి ప్రచురించడం ద్వారా విజ్ఞానానికి నా ఓపిన కాలది సేవ చేసి - ఋషి ఋణం తీర్చుకొంటున్నానని నా వినమ్ర భావన.

“.....తెలిసి పలుకుట కష్టంబు

శూలికైన తమ్మిచూలికైన

ఏబుడ జనుల వలన విన్నంత కన్నంత

తెలియ వచ్చినంత లేట పరతు.”

అని విన్నవించుకొంటున్నాను.

వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, దర్మశాస్త్రాలు, స్మృతులు, పురాణాలు, ఇతి హాసాలు - మొదలైన ప్రాచీన విజ్ఞానానికి సంబంధించిన వివిధ విషయాలకు చెందిన సందేహాలకు సమాధానాలను ఇప్పించడానికి, శాస్త్రవివాదాల పరిష్కారానికి, అంతరార్థాలను చెప్పించడానికి 1988లో ఆంధ్ర ప్రభ వారపత్రికవారు ‘దర్మపీఠం’ శీర్షికను ప్రారంభించారు. అనాటినుండి నేటివరకూ ఆ శీర్షికలో పాఠకులు ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ప్రతివారమూ అడిగిన ప్రశ్నలకు నేనిచ్చిన సమాధానాలివి. ఆంధ్రప్రభ వారపత్రిక “దర్మపీఠం” “సంస్కృతి సంప్ర

దాయం" శీర్షికలలో ప్రచురించు పాఠకాదరణనూ, పండిత జనామోదాన్ని పొందాయి.

ఆర్థ భారతీయ విజ్ఞానానికి తిరిగి వెలుగు చూపదలచి - "ధర్మపీఠం" శీర్షికను ప్రారంభించి క్లాసుసీయంగా నడిపించిన అభినందనీయులు - ఆంధ్ర ప్రభ సంపాదకులు శ్రీ పొత్తూరి వే.కదేశ్వరరావుగారికి, 'సంస్కృతి - సంప్రదాయం' శీర్షికను ప్రారంభించి అభినందనీయంగా నడిపిస్తున్న శ్రీ వాకాటి పాండురంగారావుగారికి, ఈ శీర్షికలను అత్యుత్తమంగా నిర్వహిస్తున్న శ్రీ తిరుమల రామచంద్రగారికి శిరసా నమస్కరిస్తున్నాను. వారు ఈ శీర్షికలను ప్రారంభించిన దానికి ఫలంగా ఆర్థ విజ్ఞానానికి నేను యదాశక్తిగా సేవవేయడం సాధ్యమయినందుకు వారికి నా కృతజ్ఞతా ప్రణామాలు. నా రచనలను ఆదరించిన ఆంధ్రప్రభ పాఠక లోకానికి నా వందనాలు.

మాన్యులు మా అన్నగారైన శ్రీ 'సిరివెన్నెల' సీతారామశాస్త్రిగారు, మాన్యులు డాక్టర్ శ్రీ మహీధర నళినీమోహన్ రావుగారు - ఇచ్చిన ప్రోత్సాహం వల్లనే నేనీ గ్రంథాన్ని ప్రచురించగలిగాను. పూజ్యులైన వారిరువురికీ నా కృతజ్ఞతా వందనాలు.

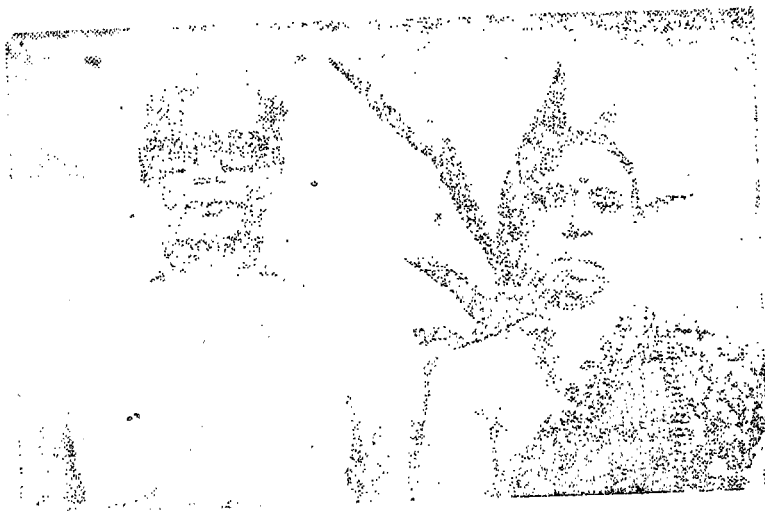
ప్రింటర్ యొక్క లోపంవల్ల వచ్చిన అచ్చు తప్పులను పాఠకులు క్షమించాలని నా విన్నవం.

ఈ గ్రంథ ముద్రణకు ఆర్థిక సహాయం చేసిన శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారికి నా కృతజ్ఞతా నమస్సులు.

నాకు తమ ఆమోద సహకారాన్ని అందించిన శ్రీ T. R. రావుగారు (న్యూఢిల్లీ), పారి కుటుంబ సభ్యులకు నా కృతజ్ఞతలు.

క్రొవ్విడి (తురగా) సూర్య నాగ శమంతకమణి యం. ఏ.

పై ద్రా ణ ద

విత్తరాదులు శ్రీ తురగా సుందరి సిరారామ వెంకట హనుమంతరావుగారు
 నాద్ డిప్లొమింట్ ఆఫ్ ఎకనామిక్స్, బి. ఎన్. కాలేజీ నరసాపురం

హత్తమూర్తి శ్రీమతి వెంకట రామ సత్యవతి.

పుష్కలైన నా జన్మ ప్రదారలకు, నా మాతామహి
 పల్లారి మహాలక్ష్మమ్మగారికి నా శక్తి ప్రవర్తలను
 తెలుపుకొంటూ శిరసా నమస్కరిస్తున్నాను.

నా బాల్యంలో ప్లానులో పురాణ కథలు చెప్పిన మా స్కూలు చీఫ్
 పూజ్యులు బ్రహ్మశ్రీ ముష్టి గురుమూర్తిగారికి
 నా కృతజ్ఞతా వందనలు అర్పిస్తున్నాను.

కొవ్వడి (తురగా) సూర్య నాగ శమంతరమణి M. A.

పై ద త త ద

విషయ సూచిక

ప్రశ్న
సంఖ్య

ప్రశ్న

పేజీ
సంఖ్య

1. "శ్రీవాతాపి గణపతి భజేహం..." అనే కీర్తనలో
గణపతి, వాతాపికి ఏమి సంబంధం? 1
2. దేవాలయాలలో ద్వజస్తంభాలెందుకు? వాటి ప్రాముఖ్యం ఏమిటి? 2
3. హరిశ్చంద్రుని గురించి వేదంలోనూ, పురాణాలలోనూ, కావ్యాలలోనూ రక రకాల గాథలు - పరస్పరం సంబంధం లేనివి ఉన్నాయంటారు. అవి ఏవి? 11
4. శుక్రాచార్యునికి తెలిసిన మృత సంజీవని విద్య బృహస్పతికి ఎందుకు తెలియదు? 15
5. దశరథుని కుమార్తె కాంత - కౌసల్య, సుమిత్ర, కైకేయిలలో ఎవరి కుమార్తె? 16
6. ద్రౌపది కాక ఇతరులెవరైనా బహు భర్తలను కలిగి ఉన్న భార్యలు - ప్రాచీన కాలంలో - ఉండి ఉన్నారా? 17
7. బ్రాహ్మణుడైన పరశురామునికి, శత్రుయుడైన విశ్వామిత్రునికి బంధుత్వం ఉందా? 18
8. శివ దనువును ఎత్తలేని రావణుడు - ఆ దనువును ఎత్తిన సీతాదేవిని ఎలా ఎత్తుకొని పోగలిగాడు? 20
9. మహాభారతంలో పాండుపుత్రులు పాండవులు, దృతరాష్ట్రుని పుత్రులూ కౌరవులూ ఎలా ఐనాకు? అన్నదమ్ముల సంతానం లకు ఆ తేడా ఎలా వచ్చింది? 23
10. శ్రీరాముడు, పరశురాముడు - ఈ రెండు అవతారాలెత్తినది శ్రీమహావిష్ణువే. మరి ఈ రెండు అవతారాలూ ఒకేసారి ఎదురు పడతాయి. అదెలా సాధ్యం? 26

- 10 A. పంచదీములు ఒకే సమయంలో జన్మించారని అంటారు.
నిజమేనా? వారు ఒకే సమయంలో, ఒకే నక్షత్రంలో
జన్మించినప్పటికీ - వారి జీవితాలు ఒకేవిధంగా నడవక
పోవడానికి కారణం ఏమిటి? 28
11. గరుడ గర్వభంగం అంటారు కదా? అదేలా ఆరిగింది? 31
12. పంచావ్యరం అంటే ఏమిటి? ఈ విషయం ఏ సాదర్పంలో
ఎవరిచేత ప్రస్తావించబడింది? 32
13. సావిత్రి యమునితో పోరాడి భర్తను బ్రతికించుకొంది.
అప్పుడు పురుషులలో ఎవరైనా ఉన్నారా? 33
14. "గజ కచ్చసాలవలె పోరాడుకొంటున్నారు" - అని
అంటారు. దాని అర్థం ఏమిటి? 34
15. ధర్మరాజు చేసిన ఆశ్చర్యమేధయాగం కంటే సక్తు ప్రస్థుని
దానమే గొప్పదని అంటారు. ఎందుకు? 35
16. రావణ. కుంభకర్ణ, విశీషణుకు వివాహాలు ఏవిధంగా జరి
గాయి? వారి భార్యలెవరు? 37
17. అష్టావక్రుడు ఎవరు? అతని జన్మవృత్తాంతం ఏమిటి? 38
18. ఒకరికిచ్చిన వస్తువును మరొకరి కివ్వరాదని ఎందుకు
అంటారు? 39
19. మునులు తాము శపించిన వారిమీద తమ కమండలంలోని
నీరెందుకు చల్లుతారు? 41
20. కాపజలాన్ని విడవకపోతే కాపం పనిచేయదా? 44
21. రావణుని తల్లివైపు పూర్వీకులు ఎవరు? 45
22. మృగధణాలు అనగా ఎవరు? వారి వృత్తాంతం ఏమిటి? 47
23. కూర్మణు భర్త ఎవరు? ఆమె వృత్తాంతం ఏమిటి? 48
24. ఆరుణుడు ఎవరు? అతడు సూర్యునికంటే ముందుగా పసాడని
అంటారు, నిజమేనా? ఆరుణుడు, సూర్యుడు ఒకరేనా? కాదా? 51

25. జనకుని వద్దనన్న శివ దనువు అతనికి ఎలా అందించింది? ఆ దనువుయొక్క వృత్తాంతం ఏమిటి? 52
26. రామాయణంలో కాకాసుర వృత్తాంతం అంటే ఏమిటి? 55
27. బ్రహ్మరథం అంటే ఏమిటి? ఈ వాదాన్ని ఏ సందర్భంలో వాడతారు? 56
28. త్రిమూర్తులలో బ్రహ్మకు ఆలయాలు లేవు, ఎందుకల్లా? 58
29. శ్రీ మహావిష్ణువు ఆ శేషునిపైన పవళించడానికి కారణం ఏమిటి? 60
30. కర్ణుని తండ్రిపేరు సూతుడు కదా? సూతుడు శౌనకాదులకు పురాణాలు చెప్పినట్లు ఉన్నదికదా? ఈ రెండూ ఒకదానికొకటి సంబంధం లేకుండా ఉన్నాయి, ఇది ఏమిటి? 62
31. అష్టరసలు ఎవరు? 63
32. ఋష్యమూకపర్వత ప్రాంతంలోనికి వారి ప్రవేశించరాదని అక్ష ఎలా ఎచ్చించింది? 64
33. లంకిణి ఎవరు? ఆమె వృత్తాంతం ఏమిటి? ఆమె రాక్షసుని సేవకురాలా? 65
34. జాబాలి, జంబు మాలి- వీరిద్దరూ ఎవరు? వీరికి గల సంబంధం ఏమిటి? 66
- 34A. ఆషాఢమాసంలో గోరింటాకు ఎందుకు పెట్టుకుంటారు? 67
35. పెళ్లిలో నల్లపూసలు, పసి పిల్లలకు, పెళ్లికుమార్తె పెళ్లి కుమారులకు నల్లచుక్క- ఎందుకు పెడతారు? 70
36. ఆషాఢంలో ఆత్రా కోడళ్లు/ అల్లుళ్లు - ఒకే గడపదాటరాదనడానికి కారణం ఏమిటి? 72
37. వ్రత్తి, బూరుగు- పెరట్లో వేయరాదనడానికి కారణం ఏమిటి? 73
38. శని దశలో శనిదోషం-త్రైలాభిషేకం, తిలదానం చేయినై పోతుందా? 74
39. శనివారానికి, బేంకదేశ్వరునికి ఉన్న సంబంధమేమిటి? శని వారం నాడు బేంకదేశ్వర ప్రీతిగా వారనియమం ఎందుకు చేస్తారు? 77

40. తిరువతి. మొదలైన పుణ్యక్షేత్రాలలోని ఆలయాలుకు ఉన్న శక్తి - అదే దేవుని ఆలయం వేరే చోట ఉంటే ఉండదా? 78
41. అగస్త్య భాత అనగా ఎవరు? అగస్త్యభాత అని ఎవరిని అంటారు? ఆకాశరామన్న, అగస్త్యభాత - ఒకేరకానికి చెందినవారా? 81
42. రావణుడు సీతాదేవిని ఏ విధంగా తీసుకొని పోయాడు? ఈ విషయంలో రకతకాల వాదాలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి, వాస్తవం ఏది? 83
43. మహాభారతంలో దృతరాష్ట్రుడు గ్రుడ్డివాడై నందువల్ల అగ్ర జాతైనా, పాండురాజు అభిషిక్తుడయ్యాడు. కాని అగ్రజాని కుమారుడుగా దుర్యోధనునికి రాజ్యార్హత, హక్కు ఉన్నాయి కదా, మరెందుకు యుద్ధం సంభవించింది? 86
44. రావణునికి ఆ పేరు ఎలావచ్చింది? 89
- 44A. భారతంలో చాలామంది వికర్ణులు ఉన్నారు, చాలాతికమకగా ఉంది. దీనిని వివరించాలి. 90
45. రామాయణంలో మందర, రావణుల పాత్రలు లేకపోతే ఎలా ఉండేది? 91
46. రావణుని వంటి దుష్టునికి - మందోదరి వంటి సాధ్వి భార్య కావడం ఎలా సంభవించింది? 92
47. శివాలయంలో నంది కొమ్ముల మధ్య నుండి ఈశ్వరుని దర్శించాలంటారు. ఎందువల్ల? 93
48. వివిధ దేవతలకు ప్రదక్షిణం ఎన్నిమార్లు చేయాలి? 94
49. లంకేశ్వరునికి పదితల లుండడంలోని అంతర్యమేమిటి? 96
50. దేశరాజైన ఇంద్రునికి కాకాసురుడు పుత్రుడు కావడమేమిటి? 97
51. చంద్రుని కొక నూలు పోగు అంటే ఏమిటి? చంద్రునికివ్వ వలసింది నూలుపోగేనా? 98
52. పాండవులకు రాజ్యాన్నీయవలసిన అవసరమేమిటి? 100

53.	నుదుట ఎర్రని బొట్టు చేసికి?	102
54.	రాహుకాలాన్ని ఎడిది పెట్టడం ఎందుకు?	104
55.	గృహదేవతార్చనలో సాలగ్రామం తప్పక ఉండాలా?	105
56.	కొందరు పురోహితులు సాలగ్రామం ఎందుకు దగ్గతుంచు కొంటారు?	106
57.	విష్ణ్వలయాలలో ద్వజస్తంభానికి వతివెన్నులు ఎందుకు కదలాదు?	108
58.	శేవతలకు అనేకులకు కద్దరు భార్యలున్నారు ఎందుకు?	107
59.	కొత్తకోడలు అత్తింట కుడికాలు మోపాలంటారు. చేసికి?	108
60.	అంత గొప్ప శివదనువును విరవమనడం అనుచితం కాదా?	110
61.	శివదనువును విరవడమే ఆర్హతా?	111
62 63	పరశురాముడు, ఆంజనేయుడు, యుగాల తరబడి ఎలాఉన్నాడు?	112
64.	పొట్టివానికి పుట్టెడు ఋదులంటే ఏమిటి?	113
65.	జపం ఉచ్చై స్వరంతో చేయాలా? మనసులో చేయాలా?	116
66.	నాగ పంచమి వర్షదినం ఏవిధంగా ఏర్పడింది?	117
67.	కర్ణునికి ఆ పేరు ఎలావచ్చింది? ఎవరు పెట్టాడు?	119
68.	ఋష్యశృంగుని తండ్రి స్త్రీని కన్నెత్తి చూడని వాడంటారు. అరినిని ఋష్యశృంగుడెలాకుమారుడయ్యాడు?	119
69.	వివాహానంతరం ఆరుందరిని ఎందుకు చూపిస్తారు?	120
70.	పురాణపురుషులు కూడా మాయోపాయాలు చేయడం సమర్థనీయమా?	123
71.	భోజన సమయంలో భిక్షం.	125
72.	బ్రహ్మర్షులు, మహర్షులు, రాజర్షులు, - ఇవి ఋషులలోని పేదలలా?	126
73.	సప్త మహర్షులెవరు? వీరిని ఎవరు, ఏవిధంగా నిర్ణయిస్తారు?	127
74.	యాగ రక్షణ తర్వాత రామలక్ష్మణులను విడిచికు తీసుకొని వెళ్ళడంలో విశ్వామిత్రుని ఆంతర్యం	128

75.	శ్రీరాముడు పోతనను-రామాయణం కాక, భాగవతాన్ని అనువదించమన్నాడేమి?	129
76.	శ్రీరాముడు మానవుడా, దేవుడా?	131
77.	శిష్టులు ఉల్లివెల్లుల్లి, ఎందుకు తినరు?	132
78.	మదైలు, పునైలు ఎందుకు దరిస్తారు?	134
79.	కాలాచార్యముద్ర భుజంతప్పినా వీపు తప్పదు-వివరించండి.	135
80.	సాలగ్రామ చరిత్ర, సాలగ్రామాలలో రకాలు	136
81.	హనుమద్రామాయణం హనుమంతుడు వ్రాశాడా?	138
82.	గొంతెమ్మకొరకలు- అంటే ఏమిటి? ఈ గొంతెమ్మ ఎవరు?	142
83.	హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించడం పొగడ్త ప్రభావమా?	143
84.	వివాహకార్యక్రమంలో వానకం బిడెల ప్రాముఖ్యం ఏమిటి?	144
85.	చుక్కెదురు అంటే ఏమిటి?	145
86.	దక్షిణదిక్కుగా తలపెట్టి ఎందుకు నిద్రించరాదు?	151
87.	ఆర్థం కాని దిసూరీని బ్రహ్మ రాత అంటారేమి?	152
88.	గుడిలో హుండిలో డబ్బువేయడం దేనికి?	152
89.	కైలాసపర్వతాన్ని ఎత్తగలిగిన రావణుడు, శివధనువును ఎత్తలేడా?	153
90.	పెళ్లికాని వారిని బ్రహ్మచారులని అంటారేమి?	154
91.	'ఓం నమశ్శివాయ' షడక్షరి, 'ఓం నమోనారాయణ' సప్తక్షరి- కాదా?	154
92.	ఊరి సరి-లకు షష్టిపూర్తి చేయడానికి పశేషకారణం ఏమిటి?	155
93.	'కాత బిచ్చగాడు పొద్దెరుగడు'-అంటే ఏమిటి?	157
94.	దేవాలయాలలో స్త్రీలను అర్చకులుగా నియమించరేమి?	157
95.	నల్లెరుపై బండి నడక అంటే ఏమిటి?	158
96.	మతం అంటే ఏమిటి?	158
97.	ముగ్గురు కలసి పనిమీద ఎందుకు వెళ్ళరాదు?	159
98.	సాత్వికాహారమే తినాలి అని అంటారు. ఎందుకు?	159

99.	సీత భూమిలో దొరకడంలో అంతరార్థం	160
100.	సుమంగళులకు పసుపు, కుంకుమ ఇవ్వడందేనికి?	161
101.	మహాభారతం, మహాభాగవతం, అంటారు. మహారామాయణం అనలేమి?	161
102.	పార్వతి, శివుడు-వీరిలో ఎవరు తెలుపు? ఎవరు నలుపు?	163
103.	గాంధారీ ధృతరాష్ట్రులు కుంతికి అత్త మామలా?	165
104.	సంకమణ పుణ్యకాలం అంటే ఏమిటి? ఎంత సేపు?	167
105.	చాతుర్మాస్యం, వానప్రస్థం-వీటి గూర్చి తెలపండి	169
106.	గణపతి రూపాలెన్ని?	171
107.	సత్యనారాయణ వ్రతం ఏవిధంగా ప్రచారమైంది?	171
108.	దేవాలయాలపై నగ్న శిల్పాలెందుకు?	174
109.	మంటాకర్లునికి అష్టాక్షరి?	174
110.	'మనువు' అంటే అష్టాస్థానివెద్దన 'మనుచరిత్ర' లోని వాడేనా?	175
111.	పంచయజ్ఞాలంటారు. అవి ఏవి?	176
112.	అష్టవిద వివాహలేవి?	176
113.	ఋణత్రయం అంటే ఏమిటి?	177
114.	ద్వాదశాదిత్యులెవరు?	178
115.	పురాణాలలో వినిపించే ఆయుధాలు ఎన్ని? అవి ఏవి?	178
116.	బ్రహ్మత్రయం మొ. అస్త్రాల పేర్లు	179
117.	14 లోకాలేవి?	179
118.	అష్టదిక్పాలకులెవరు?	179
119.	అష్టదిక్పాలకుల భార్యలు	180
120.	,, పట్టణాలు	180
121.	,, ఆయుధాలు	180
122.	,, వాహనాలు	181
123.	నవవ్యాకరణ వేత్త అంటే ఏమిటి?	181
124.	ఏకాదశ రుద్రులెవరు?	181
125.	అరవై నాలుగు కళలేవి?	182

126. ఒకేదేవునికి ఇన్నిరూపాలెందుకు? మఱి చెడులను సృష్టించేది
దేవుడేకటా: చెడును తానే అమితంగా పెంచి-తాన్ని నిర్మించ
తానికి తానే తిరిగి అవతారమెత్తడం ఎందుకు? 183
127. కుడిలతంబ్రాలతో శత్రువులను కూర్చిన కృష్ణుడు దేవుడా? 185
128. అసిదారావ్రతమంటే ఏమి వ్రతం? 187
129. గుడిలో ధ్వజస్తంభానికి, బలిపీఠాలకు అన్నం అరగింపు
దేనికి? 189
130. అల్లుని కాళ్లు మామగారు కడగడం తప్పకాదా? 190
131. స్నాతకమైన వరుడు నదిని దాటరాదా? ఎందువల్ల? 192
132. నీత్యానుష్ఠానంలో “శ్రీశైలస్య - వ్రదేశే” ఎందుకు? 193
133. వివాహంలో మూడు ముళ్లు, ఏడడుగులు - ఎందుకు? 194
134. తులసియొక్క ప్రాశస్త్యం ఏమిటి? 198
135. అమా, గురు శంకలలో జందెం చెవికి చుడతారేమి? 201
136. ధృతరాష్ట్రుని నూరుగురు కొడుకుల పేర్లు ఏవి? 202
137. ఉపనయనం, యజ్ఞోపవీతధారణం - వీని ప్రాశస్త్యం ఏమి? 203
138. వివాహంలో ‘యోక్తధారణం’ గురించి తెలుపండి? 206
139. రామాయణ, భారత, భాగవతాలు కాక మనకున్న పవిత్ర
గ్రంథాలేవి? 206
140. సుబ్రహ్మణ్య పక్షి, ప్రాముఖ్యం - ఏమిటి? సుబ్రహ్మణ్యే
శ్వరుని పూజించడంలోని పరమార్థం ఏమిటి? సుబ్రహ్మణ్యే
మనత ఏమిటి? 210

ముందు మాట

పొత్తురి వెంకటేశ్వరరావు

వేదవేదాంగాలకు, పురాణేతిహాసాలకు ఈ భరతఖండంలోనే పుట్టి, ఇక్కడే ప్రవర్ణిల్లిన ఇతర ప్రాచీన సారస్వతానికి సరితూగగల సాహిత్యం ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేదు. కేవలం స్వదేశాభిమానంతోనో, “మనది” అనే సంకుచిత భావంతోనో ఇలా అనడంలేదు. ఇది మనలను మనం పొగడుకోవడం అంతకంటే కాదు. రాగ ద్వేషాలకూ స్వర ద్వంద్వానికి అతీతంగా విలువలను మదింపు చేసిచూస్తే ఎవరైనా ఒప్పుకొని తీరవలసిన సార్వకాలికసత్యమిది. ఇంతటి మనమైన జ్ఞానసంపద మనకు ఉన్నప్పటికీ మనలోనే కొందరికి దానిని గురించి తగిన ఆవగాహనలేదు. దురదృష్టవశాత్తు జన జీవితంలో కాలక్రమాన పాతుకుపోయిన కొన్ని దురాచారాలను, మూఢవిశ్వాసాలను, ప్రామాణిక గ్రంథాలలో కుహనా పండితులు ప్రక్షిప్తం చేసిన అశాస్త్రీయ, అప్రమాణిక అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇదేకదా మన ఆధ్యాత్మిక ఆదిభౌతికవారసత్వ మనుకొనేవారు కొందరు మనలోనే ఉన్నారు. రాయికీ రప్పకూ, పుట్టకూ చెట్టుకూ మొక్కుకోవడమే భారతీయ మతమనే దురభిప్రాయం విదేశీయులలో ఉంటే ఆశ్చర్యంకాదు సంస్కృతభాష తెలియక, మన ప్రాచీన గ్రంథాలను చదవక, దృష్టించిన ఏవో కొన్ని విశేషాలను మాత్రం అలంబనం చేసుకొని అలా వారు అభిప్రాయాలను ఏర్పరచుకొని ఉండవచ్చు. ఈ గడ్డమీద ఒక రాయికి పసుపు పూసి, కంఠమ దిద్ది దేవతగా కొలవడమూ ఉంది. నిరాకార, నిర్గుణ పర బ్రహ్మ స్వరూపాన్ని ధ్యానించడమూ ఉంది. ఇంటి వైవిధ్యాన్ని తెలియని వారు పొరపాటు పడవచ్చు. ఐతే, ఎందరో పాశ్చాత్యులు సంస్కృతం నేర్చు కొని, అందులో పాండిత్యం కూడా సంపాదించి, మన ప్రాచీన గ్రంథాలను అధ్యయనం చేశారు. సహృదయులై అలా అర్థం చేసుకున్నవారు మన వైదిక గ్రంథాలను పునంగా జ్ఞాపించారు కాని దురదృష్టం ఏమిటంటే ఆవగాహనలు ఉండి కూడా మనం సంస్కృతం చదవక, ఇంగ్లీషులో వెలుపడిన కొన్ని

గంధాలను ఆదారం చేసుకొని వేదవేదాంగాలను గురించి చులకన భావన కలిగించుకోవడం.

బిటిష్ వారు తమ పరిపాలనలో మనచేత సేవ చేయించుకోవడంకోసం మాత్రమే ఇంగ్లీషు విద్య నేర్పారు. అది మనలో కొద్దిమందికి జీవితకోసం ఉపయోగపడినమాట వాస్తవం. పాశ్చాత్య విజ్ఞానానికి అది మనకు తలుపులు తెరిచినమాట కూడా నిజం. ఐతే పాశ్చాత్య విద్య మనలను మన ప్రాచీన శాస్త్రాలనుంచి దూరం చేసింది. దానికి మన స్వయంకృతాపరాధం తోడైంది. మన పూర్వీకులు అపారమైన మన జ్ఞానసంపదను గుప్తంగా ఉంచడానికి ప్రయత్నించారు. దుర్జినియోగం కాకుండా జాగ్రత్తపడడంకోసం కావచ్చు. అనేకానేక శాస్త్ర రహస్యాలను మార్మిక వ్యతిరేక గ్రంథం చేశారు. మన విద్యాసంపద కొందరికే పరిమితం కావడంవల్ల దేశానికి ఎనలేని హాని కలిగింది. అప్పుడు అలా ఎందుకు జరిగిందని ఊహించడానికి ప్రయత్నించి ప్రయోజనంలేదు. నాటి జన బాహుళ్యానికి అప్పట్లో అదే మంచిదని అనిపించి ఉండవచ్చు. లేక పోతే తిరగబడి ఉండేవారేకదా! ఏమైతేనేమి అధునిక భారతీయులు చాలామంది ప్రాచీన విజ్ఞానంపట్ల సంప్రదాయాలపట్ల సరైన అవగాహనలేక చులకన భావన కలిగింది. ఈ పరిస్థితి మారక తప్పదు. ప్రాచీన భారతీయ విజ్ఞానం జన సామాన్యానికి అందుబాటులోకి రావలసి ఉంది. కాలప్రవాహంలో కాలుష్యం చేరడంవల్ల ఏర్పడిన అనారోగ్య పరిస్థితి చక్కబడవలసి ఉంది. అందుకే చీకటిలో ఒక చిరుదీపమైనా వెలిగింది. తనవంతు కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చాలని తలచి "ఆంధ్రప్రభ" సచిత్రవారపత్రిక "చర్మపీఠం" శీర్షికను నిర్వహించింది. పాఠకుల ప్రశ్నలకు సందేహాలకూ నిద్రాంసులచేత సమాధానాలు ఇప్పించడం ఈ శీర్షిక ముఖ్యకార్యక్రమం. అదృష్టవశాత్తు శాస్త్రవిషయాలకు సరైన అర్థాలు చెప్పగల వివరణ ఇవ్వగల పండితులు అనేమంది మనకు ఉన్నారు. స్వయంగా ఆధ్యయనంధుసిన వారేగాక, అలా అధ్యయనంచేసిన వారినుంచి విషయనేకరణ చేసి ఈ శీర్షికకు రచనలు పంపినవారూ ఉన్నారు. పాఠకులనుంచి మంచి స్పందన లభించిన శీర్షికలలో "చర్మపీఠం" ఒకటి.

"చర్మపీఠం" ఆంధ్రప్రభ పాఠకులకు పరిచయంచేసిన ఒక రచయిత్రి శ్రీమతి క్రొవ్విడి నాగశమంతకమణి. ఆమె రాజకీయశాస్త్రంలో పోస్టు గ్రాడ్యు

యెద్. దీగిలకోసం చదివిన చదువు ఏదైనా ఆమెకు ఆజీమాన విషయం మన వైదిక విజ్ఞానం. అగమ, వాస్తు, జ్యోతిషాది శాస్త్రాలతో సహా మన ప్రాచీన గ్రంథాలనేకం ఆమె అధ్యయనం చేశారు. “ధర్మపీఠం” శిక్షికకు వచ్చిన అనేకానేక సంక్లిష్ట ప్రశ్నలకు ఆమె సమాధానాలు రాసి పంపుతూండేవారు. ఏ ఒక్కరి రచనలను అతిగా ప్రమోదించరాదనే నియమం ఉన్నప్పటికీ, తార్కికంగా, శాస్త్రబద్ధంగా, పరమ ప్రామాణికంగా ఉండటంవల్ల ఆమె వంపిన సమాధానాలను ప్రక్కన పట్టనం సంపాదకవర్గానికి ఒకంతటసాధ్యమయ్యేదికాదు. అలా ఈ శిక్షిక కింద రచనగా కనిపించిన పేర్లలో ఆమెపేరు కూడా ఒకటైంది. ఇలాంటి రచనలో కేవలం విషయ విజ్ఞానం చాలదు. ప్రాచీన గ్రంథాలలో మార్మికంగానో, కవితాత్మకంగానో నిశ్చిప్తమై ఉన్న సమాధానాన్ని గ్రహించే సామర్థ్యంతోపాటు, దానిని సామాన్య పాఠకులకు అర్థమయ్యేరీతిలో చెప్పే నేర్పు, ఓర్పు కావాలి. శ్రీమతి సూర్యనాగశకుంతకమణిగారికి ఈ యోగ్యత లన్నీ నిండుగా ఉన్నాయి. అందుకే “ఇంద్రప్రభ” పరంగా సందేహాలకు సమాధానాలు ఇవ్వడమేగాక ప్రశ్నోత్తరాల రూపంగా ఇప్పుడామె గ్రంథ ప్రచురణ పూనుకొన్నారు. ఇది లోకోపయోగకరం.

విజ్ఞాన ప్రదాయకంగా తార్కికంగా, యుక్తాయుక్తంగా రచయిత్రి పాఠకుల ప్రశ్నలకు ఇచ్చిన సమాధానాలలో మచ్చుకు కొన్ని

“పాండురంగమహాశ్మ్యంలో” నిగమశర్మ “సప్తాక్షరీ మంత్రం” చేసి గట్టు ఒక చతురోక్తి ఉంది. సప్తాక్షరీ అంటే అందరికీ తెలిసిన పంచాక్షరీ, అష్టాక్షరీలాంటి మంత్రంలాంటిదని ఎవరైనా పొరబడే ప్రమాదం లేకపోలేదు. ఇది బీజాక్షరాలతో సంపుటికరించిన మహామంత్రం కాదనీ భవతి బిజాండేహి” అనే యాచన వాక్యమనీ రచయిత్రి వివరణ. చమత్కారాలూ, చతురోక్తులూ అర్థం చేసుకొనలేని వారికి ఇలాంటి వివరణలు అవసరమే. నైష్ఠికులు తమ ఆహారంలో నీరుల్లిని, వెల్లుల్లిని పరిహరించడం కొందరి దృష్టిలో పరిహాసా స్పదం. అహార పదార్థాలకు శరీరాన్నే గాక మనసును కూడా ప్రభావితంచేసే లక్షణాలు ఉంటాయనీ, రాజన, తామస గణాలు కలిగిన ఆహారం అసలే చంచలమైన మనస్సును మరింత చంచలం చేస్తుందనీ మన పూర్వీకులకు తెలుసు. అందుకే కామ ప్రకోపగుణు కలిగిన ఉల్లిని నైష్ఠికులూ, సాదకులూ దూరంగా

ఉద్ధారు. అనాదిగా వస్తున్న అవాద వ్యవహారాలనూ, అహార విహారాది అలవాట్లనూ సహృదయంతో అర్థం చేసుకొంటే అందులోని ధర్మసూక్ష్మలూ, ఆరోగ్య సూత్రాలూ నుబోదకమృతాయి రచయిత్రి ఇలాంటి వివరణలు ఎన్నో ఇచ్చారు.

ధృజ సంతాప నిర్మాణం ఆలయానికి పేడుగుపాటు ప్రమాదాన్ని నివారిస్తుందని శరీర శాస్త్రరీత్యా ఆయా శరీర భాగాల్లో ఆయా అలంకరణలు ఉండడంవల్ల కొన్ని వ్యాధులు రావనీ, పూర్వాచారాలకూ, శాస్త్రానికూ సంప్రదాయాలకూ రచయిత్రి వ్యాఖ్యానాలు అందించారు. “వధూవరులు మూడు పురుషార్థాలలోనూ ఏకీభవించడమే మూడు ముడుల భావం” అని ఆమె చేసిన మరొక వ్యాఖ్య. పోతనగారు భాగవతంలో శివ కేశవుల అభేదాన్ని ఎలా ధ్వని ప్రధానంగా చెప్పారో ఒకనొక ప్రశ్నకు సమాధానంలో ఆమె విశ్లేషించారు. తాతాచార్యముద్ర, “బ్రహ్మవ్రత, “బ్రహ్మరథం అంటే ఏమిటో”, “చంద్రునికో నూలుపోగు” అనే నుడి ఎలా వచ్చిందో ఆమె తెలియచేసిన తీరులో పాండిత్యమూ ఉండి ప్రపంచ జ్ఞానమూ ఉంది.

భారతీయ ధర్మసంబంధమైన అనేకానేక సందేహాలకు చక్కని సమాధానాలతో ప్రజోపయోగకరమైన గ్రంథాన్ని వెలువరిస్తున్నందుకు శ్రీమతి క్రొవ్విడి సూర్యనాగశమంతకమణిగారికి శుభాభినందనలు.

అభినందన

‘జిజ్ఞాస’ అంటే తెలుసుకోవాలనే కోరిక. ప్రాథమికదశనంది పరిణత దశవరకు ప్రతి మానవునికి ప్రశ్నలుదయించడం సహజం. ఎప్పుడు సందేహం కలుగుతుందో అప్పుడు ప్రశ్న పుడుతుంది. ఆయితే అందరూ తమలో ఉదయించిన ప్రశ్నలను ప్రకటించరు. పోనీనే అని మౌనంగా, ఉదాసీనంగా ఉండి పోతారు నిజానికి ప్రశ్నించే గణం ఉత్తమమైంది. ప్రపంచంలో కదార్థ విజ్ఞానానికి, ఆధ్యాత్మిక పరీక్షానానికి ప్రశ్నలే మూలదాతువులు.

శ్రీమతి శమంతకమణిగారు వేదపురాణోహసాదులలోని అనేక సూక్ష్మాంశాలను గురించి ప్రశ్నోత్తరరూపకంగా ఈ గ్రంథాన్ని సమర్థంగా సంతరించారు. మన ప్రాచీన గ్రంథాలను తుష్టింభావనతో చూడడం సమంజసంకాదు. ఎంత పచ్చని మొక్కలైనా వాటితోపాటు కలుపు మొక్కలు ఉంటాయి.

కలుపు మొక్కలున్నాయని అసలు మొక్కలను కూడా పనికిరావని ఈనడించడం భావ్యం కాదు. ఈ గ్రంథంలోని ప్రశ్నల్లో కొన్ని హేతువు కందనివి ఉన్నాయి, ఎందుకలా ఉన్నాయి అని తెలుసుకోవాలిగా మనం. ఆ దర్మసూక్ష్మాలను తెలుసుకున్న తరువాత, అవి నవ్యతపోతే విసర్జించవచ్చు. ఉదాహరణకు - రాముడు శివుని దనుసు, ఎందుకు విరిచాడు అని ప్రశ్న. కరవాని కాదు. అనుకోకుండా అలా జరిగింది అని సమాధానం. శాంత దశ రదుని కూతురా? అది ప్రశ్న. కాదు అని చక్కని వివరణ. వీటిలో కొన్ని ‘క్విజ్’లో వేసే ప్రశ్నల్లాంటివి ఉన్నాయి. కొన్ని కీలకమైన అంశాలను స్పృశించేవి ఉన్నాయి. వేదపురాణాడల్లో ఉన్న వివిధ విషయాలను ఎంతో ఓపికగా క్రోడీకరించి చక్కని శైలిలో శమంతకమణిగారు ఈ గ్రంథాన్ని రచించారు. “ముందు కుడికాలు మోపాలి” లాంటి నమ్మకాలను గురించి కూడా ఎంతో ఆసక్తికరంగా వివరించారు వీరు. అలాగే “చుక్కెదురు, గొంతెమ్మ కోరికలు, ‘కొత్తదీన్నగడు పొద్దెరగడు’, ‘నల్లేరువై బండినడక’ లాంటి నిత్య జీవితంలో తారసీలే అనేక విషయాలను గురించి యుక్తియుక్తంగా సమాధానాలు రాశారు వీరు వివరించిన అంశాలన్నిటితో ఏకీభావం అందరికీ కలగకున్నా రచనా సామర్థ్యాన్ని మాత్రం జిజ్ఞాసువులందరూ మెచ్చుకుంటామనే నా విశ్వాసం.

ప్రశ్నోత్తరాల రూపంలో ‘సంస్కృతి - సంప్రదాయం’ అనే పతనీయ గ్రంథాన్ని రచించిన శ్రీమతి క్రొవ్విడి (చురగా) సూర్యనాగశమంతకమణిగారికి నా హృదయాభినందన.

సినారె

నమః

ఈ శతాబ్దపు తొలిరోజులలో ఆ వేదాంత బాస్కరుడు స్వామి వివేకానంద అమెరికా (కాలిఫోర్నియా)లో మాట్లాడుతూ ఒక ఉదంతాన్ని ఉటంఛారు.

“నేను ఇంగ్లండులో ఉపన్యసిస్తున్న రోజుల్లో మేధావి అయిన ఒక ఇంగ్లీషుమిత్రుడు తర్కంతో ప్రశ్నలతో నన్ను ఎదుర్కొంటుండేవాడు. ఒకరోజు మాటలు వాదప్రతివాదాలూ అయ్యాక చివరకింక విసుగొచ్చి - “మా ఋషులు మా ఋషులు అంటుంటారుకదా. మరి అన్నివేల ఎంక్రికింద ఆ ఋషులు ఇంగ్లండుకు వచ్చి మాకివన్నీ బోదించలేదేమి? అని అడిగాడు అప్పుడు నేను అన్నాడు ఇంగ్లండు అంటూ వుంటే కదా రావడానికి? మా ఋషులు వచ్చి అడవులకు చెట్లకు చెప్పివుండాలి అంటావా? అని జాబు ఇచ్చారు ” అంటారు స్వామిజీ.

అదీ ఆసలు విషయం ఆరేడుశేల సంవత్సరాలక్రింద, స్వప్రపంచము ఏవిదమైన చీకటిలో వుండిందో నేటి చరిత్రకు తెలియనివేళ. ఈ పుణ్యభారత భూమి మీద ఉదయించిన జ్ఞానులు-నేటికీ ఆధునిక విజ్ఞానం ఇంకా అకనులైనా తాకని సత్యాలపై, సంబంధాలపై తమ దృష్టిని సాధించారు.

ప్రాణం అంటే ఏమిటి? మనస్సు అనేదాని బిన్న స్థితులేమిటి? తన్ను తనంతటానే చూస్తున్నా లేక కంటివెనక ఇంకేమియినా వున్నదా? ఆనందం ఎందులో వుంది? వంటి అగ్రదమైన విషయాల మీద దేశ కాలాపరిచ్ఛిన్నమైన సమాధానాలను ‘అనుభవించారు,’ ఆ శత్రుత్వ వాటిని మాటలతో పొదిగి మనకు అందించారు. సుప్రసిద్ధ బౌతిక శాస్త్ర వేత్త, ఒకప్పుడు ఢిల్లీలోని జవహర్లాల్ నెహ్రూ శిశువిద్యాలయ ఉపాధ్యాయులు అయిన డా॥ బి. ఎస్. కొఠారి. “ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్రపు ప్రేరేపణలపై భారతీయ వేదాంత ప్రభావం ఎంతైనా వుంది ఈ విషయం మీద ఇంకా హాశోచన జరగాల్సి వుంది.” అన్నారు.

ఆవిధంగా నేటి నైన్నుతో సమానస్థాయిలో కరచాలనం చియగల మూల సత్యాలను ఆవిష్కరించిన భారతీయ సంస్కృతి అన్న తాను ఎప్పటికప్పుడు సరిదిద్దుకుంటూ సర్దికొత్త సత్యాలను పలకరిస్తూ, ఆయా శతాబ్దాల అవసరాల కనుగుణమైన రీతిలో సమాధానాలను వర్తిస్తూ వచ్చింది. ఆశ్చర్య గొలిపే ఈ నిత్య చైతన్యపు వెలుగు కిరణాలను ఈ శతాబ్దపు మహర్షి భారతరత్న పి.వి. కాటే తన “ధర్మశాస్త్రాచరిత్ర”, అన్న పుస్తకంలో శతాబ్దాలవారీగా పేర్కొంటూ ఒక జాబితా ఇచ్చాడు అందులోని కొన్ని అతిముఖ్య ఘట్టాలు.

క్రి. పూ.	4000	-	1000	వేద సంహితలు, బ్రాహ్మణములు, ఉపనిషత్లు 800 500 నిరుక్తం
„	800	-	400	శాతనూత్రాలు, వేదాంగఙ్గోతిషం
„	600	-	300	దర్మనూత్రాలు, పాణిని
„	500	-	100	జైమిని పూర్వ మీమాంస, భగవద్గీత
„	100	క్రి.త	100	మనుస్మృతి పతంజలి మహాభాష్యం
క్రి.త	100	-	300	యాజ్ఞవల్క్యస్మృతి, విష్ణుదర్మ నూత్రాలు
„	300	-	100	బృహస్పతి స్మృతి (అలభ్యం)
„	300	-	600	పురాణాలు

ఇట్లా ఇస్తూ చివర ఆయన 1780-1820 మధ్య 'మితాక్షర' మీద బాలంబట్టు వెలయుచున్న వ్యాఖ్యానాన్ని పేర్కొన్నారు. అంటే అంగేయులు ఈ దేశంలోకి వ్యాపారంకోసం వచ్చి, కుడి-నీటి ద్వారా అన్నంవెట్టిన చేతనే కరిచి, కంపెనీ దశనుండి చక్రవర్తిత్వానికి ఎగబాకతూ, ఈ దేశపు సంస్కృతికి ప్రాణమైన సంస్కృతాన్ని సర్వనాశనం చేయ సమకట్టిన గ్రహణకాలం దాక ఈ సముజ్వల సంస్కృతీకార ఈశాతి మెదడుకు మేత అయింది శరీరానికి రక్తమయింది. ఆ తర్వాత అంగవిద్యా ప్రభావం కారణంగా మన మూలాలకు మనం క్రమంగా దూరం అవుతువచ్చాము

పాశ్చాత్యుల వేదాంతం, తత్వశాస్త్ర పుస్తకాలకు, పండితులకు, తర్కానికి మాత్రమే పరిమితంకాగా ఈ జీవ సంస్కృతి వటవృక్షచ్ఛాయల్లో ఆచరణగా రూపొందిన అలోచనలేక. విజ్ఞానంనాని ప్రజ్ఞానం లేదు. దైవనిదనంకాని దైవాంశ లేదు. ఆ వెలుగుగంగ షడ్ధర్మనాలలో, పురాణాలలో, గాథలలో, ఊహలలో, అలవాట్లలో- పతి వ్యక్తి పంటింట, పడకటింట పూజగదిలో, రచ్చపండ్లమీద, గుడిలో, బడిలో, ఆమ్మ ఒడిలో పంటాలువలె పారింది

అందుకనే సనాతనదర్శాన్ని సాధికారంగా పునరావిష్కరించిన స్వామి వివేకానంద-

“మీరు హిందువులుగా వుండడం మానివేయండి అప్పుడుగాని మీకు మేము సాయపడలేము, అనే విదేశీయులకు జాతులచరిత్ర తెలియదు. ఈ దేశస్థులు మఱి నూర్చుకుని, తమ సంప్రదాయాలను వదలివేస్తే భారతదేశం అంటూ ఏమీ వుండబోదు....సంస్థలు, ఆచారాలు, వ్యవహారాలు-ఇవే దేశాన్ని పటిష్ఠంగా ఐక్యంగా వుంచేవి!” అన్నారు.

అందు వలననే గాంధీమహాత్ముడు సనాతనధర్మరూపిరనుండే తన కాంతి, అహింస, సత్యగ్రహణవంటి శస్త్రాలను సంధించాడు జాతివికక్షే ఆయన వెంటనడిచింది.

ఆయన తర్వాత వచ్చిన జవహర్‌లాల్‌నెహ్రూ తొక్కినదారి పూర్తిగా నిజాతీయమైనది. తత్పరితంగా మన జాతి ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ రంగాలలో పై పై మెరుగులవంటి విజయాలను సాధించినా లోలోపల బలహీన మవుతూ వచ్చింది దానికి కారణం మనం మనప్రాణశక్తికి క్రమంగా దూర మవుతూ రావడమే!

నేడు హిందూధర్మానుయాయులుగా మనం ఎన్నో ఆచారాల వ్యవహారాలను నామమాత్రంగా పాటిస్తున్నాము. కుటుంబవ్యవస్థ, షతగాత్రమయినా ఇంకావుంది కనుక ఒక తరం నుండి ఇంకొక తరానికి ఎన్నో నమ్మకాలు, అలవాట్లు తరలివచ్చాయి. కాని వీటికి కారణం ఏమిటో, వాటి గమ్యం ఏమిటో, ఆర్థమేమిటో పరమార్థమేమిటో మనం మరచిపోయాము. ఇందులో కొన్ని అందమైనవి, కొన్ని ఆర్థవంతమైనవి. మరికొన్ని తెలుసుకొని ఆనందించదగినవి.

ఈ 'ఆమ్మీసీయా' (ఛాత్రాల్పిశ్శుతి రాహిత్యం) ను చేదించడానికి పూనుకున్న సర్జన్ సౌభాగ్యవతి సూర్యనాగశమంతకమణి, నాటి శమంతకమణి రోజుకు ఏడుపుట్ల బంగారాన్నిస్తే ఈ విద్యవ్యుత్పత్తి పేజికి కనీసం ఏడు సంప్రదాయసంక్షిప్తసీమాలికలవంటి వివరణ ను ఇచ్చారు. వారివైదుష్యం అసామాన్యం వారిచిత్రశుద్ధి నేటి సమాజానికి అత్యవసరం. వారి వివరణలు దీపావళి ప్రమిదలు.

'హుర్నాఖ భర్త ఎవరు?' వంటి ఆసక్తిదాయకమైన వివరాలనుండి, 'అషాఢ మాసంలో గోరంటాకు పెట్టుకోవడం, వెంకటగిరి ఆరోగ్య సూత్రండాక- అగస్త్యబ్రాత అంటే ఎవరు?' అన్న భాషా ప్రయాగంనుండి- ప్రతిబూరుగు పెరట్లో వేయరాదనడానికి గల వైజ్ఞానిక కారణండాక- 'శ్రీ రాముడు మానవుడా, దేవుడా' అన్న సదసత్యంశము. నుండి సంకమణ పుణ్యకాలం అంటే ఏమిటి? అన్న ఖగోళశాస్త్ర తాత్పర్యం డాక- శ్రీమతి శమంతకమణి సాది కారంగా ఇచ్చిన వివరణలు పెదలు మళ్ళీ మళ్ళీ చదివి విన్నవలకు తప్పని

సంస్కృతి సంప్రదాయం

ఆర్థవిజ్ఞానం అనగానే కళ్ళకు అద్దుకునేవారు కొందరు అయితే చారిత్రపు పుట్ట అని పక్కని పెద్ద సేవారు కనిపిస్తున్నారు. మరికొందరు తెలిసీ తెలియని పండితమృత్యులు చెప్పే సత్యములైన కథలు మాత్రమే విని, భారతీయ విజ్ఞానం అనేది వేళాకోళంగా చూసేవారు మరికొందరు కనిపిస్తున్నారు. పోనీ సరియైనది ఏదో తెలుసుకుందామా అంటే ఆ గ్రంథాలు సంస్కృతంలో తప్ప దొరకవాయే; అవి వ్యాఖ్యాం ఉండేకాని హర్యుండుకోలేని స్థితిలో ఉండడమూ, అక్కడితో ఆ ఉత్పాదకం చప్పబడిపోవడమూ జరుగుతోంది. ప్రాచీన భారతీయ జ్ఞానసత్యంమీద అపరిమితభక్తి కలిగిన కొందరు మన ఋషి పుంగవులు స్వజ్ఞాని నిరూపించాలనే వ్యామోహంతో తమకు సగం సగం జీర్ణమైన ఆధునిక వైజ్ఞానిక విషయములను మగవాళ్ళ వినాడో కనిపెట్టేవారని నిరూపించడానికి చేసే వ్యర్థ పయత్నాలు సప్యలాటగా మారటం చూస్తూ ఉంటాం. ఈ అతివృద్ధి - అనాస్థులు విడిచిపెట్టి, సత్యాశ్లేషణకు పును కున్నవారు ఎవరైనా ఉన్నారా అని ఎదురుచూస్తున్న సమయంలో - ఆంధ్ర ప్రభ వీక్షిలో సంస్కృతి - సంప్రదాయం దర్శింపతం అనే శీర్షిక కింద శమంతక వణి వ్రాస్తున్న వ్యాసాలు కొన్ని చూడటం తటస్థించింది. పటువైన భాష చక్కని శైలి, చక్కని పాండిత్యం నన్ను అకర్షించాయి. పురాణాలోనండి అరణ్యాలలోనుంచి, బ్రాహ్మణాలలోనుంచి అగమ శాస్త్రాలలోనుంచి శ్లోకాలను పుంఖానుపుంఖంగా ఉదహరించడం చూచి ముచ్చటపడ్డాను. తరువాత ఇదంతా వారి స్వయంకృషి అని తెలిసి మరింత సంతోషించాను.

8వ ప్రశ్న : “శివదనుస్సు నెత్తలేని రావణుడు - ఆ దాను నెత్తిన సీతాదేవిని ఎలా ఎత్తుకోగలిగాడు?”

ఇదే సందేహం చాలా మందికి లిగి ఉంటుంది

“హేం రావణుండు కైలాసగిరినెత్తె

శైవదనువు నెత్తజాలదాయె

ఇందులోన మోసమేదో కదని తోచు

హృదయవర్తియందు మహిదరోక్తి” అని నేను మహిదరోక్తులలో (1969) ఒక పద్యం వ్రాశాను. “బాగుంది నుంచి జిజ్ఞాస, కైలాసం ఎత్త గలిగినవాడు, శివదనుస్సు నెత్తలేకపోవడం ఏమిటి?” అని ఈ పద్యంమీద దాశ రథిగారు తమ అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు కూడానూ. సీతా స్వయంవరానికి

రావణుడు వచ్చినట్లు వాల్మీకంలో లేదని కనుక శివధనుస్సు నెత్తబోయి వెళ్ల
కిలా పడ్డాడు అన్నది అవాల్మీకం అని శకుంతలవణిగారు గీత ప్రశ్నకు సమాదానంలో వివరించాడు.

ఇంతేకాదు 4వ ప్రశ్నలో రావణాసురుడు సీతాదేవిని చేతితో ముట్టుకో
కుండా, అమె నిలుచున్న మట్టి పెళ్ళితోనహా వెకలింది తీసుకుపోయాడన్న కథ
సత్యం కాదనీ, ఇది కూడా అవాల్మీకమేననీ రచయిత్రి తెలియచెప్పారు.

9వ ప్రశ్న : "మహాభారతంలో పాండుపుత్రులు పాండవులు, దృత
రాష్ట్ర పుత్రులు కౌరవులు ఎలా అయ్యారు? పాండవులు మాత్రం కౌరవులు
(కురువంశీకులు) కారా?" అనే మంచి ప్రశ్నకి చక్కని సమాదానం ఇచ్చారు.

10వ ప్రశ్న : "శ్రీరామ, పరశురామావతారాలు రెండూ ఎత్తినది
శ్రీ మహావిష్ణునే కదా మరి ఈ రెండు అవతారాలూ ఒకేసారి ఎలా ఎదురు
పడతాయి?" అనే చక్కని ప్రశ్నకి మంచి సమాదానం ఇచ్చారు.

7వ ప్రశ్న : శ్రీరాముడు పోతన్నని రామాయణాన్ని అనువదించ
మనక, భాగవతాన్ని అనువదించమన్నాడేమిటి? చక్కని జిజ్ఞాస, చక్కని
సమాదానం.

101వ ప్రశ్న "మహాభారతం అంటారు. మహాభాగవతం అంటారు
కాని, మహారామాయణం అంటేమి? కేవలం శ్లోకాల సఖ్యనిబిడ్డ మహర్షి
ఎప్పుడూ ఆలోచించాలి.

12గీత ప్రశ్న : ఒక దేవుడి ఇన్ని రూపరేఖలు? చెడును నిర్మా
లించడానికి, ఎవరి కడుపునో పుట్టడం. వెరిగి పెద్దవాడై అప్పుడు దుర్మార్గుణ్ణి
సంహరించడం ఏమిటి? ఇంత కాలయాపన అవసరమా? ఈ సందేహమే నాకూ
వచ్చింది.

"పజలనేడించు రంగులను జంప
క్రొత్తజన్మ దేవుడెత్తునంట
కొండకాలుచుడి - కూపి ఖననమట్లు;
హృదయవ ర్మియందు మహిదకోక్తి"
ఈ ప్రశ్నకి గడుసుగా సమాదానం ఇచ్చి రచయిత్రి చెప్పించుకున్నారు,
ఇటువంటి విషయాలమీద ఇంత చక్కని గ్రంథం తెలుగులో నా ఎగు
కతో లేదు. రచయిత్రిని మనసారా ఆభినందిస్తున్నాను.

మహిధర నళినీమోహన్

సంస్కృతి - సంప్రదాయం (ధర్మపీఠం)

కొవ్వొడి (తురగా) సూర్య నాగ శమంతకమణి, యం. ఏ.

1. ప్రశ్న :- “శ్రీవాతాపి గణపతిం భజేహం” అన్న కీర్తనలో గణపతికి, వాతాపికి ఏమి సంబంధం ?

సమాధానం :-

శ్రీ వాతాపి గణపతి అనగా వాతాపి అనే నగరంలో వెలసియున్న గణపతి అని అర్థం. ఇక్కడ ‘వాతాపి’ అనే పదం స్థలనిర్దేశకం. భద్రాద్రిరామా శ్రీశైల మల్లేశ్వరా అని సంబోధించినట్లుగానే “వాతాపి గణపతిం” “భజేహం” అని హంసద్వని రాగంలో ముత్తుస్వామి దీక్షితులు కీర్తించారు.

అగస్త్యుడు-వాతాపిరాక్షసుని సంహరించిన వదేశం ఇదేనని ఐతిహ్యం. వాతాపి రాక్షసుడు పరిపాలించిన ప్రాంతం కావడం వల్లనే ఈ వట్టణానికి “వాతాపి” అన్న పేరు స్థిరపడింది. మహిషాసురని పేరిట అతని వట్టణానికి మైశూరు (మహిషపురం) అనే పేరుకలిగింది. అదేవిధంగా వాతాపి ఏలిన ప్రదేశానికి వాని పేరు ఏర్పడిందని పురాణ కథనం.

వాతాపి ఇల్లులులగాధ విష్ణుపురాణంలోను, వ్యాస భారతంలోను, వాల్మీక రామాయణంలోను చెప్పబడింది. హిరణ్యకశిపుని కుమారుడూ, ప్రహ్లాదుని సోదరుడూ ఐన హ్లాదునికి-‘దమని’ అనే భార్యయందు జన్మించిన కుమారుడే వాతాపి, ఇల్లులుడు, ఈ విషయాన్ని భాగవత పురాణం స్పష్టం చేస్తున్నది.

అతే, విష్ణుపురాణంలోను, స్కాందపురాణంలోను, వ్యాసభారతంలోను, ఈ వాతాపి ఇల్వలులు-‘విప్రచిత్రి, సింహిక-అనే రాక్షస దంపతుల సంతానమవీ; శుక్ర్యాసమహర్షికి అజముఖి-అనే రాక్షసి యందు కలిగిన సంతానమవీ! శుక్ర్యాస మహర్షికి సురసయందు కలిగిన సంతానమవీ-వాతాపి ఇల్వలులు ఇన్న క్రమాన్ని గురించి పాఠభేదాలున్నాయి. ఈ వాతాపి ఇల్వలుల తల్లియైన సింహిక-హరణ్య కళిపుని సోదరి.

ఈ వాతాపి ఇల్వలులు మణిమతీ పురానికి పాలకులని విష్ణుపురాణం, వ్యాసభారతం - తెలుపుతున్నాయి. వీరు రాక్షస ప్రవృత్తితో వర్తించేవారు. సత్యార్థ నిర్ధికతమైన ఒక మంత్రాన్ని ఉపదేశించమని ఇల్వలు దొకనాడు ఒక విప్రుని కోరాడు. కానీ రాక్షసస్వభావులైన వీరికి-ప్రభావ సంపన్నమైన మంత్రాలను ఉపదేశించడానికి ఆ విప్రుడు అంగీకరించలేదు. అంతేగాక ఇండునికి సాటికాగల ఒక కుమారుడు కలిగేటట్లు వరాహ్మియమని కూడా ఇల్వలుడు-తపస్సంపన్నుడైన ఆవిప్రుని ప్రార్థించాడు. ఈ క్రూరాత్ముల కిచ్చిన వాటాలు లోక పీడకే కారణం కాగలవని ఆలోచించి-ఆ విప్రుడు, ఇల్వలుడు కోరిన వాటి నన్నింటినీ తిరస్కరించాడు. ఆనాటి నుండి వాతాపి ఇల్వలులు విప్రులపైన పగవట్టి ఉన్నారు. ఇల్వలుడు విప్ర వేషాన్ని దరించి, నిగ్గన ప్రదేశాలలోనూ, అరణ్య మార్గాలలోనూ దారి కాచి ఉండేవాడు. తమ ఇంట పితృకార్యమనీ, భోజనానికి రావలసినదనీ చెప్పి-ఆ దానవెళ్ళే విప్రులను తెచ్చేవాడు ఇల్వలుడు. వాతాపికి కామరూపమూ, ఎన్ని ముక్కలుగా కోసినా అతుక్కునే వరమూ ఉన్నాయి. అందువల్ల-వాతాపి మేకరూపం దరించగా ఇల్వలుడు వానిని కోసి పితృకార్యం నిమిత్తం అన్నట్లుగా విప్రులకు వండి పెట్టేవాడు వారు భుజించాక ఇల్వలుడు వాతాపిని విలిచేవాడు. వాతాపి వారి పొట్ట చీల్చుకొని బయటకు వచ్చేవాడు.

ఈ సందర్భంగా ఒక వివరణ :

పూర్వయుగాలలో పితృకార్యాలలో విప్రులకు పితరుల ప్రీత్యర్థంగా మాంస భోజనం పెట్టడం దర్మశాస్త్ర విధి. దీనితోపాటు మరికొన్ని విషయాలు ఈ కలియుగంలో నిషేధించబడినాయి. అట్టి కలివర్షాలలో ఇది ఒకటి.

"అగ్రాంశం గవాలంశం సన్న్యాసం వలప్రైత్యకం"

దేవతావృణ్మతోత్పత్తిః కలా వంచ వివర్ణయేత్||'-అని స్మృతివాక్యం. అనగా అశ్వమేదమూ, గోమేదమూ - ఇత్యాది హింసతోకూడిన యజ్ఞాటా. పితృకార్యాలలో మాంస భోజనమూ, దేవరన్యాయంవల్ల పుత్రోత్పత్తి - ఈ విషయాంశాన్ని కలియుగంలో పనికిరావని దర్మశాస్త్రం నిషేధించింది. యజ్ఞ యాగాదులలో పశువదనమని పిష్ట పశువుతో యజ్ఞం చేయాలని చెప్పబడింది. అంతకుపూర్వం యజ్ఞయాగాలలోనూ, పితృకార్యాలలోనూ - ఇత్యాది ప్రత్యేక సందర్భాలలో విధించబడిన మాంస భోజనం నిషేధించబడింది. విప్రులకు మాంసభోజనం పూర్తిగా నిషేధించబడింది. దేవరన్యాయంవల్ల పుత్రోత్పత్తి కూడా నిషేధించబడింది. వైకలివర్ణాలన్నీ - అంతకు పూర్వ యుగాలలో ఉన్నవైనా - కలిలో అవి దుర్బినియోగం చేయబడతాయనే అభిప్రాయంతో దర్మశాస్త్ర కర్తలు వానిని కలిలో నిషేధించారు.

ఓకప్పుడు అగస్త్య మహర్షి - తన భార్యయైన లోపాముద్రయొక్క అశిష్టాన్ని చెల్లించే నిమిత్తం - ఆమె కోరిన వస్త్రాభరణాల నిమిత్తం దనాన్నికోరి - శ్రుతపర్యుడనే రాజును ఆర్థించాడు "ఓ రాజా: నీ రాజ్యవ్యయానికి సరిపోగా దనం మిగిలితే దానిని మాత్రమే ఇ"మ్మని అగస్త్యుడు శ్రుతపర్యుని కోరాడు. శ్రుతపర్యుడు తన వద్ద దనం మిగలదంటేదని చెప్పగా - అగస్త్య, శ్రుతపర్యు రిద్దరూ ప్రదన్నశ్యుడనే రాజువద్దకు వెళ్లారు. అతడినికూడా అగస్త్యుడు ఆ విధంగానే అడుగగా అతడు కూడా తన వద్ద దనం మిగలదంటే దానిని చెప్పాడు. అగస్త్య, శ్రుతపర్య, ప్రదన్నశ్యులు ముగ్గురూ త్రసదస్యుడనే రాజువద్దకు వెళ్లారు. అతడు కూడా అదే సమాధానం చెప్పగా నలుగురూ కలసి - ఇల్వలుని దగ్గర ఆపారమైన దనరాశులున్నాయని, అతడిని ఆర్థించే నిమిత్తం ఇల్వలుని వద్దకు వెళ్లారు. ఇల్వలుడు ఘేక రూపంలోని వాణ్ణామని ఖండించి వండి, అగస్త్యుడు

లకు భోజనం పెట్టాడు. ఇల్లులుడు ఈ ప్రకారంగా విశ్రులను హతమాడుస్తున్న విషయాన్ని అగస్త్యుడు విని ఉన్నాడు. అందువల్ల మహాశవస్థియైన అగస్త్యుడు - ఈ రాక్షసపీడను తొలగించదలచి - తన ప్రభావంతో వాతాపి జీర్ణమైపోయేట్లు చేశాడు.

ఇల్లులుడు తమ అలవాటు ప్రకారం - "వాతాపి వెలుపలికి రా:" అని పిలిచాడు. కానీ అప్పటి కేవాలాపి జీర్ణమైపోయాడు. ఇది అగస్త్యుని ప్రభావం అని గ్రహించుకొన్న ఇల్లులుడు తనకకూడా అగస్త్యునివల్ల చావుమూడుతుందనే భయంతో ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. తానేమీ తెలియనట్లుగానే ఉండి, అగస్త్యాదులు తన వద్దకువచ్చిన కారణాన్ని ప్రశ్నించి తెలుసుకొని, వారు కోరిన ఐనాన్ని ఇచ్చి పంపించాడు ఇల్లులుడు. ఇది వ్యాస బారతంలో ఉన్న గాద కాగా, రామాయణంలో మరొక విధంగా ఉన్నది:

అదేమండే-వాతాపిని జీర్ణం చేసుకొన్న అగస్త్యునిపైకి ఇల్లులుడు అగ్రహంతో దుమికాడు. అప్పుడు అగస్త్యుడు ఒక్కసారి ముంకరించి, తనరీక్ష దృక్కులతో ఇల్లులుని కూడా సంహరించాడు, రాక్షస పీడను తొలగించినందుకు తపస్వలంతా అగస్త్యుని కీర్తించారు.

ఆ విధంగా అగస్త్యుడు వాతాపిని సంహరించిన ప్రదేశం. వాతాపి ఏలిన ప్రదేశం-వాతాపి పట్టణంగా ప్రసిద్ధమైంది. ఇదీ వాతాపి-పట్టణ చరిత్ర.

ఈ వాతాపి పట్టణంలో ప్రతిష్ఠితుడైన గణపతియే వాతాపిగణపతి. తిరువతి శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు, కాశీ విశ్వేశ్వరుడు, బదరీ నారాయణుడు, పురీ జగన్నాథుడు. ఈ విధంగా ఆయా దైవాల నామాలను క్షేత్రం పేరుతో కలిపి చెప్పడం మనకు కొత్తకాదు. వాతాపి గణపతి కూడా అదే పద్ధతిలో స్థలనామంతో కలిపి పేర్కొనబడ్డాడు.

ఒకనాటి దక్షిణ భారతదేశంలో, వాతాపి పట్టణం ఎన్నో ఏండ్ల తరబడి చాలా వైశాల్యాన్ని పొందిన నగరం. చోళుల, చాళుక్యుల, పల్లవుల పరిపాలనా కాలంలో ఈ పట్టణం ఎంతో ప్రాచుర్యాన్ని కలిగి ఉండేది. ఇదే నగరం - అనంతరకాలంలో బాదామిగా వ్యవహరించబడింది. చాళుక్య ప్రభువులలో ఒక కాళివారు ఈ నగరాన్ని తమ ముఖ్యపట్టణంగా చేసుకొని పరిపాలించి ఈ పట్టణం పేరిటనే (వాతాపి) బాదామి చాళుక్యులుగా ప్రసిద్ధులైనారు. (వేంగీ, చాళుక్యులు, కల్యాణి చాళుక్యులు, వాతాపి చాళుక్యులుగా వారు రీ కాళివారు)

చారిత్రక వైభవం కలిగిన వాతాపి నగరంలో నిర్మితమైన గణపతి దేవాలయంలోని ప్రధాన దైవరూపే వాతాపి గణపతి. శిల్పకళాపోషకలైన దక్షిణ భారత ప్రభువులు నిర్మించిన వివిధ సుప్రసిద్ధ దేవాలయాలలో ఇది కూడా ఒకటి. పల్లవులు, చోళులు, చాళుక్యులు ఇత్యాది ప్రభువులు ఈ వాతాపి గణపతిని పూజించినట్లుగా చారిత్రక నిదర్శనాలున్నాయి.

2. ప్రశ్న : దేవాలయాలలో ద్వజ స్తంభాలెందుకు ?

వాని ప్రాముఖ్యం ఏమిటి?

సమాధానం :-

అగమశాస్త్రాన్ని అనుసరించి ద్వజ స్తంభం దేవాలయానికి ప్రాణంగా చెప్పబడింది. ద్వజస్తంభ ప్రతిష్ఠాపనం జరగనిదే దేవాలయ నిర్మాణం పూర్తి కాదు. ద్వజస్తంభ ప్రతిష్ఠాపనం జరిగితేనే ఆలయనిర్మాణం పూర్తికాగలదు. భగవంతుని దేహరూపమైన దేవాలయానికి ద్వజ స్తంభం ప్రాణం.

“శిఖర శ్చిర ఇత్యాహుః || గర్భ గేహం గళం తథా |

మంటపం కుశ్చిర్యాహుః ప్రాశారం శాను ఇంధుయోః |

గోపురం పాదమిత్యాహుః ద్వజం తీవన ముచ్యతే ||” ---

అని దేవాలయభాగాలన్నీ భగవంతుని శరీర భాగాలుగా చెప్పబడ్డాయి. ఈ శ్లోక భావం ఏమంటే-దేవాలయం యొక్క శిఖరం శింశు. గర్భగృహం కంఠమూ, మహిర్మాండుపం లేదా ముఖమంటపం కుడి (పొట్ట) భాగమూ, ప్రాకారం కాళ్ళున్నూ, గోపురంపాదాలు, ద్వజ స్తంభం ప్రాణం.

దీనినిబట్టి ద్వజ స్తంభ ప్రాముఖ్యం అవగతం కాగలదు.

అయీ దేవతలయొక్క అహ్వాలను ఏర్పరచడం నిమిత్తం ద్వజ స్తంభాన్ని దేవాలయాల యందు నిర్మించాలని ఆగమశాస్త్రం విధించింది.

శ్రీమహావిష్ణువు, శివుడు, దుర్గాదేవి-కల్యాణి దేవతలకు జరిపించే చిహ్నోత్సవాలు, కల్యాణోత్సవాలు మొదలైన ఉత్సవ సమయాలలో-అయీ దేవతల ద్వజవిహ్వన్ని ఒక నూతన శస్త్రంవైన లిఖించుతారు. అనగా ఆ ఉత్సవ ప్రారంభ దినాన-అంకురారోహణకు ముందుగా-ఈ క్రింది విధంగా అవరించ వలసి ఉంది.

ఆ దేవత విష్ణువైతే గరుత్మంతుని చిత్రాన్నీ, శివుడైతే వృషభ (నంది) చిత్రాన్నీ-ఈ ప్రకారంగా ఆ దైవం యొక్క వాహనమైనవాని చిత్రాన్ని కొత్త బట్టవైన చిత్రించి, దానిని ద్వజస్తంభం యొక్క శిఖరాగ్రాన ఎగురవేస్తారు. దీనినే 'ద్వజారోహణం'గా పేర్కొంటారు. గరుత్మంతుడు, లేదా నందీశ్వరుడు. తన ప్రభువు యొక్క ఉత్సవాలకు ఊర్ధ్వలోకాలలోని సకల దేవతా గణాన్నీ అహ్వనిస్తున్నామగా ఆ సమయంలో మంత్ర పఠనం చేస్తారు. సీ-దేవతా ఉత్సవాని కైనా ప్రారంభంలో ఈ కార్యక్రమం జరుగుతుంది. ప్రతి ఉత్సవమూ, ద్వజారోహణ, అంకురారోహణ-వీరితోనే ప్రారంభించబడడం. శాస్త్రోక్తమూ, సంప్రదాయబద్ధమూ. ఆ విధంగా అయీ దేవతామూర్తులు తమ ఉత్సవాలకు తమ ప్రధాన ఆంతరంగికుని ముఖంగా సర్వదేవతా గణాలనూ అహ్వనింప జేస్తూన్న మాట. ఈ క్రియతోనే ఉత్సవారంభం జరుగుతుంది.

అయీ దేవతలకు నంది దీనిని చిహ్నాన్ని ద్వజ స్తంభం వైన

ఉంచడం ధర్మ శాస్త్రాలచేత నిర్దేశించబడింది. కొందరు దేవతలకు వాహనమూ, ద్వజచిహ్నమూ వేర్వేరుగా ఉండడం ఉన్నది. కానీ అనేక దేవతలకు వాహనమూ, ద్వజమూ ఒక్కటిగానే ఉండడం అధికంగా ఉంది. విష్ణుమూర్తి గరుడ వాహనుడు, గరుడద్వజుడు, శివుడు వృషభవాహనుడు, వృషభద్వజుడు. కుమార స్వామి మయూర వాహనుడు, కానీ ఆయన కుక్కుట ద్వజుడు. అనగా కుమార స్వామి ద్వజచిహ్నం కోడి. మన్మథుని వాహనం చిలుక. ఆయన ద్వజచిహ్నం చేప, మొసలి. రెండూను. మన్మథుడు మకర ద్వజుడుగానూ, మీనద్వజుడుగానూ కూడా పేర్కొన బడ్డాడు. బ్రహ్మదేవునికి, సరస్వతికి కూడా వాహనం హంస. లక్ష్మీ దేవి వాహనం గుడ్డగూబ. పార్వతీదేవి వాహనం సింహం.

కేతన చిహ్నమూ, ద్వజస్రంభాగ్రాన ఉంచబడే చిహ్నమూ. కొన్ని సందర్భాలలో వేర్వేరు కావచ్చును. ఉదాహరణంగా విష్ణుమూర్తికి, కృష్ణునికీ. వారి రథ పతాకంపై ఉండేది గరుడద్వజం. కానీ విష్ణుసంబంధమైన రామ కృష్ణాది దేవతల ఆలయాలలోనూ, విష్ణ్వాలయాలలోనూ కూడా ద్వజస్రంభంపై వైన విష్ణుమూర్తి ఆయుధమైన సుదర్శన చక్రాన్నే విష్ణుచిహ్నంగా ఉంచడం, అగమ శాస్త్రానిధి అంటేకానీ-విష్ణువాహనమూ; విష్ణువుకూ కృష్ణునికీ రథకేతన చిహ్నమూ ఐన గరుత్మంతుని-విష్ణు సంబంధమైన దేవాలయాల ద్వజస్రంభాలపై ఉంచడం శాస్త్రవిధిగా నిర్ణయించబడలేదు. శివాలయాలలో శివుని ఆయుధాలలో ముఖ్యమైన త్రిశూలాన్నే ద్వజస్రంభంపై ఉంచడం అధికంగా ఉన్నా, కొన్ని శివాలయాలలో ద్వజస్రంభంపై నందీశ్వరుని ఉంచడం కూడా లేకపోలేదు. త్రిశూలాన్ని, నందినీ. రెండింటినీ ద్వజస్రంభంపై ఏర్పరచడం కూడా ఉన్నది.

సారాంశంగా-ఆయా దేవతలకు సంబంధించినదైన ఏదో ఒక చిహ్నాన్ని ద్వజస్రంభంపై ఏర్పరచడమనేది అగమశాస్త్ర విహితమైన ఆచారం.

మన దేవతలలో త్రిమూర్తులకూ, ప్రదేవులకే గాక, వారి కుమారులకూ, ఇంకా అష్టదిక్పాలకులకూ; నవగ్రహాలకూ; ఇతర దేవతలందరికీ కూడా -

వాహనమూ, ద్వజచిహ్నమూ నిర్దేశించబడి ఉన్నాయి. గజేశవురాణాన్ని అనుసరించి విష్ణుశ్వరుడు కృతయుగంలో సింహవాహుడు. త్రేతాయుగంలో మయూర వాహుడు. ప్రస్తుతం జరుగుతూ ఉన్నది శ్వేతవరాహ కల్పం. ఈ కల్పంలో గజేశుడు ఆశ్వవాహనుడని చెప్పబడింది.

రామాయణంలో ఆయోధ్యాకాండ 98వ సర్గలో చిత్రకూః పర్వతం పైన మందాకినీ తీరంలో రాముడు సీతాలక్ష్మణ సహితంగా వనవాసానికి వచ్చిఉన్నాడు ఒకనాడు ఆ అడవిలో దూకి ఆకాశంవరకు రేగడమూ, జంతువులు కోలాహలంగా పరుగులు పెట్టడమూ రాముడు చూచాడు. లక్ష్మణుని పిలిచి "లక్ష్మణా! ఆ కోలాహలం ఏమిటి? ఎవరైనా రాజు, లేదా రాజసమానుడు వేటకు స్తున్నాడా? రథద్వజాన్ని పరిశీలించి, ఆ వచ్చే నైన్యం ఏ రాజుదో చూచి చెప్పు." అని చెబుతాడు రాముడు. అప్పుడు లక్ష్మణుడు చెట్టుపైకిక్కి చూచి, కోవిదారధ్వజాన్ని గుర్తించి, అది కోన దేశపు నైన్యమేనని చెబుతాడు. భరతుడుకానీ, దశరథుడుగానీ ఎస్తున్నారని ద్వజ చిహ్నాన్ని బట్టి రామలక్ష్మణులు ఊహిస్తారు. ఐతే తెల్ల గొడుగు లేదు కనుక ఆ వచ్చేది దశరథుడు కాదనుకొంటారు. ఈ సన్నివేశంలో ద్వజచిహ్నాన్ని బట్టి ఆ వస్తున్న రాజును గుర్తించడంలో ద్వజాయుక్త పాముఖ్యం విశదమౌతుంది.

మహాభారతంలో ఉత్తరగోగ్రహం సమయంలో అర్జునుడు ఉత్తరునికి కురువీరుల ద్వజ చిహ్నాలను చూచి వారిని గుర్తు తెలిపాడు ఎవరివద్ద ఏ విధంగా తాను ప్రవర్తించవలసి ఉన్నదో, దాని కనుగుణంగా ఉత్తరుని సారధ్యం ఏ విధంగా ఉండాలో చెప్పాడు. కాబట్టి వారి ద్వజ చిహ్నాలను ఉత్తరునికి అర్జునుడు వివరించడం నిరర్థకం కాదు.

స్వర్ణవేదికా ద్వజమూ, ఎర్రని అక్వాలూ కలిగిన రథంపై ఉన్నవాడు ద్రోణుడని చెప్పాడు అర్జునుడు. ఆయన గొప్పతనాన్ని వర్ణించి, రథాన్ని ఆయనకు ప్రదక్షిణంగా పోనిమ్మని చెప్పాడు. ఆయన తనపై బాణం వేయనిదే తాను

ఆయనతో యుద్ధం చేయరాదని, ఆయనతో యుద్ధం కనుక తటస్థించినట్లయితే రథాన్ని దూకుడుగా నడపవద్దనీ చెప్పాడు. స్వర్ణవృషభర్షణకు కృపాదాహ్నుడని తెలిపి, బ్రోణునితోవలెనే ఈయనతో కూడా యుద్ధంచేయడం తనకు ఎర్థం కాదనీ, ఆయనపట్ల పాటించిన మర్యాదలనే ఈయనపట్లకూడా పాటించాలనీ చెప్పాడు. అశ్వత్థామ ధ్వజచిహ్నం సేంహలాంగులమనీ; కర్ణుని చక్రచిహ్నం రేండేనుగుల మధ్యనన్న శింఖమనీ, నాగర్షణుడు దుర్యోధనుడనీ తెలిపి. వారిలో ఎవరి సమీపాన ఏ విధంగా వర్తించాలో ఉత్తరునికి వివరించాడు. ఐదుతాళ వృక్షాలను ధ్వజంపై కలవాడు ఓష్ఠపితామహుడని చెప్పాడు. వాడండరి స్వభావాలనూ, తమకు వారితోగల సంబంధాలనూ పేరరిచి; ఎవరి పట్ల ఏ విధంగా ప్రవర్తించాలో, ఏ విధంగా సారథ్యం చేయాలో ఉత్తరునికి అర్థమగుట బోధించాడు.

అంతకు కొంత ముందుగా శమీ వృక్షంపై ఉంచిన తమ ఆయుధాలను తీసుకొన్నప్పుడు ఆయుధాలపైనున్న చిహ్నాలనుబట్టి ఎవరి ఆయుధాలేవో ఉత్తరునికి వివరించాడు అర్జునుడు. ఆ విశేషాలన్నీ చెప్పాలంటే ఇంకా సుదీర్ఘమౌతుందనే భయంతో విడిచివేశాను.

పురాణ, ఆధునిక కాలాన్నింటిలోనూ ధ్వజానికి, రాజ్యానికి అభేదం అయినట్లే దేవతా ధ్వజం ఆ దైవానికి చిహ్నం. ఉదాహరణకు చాళుక్యులది వరాహ ధ్వజం. ఒక రాజ్య ధ్వజాన్ని అవమానిస్తే ఆ రాజ్య సారథిబౌమాది కాలాన్ని అవమానించి నట్లే. అదే విధంగా దేవతా ధ్వజం కూడా పూజార్హమైనది.

కాత్రిక మాసంలో ఆకాశదీపాన్ని ధ్వజం ప్రభాగ్రాన ఏర్పరచడం సంప్రదాయం స్మృతి విహితం.

వివిధ దేవతల ధ్వజాలనూ వాహనాలనూ ఈ సందర్భంగా ఆసక్తికం వారి నిమిత్తం ఈ క్రింద ఇవ్వడమైంది.

తైరవుని వాహనమూ ధ్వజచిహ్నమూ-కునకం, శీతలాదేవి గార్భభ (గాడిద) వాహన. గంగాదేవి మఃర (మొసలి) వాహన. యమునానది కూర్మ (తాబెలు) వాహన. మూషిక వాహనుడుగా ప్రసిద్ధి చెందిన విఘ్నేశ్వరుని-వివిధ యుగాలతో ఏదేవి వాహనాతో వైన చెప్పడం జరిగింది. సుబ్రహ్మణ్యుని (కుమారస్వామి)కి, త్రిమూర్తులకూ, శ్రీదేవులకూ-వాహనాలనుగూడా వైన వివరించాను.

ఇంద్రుని వాహనం మేఘం-ఐరావతమనే ఏనుగు-ఇంద్రుని వాహనమూ, ధ్వజమూ కూడా. అగ్నిదేవుని వాహనమూ, ధ్వజమూ-గొర్రె, మేక రెండూను యముని వాహనం మహిషం. నిఋతి వాహనం ప్రేతం. వరుణుని వాహనం మొసలి. ధ్వజమూ అదే వాయు దేవుని వాహనమూ ధ్వజమూ కూడా లేడి. కుబేరుని వాహనాలు-మనిషి, పుష్పక విమానమూ ఈశాన్య దిక్పాలకుడైన ఈశానుడనే శివుని వాహనమూ, ధ్వజమూకూడా పృషతం. (నందిశ్వరుడు) ఇంతవరకూ చెప్పిన వారు దిక్పాలకులు.

సూర్యుని ధ్వజచిహ్నం సింహం. ఎర్రని ధ్వజం. వాహనం-ఏడు గుర్రాలు పూన్చిన ఏక చక్ర రథం. చంద్రునిది శ్వేత (తెల్లని) ధ్వజం. ధ్వజ చిహ్నం కుందేలు, లేడి. వాహనాలు-పది గుర్రాలను పూన్చిన రథమూ, పది లేళ్లను పూన్చిన రథమూ, లేడి. కుజునిది ఎర్రని ధ్వజం. ధ్వజచిహ్నం కోతి. వాహనం మేషం. బుధుని ధ్వజ చిహ్నం కోడి. పసుపురంగు ధ్వజం. వాహనం సింహం. బృహస్పతికి వాహనం కృష్ణసారమనే లేడి. పసుపురంగు ధ్వజం. శుక్రుని వాహనాలు గవయమనే మృగం, పంచకోణ రథమూ. తెల్లని ధ్వజం. శని ధ్వజచిహ్నం కాకి. వాహనం గ్రద్ద. నల్లని ధ్వజం. రాహువు ధ్వజచిహ్నం నెమలి. నీల ధ్వజం. వాహనాలు సింహం, ఒంటె. కేతువు ధ్వజచిహ్నం గ్రద్ద. చిత్రవర్ణ ధ్వజం. వాహనాలు చిత్ర రథం, సింహం. నవగ్రహాల ధ్వజచిహ్నాలకూ వాహనాలకూ సంబంధించిన సమాచారమిది.

3. ప్రశ్న :- హరిశ్చంద్రుని గురించి వేదంలోనూ, పురాణాలలోనూ, కావ్యాలలోనూ రకరకాల గాథలు-పరస్పరం సంబంధం లేనివి ఉన్నాయంటారు. అవి ఏవి?

స మా దా నం :-

వేదంలో, పురాణాలలో హరిశ్చంద్రుని ప్రస్తావన ఉన్నది. ఆయనను గురించిన గాథలు అనేకంగా ఉన్నాయి. వేదంలోనూ, కాగవత పురాణంలోనూ ఉన్న హరిశ్చంద్రుని గాథ :-

హరిశ్చంద్ర మహారాజు ధర్మతత్పరుడు. ఆయనకు సంతతి లేదు. సంతానం నిమిత్తం వరుణ ప్రతాన్ని ఆచరించవలసిందని నారద మహర్షి ఉపదేశించారు. వరుణుడు ఆతనికి కుమారుని ప్రసాదించాడు. కానీ, ఆ కుమారుని యజ్ఞ పశువుగాచేసి వరుణుని ఉద్దేశించి ఒక యాగం ప్రస్తావని హరిశ్చంద్రుడు మొక్కుకొని వరుణప్రతాన్ని చేసిన కారణంగా-యాగం చేయాలని హరిశ్చంద్రునికి నిబంధన విధించాడు వరుణుడు. హరిశ్చంద్రుడు అందుకు అంగీకరించాడు శక్తియుక్తు గర్భైకాదశ వత్సరమందు ఉపనయనం విధి విహితం కాబట్టి-హరిశ్చంద్రుడు ఆ ప్రకారంగా లోహితునికి ఉపనయనం చేశాడు. వరుణుడు వచ్చి అడుగగా హరిశ్చంద్రుడు-లోహితుని అంగీకారం తెలుసుకొని అతనిని యజ్ఞ పశువుగా చేస్తాననీ, అంగీకారం లేని పశువును చేసినట్లయితే అది యజ్ఞం కాదనీ, యజ్ఞఫలం లభించదనీ చెప్పి-లోహితుని అంగీకారం కారకు గడువిమ్మని వరుణుని కోరాడు. లేదా తననే యజ్ఞ పశువుగా స్వీకరించమన్నాడు. హర్షించుచు బహు యజ్ఞాలు చేసి బహు దేవతా బుద్ధి కలిగిన హరిశ్చంద్రుడు తనకు యజ్ఞ పశువుగా వద్దనీ, ఏ దేవతల యందూ ఇంతవరకూ మనస్సు ప్రసరించని పసివాడైన లోహితుడే స్వచ్ఛమైన పశువనీ, అతడే కావాలనీ వరుణుడుచెప్పాడు ఒకరోజు లోహితు కుమారుని ఒప్పించి యజ్ఞం ఆరంభించని పక్షంలో హరిశ్చంద్రుని

ద్రుడు జలోదర వ్యాధితో బాధపడతాడని శపించి వరుణుడు వెళ్ళిపోయాడు. పుత్రప్రీతివల్ల హరిశ్చంద్రుడు తన కుమారుని యజ్ఞపశువుగావేసి యాగాన్ని చేయడానికి ఇలా ఏదో విధంగా ఆలస్యం చేయసాగాడు.

హరిశ్చంద్రుడు లోహితుని పిలిచి అతని అంగీకారం తెలుసుకొనే లోపుగా ఇంద్రుడు మారు వెషంలో వచ్చి లోహితుని కలిసికొని, వరుణ-హరిశ్చంద్రుల మధ్య నడచిన కథనంతా చెప్పి-లోహితుని పారిపొమ్మని చెప్పాడు. లోహితుడు పారిపోగా హరిశ్చంద్రుడు జలోదర వ్యాధిగ్రస్తుడయ్యాడు. పారిపోయి అరణ్యాలలో సంచరిస్తున్న లోహితునికి ఇంద్రుడు కనిపించి-పుణ్య నదులలో స్నానం చేస్తూ, పుణ్యగఢలను వినమని చెప్పాడు. లోహితుడు ఆశ్రయకారం చేస్తూ ఉండగా, ఆ సంచరించువారు గడిచాక అజీగ్రుడనే బ్రాహ్మణులుషికమారు దైన శునశ్శేపుడు తటస్థుడైనాడు. అతనిని కలసికొన్న లోహితుడు-శునశ్శేపుని కుటుంబపు పేదరికమూ, అతడిపట్ల అతడి తల్లిదండ్రుల నిరాదరమూ తెలిసి కొన్నాడు. తన వృత్తాంతాన్ని అతడికి తెలియజేశాడు. లోహితుడు- అతడిని, అతడి తండ్రియైన అజీగ్రుని-శునశ్శేపుడు తన తండ్రి యాగానికి యజ్ఞ పశువు కాగలదా అని అడుగగా, నూరు గోవులిస్తే తనకంగీకారమేనని లోహితునికి అజీగ్రుడు తెలిపాడు.

శునశ్శేపుని వెంట బెట్టుకొని లోహితుడు తన తండ్రి వద్దకు వచ్చి-జరిగిన వృత్తాంతాన్ని తెలియజేశాడు. లోహితుడు వందగోవులకు తననుయోగ పశువుగా కొన్న పక్షయాన్నీ, తానందులకు అంగీకరించినట్లున్నూ శునశ్శేపుడు హరిశ్చంద్రునికి తెలిపాడు. తనకు తానై అంగీకరించిన శునశ్శేపుని యజ్ఞ పశువుగా వరుణుడున్నూ అంగీకరించాడు.

శునశ్శేపుడు తనగాద తెలుపుకొని యజ్ఞ ప్రారంభానికి, ముందే-విశ్వామిత్రమహర్షిని ఆశ్రయించాడు. ఆయన యజ్ఞ నిర్వహణార్థం మహర్షులందరితో

పాటుగావచ్చి ఉన్నాడు. విశ్వామిత్రుడు శునశ్శేపునికి వరుణ దేవతాకములైన బీజాక్షరములను ఉపదేశించాడు. వానిలో శునశ్శేపుడు వరుణదేవతాకములైన ఋక్కులను ఎన్నిటితో రచించి గానం చేయసాగాడు.

హరిశ్చంద్రుడు యజ్ఞ పశువును బంధించమని కోరగా-అక్కడి సర్వ ఋషులున్నూ-అంతటి విద్వత్ సంపన్నుడూ, మంత్రద్రష్ట, తేజస్వంతుడూ అయిన బాలకుని బంధించడానికి వధించడానికి అంగీకరించ లేదు. శునశ్శేపుని బంధించుట కొకవంద గోవులూ, వధించుటకొక వంద గోవులూ వచ్చుకొని- శునశ్శేపుని తండ్రి యైన అజీగర్తుడే శునశ్శేపుని వదలకు నిర్దవద్దాడు. సర్వ ఋషిమండలమూ అజీగర్తుని చీత్కరించింది.

శునశ్శేపుడు రచించిన వరుణ దేవతాక ఋక్కులను విన్న వరుణుడు- శునశ్శేపుని యందు ప్రసన్నుడై-శునశ్శేపుని వధించ నవనరం లేదని చెప్పి హరిశ్చంద్రునికి యాగఫలాన్ని ప్రసాదించాడు. వరుణ దేవతాకమైన ఋక్కులు వేదమందు తక్కువగా ఉన్నాయనే ఉద్దేశంతో, ఆలోటు పూరించడానికే తానిదంతా కల్పించానని వరుణుడుచెప్పి, శునశ్శేపుని కరుణించాడు. శునశ్శేపుడు రచించిన ఋక్కులు వేదమందు చేర్చబడినాయి. శునశ్శేపుడు వేదర్షి, మంత్ర ద్రష్ట-అయినాడు, అతడు తన తండ్రిచేత అమ్మివేయబడ్డాడు. కనుక సర్వ ఋషులున్నూ, హరిశ్చంద్రుడున్నూ-అతడిని తమ పుత్రునిగా స్వీకరిస్తామని తమ సంసిద్ధతను ప్రకటించారు. శునశ్శేపుడు విశ్వామిత్రునితనతండ్రిగా వరించి అయన వెంట నడిచాడు. విశ్వామిత్రుడు అతడిని తన పెద్ద కొడుకుగా స్వీకరించాడు.

ఇంతవరకు చెప్పినది వేదంలోను, భాగవత పురాణంలోనూ ఉన్న హరిశ్చంద్ర గాథ.

హరిశ్చంద్రుని గూర్చిగల శివ పరాణగాథ :

హరిశ్చంద్ర వ హారాజు భార్య సత్యవతి. ఒకనాడామె మందిరంలో శివుడు వచ్చి వెళ్లిన చిహ్నాలను హరిశ్చంద్రుడు తెలిసికొని, ఆమెను ప్రశ్నించాడు. శివుడు వచ్చిన విషయం నిజమేననీ, తాను పూర్వజన్మలో కైలాస

మంతు శివపాత్యతుల పరిచాతికననీ, తనయందు అనుగ్రహంతో శివుడు దయ చేసి తనకి విషయాలు తెలిపినాడనీ ఆమె చెప్పింది. శివునికి పరమభక్తుడైన హరిశ్చంద్రుడు వెంటనే ఆమె యందు బాధ్యాబుద్ధిని విరమించుకొని, ఆమెనూ, శివుని అనుగ్రహం వల్ల ఆమెకు కలిగిన కవలశిశువులనూ—తైలాసానికి తీసుకొనిపోయి శివునికి అర్పించాడు. ఆ కవలలే చండీశ్వర భృంగీశ్వరులు. హరిశ్చంద్రుడు తర్వాత చంద్రమతిని వివాహం చేసుకొన్నాడు. ఈగథ శివపురాణంలో చెప్పబడింది.

హరిశ్చంద్రుని గురించిన మార్కండేయ పురాణాధ :

ఇదే కావ్యగాధగా ప్రచారాన్ని పొందింది.

విశ్వామిత్ర మహర్షి యజ్ఞారమై హరిశ్చంద్రుని అర్ధించి ధనమిస్తానని వాగ్దానం చేయించుకొన్నాడు. మాతంగ కన్యలను వివాహమాడమని విశ్వామిత్రుడు హరిశ్చంద్రుని ఒత్తిడిచేయగా, తాను ఏకవర్షీవ్రతస్థుడననీ, అవసరమైతే రాజ్యమైనా ఇచ్చివేస్తాను కానీ వారిని చేపట్టననీ అనగా—హరిశ్చంద్రుని రాజ్యాన్ని తీసుకొన్నాడు—విశ్వామిత్రుడు. హరిశ్చంద్రుడు రాజ్యాన్ని వదులుకొన్నాక—అతడు తనకు అంతకుపూర్వం వాగ్దాన మిచ్చిన—యజ్ఞద్రవ్యానికై అతనిని నిలదీశాడు—విశ్వామిత్రుడు. ఆ బాకీ వసూలుకారకై 'తన శిష్యుడు నక్షత్రుని—అరబిద్ధలతో కాశీకి ప్రయాణమవుతున్న హరిశ్చంద్రుని వెంట పంపించాడు. అరబిద్ధలనూ, తననూ—అమ్మకొని విశ్వామిత్రుని ఋణం తీర్చి నక్షత్రుని పంపివేశాడు—హరిశ్చంద్రుడు. పాముకాటువల్ల మరణించిన లోహతుని శరీరాన్ని శృణానానికి తీసుకొని వచ్చి, ఉతర్రయలకై ప్రయత్నించిన చంద్రమతి, కాదికావంగా ఉన్న హరిశ్చంద్రుడు—ఒకరినొకరు పోల్చుకొన్నారు కాది సుంకం చెల్లించనిదే పుత్రుని కశేబరాన్ని కాల్రాదనగా—సొమ్ముకై వెళ్ళిన చంద్రమతిపై రాజధనాపహరణనేరం అంటగట్టబడి, శిక్షకై హరిశ్చంద్రుని వద్దకే తేబడింది. బార్యతా సరకబోయిన హరిశ్చంద్రుని సత్యవాక్యతత్వరతకు దేవతలు ప్రశంసించారు. విశ్వామిత్రుడు ప్రసన్నుడైనాడు. పరమసత్యపథ గమికాఅందరూ హరిశ్చంద్రుని మెచ్చారు. హరిశ్చంద్రుని యొక్క ఈ గాధ మార్కండేయ పురాణంలోనిది.

4. ప్రశ్న :- శక్రాచార్యునికి తెలిసిన మృత సంజీవనీ విద్య-బృహ స్పతికి ఎందుకు తెలియదు?

సమాధానం :-

శక్రుని గాఢ మత్స్వపుష్పాంతోనూ, వ్యాసభాదతంతోనూ. కాశీ విద్య
తోనూ, దేవీ భాగవతంతోనూ ప్రస్తావించబడింది. మృత సంజీవనీ విద్య శక్రు
నికి మాత్రమే తెలియదానికి కారణమైన గాఢ ఈ క్రిందిది.

బృహస్పతితో జాటు శక్రుడున్నా - బృహస్పతి తండ్రియైన అంగీర
సుని వద్ద అనగా ఒకే గురువువద్దనే విద్యను అభ్యసించారు. వారి గురువూ,
బృహస్పతి యొక్క తండ్రి అయిన అంగీరసుడు. శిష్యులిరువురకూ సమానంగా
విద్యను బోధించక, వారి మధ్య భేదాన్ని చూపసాగాడు. ఆ విషయాన్ని గ్రహిం
చిన తర్వాత శక్రుడు-అసంతృప్తితో అంగీరసుని విడిచి వెళ్ళాడు.

ఆ విధంగా వెళ్లిన శక్రుడు-గౌతముని వద్దకు వెళ్లి-విద్యను అర్జించాడు.
గౌతముడు శక్రుని వల్ల-జరిగిన దానిని తెలుసుకొన్నాడు, తాను శక్రునికి
విశ్వాబోధన చేయడం-అంగీరసునితో వైరాన్ని కొనితెచ్చుకోవడమే నని జావిం
చాడు. గౌతముడు. సర్వవిద్యలకూ మూలభూతుడైనవాడు శివుడొక్కడే ననీ;
ఆయనను అర్పించి కోరిన విద్యలను పొందమనీ గౌతముడు శక్రునికి పాతవు
చెప్పాడు.

శక్రుడు శివుని గూర్చి తీవ్రంగా తపమాచరించాడు, తన తపస్సుకు
మెచ్చి దర్శనమిచ్చిన శివునినుండి శక్రుడు-సర్వవిద్యలతోపాటుగా మృత సంజీ
వనీ విద్యను కూడా పొందాడు.

కనుక బృహస్పతికిగాని, శక్ర బృహస్పతుల గురువైన అంగీరసునికి
గాని ప్రమేయం లేకుండా శక్రుడు మృతసంజీవనీ విద్యను పొందిన ప్రకారం
యిది. ఈ కారణంగానే, శక్రునికి తెలిసిన మృతసంజీవనీ విద్య బృహస్పతికి
తెలియలేదు. కనుకనే ఆ విద్యను శక్రునినుండి నేర్చుకొనడం కోసం బృహ
స్పతి-పుత్రుడైన కచుని పంపడం జరిగింది. ఆ తర్వాత జరిగిన కచ దేవయా
నుల కథ-శత్రువులు విషయాంతరం.

5. ప్రశ్న :- దశరథునికి ముగ్గురు భార్యలు. వారికి నలుగురు కుమారులు జన్మించారు. మరి దశరథునికి శాంత అనే కుమార్తె ఉన్నట్లు రామాయణంలో ఉంది కదా! ఈ శాంత కౌసల్య, సుమిత్ర, కైకేయిలలో ఎవరి కుమార్తె?

సమాధానం :-

శాంత దశరథుని కుమార్తె కాదు. అంగదేశాధిపతియైన రోమపాదుని కుమార్తె. రోమపాదు రాజ్యంలో వానలు కరువక జామం ఏర్పడినప్పుడు విద్యాంసులను సంప్రదించగా, ఋష్యశృంగుని తీసుకువస్తే వానలు కురుస్తాయనీ, ఆ మహర్షి అడుగు పెట్టినచోట కరువు కాటకాలుండవనీ. పెద్దలు చెప్పారు అప్పుడు రోమపాదుడు ఋష్యశృంగుని తపోవనం నుంచి తీసుకొనిరాగా అంగదేశంలో వర్షాలు కురిశాయి. రోమపాదుడు తన కుమార్తె ఆయిన శాంతను ఋష్యశృంగున కిచ్చి వివాహం చేసి వారిని తన ఇంటనే నిలుపుకొన్నాడు.

దశరథుడు తనకు సంతానంలేదని చింతిస్తూ ఉన్నప్పుడు, దశరథుని ఆప్త సచివుడైన సుమంతుడు ఆయనకి వృత్తాంతం చెప్పాడు. దశరథ మహారాజుచేత ఆ ఋష్యశృంగుడు ఒక యజ్ఞం చేయించితే దశరథునికి సంతానం కలుగుతుందని మహర్షుల సభలో సత్కుమార మహర్షివలన తాను విన్నానని. సుమంతుడు దశరథునికి చెప్పాడు. అప్పుడు దశరథుడు తన మిత్రుడైన రోమపాదుని అంగీకారంతో అంగదేశం నుండి శాంతా ఋష్యశృంగులను తన అయోధ్యా నగరానికి తీసుకువచ్చి, వారిని తన అంతఃపురంలో ఉంచి అమితంగా గౌరవించాడు. ఋష్యశృంగుని ఆధ్వర్యంలో, ఆయన ఆజ్ఞ ప్రకారం దశరథుడు అశ్వమేదయాగమూ, పుత్ర కామేష్ఠి-ఈ రెండు యాగాలూచేసి, సంతాన ఫలాన్ని పొందాడు, ఇది వాత్మిక ప్రమాణం.

బడే. మన జానపద సాహిత్యంలోనూ, స్త్రీల పాటలలోనూ దశరథుడు కాంత అనే బాలికను పెంపకం చెప్పుకొన్నట్లు, ఆమెను పెంచుకొన్నందు వల్ల దశరథునికి సంతానం కలిగినట్లుగా ఉంది. దీనికి వాల్మీకి రామాయణంలో ఆధారం లేదు. లక్ష్మణ దేవర నవ్వు, ఊర్మికాదేవి నిద్ర, లక్ష్మణరేఖ- ఇటువంటి అవాల్మీకములైన విషయాలన్నీ మన జానపద సాహిత్యంలో పాటలుగా, పదాలుగా ఉన్నాయి. కానీ ప్రామాణికత విషయంలో వాల్మీకమే శిరోధార్యం కాబట్టి, దానినే స్వీకరించవలసి ఉంది.

విచిత్ర రామాయణం- ఇత్యాది గ్రంథాలలో అనేక ఇతర విధాలుగా ఉన్నా- అవి ప్రామాణికాలు కావు. రామాయణ గాథకు వాల్మీక రామాయణమూ, భారతగాథకు వ్యాసభారతమే వరమ ప్రమాణాలు.

ఋష్య శృంగుని గాథ హరివంశంలోనూ, వ్యాసభారతంలోనూ, వాల్మీక రామాయణంలోనూ కూడా చెప్పబడింది.

6. ప్రశ్న:- ద్రౌపది కాకుండా ఇంకా ఇతరులెవరైనా స్త్రీలు - ఐహవ భర్తలను కలిగివున్న భార్యలు. ప్రాచీన కాలంలో ఉండి ఉన్నారా ?

సమాధానం:-

ఉన్నారు. ద్రౌపదికాకుండా ఇంకా అనేకులైన స్త్రీలు - ఐహవ భర్తలైనవారు ప్రాచీన కాలంలో ఉన్నారు. వారిలో కొందరు ఈ క్రిందివారు.

మత్స్య పురాణంలోనూ, దక్షిణాగవతంలోనూ ఈ క్రిందిగాథ చెప్పబడి ఉంది అదేమింటే-

కీర్తిమతి:- కీర్తిమతి అనేస్త్రీ. శకమహర్షికి, పీఠరికి- పుత్రులైన భూరి శ్రవుడు, గౌరవభుడు, కృష్ణుడు, శంభుడు, దేవశ్రవుడు అనే ఐదుగురు సోదరులు వివాహమాడారు. నీరు అరామకులు కారు. వేదవ్యాసుని పుత్రుడు శకుడు.

పైన చెప్పిన బడుగురూ వేదవ్యాసుని కుమారుడైన శుకయోగి కుమారులు. వ్యాసమహర్షికి సాక్షాత్తు మనుమలు. ఈ వృత్తాంతం మత్స్యపురాణంలోనూ, దేవీ భాగవతంలోనూ చెప్పబడిఉంది.

శుకయోగి తొలుత బ్రహ్మచారిగా ఉన్నప్పటికీ, గృహస్థాశ్రమమే ముక్తిదాయకమని జనకరాజుర్ని అతనికి బోధించడంవల్ల పీఠానికి వివాహమాడి నట్లు చెప్పబడింది.

వ్యాసభారతంలో ఈక్రింది వృత్తాంతం ఉంది. అజిత:- ఈమె ఔశీనర వతి కుమార్తె ఈమెను స్వయంవరంలో సార్వేయుడు, శూరసేనుడు, శ్రుత సేనుడు, బిందుసారుడు, అతిసారుడు అనే ఐదుగురు అన్నదమ్ములు వివాహం చేసుకొన్నారు. వారు నితంతుడు అనే రాజువుత్రులు, ఈగాథ వ్యాసభారతంలో చెప్పబడి ఉంది.

విష్ణుపురాణంలోనూ, మత్స్యపురాణంలోనూ ఈక్రింది వృత్తాంతం ఇంతా సవివరంగా చెప్పబడిఉంది అదేమండే. మారిష:- ప్రాచీనబ్ధి యొక్క పుత్రులు వ్రచేతనులు. వీరు వదకొండు మంది, వీరంతా కలిసి ఈ మారిషను వివాహమాడారు. వ్రచేతనులకు మారిషయందు కలిగిన పుత్రుడే దక్షప్రజాపతి. ఈ వృత్తాంతం విష్ణుపురాణంలోనూ, మత్స్యపురాణంలోనూ మరింత విపులంగా చెప్పబడింది. ఇక్కడ క్లుప్తంగా మాత్రమే ఇచ్చాను.

వ్యాసభారతంలో ఈక్రింది గాథ చెప్పబడిఉంది. జటిల:- జటిలడనే మహర్షి- గౌతమ మహర్షి వంశస్థుడు. జటిలని పుత్రి:- యైన జటిల- ఏడుగురు ఋషులకు భార్య అయింది ఈషయం వ్యాస భారతంలో చెప్పబడింది.

7 ప్రశ్న: పరశురామునికి, విశ్వామిత్రునికి, ఏదో చుట్టరికం ఉందట.

అది ఏమిటి? పరశురాముడు బ్రాహ్మణుడు, విశ్వామిత్రుడు

క్షత్రియుడు- కదా? వారిమధ్య బాంధవ్యం ఎలా సాధ్యం ?

సమాధానం:

విశ్వామిత్రునికి, వరశురామునికి మధ్య బంధుత్వం ఉన్నది. ఆ గాథ విష్ణుపురాణంలోనూ, వ్యాస భారతంలోనూ, భాగవత పురాణంలోనూ ఉన్నది.

'గాధి' అనే రాజు కుమార్తె సత్యవతి. ఆమెను భృగువంశీయుడైన ఋచీకుడనే మహర్షి వివాహం చేసుకొన్నాడు. సత్యవతి సేవలకు, తనపై ఆమెకుగల శ్రద్ధానురాగాలకూ, తక్కిన సంతుష్టుడైన ఋచీకుడు భార్యను వరమేదైనా కోరుకొమ్మన్నాడు. తన కొక కుమారుని, తన తల్లి కొక కుమారుని ప్రసాదించమని సత్యవతి ఋచీకుని కోరింది. ఋచీకుడు అంగీకరించి-వారిరువురి కోసం వేర్వేరుగా హోమజలాలను, హవిస్సులను ఇచ్చి-సత్యవతిని మేడిచెట్టును, ఆమె తల్లిని రావిచెట్టును కౌగిలించమని చెప్పాడు. కానీ మరచిపోయి సత్యవతి, ఆమెతల్లి-ఒకరు చేయవలసినది మరొకరు చేసి, ఒకరికిచ్చిన హోమ శేషాలను మరొకరు వినియోగించారు.

విషయం తెలిసిన ఋచీకుడు. సత్యవతి తల్లికి (గాధికి) జన్మించేవాడు శక్తియ కుమారుడైనా బ్రాహ్మణ కర్ముడవురాదనీ; సత్యవతికి జన్మించేవాడు బ్రాహ్మణ పుత్రుడైనా శక్తియ లక్షణం కలిగిన తీవ్ర స్వభావుడవురాదనీ తెలిపాడు.

అందుకు సత్యవతి విచారించినదై, అటువంటి తీవ్రస్వభావం తన కుమారునికి బదులుగా మనుమనికి మార్పు చేయవలసినదని ఋచీకుని కోరింది. ఋచీకుడు భార్య కోరినట్లుగా అనుగ్రహించాడు.

జరిగిన దానికి ఫలితంగా-సత్యవతి ఋచీకులకు జమదగ్ని జన్మించాడు. జమదగ్ని మహర్షి కుమారుడైన వరశురాముడు- ఋచీకుడు చెప్పినట్లుగానే తీవ్ర స్వభావుడయ్యాడు.

సత్యవతి తండ్రి అయిన గాధిరాజుకు కలిగిన పుత్రుడు విశ్వామిత్రుడు

తవస్యయై బ్రాహ్మణ కర్ముదయ్యాడు.

దీనిని బట్టి-వరశురాముని నాయనమ్మ అయిన సత్యవతి తమ్ముడు విశ్వామిత్రుడు. విశ్వామిత్రుని అక్కయైన సత్యవతి మనుమడు లేదా విశ్వామిత్రుని మేనల్లుని కుమారుడు వరశురాముడు. విశ్వామిత్రుడు వరశురాముడు వీర మధ్యగల పాంధవ్యుల ఇది.

8. ప్రశ్న : శివ ధనుస్సును ఎత్తలేని రావణుడు-ఆ ధనుస్సును ఎత్తిన సీతాదేవిని ఎలా ఎత్తుకొని పోగలిగాడు ?

సమాధానం:-

రావణుడు అర్చకుడు కాదు. సాక్షాత్తూ శివుడున్న కైలాస వర్వలాన్నే ఎత్తిన మహా బలశాలి, సాహసి. అదీగాక - శివధనుస్సును ఎత్తే సందర్భంలో - సీత, రాముడు, రావణుడు - ఈ ముగ్గురి బలానికి పరీక్ష ఏర్పరచలేదు వాల్మీకి మహర్షి.

శివధనుస్సును సీత ఎత్తినట్లుగా వాల్మీకి రామాయణంలో ఎక్కడా లేనేలేదు. దానిని ఎత్తి సీతను పెళ్ళాడడానికి రావణుడు రానులేదు. శివధనుస్సును ఎక్కు పెట్టే సందర్భంలో రావణుడు రావడమనేది పూర్తిగా అవాల్మీకమైన విషయం. వాల్మీకరామాయణానికి పూర్తిగా విరుద్ధమైన విషయం. ఇది స్పష్టం.

సీతలో, సీతా సౌందర్యంతో రావణునికి తొలిసారిగా పరిచయం కలిగించినది - శూర్యణు. అదీ - రామలక్ష్మణులు కామమోహితయైన శూర్యణును తిరస్కరించిన తర్వాతనూ - శూర్యణు ప్రేరణ మీదనే దండకారణ్యంలో జనస్థానంలో వర్షాలుగు వేల మంది రాక్షసవీరులు - ఖరదూషణ త్రిశిరాది రాక్షస సేనా నాయకులతో సహా మరణించిన తర్వాతనే. లక్ష్మణునిచే ముక్కు చెవులూ కోయబడిన ఆ శూర్యణు - జనస్థానంలో ఖరునితో చెప్పుకొని - ఆ రాక్షస నాయకులు సస్యైక్యంగా ఆసహాయశూరుడైన రామునిచేతిలో మరణించగా - తన వగ తీరక-ఆ వగ తీర్చుకొనడం కొరకే రావణుని సమీపించింది. సహజంగా స్త్రీలోలుడైన రావణుని ఎదుట సీతా సౌందర్యాన్ని వర్ణించి రావణుని రెప్ప గొట్టింది. తాను రామలక్ష్మణుల పట్లమోహితురాలైనట్లుగా

కూర్మణుని రావణునికి నిజాన్ని చెప్పలేదు. రావణుని కొరకు జగదేక సుందరి యైన సీతను తేవడానికి పోయి తాను భంగపడ్డానని కూర్మణుని రావణునితో చెప్పింది జరిగినది అదే. కాబట్టి సీతా సౌందర్యాన్ని గురించి వినడం రావణునికి అదే ప్రధమం. అలాకాక - సీతా వివాహాత్మకంగా రావణుడు ఆమెను గురించి విన్నాడు, చూచినా. అలాగే సీతను పొందడానికి ప్రయత్నం చేసి ఉండేవాడు-సహజంగా తాను శ్రీ తోలుడు కనుకనూ; ఆమె సౌందర్యవతి కనుకనూ.

అంతేకాదు - తానుకొరిస దానిని దేనినీ పొందకుండా విడిచిపెట్టే లక్షణం రావణునికి లేదు. సీతా వివాహాత్మకమే సీతనుచూచిన, ఆశించిన రావణుడు ఆ తర్వాత 21 సంవత్సరాలు అగి ఆమెను ఎత్తుకుని వెళ్ళాడనడ కేవలమూ అసందర్భం. సీతారామ వివాహం జరిగాక - వారు 12 సంవత్సరాలు అయోధ్యలో గడిపాడు. రావణుడు సీతను అవహించే నాటికి 13 సం॥ల వయస్సుకాలం గడిచింది. సీతను ఆశించిన తర్వాత 21 సం॥లు రావణుడు ఆగాడని చెప్పడం అవాల్మీకమే కాక - హాస్యాస్పదం, ఔచిత్యభంగం.

శివ ధనువును ఎత్తలేని రావణుడు - ఆ ధనుస్సును ఎత్తిన సీతాదేవిని ఎలా ఎత్తుకు పోగలిగాడు? - అనడంలో రావణుడు సీతకంటే దుర్బలుడనే అర్థం స్ఫురిస్తుంది.

శివుడు నివసించే కైలాస పర్వతాన్నే పెకలించి ఎత్తి - తన శక్తితో, భక్తితో శివుని మెప్పించి వరాలు పొందిన రావణుని, దిగ్విజయం చేసి దిక్పాలకులను ఓడించిన రావణుని - అంత దుర్బలునిగా భావించడం ఉచితం కాదు. రావణుడే కనుక దుర్బలుడైతే, అతనిని జయించడం రామునికి మాత్రం ఏమి కీర్తి?

వాల్మీకంలో సుందరకాండ 10వ సర్గలో హనుమంతుడు చూచిన రావణుడు మహా పీరుడుగా. స్పృహణీయుడుగా వర్ణించబడ్డాడు.

“తాస్యరే శయనం వీరం వ్రసువ్రం రాక్షసాదివమ్”

“నిశ్చలసంతం యతానాగం రావణం వానరర్షభః”

అసాద్య పరమోద్విగ్నః సోఽపా సర్పత్ సుభీతపత్”

“అధారోహణ మాసాద్య వేదికాంతర మాశ్రితః”

సువ్రం రాక్షస కాధూలం ప్రేక్షతే స్మ మహాకపిః”

“మాషరాశి వ్రతీకాశం విశ్వసంతం భుజంగవత్”

గాంగే మహతి తోయా నై వ్రసువ్ర మివ క్షంజరమ్”

సీతను అన్యేషిస్తూ రావణాంతఃపురంలో ఆ రాత్రివేళ తిరుగాడుతున్న పుడు - రావణుని శయనాగారంలో ప్రవేశించిన హనుమంతుడు - వ్రతాశవంత మైన శయనం పై న నిద్రిస్తున్న, వీరమూరియైన, రాక్షసాధిపుడు రావణుని చూచాడు. మెదపుచేనుగు వలె ఉచ్చాస నిశ్వాసాలు విడుస్తూ నిద్రపోతున్న ఆ వరాక్రమకాలియైన రావణుని శయ్య వద్దకు హనుమంతుడు పోయిచూచాడు. అప్పుడు భయవదిన వాసివలె హనుమంతుడు దూరంగా తప్పుకొన్నాడు. రాక్షస శార్దూలుడైన ఆ రావణుడు - గొప్ప మినుముల రాశివలె కనిపించాడు. రావణుని ఉచ్చాస నిశ్వాసాలు - ఒక మహాసర్పం బునులు కొడుతున్నట్లుగా ఉన్నాయి. గంగానదీ జలం మధ్య శయనించిన ఏనుగు వలె నిద్రిస్తున్నాడు.

అశోకవనాన్ని పాడుచేసి, తననెదిరించ వచ్చిన రాక్షసులందరినీ చంపిన హనుమంతుడు - ఇంద్రజితుని బ్రహ్మస్త్రినికి కట్టుబడి రావణ సభక తీసుకొని పోబడ్డాడు. ఆ సభలో రావణుని మరింత స్పష్టంగా చూచిన హనుమంతుడు -

“అహోహూవ మహాదైర్యం అహోసత్త్వ మహోద్యుతిః।

అహో రాక్షస రాజస్య సర్వ లక్షణ యుక్తతా॥

యద్యధర్మో న బలివాన్ స్యాదయం రాక్షసేశ్వరః।

స్యాదయం సురలోకస్య స శక్రస్యాపి రక్షితా॥” -

అని ఆశ్చర్యంతో భావించాడు. దాని భావం ఏమంటే - “అహోహూ! ఏః రూపం! ఏమి దైర్యం! ఏమి శక్తి! ఏమి కాంతి! ఈ రాక్షస రాజు-సర్వ మహా పురుష లక్షణాలతో ఎంత అద్భుతంగా ఉన్నాడు! ఒక్క అధర్మమే కను లేనట్లయితే ఇంద్ర రక్షితమైన స్వర్గ సామ్రాజ్యాన్ని పాలించడానికి అర్హుడే కదా ఇతడు!” - అని.

యుద్ధభూమిలో రాముడు తొలిసారిగా రావణుని వ్రత్యక్షంగా చూచి విచిత్రమునితో ఇలా అన్నాడు:-

సంస్కృతి - సంప్రదాయం (ధర్మపీఠం)

"అహో దీప్తో మహా తేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః
ఆదిత్య ఇవ దుష్ప్రేక్ష్యః రశ్మిభి ర్భాతి రావణః।
సువ్యక్తం లక్షయేహ్యస్య రూపం తేజస్సమావృతమ్॥"

భావం: ఏమి రాక్షస రాజు ఇతడు: మహాతేజంతో వెలుగుతున్న ఇతడిది ఏమి రూపం:

"భాతి రాక్షస రాజోఽసౌ వ్రదీపై ర్భిమవిక్రమైః।
భూతైః పరివృత స్తీక్ష్ణైః దేహవద్భి రివాంతకః॥"

భావం: "రాక్షస భటులతో కూడిన ఈ రాక్షస రాజు - భూత పరివృతుడైన యమునివలె - భీమ విక్రముడై ప్రకాశిస్తున్నాడు." - అని రాముడు అద్భుతా శ్చర్యాలతో పలికాడు. ఈ విధంగా శత్రువుల చేత కూడా ప్రళంసించబడ దగిన మహా మూర్తిమత్త్వం రావణునిది.

అంతటి వాడైన రావణుని - శివ ధనువును ఎక్కువెట్టి సీతను పెండ్లాడే సందర్భంతో ప్రవేశ పెట్టలేదు వాల్మీకి మహర్షి. సీతా కల్యాణ ఘట్టంలో రామ రావణులకు పోటీ ఏర్పరచడం మహర్షి ఆభిమతం కాదనేది స్పష్టం. శివధనువు దైవదత్తం; సీత దేవీస్వరూపిణి. దైవాంశ సఖుడు' దైవి గుణ సంపన్నుడైన రామునికే ఆ అర్హత. ఎంతటి వరాక్రమశాలి అయినా రావణుడు రాక్షసుడు. ఆసురీ గుణ యుక్తుడు. అందుకే ఆ సందర్భం ఆతడికందలేదు.

4. ప్రశస్తి:- మహాభారతంలో పాండు పుత్రులు పాండవులు; దృత రాష్ట్రాని పుత్రులు కౌరవులూ ఎలా బనారు: అన్నదమ్ముల సంతానాలకు ఆ తేడా ఎలా వచ్చింది: గాంధారి కురువంశానికి చెందిన శ్రీ కదా: తల్లి పేరుతో కౌరవులు చెలామణి కావడానికి కారణమేమిటి:

సమాధానం:-

ముందుగా చెప్పవలసిన విషయం - గాంధారి కురువంశీయురాలు కాదు. ఆమె గాంధారరాజు పుత్రిక. సుబలడనే పేరు గల గాంధారరాజు ఆమె తండ్రి. గాంధారి కురువంశస్థురాలు కాదు. ఆమె కురువంశపు కోడలే కాని, ఆ వంశంలో జన్మించినది కాదు. కనుక, కౌరవులు తల్లి పేరుతో ఆ విధంగా వ్యవహరింపబడడం అనేది కేవలమూ సత్యదురం.

ధృతరాష్ట్రుడు, పాండురాజు, వారి పూర్వులైన బీష్మడు, శంతనుడు - ఇత్యాదులు జన్మించినదే కురువంశం. కురువు, పూరుడు, భరతుడు - వీరంతా వంశ ప్రసిద్ధులైన పుణ్యపురుషులు. వారి పేరు మీదుగా ఆ వంశానికి కురు వంశమనీ, పురువంశమనీ, భరతవంశమనీ పేర్లు వచ్చాయి. ప్రసిద్ధ కర్మలైన వారి పేరిట వంశం ప్రసిద్ధం కావడం లోక సహజం కదా!

ఆ కురువంశీయులే ధృతరాష్ట్ర పాండురాజులు. కనుక 'కౌరవ' నామం వారికీ, వారి సంతానాలకూ - కూడా వర్తిస్తుంది. ధృతరాష్ట్ర సంతానమూ, పాండురాజు సంతానమూ కూడా - కౌరవ వంశంలో జన్మించినవారే ఆ వంశస్థులుగా అదే వంశం పేరిట పిలువబడదగినవారే.

ధృతరాష్ట్ర సంతానం ధర్తరాష్ట్రులుగాను, పాండురాజు సంతానం పాండవులు లేదా పాండవేయులుగానూ వారి వాటి తండ్రుల పేరు మీదుగా చెప్పబడుతారు. తల్లుల పేర్లు మీదుగా గాంధారేయులు, కౌంతేయులు, మాద్రేయులు అవుతున్నారు.

కౌరవశబ్దం పాండవులకు కూడా వర్తిస్తుంది కనుకనే భగవద్గీత, భగవానుడు అర్జునుని అనేక చోట్లలో "కౌరవ" అనీ "పాండవ", "కౌంతేయ" "పార్థ", "భారత" అనీ ఇలా అనేక విధాలుగా సంబోధించడాన్ని మన గమనించవచ్చును.

పీనిలో 'కౌరవ' శబ్దం గోత్రార్థకం - అనగా వంశానికి, కుటుంబానికి సంబంధించిన పేరు. 'పాండవ' శబ్దం అవత్యార్థకం. అవత్యమనగా సంతానం. కౌరవవంశానికి చెందినవారిలో పాండురాజు సంతానంగా వ్రత్యైకంగా పేర్కొనబడినవారు పాండవులు.

మరొక్క అంశం ఏమంటే - ధర్తరాష్ట్ర పాండవేయులిరువురూ కౌరవ శబ్ద వాచ్యులే అయినప్పుడు - కేవలమూ ధర్తరాష్ట్రులనే 'కౌరవ' అనేపేరుతో పేర్కొనడమూ, పాండవులను వేరుచేసి పేర్కొనడమూ ఎందువల్ల? - అనేది. దానికి సమాధానం - ఈ క్రిందిది.

ధర్తరాష్ట్రులూ, పాండవులూ - ఇరువురూ నిస్సంశయంగా కురువంశీయులే; కౌరవాభిధేయులే. అయితే, పాండవులు అరణ్యంలో పుట్టి, కొన్నేళ్ల వరకు అక్కడే పెరిగిన వారు. వారికి జాతకర్మ, నామకరణ, ఉపనయనాది యదోచిత సంస్కారాలన్నీ శతశృంగ వర్మత ప్రాంతారణ్యంలోనే జరిగాయి. తానున్న శతశృంగ పర్వత ప్రాంత నివాసులైన మహర్షుల వద్దనే పాండురాజు తన కుమారులకు వేదాధ్యయన, విద్యాభ్యాసాలన్న చేయింపజేశాడు. శర్యాతి పుత్రుడైన శుకమహారాజు - ఈ శతశృంగ వర్మత ప్రాంతంలోనే వానప్రస్థుడై తపోశీవనాన్ని గడుపుతూ ఉండగా - ఆయన వద్ద పాండు కుమారులందరూ అయుధ విద్యలు నేర్చి, అత్రు శత్రు ప్రావీణ్యం సంపాదించారు. ఈ విధంగా వేరొక చోటున పెరిగి, బాల్యంలో చాలా సంవత్సరాలు హస్తినాపురంలో కాకుండా మరొక వ్రదేశంలో ఉండిన కారణంగా పాండవులు లోకం చేత వేరుగా గుర్తించ బడ్డారు. పాండురాజు మరణానంతరం మాత్రమే పాండవులతో కుంతిహస్తినాపురం చేరింది. ఆ విధంగా పెరిగి పెద్దవారైన తర్వాత రాజధానికి చేరిన పాండుపుత్రులు - అందరి చేతనూ పాండవులుగా పిలువబడ్డారు. స్వస్థానమైన హస్తినలో పుట్టి పెరిగిన ధర్తరాష్ట్రులు తొలినుండి అక్కడే ఉండి - కౌరవులుగా స్థిరపడ్డారు.

ముఖ్యమైన మరొకకారణం-ధృతరాష్ట్రానికి ఏ విధంగానూ ప్రత్యేకమైన ఉనికి, గుర్తింపు లేవు. అతడు ఒక కురువంశీయుడు మాత్రమే. పాండు రాజుకు కిందమ ముని శావం సంభవించిన కారణంగా విరక్తుడై రాజ్య త్యాగం చేయగా, ధృతరాష్ట్రాడు గడ్డెనెక్కి, ప్రభువనిపించుకున్నాడే తప్ప, అతడు మూర్ఖాభిషిక్తుడైన పరిపాలకుడు కాదు. జాత్యండుడు కావడం వల్ల రాజ్యార్హత కోల్పోయిన వాడు. కానీ పాండురాజు అలా కాదు. నీంహాసనా దిష్ఠితుడై, దిగ్విజయ యాత్రచేసి, దశార్హ, మగధ, పుండ్ర, విదేహాది దేశాలను జయించి రాజ్యనిస్తరణ చేసి సామ్రాజ్య స్థాపకుడనిపించుకొన్నాడు. తన అమేయ బల వరాక్రమాలతో అశేష సంవదను ఆర్జించి తెచ్చి-తన వంశ పూర్వ చక్రవర్తులను తలపించిన మనుడని పలువురి ప్రశంసలకు పాత్రుడై, ఒక ప్రత్యేకమైన గుర్తింపును పొందాడు. ఆ కారణం వల్లనే - ధృతరాష్ట్ర సంతానం కేవలం కౌరవులనే మూల నామాన్ని (వంశనామాన్ని) మాత్రమే కలిగి ఉండగా - ప్రజ్ఞాశాలి, వరాక్రమవంతుడైన పాండురాజు యొక్క సంతానం - పాండవులుగా ప్రత్యేకమైన గుర్తింపును పొందారు.

10. ప్రశ్న: శ్రీరాముడు, వరశురాముడు - ఈ రెండు అవతారాలెత్తించి శ్రీ మహావిష్ణువే. సాధారణంగా ఒక అవతారం చాలించిన తర్వాతనే మరో అవతారం ధరించడం జరిగింది. మరి ఈ రెండు అవతారాలూ ఒకేసారి ఎదురు వడతాయి. ఇదెలా సాధ్యం?

సమాధానం:-

శ్రీరామావతారం పూర్ణావతారం. వరశురామావతారం అంశావతారం. అంశావతారం తాను ఉద్భవించిన ప్రయోజనం తీరిన వెనుక, ఒక సాధారణ ప్రాణితో సమానమవుతుందని శాస్త్ర ప్రమాణం. అందువల్లనే, శ్రీరాముని ఎదుట వడిన వరశురాముడు భంగవడి వెనుదిరగడం జరిగింది. అంతేగాక, వరశురామ శ్రీరామావతారాలు ఉద్భవించిన ఆయా కాల వందర్పాలూ, వాని

వరిమితులూ, ప్రయోజనాలూ - విభిన్నమైనవి. అధికార దర్పితులై అహంకరించి మదించిన దురహంకారులైన ప్రభువులను శిక్షించి, భూత భవిష్యద్వర్తమానాలలోని పాంతులకు గుణపాఠం నేర్పవచ్చినది వరకురామావతారం. లోకానికి ఒక ఆదర్శ మానవుని జీవితాన్ని సోదాహరణంగా చూపడానికి, భావితరాల మానవులకు పథనిర్దేశకమైన మహోన్నత మానవ జీవితాదర్శాలను ఆచరించి చూపడానికి ఏర్పడినది శ్రీరామావతారం. ఆదర్శ పాంతునిగా, ప్రజాభిప్రాయాన్ని గౌరవించే ప్రభువుగా వృధివిక సుస్థితినిచ్చినది రామావతారం. ఆదునికుల వరిభాషలో ఒకటి డిస్ట్రక్టివ్, మరొకటి కన్స్ట్రక్టివ్. ప్రపంచానికి రెండూ అవసరమే. వరకురాముడు చేసిన వినాశనంలోనుంచే శ్రీరాముడు ప్రభవించాడు. దుష్టపాంతులను రూపుమాపిన వాడు వరకురాముడు ఆదర్శ వరిపాంతుడుగా రూపొందినవాడు శ్రీరాముడు.

వరకురాముడు చిరంజీవులలోనివాడు కావడంవల్ల - అతని అవతార ప్రయోజనం నెరవేరిన తర్వాత కూడా అతడు జీవించి ఉన్నాడు. అంశావతారుడైన వరకురాముడు - అతని అవతార ప్రయోజనం నెరవేరిన వెనుక - చిరంజీవిగా ఉండి - శ్రీరామునికి ఎదురైనాడు.

అంశావతారం-తాను ఉద్భవించిన ప్రయోజనం తేరిన వెనుక ఒక సాధారణ ప్రాణితో సమానమౌతుందనే శాస్త్రప్రమాణాన్ని అనుసరించి వరకురామావతార లక్ష్యం నెరవేరిన వెనుక - అతడు భృగువంశీయుడైన ఒక విప్రుడు. తవస్యి. ప్రభావసంపన్నుడు. తేజశ్శాలి అసమయంలో విష్ణుమూర్తి యొక్క మరొక అవతారమైన శ్రీరామావతారం ఏర్పడడం అసంబద్ధంకాదు.

వరకురాముడుగా శ్రీమహావిష్ణువు దుష్టనిర్మూలనం చేశాడు. దుష్టవినాశనం తర్వాత జరగవలసినది ప్రపంచాన్ని సువ్యవస్థితం చేయడం తేదును అంతంచేసిన తర్వాత మంచిని ప్రోది చేయడం, ఉత్తమ వ్యవస్థలను నెలకొల్పడం జరగాలి. శ్రీరామావతారంలో అదే జరిగింది వరకురామావతార లక్ష్యం

నెరవేరినాక జరుగవలసిన కార్యాలు శ్రీరామావతారంలో నెరవేర్చబడ్డాయి.

వరకురాముని గాఢ బ్రహ్మాండ పురాణంలోను, బ్రహ్మ పురాణంలోను, వ్యాసభారతంలోను, వాల్మీకరామాయణంలోను - చెప్పబడింది.

సూర్యసావర్ణిక మన్యంతరంలోని సప్తమహర్షులలో వరకురాముడు ఒకడు.

10. ప్రశ్న:- వంచ భీములు ఒకే సమయంలో జన్మించారని అంటారు. నిజమేనా? వారు ఒకే సమయంలో, ఒకే నక్షత్రంలో జన్మించి నవ్వుడికీ, వారి జీవితాలు ఒకే విధంగా నడవకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

సమాధానం:-

వంచభీములు లేదా వంచబలులు అనబడే భీముడు, దుర్యోధనుడు, వికాసురుడు, జరాసందుడు, కీచకుడు-ఒకే సమయంలో జన్మించలేదు. వారు సమవయస్కులనేది కూడా ఎంత మాత్రమూ నిజం కాదు. ఈ విషయానికి సంబంధించి-ఈ క్రింది అంశాలను పరిశీలించండి.

జరాసందుడు - కంసుని మామగారు. కృష్ణుడు - కంసుని మేనల్లుడు.

కనుక-జరాసందునికి, కృష్ణునికి-మూడు తరాల వయోభేదం ఉన్నది. ఈ లెక్కవ్రతారం భీమ, జరాసందుల మధ్య కూడా అంతే వయోభేదం ఉన్నది. భీమ దుర్యోధనులు. సమవయస్కులు. వారు కృష్ణుని కంటే కొద్దిగా చిన్న వాళ్ళు.

భీమాది వంచబలులు జన్మించిన జన్మ నక్షత్రాలు, జన్మ సమయాలు, లగ్న రాశ్యాదులు-వేరు వేరు కావడం వల్ల వారి జాతకాలు కూడా వేరుగానే ఉన్నాయి. కనుక-జీవిత గమనాలు కూడా వేరుగానే ఉంటాయి. వ్యాసకృత మైన భారతంలో ఎక్కడా ఈ అయిదుగురూ ఒకే సమయంలో, ఒకే నక్షత్రంలో జన్మించారని చెప్పబడలేదు.

“యస్మిన్నహని భీమస్తు జజ్ఞే భరత సత్రమ|

దుర్యోధనోపి త త్రైవ ప్రజజ్ఞే వసుదాధిప||”

అనే వ్యాస భారత శ్లోకాన్ని అనుసరించి భీమ-దుర్యోధను లిద్దరూ మాత్రమే ఒకే రోజున జన్మించారు. అదీ, ఒకేరోజున జన్మించారనే చెప్పబడింది కాని ఒకే సమయంలోకాదు. ఆ సందర్భంగా జరిగిన కథ ఈ క్రిందిది.

ధర్మరాజు జన్మించిన వారే వినగానే అప్పటికి గర్భవతిగా ఉన్న గాందారి-తన కంటే ముందుగా కుంటిదేవి సంతానవతి అయిందనీ, ఆ పిల్ల వాడు భవిష్యత్తులో రాజ్యాధ్యుడు కాబోతాడనే ఆక్రోశంతో గర్భాన్ని మోడు కున్నది. అప్పుడు ఆమెకు గర్భవతనం జరిగింది. ఆ సమయంలో వ్యాస మహర్షిని ప్రార్థించగా, ఆ మహర్షి వేం చేసి, ఆ మాంస ఖండాన్ని నూట ఒక్క ముక్కలుగా విభజించి, ఒక్కొక్క దానినీ, ఒక్కొక్క నేతికుండలో ఉంచాడు. తనకు నూరుగురు కుమారులూ, ఒక్క కుమార్తె కావాలనీ గాందారి యొక్క మనోభీష్టాన్ని అనుసరించి ఆయన ఆ విధంగా చేశారు.

అలా ఉంచబడిన కుండల నుంచి దుర్యోధనాదుల జననం జరిగిందనీ, కుంటిదేవికి భీముడు శతశృంగ పర్వకారణ్యంతో జన్మించిన రోజుననే ఇక్కడ హస్తినాపురంలో దుర్యోధ్యుడు జన్మించాడనీ వ్యాస భారతం స్పష్టంచేస్తున్నది.

జనానందుడు భీముని కంటే, దుర్యోధనుని కంటే బాగా వయోధికుడు. అతడూ భీమ దుర్యోధనులూ ఒకే రోజున జన్మించడం యదార్థం కాదు.

ఇక ఒకేరోజున జన్మించిన వారి జాతక ఫలితాలను గురించి.

ఎవరైనా ఒకేరోజున జన్మించినా, వారి జనన సమయాలలో తేడాఉంటే. జాతక ఫలితాలు తప్పక మారుతాయి.

జనన సమయంలో ఉన్న తేడాను బట్టి జన్మలిగ్నం మారుతుంది. జన్మ

లగ్నం మారినప్పుడు, ద్వాదశ తావ పలాలున్నూ తప్పక మారదం జరుగుతుంది. ఆయాస్థానాలలో ఉన్న గ్రహాలు మారుతాయి. వాటిని బట్టి ఫలితాలు మారుతాయి.

వ్రతీ దినమూ సూర్యోదయంనుండి మరుసటి దినం సూర్యోదయం తరకూ ద్వాదశలగ్నాలూ నడుస్తాయి ఏ లగ్న సమయంలో జన్మించిన వారికి ఆ లగ్నం జన్మలగ్నమవుతుంది.

ఒకే రోజున జన్మించినప్పటికీ, జన్మసమయం మారేసరికి, లగ్నమూ, గ్రహాల యొక్క స్థితి కూడా మారుతుంది. ఉదాహరణకు మేషరాశిలో కుజుడు ఉండగా మకరలగ్నంలో జన్మించిన వారికి కుజుడు చతుర్థంలో ఉండగా ఆ కుజుడు అదే మేష రాశిలో ఉండగా కుంభ లగ్నంలో జన్మించిన వారికి తృతీయ మందు కుజుడు ఉండదం జరుగుతుంది. మొదటి వారికి చతుర్థ కుజ ఫలితాలు, రెండవ వారికి తృతీయ కుజ ఫలితాలు కలుగుతాయి. రెండింటిలోను ఎంతో భేదం ఉంటుంది.

ఈ విధంగా, జన్మించిన దినం ఒక్కటే అయినా, సమయం మారినట్లయితే, ఫలితాలు ఎంతగానో మారదం జరుగుతుంది. జాతక చక్రం పూర్తిగా మారుతుంది. జన్మదినం ఒక్కటే అయినా, ఈ జననానికి, ఆ జననానికి- మధ్య గ్రహాలేవీ కూడా ఇతర రాశి ప్రవేశం చేయకుండా ఉన్నప్పటికీ కూడా జన్మ సమయం మారితే జాతక కుండలి పూర్తిగా మారుతుంది. దానిని బట్టి ఫలితాలున్నూ మారుతాయి. దశాంతర్దశలు విభేదిస్తాయి.

ఒకేదినమందు, జన్మసమయం మారేసరికి, అనేక మార్పులు ఉంటాయి లగ్నం మారుతుంది. నవాంశ మారుతుంది. దశా, అంతర్దశాశ్రేణులలో భేదం ఏర్పడుతుంది తిథి మారవచ్చును. నక్షత్రం మారవచ్చును. గ్రహాలు రాముఉన్న రాశిగాని, నక్షత్రంగాని, నక్షత్రపాదంకాని మార్పుచెందవచ్చును. ఇంకా అనేక స్థూల

సూక్ష్మ అంశాలలో మార్పులు సంభవించ వచ్చును. ఈ మార్పు వల్ల రాశి కుండలిలో, నవాంశ కుండలిలో ఎన్నో భేదాలు ఏర్పడతాయి. అతి శ్రమగ్రహ మైన చంద్రుని గమనం వల్ల కూడా జన్మ సమయభేదాన్ని అనుసరించి, ఫలితాలలో ఎన్నో మార్పులు వస్తాయి.

పై కాళవాల రీత్యా, ఒకే రోజున జన్మించినా, వివిధ సమయాల్లో జన్మించిన వారి జాతకాలు ఒకే విధంగా ఉండవు. ఈ విషయంలో సందేహం లేదు.

11వ శ్లో: గరుడ గర్వభంగం అంటాడు కదా! అదెలా జరిగింది?

సమాధానం:-

గరుడ గర్వభంగ గాథ వ్యాసభారతంలో చెప్పబడి ఉంది.

ఇంద్రుని సారథి మాతలి, మాతలి కుమార్తె గుణకేశిని. మాతలి ఆమెకు వివాహం నిమిత్తం వరాన్వేషణ చేస్తూ ఒక యువకుని చూచాడు. అతడు సుముఖుడనే నాగుడని తెలిసి మాతలి అతని ఇంటికి వెళ్ళాడు. సుముఖుని తాత యైన ఆర్యకుని దర్శించి సుముఖునికి తన కుమార్తెనిచ్చి వివాహం చేయదలిచా నని మాతలి తెలిపాడు.

కానీ ఆర్యకుడు ఇలా చెప్పాడు. గరుత్మంతుడు కొద్దిరోజుల క్రితమే తన కుమారుడైన చికురుని చంపాడనీ; ఒక్క నెల రోజులలోగా సుముఖుని చంపుతానని వ్రతిజ్ఞచేసి ఉన్నాడనీ; అందువల్ల సుముఖునికి పిల్లనివ్వడం మంచిదికాదనీ ఆర్యకుడు మాతలికి చెప్పాడు.

ఈ విషయం చెప్పి మాతలి ఇంద్రునీ, విష్ణువునూ ప్రార్థించాడు. విష్ణువు ఇంద్రునితో-సుముఖునికి అమృతం ఇమ్మని చెప్పాడు. ఇంద్రుడు గరుత్మంతునికి కోపం తెప్పించడం ఇష్టం లేక-సుముఖునికి అమృతం ఇవ్వలేదు కాని, దీర్ఘాయువునిస్తూ ఆశీర్వదించాడు. ఇంద్రుని ఆశీర్వచనం అమోఘం కనుక మాతలి సుముఖునికి తన కుమార్తెనిచ్చి వివాహంచేశాడు.

ఈ విషయమంతా గరుత్మంతునికి తెలిసింది. అతడు విష్ణువు వద్దకు వచ్చి-సుముఖుని చంపుతాన్న తన వ్రతిజ్ఞకు భంగకరంగా విష్ణువు ఇదంతా

పాముకాటువల్ల మరణించింది. అప్పుడు రురుడు నిర్జనారణ్యంలోకి పోయి తీవ్రమైన దుఃఖంతో వరితపించి, ప్రమద్యర పునర్జీవితురాలు కావాలని తన ధర్మ నిష్ఠపై ఒట్టుపెట్టుకొన్నాడు. తాను తవన్ను, దానం; దేవతలవట్లా, గురువులవట్లా పెద్దలవట్లా తక్కికలవాడై; ఆయా ధర్మాలను నిష్ఠతో ఆవరించినవాడై తే ప్రమద్యర జీవించాలని రురుడు ఒట్టుపెట్టుకొని వలికాడు.

అప్పుడు ఒక దేవదూత కనిపించి - రురుని ఆయువుతో ప్రమద్యరకు నగం ధారపోస్తే ప్రమద్యర జీవిస్తుందని దేవతలు తెలిపారని చెప్పాడు. రురుడు అందుకు అంగీకరించాడు.

ప్రమద్యర తండ్రి అయిన విశ్వావసుడు, ఆ దేవదూతతో కలిసి యమునివద్దకు వెళ్ళి - కోరగా, రురుడు ధారపోసిన నగం ఆ యుద్ధాయంతో యముడు ఆమెను బ్రతికించాడు. ఆ విధంగా ప్రమద్యరను రురుడు బ్రతికించుకొన్నాడు.

అనంతరం ప్రమద్యరను రురుడు వివాహం చేసుకొన్నాడు.

ప్రమద్యరను పాము కరచి చంపిందనే కోపంతో ఆ తర్వాత చాలా కాలంపాటు పాములపైన రురుడు వగ సాధించా.

14 ప్రశ్న : “గజ కచ్చపాలవలె పోరాడుకొంటున్నారు”. అని అంటారు. దాని అర్థం ఏమిటి?

సమాధానం:-

వ్యాసకృతమైన ఖారతంలో ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఉన్నది. ఆ గాథ ఈ క్రిందిది:- మాతృదాస్య విముక్తికై అమృత సంపాదనానికై బయలుదేరిన గరుత్మంతుడు - తపోదీక్షలో ఉన్న తన తండ్రి కళ్ళపైని దర్శించి నమస్కరించాడు. తాను తలపెట్టిన మహాకార్యమూ, దానికి కారణమైన తన తల్లి దాస్యమూ, కడ్డూర - ఆమె పుత్రులూ అమృతాన్ని కోరిన విషయమూ

కళ్యణ ప్రజాపతికి తెలిపి - ఆ మహాత్మాగారిని నిర్వహించడానికి తనకు తగిన అహారాన్ని చెప్పమని కోరాడు. అప్పుడు కళ్యణ ప్రజాపతి - తన కుమారుడైన గరుత్మంతునికి తెలిపినదే ఈ గజ కచ్చపాల గాధ.

పూర్వం విభావనుడు, సుప్రతికుడు అనే విప్ర సోదరులు ఐకమత్యంగా ఉండేవారు. కొన్నాళ్లకు కుటుంబ ఆస్తి విషయమై వారి మధ్య వివాదం చెరిగింది. వర్యవసానంగా తమ్ముడు అన్నను తాబేలు కమ్మని; అన్న తమ్ముని ఏనుగుగా మారమని - ఒకరి నొకరు శపించుకొన్నారు. ఇరువురు సోదరులూ ఆయా జంతు రూపాలను పొంది - మహారణ్య మధ్యంలో సరోవర తీరాన అనేక వర్షాల తరబడి ఘోరంగా పోరాడతూనే ఉన్నారు. అవిరామంగా పోరాడతూ ఉన్న ఆ గజ కచ్చపాలను వట్టి తినవలసిందని కళ్యణ ప్రజాపతి - గరుత్మంతునికి ఆనతిచ్చాడు. వాటిని తినడం వల్ల అతడు మహా బలవంతుడు కాగలడని సెలవీయగా - గరుత్మంతుడు ఆ ప్రకారం చేశాడు.

తీవ్రంగా పోరాడుకొనే వారిని గూర్చి - 'గజ కచ్చపాల వలె పోట్లాడు తున్నారు' - అని అనడం వరిపాటి. ఆ నానుడి పై గాధ నుండే ఏర్పడింది.

15 ప్రశ్న:- ధర్మరాజు చేసిన ఆశ్వమేధ యాగం కంటే సక్తువ్రత్యుని ఛానమే గొప్పదని అంటారు..ఎందుకు?

సమాధానం:-

కురుక్షేత్ర యుద్ధానంతరం ధర్మరాజు మహావైభవంగా ఎన్నో ఛానాలతో, దక్షిణంలో ఆశ్వమేధయాగం నిర్వహించాడు. యజ్ఞ పరిసరమైతే అయిన వెనుక-సర్వలూ ఆ యాగాన్ని ప్రస్తుతిస్తూ ఉన్న సమయంలో అక్కడకు ఒక ముంగిస వచ్చింది. దాని శరీరంలో సగభాగం మాత్రం బంగారమై, మిగతా సగభాగం మామూలుగానే ఉన్నది. ఆ ముంగిస అక్కడి వారందరూ వింటుం

పొయి అష్టావక్రకుని ప్రసవించింది. ఉద్ధాలకుని కుమారుడు శ్వేతకేతువు, అష్టావక్రకుడు సమవయస్కులు. అష్టావక్రకుడు - మేనమామ అయిన ఉద్ధాలకునే తండ్రిగా భావించేవాడు. ఆ విధంగా అష్టావక్రకుడు ఒకమారు ఉద్ధాలకుని ఒడిలో కూర్చోగా, శ్వేతకేతువు వసితనం వల్ల - మీ తండ్రివద్దకే పొమ్మని అష్టావక్రకుని తోసివేశాడు.

అప్పుడు అష్టావక్రకుడు - ఉద్ధాలకుడు తన తండ్రి కాదని తెలుసుకొని - తల్లి వద్దకుపోయి, తన తండ్రిని గూర్చి ప్రశ్నించాడు. ఏకపాదుడు వందితో శాస్త్రవాదం చేయడానికి జనకుని వట్టణానికి వెళ్ళాడనీ, ఇంతవరకు తిరిగి రాలేదనీ సుజాత తెలిపింది.

తనతో వాదించ వచ్చి ఓడిన వండితులను వంది - వరుణ గృహంలో జలదిగ్బంధనంలో ఉంచేవాడు. ఏకపాదుడు కూడా ఇన్ని సంవత్సరాలనుండి వందివద్ద బంధితుడై ఉన్నాడు.

అప్పుడు అష్టావక్రకుడు జనకుని వట్టణానికి వెళ్ళి తన తండ్రి విషయం తెలుసుకొన్నాడు. జనకరాజు సభలో అష్టావక్రకుడు వందితో శాస్త్రవాదం చేసి ఆతనిని ఓడించి - తన తండ్రితోపాటు వంది వద్ద బంధితులై ఉన్న విద్వాంసులందరినీ కూడా విడిపించాడు.

18 ప్రశ్న : ఒకరికి ఇచ్చిన వస్తువును మరొకరికి ఇవ్వరాదని ఎందుకు అంటారు?

సమాధానం:-

ఒక దేవతకు కాని వ్యక్తికి కాని అర్పించిన ద్రవ్యాన్ని కానీ, వస్తువిశేషాలను కానీ - వేటినీ - మరొక దేవతకు అర్పించడం దోషం. అదే విధంగా ఒక మనిషికి ఇచ్చిన ద్రవ్యాన్ని కానీ, వస్తు విశేషాలను కానీ మరొకరికి ఈయడం దోషం.

దైవానికి, లేదా మానవులకు - ఒకరికిచ్చిన దానిపై మనకు ఏ విధమైన అధికారమూ ఉండదు. ఒకరి కిచ్చినది మరొకరికి ఇవ్వాలంటే - దానిని

ముందుగా మనం తిరిగి తీసుకోవాలి కదా: దాని వల్ల "దత్తావహార"మనే దోషం సంక్రమిస్తుంది అనగా ఇచ్చిన దానిని తిరిగి స్వీకరించిన దోషం.

ఆ విధంగా ఒకరి కిచ్చిన దానిని మరొకరికిచ్చిన దోషం కారణం గానే 'స్వగుడు' అనే మహారాజు ఊసరవెల్లిగా మారవలసిన శాపాన్ని పొందాడు. ఆ వృత్తాంతం బాగవత పురాణంతోను, వ్యాసభారతంలోను చెప్పబడిఉంది. అది ఈ క్రిందిది.

పూర్వం స్వగుడనే ఒక మహారాజు ఉండేవాడు. అతడు ఐంగారు అభరణాలతో అలంకృతరైన - దూడలతో కూడిన గోవులను - నిత్యమూ ఆసంఖ్యాకంగా దానం చేస్తూ ఉండేవాడు.

ఒకసారి అలా దానమిచ్చిన ఆవు ఒకటి - తిరిగి వచ్చి రాజ గోశాలలోని మందలో కలిసి పోయింది. ఆ సంగతి తెలియక - ఆ గోవును మరొకరికి దానమిచ్చాడు స్వగమహారాజు.

ముందుగా దానం పొందిన విప్రుడు - తప్పిపోయిన తన ఆవు కోసం వెదుకుతూ - 'కన ఖలము' అనే గ్రామంలో మరొక విప్రుని యింటి ముంగిట ఆ గోవును కనుగొన్నాడు.

ఆ ఆవు నాదంటే నాదని విప్రులిద్దరూ వివాదవడి - చివరకు రాజైన స్వగుని వద్దకు వెళ్ళారు. కానీ ఎన్నో రోజుల వరకు స్వగుడు వారికి దర్శనం ఇవ్వలేదు. ప్రజలను వట్టిండుకొని ఆ రాజుపై వారికి కోపం కల్గింది. ప్రజలు తమ విన్నపాలను చెప్పుకొనడానికి వీలుగా పరిపాలకుడు ఉండాలనీ, ప్రజలకు సమీపించరాని వాడుగా పాలకుడు ఉండరాదనీ ఆ విప్రులు ధర్మాన్ని తలచారు. అధికారమత్తతతో ప్రజలకు చేరరానివాడుగా ఉన్నందుకుగాను ఆ రాజుపై విప్రులు అగ్రహించారు. ప్రజలకు చేరరానివాడై పాలకుడు ఉండరాదని, అట్టి అవరాధియైన స్వగ మహారాజును - ఊసరవెల్లిగా మారి ఒక పాడు నూతిలో పడి ఉండుమని - ఆ విప్రులు శపేంబారు.

నృగుడు ఊసరవెల్లియై విప్ర శాపాన్ని అనుసరించి అనేక సంవత్సరాలు ఉండిన తర్వాత - యదు వంశంతో జన్మించిన శ్రీమహావిష్ణువు కరస్పర్శ వల్ల నృగునికి శాప విముక్తి కలుగుతుందని అనుగ్రహించారు ఆ విప్రులు. ఆ గోవును విప్రులిద్దరూ కలిసి వేరొక విప్రునికి ఇచ్చివేసి వెళ్ళిపోయారు.

తాను దానం చేసిన గోవును తిరిగి స్వీకరించిన పాపంవల్ల నృగునికి సరకతోకం ప్రాప్తించింది. కొంతకాలం సరకంలో ఉన్న తర్వాత - నృగుడు తాను పొందిన శాపంవల్ల ఊసరవెల్లి (తొండ)యై జన్మించాడు. ఆ విధంగా తొండరూపంతో పాడునూతిలో ఉన్న నృగ మహారాజు - కాలాంతరంలో శ్రీకృష్ణుని కరస్పర్శ వల్ల శాప విమోచనాన్ని పొందాడు.

19 ప్రశ్న : మునులు తాము శపించిన వారిమీద తమ కమండలంలోని నీరెందుకు చల్లుతారు?

సమాధానం:-

జలం సర్వ ప్రపంచానికి ఆధారం. జలంలోనుండి సర్వలోకమూ, సమస్త భూతజాలమూ జన్మించాయి. విశ్వమంతా జలంలోనుండి వుట్టి చివరకు జలంలోనే లయిస్తుంది. కాబట్టి జలం సర్వ విశ్వాత్మకం.

లోకంలో మంత్ర శక్తిని తమయందు నిలుపుగల వస్తువులు మూడే ఉన్నాయి. అవి : 1. జలం, 2. రుద్రాక్ష, 3. విభూతి.

జల కలశంలో ఏ దేవతామూర్తినైనా ఆవాహనం చేసి వూజించవచ్చును. జలం సర్వ దేవతాత్మకం. ఏ సంకల్పాన్నైనా జలాన్ని సృశించి చేరుదం విధి విహితం.

అందుకే శాపవాక్కులతో జలాన్ని అభిమంత్రించి ప్రయోగించితే ఆ శాపాన్ని ఇచ్చిన వాని శక్తి ఆ జలంలో నిక్షిప్తమై వని చేస్తుంది.

శాపోదకం యొక్క ప్రతాపాన్ని తెలిపే కథలు అనేకంగా ఉన్నా - ఒక ధాసిని మాత్రం ఇక్కడ ఉదాహరిస్తున్నాను.

విష్ణుపురాణంలోనూ, వ్యాసభారతంలోనూ, భాగవత పురాణంలోనూ కూడా ఈ గాథ చెప్పబడి ఉంది.

పూర్వం ఇక్ష్వాకు వంశీయుడైన సౌదాసుడనే రాజు ఒకడు - శ్రీరామునికి పూర్వుడు. ఉండేవాడు. అతడి రాజ్యానికి సంబంధించిన అడవిలో ఇద్దరు రాక్షసులు పులుల రూపంతో సంచరిస్తూ-కంటవడిన సర్వప్రాణులనూ భక్షిస్తుండే వారు. సౌదాసుడు వేటకు వచ్చి-ఆ ప్రాంతాలలో ఒక్క మృగం కూడా కనబడక-ఆ పులుల రూపంలోపున్న రాక్షసులలోని ఒక పులిని-బాణ ప్రయోగం చేసి చంపాడు. రెండవ రాక్షసుడు సౌదాసునిపై ఆగ్రహించి-ఆ రాజును వరుష వాక్యాలతో దూషించి-తగిన వ్రతీకారం చేస్తానని చెప్పి-అదృశ్యుడై పోయాడు. రాజు కలవరపడుతూ అయోధ్యకు చేరాడు.

ఆ సౌదాస మహారాజు కొంత కాలం తర్వాత దీక్షితుడై ఒక యుద్ధాన్ని చేస్తూ ఉన్నాడు. ఆ యుద్ధాంతాది నాన-ఆనాడు సౌదాసుని పై వగబట్టిన రాక్షసుడు-రాజు పురోహితుడైన వశిష్ఠుని రూపంలో సౌదాసుని సమీపించాడు. తనక నరమాంసాన్ని వండించి పెట్టమనీ, తన మాటకు పూర్వావరాలూ, మం చెడ్డలూ ఆలోచించక చెప్పినట్లు చేయవలసిందనీ-మాయా వశిష్ఠుడు సౌదాసు ఆజ్ఞాపించి వెళ్ళాడు. ఉత్తముడూ, సత్త్వగుణ సంపన్నుడూ అన వశిష్ఠుడు అవిధంగా ఆజ్ఞాపించినందుకు ఆశ్చర్యవద్దాడు సౌదాసుడు. కానీ మహానుభావుడైన వశిష్ఠునికి తెలియని ధర్మమేముంది? ఆయనకు మంచిచెడ్డలు తెలివ ప నీన అవసరం ఏముంది? సకలధర్మవేత్త, బ్రహ్మహునసపుత్రుడైన వశిష్ఠ అవిధంగా ఆజ్ఞాపించాడని భావించిన సౌదాసుడు వంటవానిని ఆ వ్రతార చేయమని-వధ్యస్థానంలో ఉన్న-మరణశిక్షవడి-ఎవరూ తీసుకొని వెళ్ళనిశవా తెచ్చి వండమని- చెప్పాడు. అనంతరం ఆ రాక్షసుడు వంటవానిలో-ఆవహ నరమాంసాన్ని నీధం చేశాడు. తన వ్రతీకారానికి రాక్షసుడు ఈ విధ రంగాన్ని నీధం చేశాడు .

ఇంతలో నిజమైన వశిష్ఠుడు అక్కడికి రాగా-జరిగినది రాక్షసమాయ అని తెలుసుకోలేని సౌదాసు మహారాజా-ఆ నరమాంస భోజనాన్ని నిజమైన వశిష్ఠునికి పెట్టిందాడు. అప్పుడు రాక్షసుడు ఊహించి నట్లుగానే జరిగింది. ఏమంటే.. తనకు వడ్డించబడినది నరమాంసమని తెలుసుకొన్న వశిష్ఠునికి వట్టి రాని అగ్రహారాలు కలిగాయి.

సౌదాసుని వనికి వశిష్ఠుడు నివ్వెరపాటుతో కూడిన శ్రోధంతో- “రాజా, ఇదేమి రాక్షస కృత్యం? ఈ అకార్యానికి నీవెలా సాహసించావు? మతి భ్రష్టర వైనావా? నీవు చేసిన ఈ అకృత్యానికి శిక్షగా-నీవు నరమాంస భక్షరవైన రాక్షసుడవు కావంసిం”దని వశిష్ఠుడు శపించాడు.

తనను నరమాంసం కోరినవాడు వశిష్ఠుడేననీ, అతడే తననిప్పుడు తప్పు వట్టి శపించాడనీ భావించిన సౌదాసుడు కూడా శ్రోధ పూరితుడయ్యాడు. “నేనూ వ్రతీకావం ఇవ్వగల”నని శపించడానికై జలాన్ని చేతితో గ్రహించాడు. అయితే- పూజ్యుడైన వశిష్ఠుని శపించరాదని-సౌదాసుని అతని భార్య మదయంతి శ్వా జలాన్ని విడవకుండా నిరోధించింది.

సౌదాసుడు కోపాన్ని నిగ్రహించుకొని-వ్రథావ సంవన్నమైన ఆ కావ జలాన్ని ఎక్కడ విడిచి పెట్టాలని వితర్కించుకొని-ఆ జలాన్ని ఎక్కడ విడిచినా అవకారం జరుగుతుందని-చివరకు ఆ జలాన్ని తన పాదాల పైననే పోసు కొన్నాడు. ఆ కావజలం పాదాలమీద పడగానే సౌదాసుని పాదాలు కల్మష దూషితాలు అయినాయి. అందువల్ల అతనికి “కల్మాష పాదుడు” అనే పేరు ఏర్పడింది.

అనంతరం జరిగిన దానిని వారంలా చర్చించుకోగా-ఈ వృత్తాంతమంతా రాక్షస మాయా కల్పనగా తెలిసి వచ్చింది. సౌదాసుడు, మదయంతి-వశిష్ఠుని చరణాలకు పునః పునః వ్రణామాలు చేసి-గుర్వనుగ్రహాన్నీ, కావమోక్షణానీ అర్పించాడు.

అమోమమైన వశిష్టశాపాన్ని మతలించడం వసిష్ఠునికి కూడా అసాధ్యం. తర్వాత వన్నెండేళ్ళకు కల్మాషపాదుని శాపం నివృత్త మవుతుందని వశిష్ఠుడు ఆనతిచ్చిన ప్రకారమే జరిగింది.

20 ప్రశ్న : శాప జలాన్ని విడవకపోతే శాపం వని చేయదా?

సమాధానం :

శాపవాక్కులతో జలాన్ని అభిమంత్రించి ప్రయోగించితే-అ శాపాన్ని ఇచ్చినవాని మంత్రశక్తి-అ జలంలో నిక్షిప్తమైన వని చేస్తుంది అయితే-అమోమ వచస్కులైన తపోధనులకు మాడే మంత్రం. వారి అనుగ్రహమే వరం, దీవెనే వరప్రదానం, అగ్రహరూపమైన నిందావాక్యమే శాపమూ కాగలవు. ఒక్కొక్కమాటు అట్టి సిద్ధవాక్కులయిన మహాపురుషులనోట అవ్రయత్నంగా జారిన వణుకులు కూడా- వరాలూ, శాపాలూ అయిన సంఘటనలు అసంఖ్యాకంగా ఉన్నాయి. అందువల్ల శాపాన్ని ఉద్దేశించకపోయినా- అవ్రయత్న వాక్పలికాలైన శబ్దాలు కూడా శాపంగా పరిణమించినవి అనేకం ఉన్నాయి. ఉదాహరణార్థం-ఈక్రింది శ్లోకం వాల్మీకినోట అవ్రత్నంగానే వెలువడి- శాపంగా పరిణమించింది.

“మానిషాద ప్రతిష్ఠాం త్వ మగమశ్శాశ్వతీస్సమా|

యత్రోంచ మిదునాదేక మవధీః కామ మోహితమ్||

—వంటివి. కాబట్టి శాపాన్ని ఉద్దేశించి జలాన్ని విడిచి పెట్టక పోయినా, అమోమ వచస్కుని వాక్కు శాపంగా రూపొందవచ్చును. వ్యాస భాగవతంలో యక్ష ప్రశ్నలలో ధర్మరాజు చెప్పినట్లు- వాక్కు కూడా అవసరం లేదు. కేవలం- నిష్కారణంగా షోభించబడిన ధర్మాత్ముని హృదయం- క్షణంలో ముట్టోకాలనూ భస్మం చేయగలదు. ఈ అంశాన్ని- సర్వ ధర్మజ్ఞుడైన ధర్మరాజు- యక్షునికిచ్చిన సమాధానంలో స్పష్టంచేశాడు.

21 ప్రశ్న : రావణుని తల్లివైపు వూర్వీకులు ఎవరు? వారి చరిత్ర ఏమిటి?

సమాధానం :

రావణుని తల్లి వైపు వూర్వీకుల గాథ - వరాహ పురాణంలోను, వాల్మీక రామాయణం ఉత్తరకాండలోను వివరించబడింది. కృతయుగంలో - స్వాయం భువమనువు కుమారులైన హేతి, ప్రహేతి- అనే రాక్షస సోదరులు ఉండే వారు. వీరిపేర్లు హేతి, ప్రహేతిగా కూడా పేర్కొనబడ్డాయి. వారిలో ప్రహేతి తపస్విగా ఉండిపోయాడు. హోతి- యముని జెల్లెలైన 'భయ'ను చేవట్టి, విద్యుక్కే శుడు అనే కుమారుని పొందాడు. సంద్యా పుత్రికయైన సాలకటంకటను విద్యుక్కే శుడు వివాహం చేసుకొన్నాడు.

సాలకటంకట గర్భవతి కాగా ఆమె మందర వర్వతంపై ప్రసవించి మగశిశువు కలుగగా వానిని అదృటనే విడచి వచ్చింది.

శివుడు ఆ శిశువును చూచి దయతలచాడు. ఆ బాలకుని తానే ఎత్తి తెచ్చి పార్వతికి అప్పగించి- వానిని పుత్రునిగా తావించమని చెప్పి. శివుడు వానిని అప్పటికప్పుడే యువకునిగా మార్చి- వానికి సుకేతుడనే పేరు పెట్టి వానిని దేవ పురుషునిగా చేశాడు. ఆ సుకేతునికి కామగమనం కలిగిన ఒక విమానాన్ని ప్రసాదించాడు. శంకరుని అనుగ్రహానికి పాత్రులైన సుకేతుడు దేవతలకు కూడా గౌరవార్హుడై ఉన్నాడు.

గ్రామణి అనే గంధర్వుని కుమార్తె 'దేవవతి'ని సుకేతుడు వివాహమాడి 'మాల్యవంతుడు,' 'సుమాలి,' 'మాలి'- అనే ముగ్గురు పుత్రులను పొందాడు. వారు ముగ్గురూ తీవ్ర తపస్సు చేసి బ్రహ్మ వల్ల వరాలు పొందారు.

ఆ రాక్షస సోదరులు- దేవశిల్పియైన విశ్వకర్మను పిలిచి- తమకు తగిన నివాసాంను నిర్మించమని కోరారు. తాను గతంలో ఇంద్రుని ఆనతిపై నిర్మించిన 'లంక' అనే చక్కని నగరం- దక్షిణ సముద్ర తీరంలో త్రికూట

వర్వతంపైన నువేతాద్రి శిఖరంపై ఉన్నదనీ, ఆ లంకా నగరంలో నివాసం ఏర్పరుచుకోమనీ- విశ్వకర్మ తెలిపాడు.

అప్పుడు రాక్షస నాయకులైన మూల్యవంతుడు, సుమాలి, మాలి- తమ రాక్షస పరివారంతో లంకా నగరంలో నివసించసాగారు. వారు ముగ్గురూ- 'సర్మద'- అనే గంధర్వస్త్రీ కుమార్తెలైన సుందరి, కేతుమతి, వసుద- అనే కన్యలను వివాహమాడారు. ముగ్గురూ పుత్ర పుత్రికా సంతానాన్ని పొందారు.

మూల్యవంతుడు, సుమాలి, మాలి- ముగ్గురూ తమ శ కిని, వరబలాన్ని చూచుకొని గర్వించి- క్రూరకర్ములై సర సుర ముని గణాలను బాధిస్తూ లోకకంటకులయ్యారు. దేవ, ఋషి గణాలు శివుని వేదగా ఆయన విష్ణువును ఆశ్రయించమన్నాడు.

దేవలోకంపై దండెత్తిన మూల్యవంతుడి రాక్షసులను విష్ణువు అనేక యుద్ధాలలో సర్వనాశనం చేశాడు. విష్ణువు విజృంభణానికి ఆగలేని మూల్యవంతుడులు- చావగా మిగిలిన రాక్షసులతో- లంకాతో కూడా ఉండే వీరులేక పాతాళ లోకానికి పోయారు. వారు పదలి వెళ్ళిన లంకను - అనంతర కాలంలో కుబేరుడు ఆక్రమించుకొన్నాడు.

ఒకమారు సుమాలి- తన కుమార్తెయైన కైకనీతో భూలోకానికి వచ్చి కుబేరుని వైభవం చూచాడు. కుబేరుని తండ్రి, పులస్త్య బ్రహ్మపుత్రుడూ అయిన విశ్రవసువును ఆరాధించి- కుబేరునంతటి పుత్రులను పొందమని చెప్పి కైకనీని - విశ్రవసు బ్రహ్మవద్దకు సుమాలిని వంపించాడు. కైకనీ ఆ వ్రతారణే విశ్రవసువును సమీపించి - తన అబీష్టాన్ని తెలిపింది.

అసుర సంధ్యాసమయంలో వచ్చినందువల్ల అసుర వ్రవృత్తికం వారు జన్మిస్తారని చెప్పి - విశ్రవసుడు కైకనీని అనుగ్రహించాడు. ఆ విధంగానే కైకనీకి దశగ్రీవుడు, కుంభకర్ణుడు, శూర్పణఖ, విభీషణుడు - జన్మించారు. ఇదీ దావణుని తల్లి వైపు వంశక్రమం.

22 పళ్ళ : మరుద్గణాలు అనగా ఎవరు? వారి వృత్తాంతం ఏమిటి?

సమాధానం :

మరుద్గణాల వృత్తాంతం-బ్రహ్మపురాణంలోను, మత్స్యపురాణంలోను, వాల్మీక రామాయణంలోను చెప్పబడిఉంది. ఆగాధ ఈక్రిందిది.

కృతయుగంలో జరిగిన దేవదానవ యుద్ధాలలో దితి పుత్రులైన రాక్షసులంతా దేవతల చేతిలో సంహరించ బడ్డారు. తన పుత్రులందరూ మరణించి నందుకు దితి ఎంతగానో దుఃఖించింది. అప్పుడు దితి తన భర్త ఆయన కళ్య పుని-తనకు ఇంద్రుని జయించగల కుమారుని ప్రసాదించమని ప్రార్థించింది. కళ్యపుడు దితిని అనుగ్రహించాడు. ఆమెకు ఒక వ్రతం ఉపదేశించాడు. వ్రస వం అయ్యే వరకూ దితి వ్రతనిష్ఠతో శుచిగా ఉండాలనీ-ఆ విధంగా పుత్రో త్పత్రి అయ్యేవరకూ శుచిగా నియమ నిష్ఠతో ఉండగలిగితే-ఇంద్రుని జయించ గల పుత్రుడు జన్మించగలడనీ- దితికి కళ్యపుడు పరమిచ్చాడు.

దితి ఎంతగానో ఆనందించి-కుశవ్రతం అనే ప్రాంతంలో తన దీక్షను సాగిస్తున్నది. ఇంద్రుడు ఈ వృత్తాంతాన్నంతనూ తెలుసుకొని-దితి తపమాచ రిస్తున్న వ్రదేశానికి చేరుకొని-దితికి సర్వవిధాలైన పరిచర్యలూ చేస్తూ-అవకాశం కోసం వేచి చూస్తూ ఉన్నాడు.

ఒకనాడు దితి గర్భభారంతో అలసి- వ్రతనియమాన్ని తప్పి, జాట్టు విరబోసుకొని, మిట్టనుద్మాహ్నం వేళలో-వడక యొక్క తలవైపున కాళ్ళు. కాళ్ళవైపునతల-ఉంచి నిద్రించింది. దానివల్ల ఆమెకు అశుచితత్వం కలిగింది. దానిని అవకాశంగా తీసుకొని- ఇంద్రుడు యోగశక్తితో దితి గర్భంలో వ్రవే శించి-గర్భస్థ శిశువును తన వజ్రాయుధంతో 7 ముక్కలుగా ఖండించి మళ్ళీ ఒక్కొక్క ఖండాన్ని 7 ముక్కలుగా ఖండించాడు.

ఆ బాధవల్ల దితి మేలుకొని జరిగిన విషయం గ్రహించి, తన శిశువును చంపవద్దని ఇంద్రుని వేడుకొంది. ఇంద్రుడు బయటకు వచ్చి-ఆత్మరక్షణార్థమై

ఈవని చేశానని దితి పాదాలు వట్టుకొన్నాడు. దితి, తన శిశువు ముక్కుతై నం దుకు దుఃఖించి, చేసేదిలేక ఇంద్రుని ఇలా కోరింది. తన గర్భస్థ శిశువందాలన్నీ శిశువులుగా జన్మించాలనీ, వారు 7 సమూహాలుగా ఏర్పడి-వాయుగణాలకు అధి పతులు కావాలనీ-దితి ఇంద్రుని కోరింది, వారు ఇంద్రునితో స్నేహంగానే ఉం టారని మాట ఇచ్చింది.

ఇంద్రుడు-దితి సంతానానికి మరుద్గణాలు అని పేరుపెట్టి- దేవగణాలలో స్థానమిచ్చాడు. దితి కోరిన వాటన్నీటికీ అంగీకరించాడు. వారు 7 సమూహాలుగా బ్రహ్మలోకంలోనూ, ఇంద్రలోకంలోనూ, అంతరిక్షంలోనూ, నాలుగు దిక్కులలోనూ సంవరిస్తారని చెప్పాడు.

23 ప్రశ్న : శూర్యణు ఖ ఖర్ర ఎవరు? ఆమె వృత్తాంతం ఏమిటి?

సమాధానం :

రావణ కుంభకర్ణ విభీషణులతో బాటుగా శూర్యణు కూడా- పులస్తీ బ్రహ్మ కుమారుడైన విశ్వవోబ్రహ్మ కుమారై రావణ కుంభకర్ణులకు చెల్లెలు. విభీషణుకి అక్కగారు విశ్వవోబ్రహ్మకు 'పాక' అనే భార్యయందు పుట్టిన పుత్రిక అనీ, విశ్వవోబ్రహ్మకు కైకనీయందు పుట్టిన పుత్రిక అనీ- వాల్మీక రామాయణంలోను, వ్యాసభారతంలోనూ- ఈమె జన్మక్రమాన్ని గురించి పాఠ భేదంగా చెప్పబడింది.

వైశ్యానరుడనే రాక్షసుని పుత్రికయై 'కాలక' అనే రాక్షసికి జన్మించిన కాలకేయులలోని వాడైన 'విద్యుజ్జిహ్వడు' అనే రాక్షసునికీ- శూర్యణును ఇచ్చి నివాహం చేశాడు రావణుడు.

మరొకప్పుడు రావణుడు- కాలకేయుల నివాసమైన అశ్వనగరంపై వందెత్తాడు. అక్కడ కాలకేయులపై పోరుతున్న సమయంలో- కాలకేయులలో ముఖ్యుడై, తన నైశ్యాన్ని తీవ్రంగా నష్టపరుస్తూ ఉన్న విద్యుజ్జిహ్వని- రావణుడు యుద్ధోన్మత్తుడై తన ఖడ్గంతో నరికి వేశాడు.

కాలకేయునిను రూపుమాపి ఇల్లు చేరుకోగానే శూర్పణఖ - తన తర్కను అతని అనుచరులను చంపించినందుకు దుఃఖంతో రావణుని నిలవేసింది.

రావణుడు యుద్ధావేశంలో తాను చేసిన పనికి క్షమించమని చెల్లెలిని కోరాడు. శూర్పణఖను ఓదార్చి, ఆమెకు తీవ్రతలో ఏ లోటూ రాకుండా చూస్తానని చెప్పాడు.

దండకారణ్యంలో 'జనస్థానం' అనే ప్రాంతంలో తన ప్రతినిధిగా - అక్కడ ఉండే దూషణ, త్రిశిరాది రాక్షస వీరులకు, రాక్షస సైన్యాలకు అధిపతియై ఉన్న 'ఖరు'డనే రాక్షసయోధుడు - రావణుని పినతల్లి కొడుకు ఉన్నాడు.

శూర్పణఖను ఖరునివద్ద ఉండమనీ, ఆమెను ఆతడు ఏలోటూ రాక్షండా చూస్తాడనీ రావణుడు చెప్పాడు. శూర్పణఖ తపస్సులనూ, సాదుశీవసులనూ హింసిస్తూ ఆ ఆరణ్యంలో ఉండేది. ఆమె స్వేచ్ఛా విహారిణియై జనస్థానంలో ఖరుని ఆశ్రయంలో ఉండేది.

తర్వాత కొన్నాళ్ళకు శూర్పణఖ అడవిలో రామలక్ష్మణులను చూచి మోహించి - వారిచేత తిరస్కరించబడింది. సీత ఉన్నందువల్లనే తనను వారు తిరస్కరించానే అభిప్రాయంతో సీతను మ్రింగబోయింది శూర్పణఖ, రావణుడు శూర్పణఖను అడ్డుకొన్నాడు. క్రూరులతోనూ, విసీతులు కానివారితోనూ పరిహాసం ఆడరాదని లక్ష్మణుని రాముడు హెచ్చరించి శూర్పణఖతో అంతకుముందు లక్ష్మణుడు పరిహాసం ఆడినందుకు మందలించాడు. వట్టకక్యం కాకుండా సీతపై పడుతున్న శూర్పణఖను విరూపను చేసి దూరంగా తోలమనీ, సీతకు శూర్పణఖ వల్ల అపద లేకుండా చేయమనీ లక్ష్మణునికి అనతిచ్చాడు రాముడు. పురుషుడైన రాక్షసుడైతే వానిని సంహరించి ఉండేదాడు - రామలక్ష్మణులు. శ్రీ కావచంవల్ల - రాముడు విరూపను చేసి విడిచిపెట్టమన్నాడు. లక్ష్మణుడు ఆ ప్రకారం శూర్పణఖ ముక్కు చెవులూ కోసివేసాడు.

రామలక్ష్మణులు నిష్కారణంగా తనను హింసింపారని శూర్పణఖపోయి ఖరునితో చెప్పింది. ఇద్దరు అన్నవమ్ములు ఒక శ్రీతో ఉన్నారనీ, వారే తనని

హింసించారనీ, వాటి ముగ్గురినీ చంపి వారి రక్తాన్ని తాను త్రాగాలనీ చెప్పింది. ఖరుడు - ముందుగా తన యోధులను 14 మందిని రామలక్ష్మణులపైకి వెళ్ళమన్నాడు. శూర్పణఖ వారిని వెంటపెట్టుకొనిపోయింది. కానీ వారంతా రాముని చేతిలో మరణించారు. శూర్పణఖ తిరిగి ఖరుని వద్దకుపోయి అతనిని దూషించింది. అప్పుడు ఖరుడు 14వై రాక్షస సైన్యంతో, దూషణ త్రిశిరాది వీరులతో రామునిపైకి వచ్చాడు. రాముడు అది చూచి - సీతను, ఆమెకు రక్షణగా లక్ష్మణుని - ఒక కొండ గుహలో దాచి ఉంచి - తన ఒక్క చేతిమీదుగా - వారందరినీ నిశ్శేషంగా హతమార్చాడు.

వగ చల్లారని శూర్పణఖ - రావణుని వద్దకు పోయింది. జనస్థానంలో రామలక్ష్మణులనే నరులు - ఒక సుందరితో ఉన్నారనీ; ఆ సుందరిని తాను రావణుని కొరకు లేబోగా ఆ నరులు తన ముక్కు చెవులూ కోశారనీ; తాను ఖరునితో పోయి చెప్పగా ఖరుడు వారిపై దండెత్తి ససైన్యంతా హతుడైనాడనీ; ఆ నరులవల్ల జనస్థానంలో రావణుని ఆదినత్యం నాశనం అయిందనీ; వారివద్దనున్న ఆ అతిశోకసుందరిని లేవడం ఒక్కటే ఆ నరులకు తగిన శిక్ష అనీ - ఆ సుందరిని పొందని జన్మ వ్యర్థమనీ; ఆమెను లేవడం ఉభయ భారకం - (ఇటు సీతను పొందడమూ, అటు రామలక్ష్మణులపై కష్ట తీర్పు కోవడమూ)గా ఉంటుందనీ - శూర్పణఖ రావణుని చెవిలో ఇట్లు కట్టుకొని పోరి పోరి చెప్పింది. పనికిమాలిన నరులు తనంతటివానిని వెల్లెటికి ఇంత అవకారం చేయగా - వ్రతిక్రియ చేయలేని నేతనాని వాడవని నిందించింది. రావణుని ముందు సీత అందాన్ని ఎంతగానో వ్రశంసించి ఆకడి మతిపోగొట్టింది.

రామలక్ష్మణులు లేచి సమయంలోనే సీతను ఎత్తుకురావాలనీ, అదే వారు తమ రాక్షసిరులందరినీ చంపిన దానికి తగిన వ్రతిక్రియ అవుతుందనీ బోధించింది. చివరకు సీతావహరణం చేయించి తన వగ తీర్చుకొంది.

శూర్పణఖ మూఝాడు జుయ్యుడు - అనేవాడు - అరణ్యంలో పొదలతో

ఉండగా లక్ష్మణుడు ఆ విషయం తెలియక పలాలెత్తె కత్తి పినరగా వాడు తెగి మరణించాడు.

ఇదీ శూర్యజిఖ వృత్తాంతం.

24 ప్రశ్న : అరుణుడు ఎవరు? అతడు సూర్యుని కంటే ముంగుగా వస్తాడని అంటారు. నిజమేనా? అరుణుడు, సూర్యుడు ఒకరేనా? కాదా?

సమాధానం :

వ్యాసమహర్షికృతమైన భారతంలో ఈ విషయానికి సంబంధించిన గాథలున్నాయి. దక్షప్రజాపతి యొక్క పుత్రికలూ, కశ్యప ప్రజాపతి భార్యలూ అయిన వినత, కద్రువలు సంతానార్థినులై - తమ భర్త అయిన కశ్యప ప్రజాపతిని- భక్తి క్రద్ధలతో నేవించారు. ఆ నేవలకు సంశృపుడైన కశ్యపుడు వారిని ఒకనాడు తన చెంతకు పిలిచి, అభీష్ట వరాలను కోరు కోమ్మన్నాడు.

ఐల వరాక్రమాలు కలిగిన వేయిమంది పుత్రులు కావాలని కోరింది కద్రువ. తేజమూ, ఐలమూ, శౌర్యమూ కలిగిన ఇరువురు కుమారులను అభిలషించింది వినత. వారు కోరిన ప్రకారమే అనుగ్రహించాడు కశ్యపుడు. వినత, కద్రువ గర్భవతులయ్యారు. కశ్యపుడు తపోవనానికి వెళ్ళాడు.

కొంతకాలానికి కద్రువ వేయి గ్రుడ్లనూ, వినత రెండు గ్రుడ్లనూ వ్రన విందారు. కద్రువకు జన్మించిన అంధాలలో నుండి వేయిమంది నాగులు బయల్పడ్డారు. వారు- శేషుడు, వాసుకి, తక్షకుడు, కర్కటకుడు, మణి నాగుడు, ఏలా పుత్రుడు- మొదలైనవారు.

వినతకు కలిగిన అంధాలనుండి ఎన్నాళ్ళకూ పిల్లలు రాకపోవడంతో వినత చింతించినదై, తన అంధాలలో ఒక దానిని చిదిపింది. దానిలో నుండి మహా తేజస్వి అయిన ఒక కుమారుడు వెలికి వచ్చాడు. అతనికి అప్పటికి ఊరు బాగంవరకు మాత్రమే శరీర నిర్మాణం జరిగింది. దేహ నిర్మాణం పూర్తి కాకుం

దానే జన్మించిన ఆ అనూరుడే అరుణుడు. బ్రహ్మ అజ్ఞప్రకారం అతడు సూర్యునికి రథసారథి అయ్యాడు. సారథి కనుక- రథిమదైన సూర్యుని కంటే అరుణుడే ముందుగా ఉదయిస్తాడు.

కాళ్ళు లేకుండా జన్మించిన అనూరుడు- తన తండ్రియైన కశ్యపుని అశ్రమంలో ఉండేవాడు. ఒకప్పుడు సూర్యునికి దేవతలపైన అగ్రహం కలిగింది. తాను లోకాన్నిటికీ ఉపకారం చేస్తూ ఉన్నప్పుడికీ రాహు కేతువులు తనను పీడిస్తున్నారనీ, దేవతలు వారిని నివారించడం లేదనీ- సూర్యుడు దేవతలపై అగ్రహించాడు. ఆ కోవంతో తన ప్రియైతి బిడ్డమైన కిరణాలతో ప్రచండంగా మండిపోసాగాడు. లోకాలు ఆ బిడ్డతకు తట్టుకోలేక పోయాయి. ఎల్లప్పుడూ లోకహితం కోరేవారైన మహర్షులూ, దేవతలూ బ్రహ్మదేవునికి ఈ విషయం విన్నవించారు.

అప్పుడు సూర్యుని కోవ కారణాన్ని బ్రహ్మ వాంకి తెలిపాడు. అరుణుడు- అనే పేరుగల కశ్యపబ్రహ్మ పుత్రుడున్నాడనీ, వానిని సూర్యరథానికి సారథిగా చేయమనీ బ్రహ్మదేవుడు తెలిపాడు. అరుణుడు సూర్యరథానికి సారథియై- రాహుకేతువులకూ సూర్యునికి మధ్య అడ్డుగా ఉంటాడనీ, దానవల్ల సూర్యుని- రాహుకేతువులు నిత్యమూ బాధించలేరనీ బ్రహ్మదేవుడు వివరించాడు.

గరుత్మంతుడు- తన అన్న అరుణుని తన పై మార్పుండ బెట్టుకొని తీసుకొని వెళ్ళి-సూర్యరథంపై అతనిని సారథిగా ఏర్పరచాడు.

అనూరుని భార్య పేరు శ్యేని, రామాయణంలో రామకార్యానికి సహకరించిన జటాయువు, సంపాతి-అనూరుడనే ఈ అరుణుని కుమారులే.

25 ప్రశ్న : జనకుని వద్దనున్న శివధనువు అతనికి ఎలా లభించింది? ఆ ధనువు యొక్క వృత్తాంతం ఏమిటి?

సమాధానం:-

వాల్మీక రామాయణం బాలకాండ రీతివ సర్గలో-రామలక్ష్మణులతో కూడి తన యజ్ఞాన్ని తూడవచ్చిన విశ్వామిత్ర మహర్షికి-జనక మహారాజు-తనకు శివ

ధనువు ఏవిధంగా లభించినది, సీతాదేవి ఏ విధంగా లభించినది, సీతా వివాహ సందర్భంగా జరిగిన సర్వ వృత్తాంతాన్ని వివరించాడు. ఆ వృత్తాంతం ఈ క్రిందిది-

పూర్వం దక్షయజ్ఞవిధ్యంసన సమయంలో శివుడు తన ధనుస్సును దేవ తల పైకి ఎక్కు పెట్టాడు. అంతట దేవతలు ఆయనను స్తోత్రం చేయగా శివుడు తన కోపాన్ని ఉపసంహరించుకొని-ఆ ధనువును దేవతలకే ఇచ్చివేశాడు. దేవ తలు ఆ ధనువును జనకుని పూర్వికుడైన దేవరాతునికి న్యాయంగా ఇచ్చారు. అప్పటి నుండి ఆ శివధనుస్సు వరంపరాగతంగా జనకుని గృహంలోనే ఉండి పోయింది.

ఒకప్పుడు జనకాడు యజ్ఞం చేయ తలపెట్టి భూమిని దున్నుతుండగా. ఆయనకు లభించిన శ్రీ శివుడుకు 'సీత' అని నామకరణం చేసి పెంచు కొన్నాడు-జనకుడు. సీత పెరిగి పెద్దదయింది సీత అయోనిజ కావడంవల్ల ఆమెను శౌర్య శుల్కంగా నిర్ణయించాడు జనకుడు. అనేకులు రాజపుత్రులు, రాజులు- సీతను ఆధిలషించారు. అట్టివారందరికీ-సీతకు వరాక్రమమే శుల్కం (ఓరి)గా చెల్లించి ఆమెను పొందవచ్చుననీ, శివధనువును ఎక్కు పెట్టడమే సీతకు చెల్లించవలసిన శుల్కమనీ-జనకమహారాజు ప్రకటించాడు.

శివధనువును ఎక్కు పెట్టడం ఎవరివల్లనూ కాలేదు. తమ వరాక్రమాన్ని సంశయించి, తమను తిరస్కరించాడనే కోపంతో-సీతను తమ కిష్టుని అడిగిన రాజులు జనకునిపై దండెత్తారు. సంవత్సరం పాటు సాగిన ఆ ముట్టకీరో జర కుని నైర్య సామగ్రి అంతా వ్యయమయిపోయింది. జనకుడు దేవతలను ప్రార్థించి చతురంగ బలాలను పొంది-ఆ రాజులను తరిమివేశాడు.

సాంకాన్య పురాణీశుడైన సుధన్వుడనే రాజు-మిథిరా నగరాన్ని ముట్ట డించి-శివధనువునూ, సీతనూ కూడా తనకు ఇచ్చివేయమని జనకునికి రాయ బారం పంపించాడు. జనకుడు యుద్ధంలో సుధన్వుని హతమార్చాడు. జనకుడు తన తమ్ముడైన కుశధ్వజుని సాకాంశ్య పురానికి వట్టాభిషిక్తుని చేశాడు.

ఆ రోజులలో అనేక రాజులు, రాకుమారులు-శివధనువును ఎక్కు పెట్టిన వానికే సీతనిచ్చి వివాహం చేస్తాననే జనకుని ప్రకటన తెలుసుకొని-శివధనువును ఎక్కు పెట్టడానికై వచ్చి-వివల ప్రయత్నాలై మరలిపోతుండేవారు. అసన్నాహ మంతా ఒక్కరోజులో జరిగిన సంఘటన కాదు. ఆ వచ్చిన వారిలో రావణా సురుడు లేడు.

పై వృత్తాంత మంతా బాలకాండ రీతివ సర్గలో జనకుడు విశ్వామిత్ర మహర్షికి చెప్పాడు. ఇదే సీతాకల్యాణ వృత్తాంతాన్ని-అయోధ్యా కాండ 118వ సర్గలో-అననూయా అత్రిమునుల ఆశ్రమానికి సీతారామ లక్ష్మణులు వెళ్ళి నపుడు-అననూయాదేవి ముచ్చటపడి సీతను వ్రశ్చించగా- అననూయాదేవికి సీతాదేవి చెప్పింది.

విశ్వామిత్రుని యాగరక్షణకై ఆయనతో వెళ్ళిన రామలక్ష్మణులను వెంట బెట్టుకొని-జనక మహారాజు యజ్ఞసందర్భనార్థం విశ్వామిత్రుడు మిదిలా నగరా నికి వెళ్ళాడు. అక్కడ విశ్వామిత్రుని అభ్యర్థనపై జనకుడు శివధనువును తెప్పించి రామలక్ష్మణులకు చూపించాడు. శివధనువుకు సంబంధించిన గాధ నంతా జనకుడు విశ్వామిత్రునికి చెప్పిన తర్వాత-విశ్వామిత్రుడు ఆ వింటిని రామునికు చూపమని కోరాడు. జనకుని ఆజ్ఞ మీదట ఆవింటిని ఉంచిన ఎనిమిది చక్రాల బండిని అనేకమంది బాధ్యులు అతి కష్టం మీద లాగుకొని తెచ్చారు.

విశ్వామిత్రుని ఆసతిపై రాముడు ఆ వింటిని ఎక్కుపెట్టగా-ఆ ప్రయ త్నంలో అస విగిరిపోయింది అంతకు పూర్వం అనేకమంది రాజులూ, రాజ పుత్రులూ మొదలైన వారెందరో ఆ శివధనువును లేవకెత్తడానికి, దాని బారాన్ని ఎరిశ్చించడానికి ప్రయత్నించారు. కానీ ఆ వింటిని వంచడానికి కాని, దాని కి అల్లెలాడు ఎక్కించడానికి గానీ, దానిలో బాటాన్ని సంధించడానికి గానీ ఎవరికి శక్యం కాక పోయింది.

అట్లువంటి ఆ శివధనువును-రాముడు అవలంబంగా చేతిలో పట్టుకొని లేవ

నెత్తాడు. ఆ వింటిని వంచి అలైలాదిను ఎక్కించే ప్రయత్నంలో అది విరిగి పోయింది.

శివధనువుకు సంబంధించిన సమగ్ర వృత్తాంతమిది.

26 ప్రశ్న : రామాయణంలో కాకాసుర వృత్తాంతం అంటే ఏమిటి?

సమాధానం :

కాకాసుర వృత్తాంతం వాల్మీకరామాయణంలో సుందరకాండ శిశి వ సర్గలోనూ, 87 వ సర్గలోనూ కూడా చెప్పబడింది.

క్లుప్తంగా ఆ గాధ ఏమంటే చిత్రకూట వర్తవం మీద ఈశాన్య ప్రదేశాన మండాకినీ నీరంలో సిద్ధాశ్రమ ప్రాంతంలో సీతారాములు విహరిస్తూ ఉండగా- కాకి రూపంలో వచ్చిన ఇంద్రపుత్రుడు సీతాదేవిని తన ముక్కుతో, గోళ్లతో- గాయ వరచాడు. సీతాదేవి ఒడిలో నిద్రిస్తున్న రాముడు- సీత గాయంతో నుండి పారుతున్న రక్తపు తడికి మేల్కొన్నాడు. “నిన్ను ఈ విధంగా గాయవరచిన దుర్మార్గుడెవడని సీతను ప్రశ్నిస్తూ రాముడు చుట్టూ నలుదిక్కులకూ చూచాడు. అప్పుడు సీతకు ఎదురుగా రక్తసిక్తమైన గోళ్ళు, ముక్కుతో ఉన్న కాకిని రాముడు చూచాడు. సీతను గాయవరచిన ఆ కాకిపైన రామునికి తీవ్రమైన క్రోధం కలిగింది. దర్భపై బ్రహ్మాస్త్రాన్ని అభిమంత్రించి- రాముడు ఆ కాకిపైన ప్రయోగించాడు.

మంతురూ పరమ భయంకరంగా తనను దహించవస్తున్న ఆ అస్త్రాన్ని తప్పించుకొనడానికి ఆ కాకి ముట్టోకాలూ తిరిగి- అశ్రయమూ, రక్షణం లిం చక పోగా- చివరకు రామపాదాలనే అశ్రయించింది. కరుణా సముద్రుడైన రాముడు ఆ కాకిని కరుణించాడు.

కాని, బ్రహ్మదేవతాకమైన ఆ అస్త్రాన్ని వ్యర్థం చేయడం శక్యంకాదు- అని రాముడు చెప్పగా- ఆ అస్త్రానికి తన కుడి కంటిని ఇచ్చివేసి ఆ కాకి తన ప్రాణాంకు రక్షించుకొని- రామునికి, అతని తండ్రి దశరథునికి వందనాలు చెప్పి వెళ్ళింది.

ఈ గాథ అరణ్యకాండలో జరిగినా, అరణ్యకాండలో ప్రస్తావనకు రాదు. సుందరకాండ 31వ సర్గలో సీతాదేవి- రామునికి తనను చూచివచ్చిన గుర్తుగా చెప్పమని ఈ కాకాసుర వృత్తాంతాన్ని హనుమంతునికి చెప్పింది.

ఇదే గాథను సీతాదేవి తనకు చెప్పినది చెప్పినట్లుగా హనుమంతుడు రామునికి సుందరకాండ 67వ సర్గలో వివరించాడు.

27 ప్రశ్న : బ్రహరథం అంటే ఏమిటి? ఈ వదాన్ని ఏ సందర్భంలో వాడుతారు?

సమాధానం :

ఈ బ్రహ్మరథం ప్రస్తావన వ్యాసభారతంలో నమామని చరిత్రలో ఉన్నది. ఒకప్పుడు బృహస్పతిని ఇంద్రుడు అరిక్ష్మం చేయగా, అతడు ఇంద్రునిపై అగ్రహించి వెళ్ళిపోయాడు. అనంతరం ఇంద్రుడు మరొక వురోహితుని ఏర్పరచుకొన్నాడు. ఆ వురోహితడైన విశ్వరూపుడు (త్యష్టప్రజావతి పుత్రుడు)- రాక్షసులతో తనకు గల బంధుత్వం కారణంగా- వారికి హవిర్భాగాలు ఇవ్వడంతో, ఇంద్రుడు అతనిని సంహరించాడు. ఇంద్రునిపై బ్రహ్మ హత్యాపాతకం ఆవహించింది. దోషదూషితుడైన ఇంద్రుడు స్వర్గాన్ని విడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

అప్పుడు దేవతలు- భూలోకంలో మహారాజుగా ఉన్న నమామని గొప్ప తనాన్ని విని- అతనికి దేవతలంతా తమ తమ అంశాలను ప్రసాదించి- నమామని ఇంద్రునిగా చేశారు. ఇంద్రవధుని పొందగానే నమామకు గర్వంతో మహర్షులనూ, దేవతలనూ, పూజ్యులనూ అవమానించ సాగాడు. అంతేగాక శబీదేవిని కొరాడు. శబీదేవి ఆ అవధను తప్పించుకొన దంచి- బృహస్పతితో సంప్రదించింది. అతని సలహా మీద- నమామని “బ్రహ్మరథం”పై అధిష్టించి రమ్మని శబీదేవి కొరింది.

అందుకు నమామకు అంగీకరించాడు. పూజ్యులు, తపస్సులనే ఆలోచన లేకుండా- అగస్త్యుడి మహర్షులచేత తన పల్లకిని మోయించుకొంటూ బయలుదేరాడు. పూజ్యులైన మంత్రాలను హేళన చేస్తూ వారితో వాదింది, అగ

స్వని తలను నమాపుడు తన్నాడు. అంతేగాక వాహనం మోస్తున్న ఆ మహర్షులందరిలో పొట్టివారైన అగస్త్యుని వల్ల వల్లకి ఒక వైపు క్రుంగిపోతున్నది. తనస్వల్పైన ఆ మహర్షులు- నమాపుని దురాగతాలను సహిస్తూ- అతని వల్లకిని సహనంతో మోస్తూ ఉన్నారు. ఆ ఎగుడు దిగుడులను సరిచేసుకొంటూ మహర్షులు నడుస్తున్నందువల్ల నడక అలస్యం అవుతున్నది.

ఆ బ్రహ్మరథంలో కూర్చున్న నమాపునికి ఈ అలస్యం దుర్భరంగా ఉంది. త్వరగా శబీదేవిని చేరాలనే ఆశ్రంతో అతడు “సర్వసర్వ” (త్వరగా వెళ్ళు) అని అడిగిస్తూ- అగస్త్యుని కాలితో తన్నాడు. వెంటనే అగస్త్యుడు “సర్వోత్తమ” సర్పంగా అవుతువుగాక! అన్నాడు. తక్షణమే నమాపుడు పెద్ద కొండచిలువగా మారి భూలోకంలో వడ్డాడు. అతని అహంకారం అణగారింది.

తనకు పూర్వజన్మజ్ఞానం నిలిచి ఉండాలనీ, ఏ ప్రాణులైనా తనకు చిక్కగానే తనకు లొంగి ఉండాలనీ నమాపుడు కోరగా - అగస్త్యుడు వానిని దయతలచి అనుగ్రహించాడు. నమాపుడు సర్పరూపంలో అడిగిన ప్రశ్నలకు ఎవరైన సమాధానం చెప్పితే - నమాపునికి శాపవిమోచనం కలుగుతుందని అగస్త్యుడు వానిని అనుగ్రహించాడు. పాండవుల ఆరణ్యవాస సమయంలో - బీముడు నమాపుని నోటచిక్కాడు. బీమునికై వెడుతుతూ వచ్చిన ధర్మరాజు- ఆ మహా సర్పరూపుడైన నమాపుని చూచి - అతని వృత్తాంతాన్ని తెలుసుకొన్నాడు. నమాపుని ప్రశ్నలకు ధర్మరాజు సమాధానం చెప్పడమూ, నమాపునికి యథారూపం సిద్ధించడమూ జరిగాయి.

బ్రహ్మరథమంటే బ్రహ్మవంశీయులచేత, లేదా బ్రహ్మజేత్రలచేత మోయబడిన వాహనాన్ని అధిరోపించడం. అత్యధికమైన సత్కారానికి చిహ్నంగా ఈ వదం వాడుతారు. బ్రహ్మరథాన్ని మహాసత్కారంగా పరిగణిస్తారు. మహాత్ములకు ఈ సత్కారం జరుపుతారు.

యతులు, సస్నాన్యులు, అవదూతలు- నీది పొందినప్పుడు - వారిని బ్రహ్మరథంపై సాగనంపడం సంప్రదాయం.

లోకంలో ఎవరికైనా గొప్ప గౌరవం జరిగినప్పుడు-వారికి బ్రహ్మరథం వట్టాకనడం వాడుకగా స్థిరపడింది.

28 వళ్ళు : త్రిమూర్తులలో బ్రహ్మకు ఆరియోలు లేవు. ఎందువల్ల?

సమాధానం :

దీనికి కారణమైన గాధలు-బ్రహ్మాండ పురాణం, శివపురాణం, బ్రహ్మ వైవర్తపురాణం, భాగవత పురాణం, వేంకటాచల మాహాత్మ్యం, స్కాంద పురాణం మొదలైన వానిలో ఉన్నాయి. వానిలో కొన్ని గాధలు ఈ క్రిందివి-

ఒకానొక నమయంలో బ్రహ్మ, విష్ణువులకు-వారిలో ఎవరు అధికులనే విషయంపై వివాదం ఏర్పడింది. వారి వివాదం క్రమంగా తీవ్రస్థాయికి చేరింది లోకపాలకులు, చరాచర జగదధి నాదులైన ఆ ఇరువురి సంఘర్షణతో సర్వ సృష్టి గడగడ లాడింది.

అప్పుడు బ్రహ్మ విష్ణువుల నడుమ ఒక మహాగ్ని స్తంభం సాక్షాత్కరించింది. “ఈ స్తంభం యొక్క అద్యంతాలను ఎవరైతే కనుగొన గలుగుతారో, కనుగొని ముందుగా తిరిగి ఆ ప్రదేశానికి ఎవరు రాగలరో, వారే అధికులనే” వాక్కు ఆ స్తంభంనుండి వినవచ్చింది.

అంతట బ్రహ్మ హంసవాహుడై ఆ స్తంభం యొక్క చివరను కనుగొనడానికి ఆకాశమార్గాన బయలుదేరాడు. విష్ణువు పరాహుహపీయై అదో మార్గాన ఆ స్తంభం యొక్క మొదలును చూడబోయాడు. ఇరువురూ వారివారి మార్గాలలో ఎంత దూరం ప్రయాణించినా ఆ స్తంభం యొక్క అద్యంతాలను కనుగొనలేకపోయారు. బ్రహ్మ తిరిగివస్తుండగా ఆకాశగంగాజలాల నుండి జారిన మొగలిపూవు, కావధేనువు ఎదురైనాయి. తాను ఆ అగ్ని స్తంభం యొక్క చివరిభాగాన్ని చూచిపట్టుకొని సాక్ష్యం చెప్పుడానికి వారిరువురినీ అంగీకరి

రించలేని, వారిని వెంటబెట్టుకొని, బ్రహ్మ మరలి వచ్చాడు. విష్ణువు తిరిగివచ్చి తన వైవర్యాన్ని అంగీకరించాడు. బ్రహ్మ మాత్రం తాను సవలుడై నట్లుగా వలికాడు. మొగలిపూవు, కామధేనువు ఆయనకు సాక్ష్యం వలికాయి.

తక్షణమే ఆ అగ్ని సంతజ్వలిత జ్వాలల నుండి మహోగ్రుడై మహాశివుడు అవిర్భవించాడు. అసత్యం వలికిన బ్రహ్మదేవునికి భూలోకంలో పూజార్హత ఉండబోదని శివుడు శాపించాడు. మొగలిపూవు శివార్చనకు వనికెరాదనీ, గోవు యొక్క ముఖం చూడరాదనీ-విధించాడు. సత్యశీలుడైన విష్ణువే సర్వజగన్నాడు దని స్పష్టంచేసి-అతని అధికృతను స్థాపించాడు. అసత్యం చెప్పిన బ్రహ్మయొక్క బద్దవ ముఖంగార్థభముఖంగా మారింది. అనంతరకాలంలో శివుని నిందించిన ఆ ముఖాన్ని శివునిఆజ్ఞపై భైరవుడు తెగవేశాడు. (బ్రహ్మకు తొలుత రి ముఖాలుండేవి)

బ్రహ్మ ప్రార్థించగా-యజ్ఞంలో బ్రహ్మకు పూజ ఉండరాదనీ, మిగిలిన స్థలాలలో బ్రహ్మను పూజించవచ్చుననీ శివుడు కటాక్షించాడు.

పై కారణం వల్లనే బ్రహ్మదేవునికి ఆలయాలు లేవు.

పైన చెప్పిన గాథ శివపురాణంలోనూ, స్కాందపురాణంలోనూ, బ్రహ్మాండపురాణంలోనూ- ఉన్నది.

బ్రహ్మకు పూజ లేకపోవడానికి మరి రెండు గాథలుకూడా ఉన్నాయి. అవి ఈ క్రిందివి.

ఒకప్పుడు బ్రహ్మ తన పుత్రుడైన నారదునికి-సృష్టి చేయమని ఆన తిచ్చాడు. కాని నారదుడు సంసారబంధనాలతో నిమగ్నుడు కావడానికి అంగీక రించలేదు. అప్పుడు బ్రహ్మ కోపించి నారదుని శపించడంవల్ల-నారదుడు బ్రహ్మకు భూలోకంలో పూజలేకుండాని శపించాడు. ఇది బ్రహ్మవైవర్త పురాణంలోని గాథ.

త్రిమూర్తులైన బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరులలో అధికులెవరనీ, ఎవడు మోక్షప్రదాయకులనీ మునులు ఒకప్పుడు చర్చించుకొన్నారు. త్రిమూర్తుల వద్దకు వెళ్ళి-వారిని పరీశీలించి ఆ విషయాన్ని నిర్ణయించడం కొరకు బృగు

మహర్షిని వంపించారు. భృగువు బ్రహ్మవద్దకు వెళ్ళే సమయానికి బ్రహ్మ సరస్వతీయందు తదేకచిత్తుడై ఉండి-భృగువుకు తగిన మర్యాద వెంటనే చేయ లేకపోయాడు. ఆకారణంగా భృగువు బ్రహ్మపై అగ్రహించి- బ్రహ్మకు పూజార్హత ఉండరాదని శపించాడు. ఇది వేంకటాచలమహాత్మ్యంలోనూ, భాగవత పురాణంలోనూ చెప్పబడిన గాథ.

పైకారణాలవల్ల బ్రహ్మకు భూలోకంలో పూజార్హత లేకపోయింది

29 ప్రశ్న : శ్రీ మహా విష్ణు ఆదిశేషుడైన పవళించడానికి కారణ మేమిది?

సమాధానం :

వ్యాసకృతమైన మహాభారతంలో ఈ గాథ ఉన్నది. కశ్యప వ్రజావధి యొక్క భార్యలలో వినత, కద్రువలు. కశ్యప వ్రజావధిని బత్తితో నేవించగా ఆయన నంతోషించి వరం కోరుకొమ్మన్నాడు. ఆయన వారికిచ్చిన వరం వ్రకారం. కద్రువకు కలిగిన అందాల నుండి శేషుడు, వాసుకి, కర్కోటకుడు, బద్రావతుడు- ఇత్యాది వాగులు జన్మించారు. కద్రువ వేయి మంది, వినత ఇద్దరు- పుత్రులను కోరుకొన్నారు.

వినతకు కలిగిన అందాల నుండి ఎంత కాలానికి పిల్లలు బయల్పడక పోవడం వల్ల ఆమె చింతాక్రాంతయై ఒక అండాన్ని చిదుమగా- దానిలో నుండి ఊరుపుల వరకే రూపు ఓద్భవించి తేజస్వీయైన అర్థశరీరుడు బయల్పడ్డాడు. తన శరీర నిర్మాణం పూర్తి కాకుండా చేసినందుకు దుఃఖంతో అరుణుడనే ఆ అనూరుడు- ఆమె సవతికి దాని కావాలని వినతను శపించాడు. అస్మత్తరం అగ్రహాన్ని మరలించుకొని, రెండవ అందంలోని కుమారుడు ఆమె దాస్య నివారణం చేయగలడని చెప్పి- తాను బ్రహ్మ నియామకంపై సూర్య రథ-సారథిగా వెళ్ళిపోయాడు.

అనంతర కాలంలో ఒకనాడు వినతా కడ్రువలు సముద్ర తీరానికి వెళ్ళి- అక్కడ ఉచ్చైశ్రవమనే దేవతాశాన్ని చూచి- ఒక వందె పేసుకొన్నారు. ఆ అశ్వ శరీరమంతా తెల్లనిదేనని వినత, దాని తోక నలువని కడ్రువ- వాదించు కొన్నారు. ఎవరు ఓడిపోతే వారు- రెండవ వారికి దాని కావాలని నియమం చేసు కొన్నారు.

క్షీర సాగర మదన సమయంలో జన్మించిన ఆ అశ్వం- శరీరమంతా శుద్ధ ధవళ వర్ణం కలిగినది. కడ్రువ కుత్సిత బుద్ధితో ఈ వందె ప్రారంభించింది. కవటమెరుగని వినత - కడ్రువ మాటలకు లోబడి వందానికి అంగీకరించింది.

ఉచ్చైశ్రవాన్ని అప్పటి కప్పుడు దగ్గరకు వెళ్ళి చూడకుండా- రేపు వచ్చి చూడవచ్చునని చెప్పి, కడ్రువ వినతను అశ్రమానికి తీసుకొనిపోయింది. కడ్రువ మనస్సులో- వినతను మోసం చేయాలనే దురూహ ఉన్న కారణంగా ఆ విధంగా చేసింది.

ఆ రాత్రి కడ్రువ తన నాగకుమారలను పిలిచి- తాను దాని కాకుండడం కోసం - ఉచ్చైశ్రవం తోకను చుట్టుకొని నల్లగా కనిపించ జేయమని కోరగా అధర్మ రీతితో నాగులు ఎంతమాత్రం దానికి సమ్మతించలేదు, అధర్మాన్ని ఇష్టపడక- నాగులలో కొందరు తల్లిని విడిచి దూరంగా వెళ్ళిపోయారు. తన మాట వినలేదనే కోపంతో- జనమేజయుని సర్పయాగంలో వడి మరణించమని అప్పుడు కడ్రువ- నాగులను శపించింది కావ తయంతో అక్కడ ఉన్న నాగులందరూ కడ్రువ మాటకు అంగీకరించి ఉచ్చైశ్రవాన్ని సమీపించారు. వారు కడ్రువ అజ్ఞను పాదించి, కాపాన్ని తప్పించుకొనడంబాదు. కర్కోటకుడు తల్లి అజ్ఞను పాదించి, ఉచ్చైశ్రవం తోకకు వేలాడి, వినతకు దాన్య కారకు డయ్యాడు.

ఈ దుష్ట వ్యవహారాన్నంతనూ ఏవగించుకొన్నారు అనంతుడు (శేషుడు.) అతడు కడ్రువ సంతానంలో జ్యేష్ఠుడు. తన తల్లి, తమ్ములు చేస్తూ

ఉన్న దుష్కార్యాలకు కలతచెంది, ఆ ఆద్విశేషుడు విరక్తితో పోయి పుణ్య తీర్థాలన్నీ సందర్శించి వచ్చి- బ్రహ్మను గూర్చి తవస్సు చేశాడు. శేషునిక బ్రహ్మ ప్రత్యక్షమై, అతనికి ఏమి కావాలని ప్రశ్నించాడు. “ఓ విధాతా! నా తమ్ములైన నాగులు-నా తల్లికలసి-నా పినతల్లియైన వినతను దుర్బుద్ధితో కష్టాల పాలు చేస్తున్నారు. ఆ నాగులు నిత్యమూ వరస్పరం సంఘర్షణ వడుతూ ఉంటారు. వారి దుష్టత్వాన్నీ, దుశ్చింతలనూ, కుత్సిత బుద్ధులనూ సహించలేక, దుఃఖంతో తవస్సు ప్రారంభించాను. తపోవృత్తిలోనే ఉంటూ శరీరాన్ని కృశింపజేసి నశించిపోవాలని నా నిర్ణయం”- అని మిక్కిలి విరక్తితో శేషుడు బ్రహ్మదేవునితో చెప్పాడు. అంతట బ్రహ్మదేవుడు- “ఓ శేషుడా! నీ తల్లి, సోదరుల కుటిలవర్తనమూ, నీ తల్లి కావమూ - నాకు తెలుసు, వారివల్ల నీవు దుఃఖాన్ని పొందవద్దు. ఉత్తమాడవైన నీవు- నీకు వలసిన వారాలను కోరి సుఖంగా ఉండు.”-అని బోధించాడు. బ్రహ్మ ఓదార్పుతో శేషుడు దుఃఖాన్ని వీడి బ్రహ్మను ఈ క్రింది వరాన్ని కోరుకొన్నాడు. తన బుద్ధి సర్వదా ధర్మనిష్ఠమై ఉండాలని, తపోశమదమాదులయందు నిమగ్నమై ఉండే విధంగా, పాప కార్యాన్ని గూర్చి ఆలోచించే వ్యవధి లేని విధంగా ఉండే వాద్యతను తనకు ఒప్పగించమని కోరాడు- అనంతరుడు.

బ్రహ్మ అతని ధర్మనిష్ఠకు మెచ్చి- అతడుకోరినట్లే అనుగ్రహించాడు. అనంతరదినే శేషునియొక్క ఒకరూపం భూతారాన్ని మోసేటట్టా, మరొకరూపం మహావిష్ణునికి తల్పంగా అమరేటట్టా వరం ఇచ్చాడు. బ్రహ్మదేవుడు బ్రహ్మ అనతి ప్రకారం శేషుడు శ్రీమహావిష్ణువుకు తల్పంగా ఏర్పడ్డాడు. అనాదినుంచి విష్ణువు శేషతల్పంపైన వసించాడు. శేషుడు తన మరొక రూపంతో భూతారాన్ని వహించాడు.

౩౦ కర్ణుని తండ్రి పేరు నూతుడు కదా! నూతుడు శివకాదులకు పురాణాలు చెప్పినట్లు ఉన్నది కదా! ఈరెండూ ఒకదానికొకటి సంబంధం లేకుండా ఉన్నాయి. ఇది ఏమిటి?

సమాధానం:-

కర్ణుని తండ్రియైన నూతుడూ; శౌనకాదులకు పురాణ కథలు వినిపించిన నూతుడూ-ఒకరు కాదు. వారిరువురూ వేరు వేరు వ్యక్తులు.

కర్ణుని తండ్రి పేరు ఆతిరథుడు. 'నూతుడు' అనేది అతని పేరు కాదు- అతని వృత్తి. ఆ కాలంలో రథం తోలే వారిని 'నూతులు' అనేవారు. నదిలో దొరకిన బాలుని (కుంటిపుత్రుని)-ఈ ఆతిరథుడు, అతని భార్యయైన రాధ- పుత్రునిగా స్వీకరించి. వసుషేణుడనే పేరు పెట్టి పెంచినట్లుగా వ్యాసభారతంలో చెప్పబడింది.

శౌనకాది మహర్షులకు పురాణాదులను వినిపించిన నూతుని పేరు ఉగ్ర శ్రవసుడు. ఈయన- రోమహర్షజుడనే మహర్షి కుమారుడు.

ఈ ఉగ్రశ్రవసుడు వ్యాసుని శిష్యుడయిన వైశంపాయనుని నుండి పురాణాదులనూ, పుణ్య గాథలనూ అభ్యసించాడు శౌనకాదులు కోరగా అనేక పుణ్య గాథలను వారికి వినిపించినవాడు - ఈ ఉగ్రశ్రవసుడనే పేరుగల సూత పౌరాణికుడే.

31 ప్రశ్న : ఆవ్వరసలు ఎవరు ?

సమాధానం:-

ఆవ్వరసలను గురించిన గాథలు - బ్రహ్మవైవర్త పురాణం, విష్ణు పురాణం, మత్స్యపురాణం, పద్మపురాణం, భాగవత పురాణం, భవిష్యత్పురాణం, వ్యాసభారతం, బ్రహ్మపురాణం, దేవీ భాగవతం, మార్కండేయ పురాణం, వాల్మీకి రామాయణం - ఇత్యాదులలో అనేకం ఉన్నాయి.

రంభ, మృతాచి, తిశోత్రమ, చిత్రరేఖ, జానవది, ప్రహ్లాదన, ప్రహ్లాదన, పుంజకస్థల, మోహిని, మదన, కాంతిచంద్రిక, కుమారి, సౌభేయ, సఖిది, బుద్ధుడ, లత, పంప, వత్స- వ్యాసు మొదలైనవారు ఆవ్వరసలు.

వీరిలో మేనక, మృతాచి, ఊర్వశి తప్ప - మిగిలినవారు క్షీరసాగరాన్ని మదించినవృథు ఆ పౌల సముద్రంలోనుండి పుట్టినట్లు చెప్పబడింది. వీరిలో మేనక, మృతాచి - కళ్యణ బ్రహ్మకు - కపిల అనే భార్యయందు జన్మించారు. ఈ కపిల - దక్షప్రజావతికి ధరణిదేవియందు జన్మించినది.

ఊర్వశి - నారాయణబుష్టి ఊరువు (తొడ)నుండి జన్మించినది. ఆ వృత్తాంతం ఏమంటే - అదిబుష్టులైన నరనారాయణులు తవస్సు చేసుకొంటూ బదరికాశ్రమంలో ఉన్నారు. ఇంద్రుడు వారి తవస్సును భంగం చేయడానికి అవ్వరసను వంపాడు. ఆ అవ్వరసలను చూచి - నారాయణబుష్టి తన గోరుతో తొడను గీసుకొన్నాడు. దానినుండి ఆ అవ్వరసలందరికంటే ముందరాంగి ఒకతె వెలువడింది. ఆమెను చూచి అవ్వరసలు వెలవెలబోయారు. ఊరువునుండి జన్మించిన ఆమెకు ఊర్వశి అని పేరు వచ్చింది. ఊర్వశిని ఇంద్రునికి తన కానుకగా ఇమ్మని నారాయణబుష్టి చెప్పి-ఆమెను అవ్వరసలతో చేర్చి ఇంద్రుని వద్దకు వంపాడు. ఆమె అవ్వరసలతో కలసి స్వర్గానికి చేరింది.

ఒకప్పుడు సూర్యుడు, వక్షుడు ఊర్వశిని చూచి మోహితులు కాగా - వారికి ఆగస్త్యుడు, వసీష్ఠుడు - కుంభ సంతపుల్లె జన్మించారు.

పుహరపుడనే చక్రవర్తికి ఈమె కొంతకాలం భూలోకంలో భార్యగా ఉన్నది. ఈ పుహరపుడు షట్పుత్రవర్తులలోనివాడు. పాండవుల వంశకర్త.

అవ్వరసలకు వివాహవిధిలేదు. అవ్వరసల గాథలు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి.

32 ప్రశ్న : ఋష్యమూక వర్వత ప్రాంతంలోనికి వారి ప్రవేశించరాదనే అంక్ష ఎలా వచ్చింది?

సమాధానం :

వారి రాజ్యానికి వచ్చిన తొలి రోజులలో దుందుభి అనే మహాబలిపు

దైన రాక్షసుడొకడు వానిని యుద్ధానికి పిలిచాడు. దుందుభితో యుద్ధంచేసి-
వారి వానిని సంహరించాడు.

బలగర్వితుడయిన వారి - మరణించిన దుందుభి కశేబరాన్ని రెండు-
చేతులతో ఎత్తి ఒక యోజనం దూరానికి పోయి వదేవిధంగా విసరివేశాడు.
ఆ దుందుభి కశేబరం- ఆ ప్రాంతంలో తనన్ను చేసుకొంటున్న మతంగ
మహర్షి ఆశ్రమంలో వడించి. దుందుభి నోటివెంట, చెవులవెంట వ్రవహిస్తున్న
రక్తధారలు మతంగాశ్రమం నిండా చిందడమేగాక, మతంగ మహర్షి పైన
కూడా పడ్డాయి. మతంగ మహర్షి ఆశ్రమంనుండి వెలువలకు వచ్చి దుందుభి
కశేబరం ఆశ్రమ వద్దంలో వడి ఉండడం చూచాడు. దానిని విసరిన వాడు వారి-
అని తన తనక్కడితో తెలుసుకొన్నాడు.

దుందుభి కశేబరం ఆశ్రమంలోని వృక్షాలకు ఢీకొని వడదం వల్ల ఆ
వృక్షాలు విరిగిపడి బీభత్సంగా తయారయింది. అదంతా చూచి మతంగ
మహర్షి కోపంతో - "ఎవడైతే ఆహంకారంతో ఈవని చేశాడో-వాడు ఈ ఆశ్ర
మానికి ఒక ఆంక్ష వడిదిని దాటి లోనికి రావడానికి పీలుతేడు. ఈ ఆంక్షను
అతిక్రమించినట్లయితే వాని శిరస్సు ప్రక్కలవుతుంది. ఒక్క రోజులోవుగా వారి
తన అనుచరులతో ఆ ప్రాంతాన్ని విడిచిపోవాలని" మతంగమహర్షి శాసించాడు.
తన అనుచరులైన వానరుల వల్ల ఆ శాపాన్ని తెలుసుకొని-వారి ఋష్యమూకాన్ని
విడిచిపోయాడు.

వారిసుగ్రీవులకు విరోధం కలిగాక- సుగ్రీవుని-ఎక్కడా నిలవనీయ
కుండా తరిమికొట్టాడు-వారి. అప్పుడు సుగ్రీవుడు-ఋష్యమూక వర్వతం మీదనే
తలదాచుకోగలిగాడు. ఋష్యమూక వర్వత ప్రాంతంలోనికి వారి ప్రవేశించ
రాదని, వారి ఆప్రాంతంలో ప్రవేశిస్తే మరణిస్తాడనే ఆంక్ష ఉండడంవల్ల-వారి
భయంలేకుండా సుగ్రీవునికి ఋష్యమూక వర్వతమే ఆశ్రయమైంది.

33 ప్రశ్న: లంకిటి ఎవరు? ఆమె వృత్తాంతం ఏమిటి? ఆమె రావణుని
నేవకురాళా?

సమాధానం :

లంకిణి అంకా నగరానికి అధిదేవత. ఆమె-రావణుడు నగర ద్వారాన్ని కావలి కాయదానికి నియమించిన ఉద్యోగిని కాదు.

హనుమంతుడు సీతాన్యేషణుల కోసం లంకా నగరాన్ని ప్రవేశించ బోయినప్పుడు. లంకిణి ఆయనను అడ్డగించి-హనుమంతుని చేతి పిడికిటి పోటు తిన్నది. అప్పుడు లంకిణి ఆయనను శరణువేడి-తన వృత్తాంతాన్ని హనుమంతునికి ఈ విధంగా చెప్పింది.

పూర్వం రావణుడు దిగ్విజయంచేసే సమయంలో నంది- మొదలయిన వారు రావణుని చేతిలో దెబ్బతిన్నారు. అప్పుడు వారు కోపంతో- లంకానగరం భస్మం కావాలని శపించారు. అప్పుడు లంకిణి- ఆ నగరంతో పాటు తానూ భస్మం కాగలననే భయంతో-బ్రహ్మవద్దకు పోయి-నందీశ్వరుని శాపాన్ని తొలగించమని ప్రార్థించింది.

బ్రహ్మదేవుడు లంకిణి వట్ట కరుణించి-లంకానగరం దగ్గమై పోయినా లంకిణికి భయంలేదనీ, ఎవ్వడైతే ఒక కోతి చేతిలో లంకిణి భంగపడుతుందో- అనాడే రాక్షసులకు వినాశం ప్రారంభమైనట్లుగా భావించాలనీ, అంతవరకూ లంకానగరం దగ్గం కాదనీ చెప్పినట్లుగా లంకిణి హనుమంతునికి చెప్పింది. హనుమంతుడు తనకు వడగొట్టడంతో-బ్రహ్మదేవుడు చెప్పిన సమయం వచ్చిందని గుర్తించి-లంకిణి హనుమంతునికి దారి ఇచ్చింది.

34 ప్రశ్న : శాబాలి, జంబుమాలి-వీరిద్దరూ ఎవరు? వీరికి గల సంబంధం ఏమిటి?

సమాధానం:

శాబాలి ఒక మహర్షి. ఆయన ప్రస్తావన. రామాయణంలో అయోధ్యా కాండలో వస్తుంది. సీతారాములు చిత్రకూటం వద్ద ఉండగా భరతుడు స్వధీశారంగా అక్కడకు వచ్చాడు. రాముని అయోధ్యకు మరలి రమ్మని బ్రతి

మాలాదు. ఆ సందర్భంగా జాబాలి మహర్షి-రాముడు అయోధ్యకు తప్పక తిరిగి రావాలని చెబుతూ, అందుకు సమర్థింపుగా నా నీక వాదాన్ని వినిపిస్తాడు. ఇది జాబాలి మహర్షి పాత్ర రామాయణంలో జాబాలి మహర్షి నా నీక వాదం ఒక ముఖ్యంశం.

జంబుమాలి-రావణుని మంత్రియైన వ్రహస్పతిని కుమారుడు. సుందర కాండలో ఇతని ప్రస్తావన వస్తుంది. హనుమంతుడు సీతాదేవిని వెదకడానికి లంకకు వచ్చినప్పుడు ఆశోకవనాన్ని ద్వంసంచేసిన సందర్భంలో-ఈ జంబుమాలి హనుమంతుని ఎదుర్కొని - ఆ యుద్ధంలో మరణించాడు. రావణుని చిన్న కొడుకైన అక్షకుమారుడు కూడా అదే సందర్భంలో హనుమంతుని చేతిలో మరణించాడు. ఈ అక్షకుమారుడు-రావణుని మరొక భార్య బన 'దాన్యమాలిని, కుమారుడు. ఈవిధంగా అనేకులు హనుమంతుని చేతిలో మరణించిన తర్వాత ఇంద్రజిత్తుని బ్రహ్మస్థానికి హనుమంతుడు కట్టుబడ్డాడు. అనంతర కథ విషయాంతరం.

34 ప్రశ్న: ఆషాఢమాసంలో గోరింటాకు ఎందుకు పెట్టుకుంటారు ?

సమాధానం:

"ఆషాఢస్య వ్రథమ దివసే" అంటూ వర్షాకంఠ సమయాన్ని వర్షించ వూనుకున్నాడు కాళిదాసు, తన మేఘసందేశంలో.

ఆషాఢమాసంలో వర్షర్తు ప్రారంభం జరుగుతుంది. వ్రతి ఋతువులోనూ, ఋతువు మాత్రే సమయంలోనూ- మానవ దేహారోగ్య పరిరక్షణకు అవసరమైన సూచనలు భారతీయ సంస్కృతిలో చేయబడ్డాయి. వ్రజలంకు వాటివట్ట నమ్మకం ఏర్పడడం కోసం-అవి మత సంబంధమైన, దైవవరమైన, సంప్రదాయాలుగా ఏర్పరచబడినప్పటికీ, నిజానికి అవన్నీ ఆరోగ్య సూత్రాలు.

ఉగాదికి వేపపూత తినడమూ, ఆషాఢంలో గోరింటాకు పెట్టుకోవడమూ- ఇవన్నీ ఆటవంటివే.

గృహసంబంధమైన వసులలో స్త్రీలు ఎక్కువగా నీటిలో మసలడం జరుగుతుంది. వర్షాకాలంలో క్రిమికీటకాలు నీటిద్వారా శరీరంలో ప్రవేశించ కుండానూ - ముఖ్యంగా చేతులు, కాళ్ళు, గోళ్ళకు హాని చేయకుండా ఉండడం కోసం, ఒరుపులు, పుప్పిగోళ్ళు, పుష్ట - సర్వచర్మ వ్యాధులూ రాకుండా చేసే గోరింటాకును - ఆరోగ్యం, అందం ఇచ్చేదిగా గుర్తించి, దానిని వినియోగించ వలసిందిగా ఋషులు ఏర్పరచారు.

గోరింటాకు ఒక మూలిక, ఓషధి. ఇదేగాక ఇంకా ఎన్నో మూలికలనూ, ఓషధులను-ఏవిధంగా ఉపయోగించాలనే విషయాలు మనభారతీయ శాస్త్రగ్రంథాలలో ఎంతో విపులంగా చెప్పబడ్డాయి. మానవజీవితానికి అవసరమైన అనేక విషయాలను శాస్త్రాలుగా అభివృద్ధి చేసినవారు భారతీయులు. వానిలో-వృక్ష దోహదక్రియలు, పశుజాతుల అభివృద్ధి విధానాలు (Animal breeding), అయుర్వేదం, వృక్షశాస్త్రం, జంతుశాస్త్రం, వృక్షవైద్యం, పశువైద్యం, గజ వైద్యం అశ్వవైద్యం, మూలికావరిజ్ఞానం, దాతువరిజ్ఞానం, వస్తుగుణ వరిజ్ఞానం, లోహవిజ్ఞానం - ఇత్యాది విషయాలన్నీ ఉన్నాయి. ఆయా విషయాలలో-అతి విస్తృతమైన పరిజ్ఞానాన్ని లోకానికి అందించి - ఆయా విషయాలకు శాస్త్రగౌరవాన్ని కల్పించారు-ప్రాచీనభారతీయ ఋషులు.

ఇంది పరిశుభ్రతకు, శుద్ధికి-గోమయాన్నీ, గోమూత్రాన్నీ ఉపయోగించడం మనకు తరతరాలుగా వస్తున్న అచారం. గోమయం, గోమూత్రాలవల్ల సూక్ష్మక్రిములు నశిస్తాయి. తేళ్ళు, జెర్మలు-వంటి విషకీటకాలు చేరవు. ఇంది ముండు గోమయాన్ని నీళ్ళలో కలిపి చల్లడమూ, కొంతకాలం క్రితంవరకు ఇందిలోవలకూడా గోమయంతో అలండమూ, సున్నంతో ముగ్గులు పెట్టడమూ, శుద్ధినిమిత్తం గోమూత్రాన్ని ఇందిలోవల చల్లడమూ, వసువును పాదాలకూ శరీరానికి పూసుకొనడమూ, వసువును ఇందిలో శుద్ధికి వినియోగించడమూ-ఇలా అసంఖ్యాకమైన మన ఆచారాలన్నీ ఆరోగ్యసూత్రాలే. ఈపైన చెప్పినవన్నీ క్రిమినాశనానికి పనికివస్తాయి.

దేవతానుగ్రహంతోబాటు ఆరోగ్యవృద్ధి చేసే ఋతుచితమైన విధులు-
కార్తికమాసంలో రాత్రి నాలుగవజాముతో బ్రాహ్మీముహూర్తంలో సూర్యో-
దయాత్పూర్వమే నదీస్నానం; మాఘమాసంలో సూర్యోదయసమయంలో నదీ-
స్నానం; ధన్యమాసంలో వేకువనే దేవతానివేదనం చేసిన పొంగలి తినడమూ;
కార్తికమాసంలో ఉపవాసాలూ; వ్రతినెలలోనూ ఏకాదశిఉపవాసాలూ; శివరాత్రి
ఉపవాసమూ, జాగరణమూ; ఉగాదికి వేవపువ్వా, కొత్త చింతపండు, కొత్త
బెల్లమూ, మామిడికాయ-ఇత్యాదులు చేర్చిన వచ్చడి తినడమూ; నిత్యమూ
వ్రవాహజలంలో నదీస్నానం; సూర్యనమస్కారాలు; తులసీపూజా వ్రదక్షిణా-
దులు; తులసీఆకులను తినడమూ; తులసీచెట్టును ఇంటివరసరాలలో పెంచడమూ;
రుద్రాక్షరాక్షణమూ- ఇవన్నీ మానవుల ఆరోగ్య పరిరక్షణ నిమిత్తంగా-దయా-
మయులైన ఋషులు ఉపదేశించిన ఆరోగ్య సూత్రాలు.

శివరాత్రి పాగరణ (Sleep Deprivation) వల్ల డిప్రెషన్, స్క్రీజో-
ప్రెసియా- అనే మానసిక వ్యాదులు నివారించబడతాయని ఆధునిక విజ్ఞాన పరి-
శోధనలో తేలిన విషయం. పూర్వ భారతీయ ఋషులు బోధించిన అంశాలూ,
అనుగ్రహించిన శాస్త్రాలూ- అనంతంగా ఉన్నాయి.

కొత్తగా రజస్వల ఐన బాలికకు నువ్వులూ బెల్లమూ కలిపి చిమ్మిలిగా
తినపించడం భారతీయ ఆయుర్వేదశాస్త్రం విధించిన ఆచారం. దీనివల్ల గర్భ-
కోశ సంబంధమైన వ్యాదులు మొలకెత్తవు. ఋతుచక్రం క్రమబద్ధమౌతుంది.
కళ్ళకు అముదంలో చేసిన కాటుక పెట్టడం, శరీరాన్ని నూనెతోమర్దించడం-
ఇలా చెప్పవలసినవి ఇంకాఎన్నో ఉన్నాయి.

భారతీయ ఆయుర్వేద శాస్త్రం ఆమోదించిన వస్తు మిశ్రమాలతో కూడిన
వంటకాలే అనాదిగా మన దేశంలో ఆచరణతో ఉన్నాయి. కారణం-కొన్ని కొన్ని
వస్తువులను కలిపినట్లయితే-విషమిశ్రమాలు ఏర్పడతాయి. మరికొన్ని వస్తువుల
మిశ్రమంవల్ల ప్రాణులకు మేలు కలుగుతుంది. వస్తుగుణ విశేషాలనూ, వివిధ
మిశ్రమాల పలికాలనూ-భారతీయులు ప్రాచీనకాలంలోనే గుర్తించారు. కనుకనే-

దుష్పరితాలు కలగని వస్తువులను మాత్రమే కలిపి వండేవిధంగా పాకకాస్త్రాన్ని రూపొందించారు. దానికి భిన్నమైన విధంగా వస్తువులను మిశ్రితంచేసి తినడం కూడదు.

భారతీయ నాట్యశాస్త్రం; సంగీతం; హతయోగ, రాజయోగ, ధ్యానయోగ, క్రియాయోగాది యోగవిధానాలు-ఇవన్నీ కూడా మానవుల శరీరాన్ని, మనస్సునూ, బుద్ధిని, ఆత్మనూ వికసించేవే అభ్యుదయాన్ని కలిగించేవిగానే రూపొందించార-మన పూర్వ ఋషులు.

వశువులలో మంచిజాతుల అభివృద్ధికి; వశువులకు గర్భం కలగడానికి; పూయని, కాయని చెట్టు పూయడానికి, కాయడానికి, మానవులకూ వృక్ష వశులకూ కలిగే అనేక జ్యాదుల నివారణకు- ఇంకా అసంఖ్యాకమైన ఎన్నో విషయాలకు తగిన వద్దతులను భారతీయ ఋషులు వివరించారు.

ఈనాటికి తుప్పుపట్టకుండా ఢిల్లీలో నిలిచిఉన్న ఆశోక స్తంభం-పూర్వ భారతీయుల లోహపరిజ్ఞానానికి నిదర్శనం. పూర్వభారతీయవిజ్ఞానాన్ని నమ్మని వారికి ఇది ఒక కనువిప్పు.

అనంతమైన ఆర్షభారతీయ విజ్ఞానానికి నిదర్శనాలైన విషయాలు-ఇక్కడ చెప్పనివి-ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇక్కడ చెప్పిన విషయాలను కూడా ఇంకా వివరించవలసి ఉంది. ఋషిప్రోత్తాలైన అసంఖ్యాక విషయాలు, అనంతమైన ఆర్షభారతీయ విజ్ఞానాన్ని గురించి ఇంకా చెప్పవలసినది- కొన్ని గ్రంథ సంపుటలు కాగండు.

తిర ప్రశ్న : పెళ్ళిలో నల్లపూసలు; వసిపిల్లలకు, పెళ్ళికుమార్తె, పెళ్ళి కుమారులకు నల్లచుక్క-ఎందుకు పెడతారు? గర్భిణికి నల్లగాజులు' నల్లబట్టలు- ఎందుకు వాడతారు?

సమాధానం :

రంగులను వైద్య విజ్ఞాన శాస్త్రవరంగా విశేషణ చేసి, కలర్ థెరపీని శాస్త్రజ్ఞులు వెలుగులోనికి తెచ్చారు. ఆ ప్రమాణాల రీత్యా వివిధ వర్ణాల వస్త్రాన్ని

అను ధరించినప్పుడు ఆ తండ్రిగారు వ్యక్తియొక్క మానసిక స్థితిని కానించగల వని విజ్ఞానవేత్తలు చెబుతున్నారు. ఆ పరిజ్ఞానం ప్రాచీన భారతీయ విజ్ఞానవేత్తలు చెప్పిన విషయాలనే ద్రువపరుస్తున్నది. తెలుపు సత్వగుణాన్ని, ఎరువు రజో గుణాన్ని, నలుపు తమోగుణాన్ని ప్రకటింపజేస్తాయని భారతీయ విజ్ఞానం తెలుపుతున్నది. తెలుపురంగు సత్వగుణ ప్రధానం, ఎరువు రజోగుణప్రధానం. నలుపు తమోగుణప్రధానం అదేవిషయాన్ని మరొక మాటలలో తెలుపురంగు ప్రకాశిస్తే, సంయమనాన్ని శాంత స్వభావాన్ని; ఎరువు ఉత్సాహాన్ని, భార దీక్షనూ, సంకల్పశక్తిని, నలుపు నిరాశనూ, దుఃఖాన్ని, విరక్తిని వృద్ధిచేస్తాయని ఆధునిక విజ్ఞానమైన కలర్ థెరపీ వివరిస్తున్నది.

సారాంశంగా నలుపురంగు-ధరించిన వ్యక్తికి నిరాశ, దుఃఖం, వైరాగ్యం వంటి నెగటివ్ ఫీలింగ్స్ ను, కలుగజేస్తూందని తెలుస్తున్నది. దీనికే మనవారు ప్రాచీన పరిభాషలో 'నలుపురంగు తమోగుణ ప్రధానం' అన్నారు. పైన చెప్పిన మనోభావాలనే ఈ తమోగుణం ప్రతిబింబిస్తుంది. సృష్టిస్థితులకు ప్రాతినిధ్యం వహించి, సంతానం యొక్క పాలన, పోషణ చూడవలసిన గర్భవతికి సంసారం వట్ల ఉండవలసినది అనురక్తియే కాని, విరక్తికాదు. ఆమె ఉన్న స్థితికి నైరాశ్యభావాలు వనికరావు. అందువల్లనూ, ఆమె మానసికస్థితి బిద్ధపై ప్రతి పలింది ప్రభావాన్ని చూపుతుంది కనుకనూ - గర్భవతికి నల్లబట్టలూ, నల్ల గాజులూ నిషేధించారు. వదులుచేత ధరింపజేసే నల్లపూసలు - వివాహంలోని లక్ష్మీ, గౌరీ, సరస్వతీ సూత్రాలలో ఒకటి.

నల్లచుక్కను దృష్టిదోష పరిహారంగా ఉపయోగిస్తారు. వనిపిల్లల మీదనూ వదూవరుల మీదనూ అందరిమీదూ కేంద్రీకృతం కావడం సహజం. నరుని కంటికి నల్లరాయి బద్ధలొతుందని అనువజ్ఞులైన పెద్దలెక్కు ఆ దోషానికి పరిహారంగా దృష్టిదోష పరిహారకమైన నల్లచుక్కను పెట్టడం ఆనవాయితీగా వస్తున్నది.

36 ప్రశ్న : ఆషాఢంలో అత్తా-కోడళ్లు/అల్లుళ్లు-ఒకే గడవ దాటరాదన దానికి కారణం ఏమిటి? ఇది పెళ్ళయిన మొదటి సంవత్సరంలోనే ఎందుకు? తర్వాతి సంవత్సరాలలో ఎందుకు లేదు?

సమాధానం :

ధర్మశాస్త్రాలలోనూ, స్మృతులలోనూ, చరకసంహిత, సుశ్రుత సంహితాది వైద్య గ్రంథాలలోనూ - దాంవత్స జీవితాన్ని ప్రారంభించిన వ్రధమ సంవత్సరంలో ఆషాఢంలో దంపతులు వేరుగా ఉండాలని చెప్పబడింది. దాని వలన ఉత్తమ సంతానం కలుగుతుందని చెప్పబడింది. తొలి సంవత్సరపు ఆషాఢమాసంలో గర్భం కలిగితే, ఆ జన్మించే సంతానం వలన-ఆ జన్మ ఎక్కడైతే సంభవిస్తుందో ఆ గృహాయజమానికి కీడుకలుగుతుందని చెప్పబడింది.

ఆషాఢమాసానికి సంబంధించిన ఈ నిషేధం మాత్రమే అధిక ప్రధారంలో ఉంది. కాని, అంతగా ప్రాచుర్యం పొందని మరొక నిబంధన కూడా ఈ సందర్భంలో విధించబడిఉంది. అదేమంటే-తొలి సంవత్సరపు చైత్ర మాసంలో వదుపు తప్పక తర్తతో కలిసే ఉండాలని కూడా చెప్పబడింది.

కొత్త దంపతులు తొలి సంవత్సరపు ఆషాఢంలో కలుసురాదనే ఉద్దేశంతోనే తొలి ఆషాఢంలో అత్తా కోడళ్లు, అత్తా అల్లుళ్లు ఒక గడవ దాటరాదన్నాడు తర్వాతి సంవత్సరాలలో ఈ నియమాన్ని ధర్మశాస్త్రం విధించలేదు.

ఈ నిషేధం-భార్యాభర్తలకు సంబంధించినదేకాని, అత్తాకోడళ్ళకూ, అత్తాఅల్లుళ్ళకూ సంబంధించినది కాదు. కాలక్రమంలో ఈ నిషేధం అత్తా అల్లుళ్ళకూ, అత్తాకోడళ్ళకూ సంబంధించినదన్నట్లుగా రూఢమైంది. భార్యాభర్తలు వ్రధమ సంవత్సరంలో ఆషాఢమాసంలో వేరుగా ఉండాలనే ముఖ్యాంశం మరుగున పడిపోయింది. అత్తా అల్లుళ్లు అత్తాకోడళ్లు ఒక గడవ దాటుకుండాఉంటే చాలును-నూతనదంపతులు సమీపస్థులైనా దోషంలేదనేస్థాయికి ఈసంప్రదాయం చేరుకుంది. కానీ యదార్థం అది కాదు. నూతన దంపతులకు వ్రధమాషాఢంలో సామీప్యం కలుగరాదు; వ్రధమాషాఢంలో గర్భదారణం జరుగరాదు ఇవే ఈ సంప్రదాయంలోని వ్రధానాంశాలు.

తి7 ప్రశ్న : వ్రత్తి, బూరుగు-పెరట్లో వేయరాదనడానికి కారణం ఏమిటి?
సమాధానం :

వాస్తుశాస్త్రం మానవుల జీవితాభ్యుదయాన్ని దృష్టితో ఉంచుకొని, కొన్ని విధినిషేధాలను విధించింది. వానిలో వ్రత్తి, బూరుగువంటి చెట్లను, పాలుకారే చెట్లను, ముళ్ళుకల చెట్లను-ఇంటి ఆవరణలో వేయరాననేది ఒకటి. ఈ ఆంశం చాలా విస్తృతమైన వరిది కలది. కొన్ని కొన్ని వస్తువుల సామీప్యం వల్ల కొన్ని విధాల వ్యాదులు, లేదా ఇబ్బందులు కలుగుతాయి. తులసీవనంలో నివసించడం వల్ల కుస్తు, క్షయ, కాన, శ్వాస-ఇత్యాది వ్యాదులు ఉపశమిస్తాయని శాస్త్రవాక్యం. ములగచెట్టు కూడా ఇంటి పెరట్లో వేయరానిదిగా చెప్పబడింది. ములగచెట్టును ఆశ్రయించి గొంగళి పురుగులు అత్యధిక సంఖ్యలో ఉంటాయని అందరికీ తెలుసు. వానివల్ల అనేక చర్మవ్యాదులు, చర్మసంబంధమైన అసౌకర్యాలు-కలుగుతాయి. వ్రత్తి, బూరుగు చెట్ల శనిగ్రహకారకత్వంలోనివిగా చెప్పబడ్డాయి. వ్రత్తి గ్రహంయొక్క కారకత్వాలలోనూ అనేక ఇతర ఆంశాలతో బాటు-కొన్ని వ్యాదులు కూడా ఉన్నాయి. శనిగ్రహకారకత్వంలోని వ్యాదులు ఈ చెట్లవల్ల కలుగుతాయని భావం. ఈ చెట్ల కాయలు వగిలి-వానిలోని దూది పింజలు గాలిలో కలిసి, ఆ సమీపంలోఉన్న వారికి శ్వాసకోశ వ్యాదులను కలుగజేస్తాయి. అందువల్ల ఆచెట్లను నివాసగృహాలకు సమీపంలో వేయరాదు.

కొన్ని కొన్ని కామ్యుపలాంకారకు (ఉదా: సంతానప్రాప్తి మొ॥) కొన్ని కొన్ని నిర్దిష్ట వృక్షాల సమీపాలను మాత్రమే హోమం చేస్తారు. అట్టివస్తు గుణ వివేకానికి సంబంధించిన నిషేధమిది.

ఇట్టి విధి నిషేధాలు ఇంకా అనేక వృక్షాల విషయంతోనూ, వస్తువుల విషయంతోనూ చెప్పబడ్డాయి. ఆయుర్వేద శాస్త్రం ఈ విధి నిషేధాలను ధృవీకరించింది ఉదాహరణార్థం-

“అభుక్త్వా ఆమలకం వత్సం భుక్త్వాతు బదరీపలమ్॥

కపిత్థం సర్వదా వత్సం కదళీ న కదాచన॥”

భావం: భోజనం చేయకముందు ఉసిరికాయ తినడం మంచిది. కుడించిన తర్వాత రేగువండు తినడం వత్కం వెలగవండు తినడం సర్వదా వత్కం. అరటివండు ఎప్పుడూ కూడా వనికిరాదు.

ఇంటికి “ముందు ములగ, వెనుక వేవ వేయరాదంటారు?” అని ఈ శీర్షికలో కొందరు ప్రశ్నించారు. అది సరికాదు. ముందు ములగ, వెనుక వెలగ వేయరాదనేది సరైనది. వేవచెట్టు లక్ష్మీవదం. అది ఇంటికి సమీపంలో తప్పక వేయాలి. వేవచెట్టుగాలి అరోగ్యాన్ని ఇస్తుంది. క్రిమికీటకాలను నశింపజేస్తుంది. వేవచెట్టుకుగల రోగనిరోధ/నివారణ శక్తి అవరిమితం. దానిని ఇంటి ఆవరణంలో పెంచడంవల్ల నిషేధాలు ఏవీలేవు సరికదా, వేవచెట్టును. తప్పక ఇంటివరిసరాంలో పెంచాలని వాస్తుశాస్త్రం చెప్తున్నది.

38 ప్రశ్న: శనిదశలో శనిదోషం-తైలాలిషేకం, తిలదానం చేయినై పోతుందా? ఎలా పోతుందో శాస్త్ర ప్రమాణం ఉన్నదా?

సమాధానం :

ఒక్క శని దశలోనే కాదు ఏలినాటి శని, అష్టమ శని, ఆర్ధాష్టమశని, శని మహదశ-ఇత్యాది శని సంబంధమైన దోషాలకూ, నవగ్రహాలకు సంబంధించిన దోషాలకూ కూడా చేయవలసిన పరిహారాలు-స్మృతులలోనూ, జ్యోతి శాస్త్రంలోనూ చెప్పబడ్డాయి.

ఈ విషయాలకు స్పష్టమైన శాస్త్రప్రమాణం ఉన్నది. ఆయా గ్రహాల సంబంధమైన దోషాలు మానవులకు కలిగినప్పుడు నవగ్రహాలనూ ఉద్దేశించి చేయవలసిన దోషపరిహార విధానాలు-షరాణాలలోనూ శాస్త్రాంగిలోనూ-చెప్పబడ్డాయి.

నవగ్రహాలకూ-ఆయా గ్రహాల కారకత్వం గలవీ, ఆయా గ్రహాలకు ప్రీతికరాలూ ఐన వదార్దాలు, వస్త్రాదులు. దాన్య విశేషాలు. రత్నవిశేషాలు- శాస్త్రంలో చెప్పబడి ఉన్నాయి ఏ గ్రహ సంబంధమైన దోషం ఏర్పడినప్పుడు ఆ గ్రహ సంబంధమైన దాన్యాదివస్తువులను దానమివ్వడం ద్వారా దోష నివారణ

ఇం కాగలదని శాస్త్రవ్రమాణం. తిలలకు, తైలాలకూ కారకత్వం శనైశ్చరు నిది కావడం వలన-తైలాభిషేకమూ, తిలదానమూ శనిప్రీతికై చెప్పబడినాయి.

“తిలైర్య వైర్మాష గుడాన్న దానై ర్లోహేన

నీతాంబర దానతోవా।

ప్రీత్యాతి మంత్రై ర్నిజ వాసరేద తన్నై

నమః శ్రీరవిసందనాయ॥”

-అని వ్రమాణం. దీని భావం: శనివారంనాడు నువ్వులు, యవలు, మినుములు, బెల్లము, అన్నము, ఇనుము, నల్లని బట్టలు-వీటిని దానం చేయడం వల్లకాని; శని దేవతాకమైన మంత్రాన్ని శనివారంనాడు జపించడంవల్లకానీ-ప్రీతిని పొందేటటువంటి ఓ మూర్త్యనందనుడా! నీకు నమస్కారం.

“కుష్టో దదాసి వైరాజ్యం కుష్టో హరసి తక్షణాత్।

దేవాసుర మనుష్యాశ్చ నిర్ధ విద్యార్థ రోరగాః॥

త్యయావ లోకితా స్సర్వే నాశం యాంతి సమూలతః.....

విరించి శక్ర విష్ణునాం మనుష్యాణాంతు కాకతా।

తేనత్వం సర్వసత్త్వేన గ్రహరాజో మహాబలః....”

భావం: ఓ శనైశ్చరా! వీవు తృప్తిని పొందితే సామ్రాజ్యాన్నైనా ప్రసాదిస్తావు. కోపిస్తే సర్వసంపదలనూ తక్షణమే హరిస్తావు. దేవతలు, అసురులు, మానవులు, శిద్ధులు, విద్యార్థులు, నాగులు-వీరంతా నీయొక్క చూపుకు గురైతే. సమూలంగా నాశనమౌతారు. బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు, విష్ణువు- మొదలైన వారంతా నీ ప్రభావానికి లోబడినవారే అనగా. ఇక సామాన్య మానవుల మాట చెప్పేదేముంది! అని వదలి పురాణం శని ప్రభావాన్ని వర్ణించింది.

షడ్మపురాణంలోని ఈ శనిప్రీత్యానికి కర్తృదశరథుడు. అగ్రాధ ఏమంటే- ఓకప్పుడు దశరథుని రాజ్యంలో తీవ్రమైన దుర్బిక్షం ఏర్పడింది. శనిగ్రహం

రోహిణి నక్షత్రంలో ప్రవేశించబోతున్నారనీ, ఆ కారణంగానే ఈ షామం ఏర్పడిందనీ, దీనిని నివారించడం అసాధ్యం అనీ దైవజ్ఞులు చెప్పారు. అలాగైతే శనిగ్రహాన్నే నిర్మూలించి-ప్రజాక్షేమం కలిగిస్తానని దశరథుడు నిశ్చయించుకొని, తన రథంతో శనిగ్రహంపైకి యుద్ధానికి వెళ్ళాడు. శనిగ్రహంపై బాణప్రయోగం చేయబోయాడు. అతని ఆత్మశక్తికి శని సంతోషించి-దశరథుని వట్ట ప్రసన్నుడైనాడు. దశరథునికి అతడు కోరిన వరాలను ఇవ్వడానికి సుముఖుడైనాడు శనైశ్చరుడు.

అప్పుడు దశరథుడు శనిప్రభావాన్ని వర్షిస్తూ అనేక విధాలుగా శనైశ్చరుని స్తోత్రం చేశాడు. పైనచెప్పిన శ్లోకాలు ఆ స్తోత్రంలోని భాగాలే. (పూర్తి స్తోత్రం ఇవ్వడానికి గ్రంథవిస్తరబీతి అటంకమైంది.)

శనైశ్చరుడు దశరథుని యందు ప్రసన్నుడై-అతని రాజ్యానికి షామపీడ లేకుండా పరిమిచ్చాడు. అంతేగాక, దశరథకృతమైన ఈ శని స్తోత్రాన్ని వతించినవాటికి శనిగ్రహదోషం నివృత్తి కాగలదని అనుగ్రహించాడు.

కనుక-పైన చెప్పిన “తిలైర్యవైర్మాష....” ఇత్యాది పదార్థాలతో శనైశ్చరుడు సంప్రీతుడు కాగలడనే విషయానికి వద్దపురాణంలోని ఈ ప్రమాణం ఉన్నది. ఇంకా అనేక గ్రంథాలలో-గ్రహాలకు చేయవలసిన ఉపచారాలు. వారికి ప్రీతికరాలైన రత్నాలు, దాన్యాలు, ఇతర సేవలూ చెప్పబడ్డాయి. ఆప్రకారంగా ఆచరించి-గ్రహదోషాలకు నివారణం కలిగించుకోవచ్చును. వీనికి అన్నిటికీ-పురాణాలలో, ధర్మశాస్త్రాలలో స్పష్టమైన ప్రమాణాలున్నాయి. కానీ వాటినిన్నీ దీని ఒకేచోటున చెప్పడం సాధ్యంకాదు. ఏమంటే- ఈ ఒక్క అంశమే ఒక గ్రంథం కాగలదు.

ఈసందర్భంగా- నవగ్రహాలకూ ప్రీతికరాలైన రత్నదాన్యాదులు ఈక్రిందివి.

గ్రహం
నూర్పునికి

దాన్యవిశేషం
గోధునులు

రత్నవిశేషం
తెంపు

చంద్రునికి	వియ్యం	మాత్యం
కుజునికి	కందులు	వగడిం
బుధునికి	పెసలు	మరకతం
గురునికి (బృహస్పతికి)	నెనగలు	పుష్యరాగం
శుక్రునికి	బొబ్బర్లు	వజ్రం
శనికి	తిలలు(నువ్వులు)	నీలం
రాహువుకు	మినుములు	గోమేధికం
కేతువుకు	ఉలవలు	వైడూర్యం

ఈవిధంగా దానాదులు ఇవ్వదగిన విధానాలు. శాస్త్రరీత్యా చెప్పబడి ఉన్నాయి.

39 ప్రశ్న : శనివారానికి, వేంకటేశ్వరునికి ఉన్న సంబంధమేమిటి? శని వారంనాడు వేంకటేశ్వర ప్రీతిగా వార నియమం చేస్తారు. ఎందుకు? దీనికి శాస్త్రప్రమాణం ఏమైనా ఉన్నదా?

సమాధానం :

వివిధ ఆచారాలకూ, సంప్రదాయాలకూ ప్రమాణాలు-పురాణాలలోనూ, ధర్మ శాస్త్రాలలోనూ చెప్పబడి ఉన్నాయి. వేంకటేశ్వర ప్రీతికై శనివారనియమం చేయడానికి కూడా పురాణాలలో ఆధారాలున్నాయి.

మార్కండేయ పురాణంలో ఈవిషయమై ఈవిధంగా ప్రస్తావించబడింది-

“కలౌ కుమార రూపేణ షణ్ముఖౌ భగవాన్ హరిః।

దృశ్య తైక ముఖే నైవ వేంకటాచలనాయకః॥”

“సౌభాగ్యదాయకం విష్ణుం వేంకటేశం సమర్చయః శనివారే”-అనిన్నీ,

“సుబ్రహ్మణ్య కుమారాఖ్య విష్ణోఖ్య వేంకటాచలే।

శేష కైషీ కలా బ్రాహ్మీ సర్వదైతన్య రూపిణీ।

క్రీవేంకటేశ్వర రూపేణ కలౌ వ్రత్యక్ష దర్శనం।

సర్వదాపి శనైర్వారే భక్తేష్టైర్ వ్రదాయసి।

ఇదం కలియుగే ముఖ్యం సత్యం సత్యం న సంశయః॥"

అనిన్నీ చెప్పబడింది.

ఈమైన చెప్పిన శ్లోకాల బావం ఏమంటే-ఆరు ముఖాలు కలిగిన కుమార స్వామి-కలియుగంలో ఏకముఖుడైన వేంకటాచలం నాయకుడుగా దర్శనం అనుగ్రహిస్తూ ఉన్నాడు. సౌభాగ్యదాయకుడున్నూ, విష్ణుస్వరూపుడున్నూ' అయిన శ్రీవేంకటేశ్వరుని శనివారంనాడు తప్పక అర్చించవలసినది. కుమారాఖ్య కలిగిన సుబ్రహ్మణ్యుడు విష్ణ్వాఖ్యతో వేంకటాచలమునందు వెలసి ఉన్నాడు. సర్వవైతన్య రూపిణియైన, బ్రాహ్మీశక్తియైన సరస్వతి-శ్రీవేంకటేశ్వర రూపంతో కలియుగంలో ప్రత్యక్ష దర్శనం ఇస్తూ ఉన్నది. శనివారం నాడు అట్టి సుబ్రహ్మణ్య, సరస్వతీ, మహావిష్ణువుల సమగ్ర స్వరూపమైఉన్న శ్రీవేంకటేశ్వరుని శనివారంనాడు అర్చించడం- శక్తులకు సర్వదా సరసి అభీష్టారాలనూ ప్రసాదిస్తుంది. ఈ వ్రతం కలియుగంలో ముఖ్యమైనది. ఇది సత్యం. సంశయం లేదని చెప్పబడింది.

కాబట్టి-శనివారంనాడు శ్రీవేంకటేశ్వరుని ఉద్దేశించి వారనియమాన్ని పాటించడమూ, శనివారంనాడు శ్రీవేంకటేశ్వరుని పూజించడమూ-పురాణ ప్రమాణం కలిగినవిషయాలే. దేవతల ప్రీతికై అమృతదేవతలకు ఇష్టమైన వారాలలో ఏకభుక్తాన్ని (ఒక్కపూట మాత్రమే భుజించడం) నియమంగా పాటించడం-ధర్మశాస్త్రాలు తెలిపిన విషయం కనుక-శ్రీవేంకటేశ్వరునికి ప్రీతి కరమని చెప్పబడిన శనివారంనాడు-ఆ దేవుని ఉద్దేశించి వారనియమాన్ని ఏక భుక్తాన్ని పాటించడం సముచితమే.

40 ప్రశ్న : తిరువతి- మొదలైన పుణ్యక్షేత్రాలలోని ఆంధ్రాంకు ఉన్న శక్తి-అదే దేవుని ఆంధ్రం వేరేదో ఉంటే ఉండదా?

సమాధానం :

శ్రీమహావిష్ణువు అర్చావతారంగా న్యాయం వ్యక్తమైన పవిత్రక్షేత్రం తిరువతి.

పుణ్యక్షేత్రాలలో-నిర్దపురుషులు తవస్సు చేసిన స్థలాలూ, భగవదవతార మేదైనా వ్యక్తమైన స్థలాలూ-మహావ్రతావాన్ని కలిగిఉంటాయి. మానవులు చెక్కించి వ్రతిష్ఠించిన మూర్తుల కంటే, దేవతామూర్తులు స్వయంగా వ్యక్తమైన స్థలాలకూ వ్రతావం అధికంగా ఉంటుంది.

ఆయాక్షేత్రాలలో వ్రతిష్ఠించబడిన యంత్రశక్తిని బట్టి కూడా షేత్రం మహావ్రతావసంపన్నమైనదీ, మహాతరమైనదీ కాగలదు. ఇవన్నీ కూడిన షేత్రం కావడంవల్లనే- తిరువతిషేత్రం అపూర్వవైభవ శోభితం కాగలిగింది.

ఈక్రింది విషయాలు మార్కండేయపురాణంలోనూ, వరాహపురాణం లోనూ, వేంకటాచల మహాత్యంబలోనూ, చెప్పబడిఉన్నాయి.

శ్వేత వరాహరూపంలో ప్రళయకాల సముద్రం నుండి భూమిని ఉద్ధరించిన అనంతరం శ్రీమహావిష్ణు భూలోకంలో నివసించే నిమిత్తం-వైకుంఠం నుండి తన క్రిడా వర్యతాన్ని గరుత్మంతురచేత తెప్పించినట్లు వరాహపురాణం లోనూ, వేంకటాచలమహాత్యంబలోనూ చెప్పబడింది. సాక్షాత్తుగా విష్ణునివాసమైన వైకుంఠంలో భాగమైన నారాయణగిరి అనే ఆ వర్యతమే వేంకటేశ్వర నివాస సానం కావడంవల్ల దానికి అంత వ్యత్రత చేకూరిందని వరాహపురాణంలో చెప్పబడింది. అక్కడ శ్రీనివాసుడు స్వయంవ్యక్తుడు కావడం వల్ల అది కలియుగ వైకుంఠమయింది.

శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారు- తిరుమల శ్రీవేంకటేశుని సన్నిధిలో మహావ్రతావ సంపన్నమూ, జనాకర్షణ, దనాకర్షణ శక్తులకలిగిన మహాయంత్రాన్ని వ్రతిష్ఠించారు. ఆయంత్రవ్రతావం చెప్పనలవికానిది. ఆ యంత్రవ్రతావమూ, వేంకటాచల ప్రాంతంలో కలిగిన దేవతా సంఘారమూ, భగవదవతారసంభవమూ శిష్యాదులు తిరువతిషేత్ర మహాత్యానికి కారణాలు ఈ అంశానికి సంబంధించిన కొన్ని విశేషాలను ఈక్రింద విన్నవిస్తున్నాను.

తిరువతి ప్రాంతం, ఆ వాసర వ్రదేశమూ-వరాహ షేత్రంగాపురాణాలు పేర్కొంటున్నాయి. శ్రీమహావిష్ణువు యొక్క శ్వేతవరాహవతారం వెలసిన వవిత్ర షేత్రం అది. ఇది వరాహ షేత్రం కనుకనే శ్రీవివాసుడుగా, శ్రీవేంకటేశ్వరుడుగా దిగివచ్చిన శ్రీమహావిష్ణువు-వరాహస్వామి అనుమతితో ఇక్కడ తన నివాసాన్ని ఏర్పరచుకొన్నాడు. దానికి ఫలంగా- తిరువతిలో ముందుగా వరాహస్వామిని సేవించుకొని, అనంతరం మాత్రమే శ్రీవేంకటేశ్వరుని సేవించుకొనాలని చెప్పబడింది శ్రీవేంకటేశ్వరునికి నివాసస్థలాన్ని వరాహస్వామి ఇచ్చినందుకుగాన- వ్రదమదర్శనం వరాహస్వామిదని నిర్ణయం. ఇది శ్రీవేంకటేశ్వరునిచే స్వయంగా ఈయబడిన వాగ్దానం.

ఆదివరాహ, శ్వేతవరాహ, భూవరాహ, యజ్ఞపరాహ రూపాలతో శ్రీమహావిష్ణువు వెలసిన వవిత్ర షేత్రమది. ఈ షేత్రానికి పాలకుడు వరాహస్వామి ఆకారణంగానే అది వరాహ షేత్రమైంది.

తన నివాసమైన విష్ణుక్షణాన్ని భృగుమహర్షి తన్నిన కారణంగా అలుక వహించిన శ్రీమహాలక్ష్మిని వెదుకతూ-వైకుంఠం నుంచి సాక్షాత్తుగా శ్రీమహావిష్ణువు దిగివచ్చి సంచరించిన వవిత్ర- పాదస్పర్శంతో పునీతమైన నేల. విష్ణుభగవానుడు వైకుంఠం విడిచివచ్చి- లక్ష్మిని ఆన్వేషిస్తూ, వేంకటాచలం ప్రాంతమంటూ తిరుగాడతూ లక్ష్మినామాన్ని స్మరించిన దివ్యభూమి. శ్రీమహాలక్ష్మి అంశతో వద్దావతి జన్మించిన వ్రదేశం. లక్ష్మినారాయణులైన శ్రీవద్దావతి శ్రీనివాసుల కల్యాణం జరిగిన వవిత్ర వ్రదేశం.

శ్రీవేంకటేశ్వరుని మూర్తి-నివ్వరూ చెక్కించి వ్రతిష్ఠించిన విగ్రహంకాదు. విష్ణుభగవానుడే వైకుంఠం నుంచి స్వయంగా ఆవతరించి, కలితో భక్తజన సంక్షణ్ణార్థం స్వయంవ్యక్త మూర్తిగా అభావతారుడై వెలసిన స్వరూపం.

వైకుంఠం నుంచి మహాలక్ష్మిని వెదుకతూ తిరుమలగిరి వేంకటాచలం ప్రాంతాల్లో చేసిన శ్రీమహావిష్ణువు-లక్ష్మిని గూర్చి ఎంతోకాలం ఇక్కడ తపస్సు

చేసి ఉన్నాడు. ఆ కారణంగా ఈవ్రదేశానికి, శ్రీవేంకటేశ్వరునికి-లక్ష్మీవ్రసన్నత అపారంగా కలిగింది.

తవన్యంగా ఉన్న శ్రీమహావిష్ణువును సేవించుకొనే నిమిత్తం శివుడు, బ్రహ్మ-అవూదూడల రూపాలతో వేంకటాచల ప్రాంతంలో సంవరించి ఉన్నారు. శ్రీమహాలక్ష్మి స్వయంగా గొల్లభామ రూపాన్ని ధరించి ఆ అవూదూడలను బోళరాజుకు చేర్చింది.

నారాయణవనానికి పాలకుడైన ఆకాశరాజు, ధరణీదేవిలకు కుమార్తెయై జన్మించిన వద్మావతీదేవిని శ్రీనివాసుడు వివాహమాడిన దిక్కదే, వివాహానంతరం ఆరుమాసాలవరకు వద్మావతీశ్రీనివాసులు-వేంకటాచల సమీపంలోని అగస్త్యా శ్రమంలో నివసించారు. శుకమహర్షి అగస్త్యమహర్షి వంటి మహాత్ముల తపోభూమి వేంకటాచల వరిసరప్రాంతం.

త్రేతాయుగంలో ఈ వర్వతం పైన విష్ణుమూర్తి-వృషభుడనే రాక్షసుని సంహరించగా ఈవర్వతానికి వృషభాద్రి అనేపేరు త్రేతాయుగంలో ఉండేది.

ఇక్కడ వేంకటేశ్వరుని నివాసార్థం అదిశేషుడే వేంకటాద్రిగా ఇక్కడ ఏర్పడ్డాడనీ, నవ్తగిరులు శేషుని శరీరపురుట్టలనీ, శేషునివడగలే నవ్తగిరి శిఖరాలనీ పురాణోక్తి.

అదిశంకరులు వ్రతిష్ఠించిన యంత్రప్రభావం-వేంకటేశ్వరుని 'మాహాత్మ్యానికి' తోడై తిరువతిషేత్రాన్ని నిత్యకల్యాణంగా భాసించజేస్తున్నది.

41 ప్రశ్న ; అగస్త్యభాత అనగా ఎవరు? అగస్త్యభాత అని ఎవరిని అంటారు? ఆకాశరామన్న, అగస్త్యభాత-లకే రకానికి చెందినవారా?

సమాధానం:

అరణ్యవాసంలో ఉన్న సీతారామలక్ష్మణులు దండకారణ్యాన్ని చేరారు. అక్కడ ఉన్న మహాత్ములైన ఋషుల ఆశ్రమాలనన్నిటిని సందర్శిస్తూ, తజ్ఞాధనులైన ధర్మశ్రుతు, శరభంగుడు సుతీష్ఠుడు మొదలైన తపస్యుల ఆశీస్సులను అందుకొంటూ వారు సాగుతున్నారు. అట్టి సమయంలో సుతీష్ఠ మహర్షి నూచన ననుసరించి అగస్త్యాశ్రమానికి మార్గం అడిగి తెలుసుకొన్నారు. అప్పుడు సీతారామలక్ష్మణులు తమదారిలో అగస్త్యబ్రాత ఆశ్రమాన్ని దర్శించి, ఒకరాత్రి ఆ అగస్త్యబ్రాత ఆశ్రమంలో నిద్రించి, అక్కడినుండి అగస్త్యాశ్రమాన్ని చేరుకొన్నారు.

అగస్త్యుడు మహావ్రథావళాలి. తపస్సంపన్నుడు. ఆయన వింధ్యపర్వతాన్ని నిగ్రహించినవాడు. రాక్షసులకు భయంకరుడుగా నిలిచిన ఆయన వలన దండకారణ్యంలోని ఋషులు ప్రశాంతంగా బ్రతకగలుగుతున్నారని చెప్పబడింది. ఆయన వ్రథావం వల్ల రాక్షసులకు దక్షిణదిక్కు అంటే భయం ఏర్పడింది. ఆయన వల్లనే దక్షిణదిక్కుకు 'అగస్త్యదిక్కు' అనే పేరు వచ్చింది. ఈయన ఆశ్రమసాన్నిధ్యంలో ఎందరో తపస్యులు వారి నియమిత తపో జీవనాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. ఆయన ఆశ్రమంలో తపస్యులు, దేవతలు, గణధర్వులు, నాగులు మొదలైన వారే కాకుండా-వక్షులుకూడా ధర్మాన్ని పాటిస్తూ నియమిత ఆహారంతో నివసిస్తూ ఉంటాయి. అని ఈ విధంగా అగస్త్యమహర్షి వ్రథావాన్ని గూర్చి వాల్మీకి రామాయణం అరణ్యకాండ వదవసర్గలో, ఇంకా ఎంతో విస్తృతంగా వర్ణించబడి ఉంది.

లోకంలో ప్రసిద్ధకర్ముడైన ఒక న్యక్తికి సంబంధించిన వ్యక్తులు-అవ్యక్తి ద్వారానే వ్యవహరించబడతాడు. అవ్యక్తికి సోదరులుగానో, మరొకవిధంగానో అవ్యక్తితో వారికిగల బాంధవ్యాన్ని అనుసరించి-వారిని "పరానావారితాలాకుగా" వ్యవహరించడం అందరికీ పరిచితమైన విషయమే ఇట్టి విషయానికి మూల కళదం వంటిది రామాయణంలోని అగస్త్యబ్రాత పృథ్వాంతం.

మహాప్రసిద్ధకర్ముడైన అగస్త్యుని సోదరుడు ఈ అగస్త్యబ్రాత ఆయన అగస్త్యుని ఆశ్రమానికి అనతిదూరంలోనే ఆశ్రమాన్ని నిర్మించుకొని, తపో సెషతో ఉన్నాడు. ఈయనే 'అగస్త్యబ్రాత'గా వాల్మీకిచేత నామకరణం చేయబడి, ఈనాటికి మనందరిచేతనూ తలచు కొనబడుతున్నాడు.

ఏవ్యక్తులైనా తమంతతాముగా సుప్రసిద్ధులు కానప్పుడు, వారు ఒక ప్రసిద్ధునికి సంబంధించిన వారైనప్పుడు-వారి పేరు మరుగున పడిపోయి, "ఫరానావారికి" సంబంధీకులుగానే వ్యవహారులు కావడానికి "అగ్యస్త్యబ్రాత" ప్రథమోదాహరణం. అనామకుల పట్ల రూఢమైంది-ఈ వదబంధం.

ఆకాశరామన్నకూ, అగస్త్యబ్రాతకూ భేదం ఉంది. తాను గుప్తంగా ఉంటూ, తన ఉనికిని బయల్పరచకుండా రహస్య చర్యలు జరిపే వానిని ఆకాశరామన్నగా వ్యవహరిస్తారు. అగస్త్యబ్రాత వేరు. లోకప్రసిద్ధులైన వ్యక్తులకు సంబంధించినవాడు. (వారు కూడా ప్రత్యేకతను కలిగిఉంటే తప్ప) ఆ ప్రసిద్ధుల పేరుమీదుగా వ్యవహరించబడటాన్ని ఆవిధంగా పేర్కొంటారు. ప్రస్తుత వ్యవహారంలో "కేరాఫ్ ఎడ్రస్" అన్నట్లుగా.

అగస్త్యబ్రాత అనే వ్యవహారం కేవలమూ అవ హేళనంగా జనవ్యవహారంలో రూఢమైంది. సంస్కృతాండ్రాలలో ఇట్టి వెక్కిరింపులు అనేం ఉన్నాయి 'యంబ్రహ్మ' 'దేవానాంప్రియ'-వంటివి వీరితో కొన్ని. 'బుద్ధావతారం' అనేది కూడా మనకు పరిచితమై పరిహాసపదమే.

42 ప్రశ్న : రావణుడు సీతాదేవిని ఏవిధంగా తీసుకొనిపోయాడు? ఈవిషయంలో రకరకాల వాదాలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. జాస్తవం ఏమి?

మా ధానం :

సీతారామ కథకు వాల్మీకమే వరమ ప్రమాణం-అని అంగీకరించదలిస్తే-వాల్మీకి రామాయణంలో-సీతను రావణుడు వ్రత్యంగా తాకి తీసుకొని

పోయినట్లే ఉంది-స్పష్టంగా. ఆ అంశాన్ని ఈ క్రింది వాల్మీకీరామాయణ శ్లోకాలు నిరూపిస్తున్నాయి.

“అభిగమ్య సుదుష్టాత్మా రాక్షసః కాలచోదితః|

జగ్రాహ రావణస్సీతామ్ బుధః ఖే రోహిణీ మివ||”

భావం:-ఆ ఉష్టాత్ముడైన రావణ రాక్షసుడు-కాలం త్రోసికొని రాగా-ఆకాశంలో బుధగ్రహం రోహిణి నక్షత్రాన్ని వట్టివట్టు నీతను వట్టుకొన్నాడు.

“వామేన సీతాం వద్మాక్షిం మూర్ధజేషు కరేణ సః

ఊర్వోస్తు దక్షిణే నైవ పరిజాగ్రాహ పాణినః|”

భావం:-ఆ రాక్షసుడు ఎడమచేతితో నీత కేళాలను వట్టుకొని, కుడిచేతితో ఆమె యొక్క ఊరు భాగాన్ని అవలంబించి ఎత్తుకొన్నాడు.

“తామికామాం సకామార్తః వన్నగేంద్ర వదూమివ|

వివేష్టమానా మాదాయ ఉత్పపాతాథ రావణః||”

తనయండు అనురక్తురాలు శాక-గిరిగిరిలాడుతూ చుట్టుకొని పోయే నాగవని తను వలె-నీతను ఎత్తుకొని రావణుడు పైకి ఎగనీశాడు.

“సభగ్న ధన్వా విరథో హతాశ్వో హతసారధిః|

అంకే నాదాయ వైదేహీం వపాత భువి రావణః||”

భావం:- (జటాయువు వల్ల) రథం భగ్నంశాగా; అశ్వములూ సారధి వంప బడగా-తన తొడపై నుంచుకొన్న నీతతో-రావణుడు-నేలపైన పడినాడు.

“సం పరిష్కజ్య వైదేహీం వామే నాంకేన రావణః|

తతే నాభిజహ నారో జటాయుం క్రోధ మూర్ఛితః||”

భావం:- నీతను తన వామభాగమునుండి జారబోసీయక గట్టిగా చేరదీసి వట్టు కొని-రావణుడు వట్టరాని కోపంతో-జటాయువును చేతితో మొత్తినాడు.

కిష్కింధలో సుగ్రీవుడు-రామునితో.

“స్మరన్తి రావణస్యాంకే వన్నగేంద్ర వదూ ర్యరా||”

భావం:- నాగసుందరి వలె ఆమె (చుట్టుకొని పోతూ) రావణుని తొడపై కనబడింది.

మానవతామూర్తి, హేతువాది అయిన వాల్మీకి-ఆనేక మహత్తర ప్రయోజనాలను భావన చేసి వ్రాసిన కావ్యం రామాయణం. సీతను ఎత్తుకొని పోయే సందర్భంలో రావణుడు ఆమెను వట్టుకొని తీసుకొని వెళ్ళాడనే వాల్మీకి వ్రాశాడు. ఆ తర్వాత-ఆమె పరిశుద్ధత రావణస్వర్గవల్ల ఏమాత్రమూ చెడ లేదనే విషయాన్ని-సీతాగ్నిప్రవేశ ఘట్టంద్వారా అన్యవదేశంగా తెలియ జేశాడు.

సీతాదేవి అఖిల, నిర్జన ప్రదేశంలో ఒంటరిగా ఉంది. రావణుడు రాక్షసుడు, పైగా కాముకుడు. అట్టి స్థితిలో యుక్తా యుక్త విచక్షణ రహితుడై వాడు చేసిన దుష్కర్మానికి-ఆమె వ్యతిరేక భంగించబడినట్టు భావించడం తగదు. నిస్సహాయంగా ఉన్న శ్రీపై-పురుషుడు ఏ ఘాతుకాన్నైనా జరిపినట్లయితే-ఆ పాపం, ఆ తప్పు ఆమెను అంటవని, ఆ కార్యంలో ఆమెకు బాధ్యత లేదని-వాల్మీకి ప్రవచించానికిచ్చిన సందేశం.

ఆ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోకుండా తర్వాతి కాలంలో వచ్చిన భక్త కవులు-అవాల్మీకానలైన కల్పనలెన్నో చేశారు. రావణుని దుస్సహమైన రూపాన్ని చూడలేక సీత మూర్ఛపోయినట్లు వ్రాసి, ఆ కవులు లక్ష్మణునిచేత ఒక గీత గీయించారు. ఆ గీతను దాటలేని రావణుడు-సీత వడిఉన్న భూఖండాన్ని పెల్లగించుకొని ఆమెను తీసుకుపోయినట్లు వ్రాశారు.

లక్ష్మణుడు గీత గీయడం, రావణుడు సీతను తాకకుండా తీసుకొని వెళ్లడం-వాల్మీకంలో ఎంతమాత్రమూ లేని విషయాలు.

43 ప్రశ్న : మహాభారతంలో ధృతరాష్ట్రుడు గ్రుడ్డివాడై నందువల్ల అగ్రజుడైనప్పటికీ, పాండురాజు అభిషిక్తుడయ్యాడు. కాని అగ్రజుని కుమారుడుగా దుర్యోధనునికి రాజ్యార్హత, హక్కు, ఉన్నాయి కదా, మరెందుకు యుద్ధం సంభవించింది?

సమాధానం:

నేత్రహీనత కారణంగా ధృతరాష్ట్రునికి రాజ్యాధికారం లేదు. ఆ రీత్యా వట్టాభిషిక్తుడైన పాండురాజు అకాలమరణం చెందడం వల్ల, తాత్కాలికంగా ఒక ధర్మకర్త వంటి పాత్రను ధృతరాష్ట్రుడు నిర్వహించవలసి వచ్చింది. ఈ తాత్కాలికాధికారాన్ని వదులుకోదలుచుకోలేదు-ధృతరాష్ట్రుడు. తనకూ, తన పుత్రులకూ, రాజ్యాధికారం కాళ్ళతంబా, వంశానుగత వారసత్వంగా నిలిచి పోవాలనుకున్నాడు.

బీష్మ, విదురాదుల మాట కొదనలేక, ధర్మరాజుకు యువరాజ్యాభిషేకం చేసినా, ధృతరాష్ట్రుడు తన మనస్సులో ధర్మరాజును రాజ్యానికి ఉత్తరాధికారిని చేయడం వట్ట సుముఖత్వం వహించలేదు. పాండవుల ఉన్నతిని సహించలేని ధృతరాష్ట్రుడు-కణికుడినే వృద్ధమంత్రిని పిలిచి పాండవులశౌర్యాన్నీ కీర్తించాచి తనకు అనూయ కలుగుతున్నదనీ, వారితో మైత్రి మంచిదా, వారిని సంహరించడం మంచిదా-తగినసలహా చెప్పమని కోరాడు, ఈ విషయం వ్యాసభారతంలో స్పష్టంగా ఉంది. ఇదీ ధృతరాష్ట్రుని ఆంతర్యం.

పాండవులను కుంటిదేవితో సహా కొన్నాళ్ళు వారణావతంలో నివసించి రమ్మని ధృతరాష్ట్రుడు దుర్యోధనుని ప్రేరేపణతో ధర్మరాజును ఆదేశించాడు. అంతకుముందు-వారణావత నగరసౌందర్యాన్ని పాండవుల ఎదురుగా ప్రళంసించమని-ధృతరాష్ట్రుడు తనకు అవులైన మంత్రులను రహస్యంగా ఆదేశించి బట్టగా వ్యాసభారతంలో స్పష్టంగా ఉంది. ఆ మంత్రులు-వారణావతాన్నీ, అక్కడ జరిగే శివునిఉత్సవాలనూ పాండవులకు వర్ణించి చెప్పారు. అనంతరం

ధృతరాష్ట్రుడు పాండవులను పిలిచి, వారిని వారితల్లితో కలసి కొన్నాళ్ళు వారజావతంలో ఉండిరమ్మని ఆదేశించాడు. దుర్యోధనుడు-తనకు అప్పుడైన పుత్రుడనుడనే శిల్పిద్వారా-వారజావతంతో-లక్క-మొదలైన ననులతో తగులబడే వస్తువులతో ఇల్లుకట్టించి-దానిలో పాండవులు ఉండేలాచేశాడు పాండవులు ఆదమరపి ఉన్నప్పుడు రహస్యంగా దానిని తగులబెట్టమని పురోచనుని ఆదేశించాడు.

ఈవిధమైన దుర్యోధనుని కుత్సితపు ఆలోచనకు (రాక్షాగృహ నిర్మాణం దాని దహనం) ధృతరాష్ట్రుని అంగీకారం వూర్తిగా ఉండనేది-వ్యాసభారతం చదివినవారికి అవగతమవుతుంది. ఈవిషయాన్ని గ్రహించిన విడుదుని రహస్యమైన హెచ్చరికవల్ల-పాండవులు లక్క-ఇంటి అపాయం నుంచి క్షేమంగా బయటపడి-కొన్నాళ్ళు ఏకచక్రపురంలో ఆశ్లాతంగా ఉన్నారు.

లక్క-ఇంట్లో కాలిపోయారనుకున్న పాండవులు-ద్రౌపదిని వివాహం చేసుకోవడం ద్వారా ద్రువదసుహారాజు అండ పొందగలిగారు, లక్క-ఇంటినుంచి తప్పించుకున్న తర్వాత అన్నాళ్ళు ఏకచక్రపురంలో ఆశ్లాతంగా జీవించిన పాండవుల ఉనికి-ద్రౌపది వివాహంతో లోకానికి వెల్లడి అయింది.

పాండవులు జీవించి ఉండడమే కాకుండా, బలవంతుడైన ద్రువదుని బాంధవ్యాన్ని కూడా సంపాదించారని తెలిసిన ధృతరాష్ట్రుడు-వారిని పిలిపించి ఖాండవ వ్రస్థాన్ని ఏలుకొమ్మని ఇచ్చి వంపాడు.

లక్క-ఇంటి సంఘటనతో తన వట్ల ఏర్పడిన వ్రజావై ముఖ్యాన్నీ, బీష్మ విదురాదుల ఎదుట తనకు కలిగిన సంకల్పాన్ని తొలగించుకోవడానికి-పూర్తి రాజ్యం కాకపోయినా- కొంత ప్రదేశమైనా పాండవులకు ఇవ్వక తప్పనివరిస్థితి ధృతరాష్ట్రునికి ఏర్పడింది. ఇంకా తాను ఉదాసీనత వహిస్తే సర్వలూ తనను చీకరిస్తారనే భయంతో-పాండవులకు ఖాండవవ్రస్థాన్ని ఇచ్చాడు ధృతరాష్ట్రుడు. అంతేగాక రాక్షాగృహనిర్మాణం-దహనం ఎంతో వదివ్వమైన

వ్యూహంగా జరగడంతో, ధర్తరాష్ట్రంకూ పాండవులకూ మధ్యనున్న వైమన స్థాయి లోకానికి వెల్లడి అయ్యాయి. అటువంటి పరిస్థితిలో ఇరువంకలవారూ కలసి ఒకేచోట కాలం గడిపే అవకాశం పూర్తిగా అంతరించింది.

రాజ్యానికి నిజమైన అధికారి అయిన పాండురాజు మరణిస్తే-తండ్రిలేని పిల్లలను నిరాదరణకు గురిచేసి, తండ్రి రాజ్యం ఇవ్వకుండా అన్యాయంచేసి కడకు అంతం చేయడానికి కూడా ప్రయత్నించాడనే అప్రవచన తప్పించుకోవలసి ఉంది. ధృతరాష్ట్రానికి. అదీగాక, తక్షణమే తాను రాజ్యత్యాగం చేసి సర్వరాజ్యాన్నీ ధర్మరాజుకు ఒప్పించనవసరం లేకుండానూ, పూర్తిరాజ్యంపై వారి హక్కును అంగీకరించి, తన హక్కును సమూలంగా వదులుకోనవసరం లేకుండానూ-పుర్యోధనంగా ఈ విధమైన ఏర్పాటు వనికి వస్తుందనేదే-ఖాండవ ప్రస్థాన్ని ధృతరాష్ట్రం పాండవులకీయడంలోని ఆలోచన.

తమకిచ్చిన ప్రదేశమేదో మారు చూట్టాడకుండా స్వీకరించి, తల్లితో, భార్యతో తరలివెళ్ళి ఖాండవ ప్రస్థంతో రాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు పాండవులు.

ఈవిధంగా హస్తినపురంలో ధృతరాష్ట్రం అధికారం, రాజవదవి చెక్కు చెదరకుండా ఉండగా, పాండవులు వేరొక చోట రాజ్యం ఏర్పరుచుకొన్న సందర్భంలో దుర్యోధనుడు తృప్తిపడి ఉండవలసింది. కానీ, పాండవులను ఆ మాత్రంగా కూడా ఉండనీయరాదన్న అనూయతో-ద్యూతమూ, ద్రౌపదీ వస్త్రావహరణమూ, అరణ్యం జ్ఞాపకాలూ, మోషయాత్ర-వంటి దుశ్చేష్టలన్నీ తం పెట్టి దుర్యోధనుడు పాండవులను పూర్తిగా నాశనం చేయ సమకట్టాడు, ధృతరాష్ట్రం మానాంగీకారం ఉండనే ఉన్నది-దుర్యోధనుని వ్రతి దుశ్చర్యకూ. కాబట్టి యుద్ధానికి పూర్తి బాధ్యులు ధృతరాష్ట్ర దుర్యోధనులే.

46 ప్రశ్న : రావణునికి ఆ పేరు ఎలా వచ్చింది?

సమాధానం :

రావణునికి ఆ పేరు జన్మతః ఉన్నది కాదు. అతడు దశ శిరస్సులతో జన్మించడం వల్ల, అతనితండ్రి అతనికి తొలుత పెట్టిన పేరు- 'దశగ్రీవుడు'. అని ఈ విషయం వాల్మీకి రామాయణంలోనూ, వ్యాస భారతంలోనూ చెప్పబడింది.

ఒకప్పుడు దశగ్రీవుడు తి బేరుని జయించి - అతని వద్ద ఉన్న మహాతర మైన పుష్పక విమానాన్ని తన స్వాధీనం చేసుకొన్నాడు. మంత్రి సేనాని బంధు మిత్ర సైన్య సహితుడై పుష్పక విమానాన్ని అదిరోహించి ప్రయాణితు ఉన్నాడు. పుష్పక విమానం కొద్దిదూరం ప్రయాణించి ఆగిపోయింది. కామ గమనం కలిగిన పుష్పకం ఆగడానికి భగవంతుని ప్రశ్న తలయెత్తించి ప్రహరీ మారీచాది మంత్రులు పరిపరి విధాలుగా ఆలోచన సాగించారు.

అప్పుడు సందీశ్యుడు వచ్చి శింషువుల కేళికా వర్షతమైన ఆ ప్రదేశంనర్వులకూ ప్రశంసించరానిదనీ, ఆ రావును విడి పొమ్మనీ దశముఖుని హెచ్చరించారు.

సందీశ్యుని హెచ్చరికను పెడచెసిన పెద్దదశకంతుడు-తైలాస వర్ష రాన్ని తన ఇరవై చేతులతోనూ పట్టి వైకృతేప్రయాన్నిం చేశాడు. అతని అర్పాటం గమనించి-శివుడు తన పాదంతో తైలాస వర్షరాన్ని నొక్కిపట్టి అక్కడి వారి భయాన్ని తొలగించాడు.

తైలాస వర్షకం క్రింద చేతులు నలిగిపోవడం వల్ల బాదతో దశగ్రీవుడు హెచ్చిస్తూ శివుని స్తోత్రం చేసి మెప్పించాడు. శివుడు అతని చేతులను విడి పించాడు.

మహా మోఘమైన రావ్న (శబ్దాన్ని) చేసిన కారణంగా దశముఖుడు రావణుడనే నామంతో విలవబడుతాడని శివుడు నెలవిచ్చి-అతని కౌరికపై చందహాసమనే ఖడ్గాన్నిచ్చాడు అనాటిండి శంకరుడు చెప్పినట్లుగా దశగ్రీవుడు రావణుడుగా ప్రాచుర్యం పొందారు.

శివుడు గహంవల్ల రావణుడు ఖడ్గరావణ మంత్రాధిదేవతగా పూజనీయుడయ్యాడు.

47 ప్రశ్న : భారతంలో చాలామంది వికర్ణులు ఉన్నారు. చాల తక్కువగా ఉంది. దీనిని నివరించాలి.

సమాధానం :

వ్యాసభారతాన్ని అనుసరించి భారతాదలో ఉన్న వికర్ణుడు ఒక్కడే. ఆ వికర్ణుడు దుర్యోధన సోదర శత్రునివాడు అతడినే కర్ణుని పుత్రునిగా పొరబడుతూ ఉంటారు ఆ విధమైన అభిప్రాయంవల్లనే ఈ ప్రశ్న వచ్చిందని భావిస్తున్నాను.

కర్ణ-వికర్ణ శబ్దాల మధ్యన్న పోలికవల్లనే అటువంటి అభిప్రాయం లోకంలో ఏర్పడింది. కానీ వికర్ణుడు కర్ణుని పుత్రుడుకాదు. గాంధారి, ధృతరాష్ట్రంల నూరుగురు పుత్రులలోని వాడు దుర్యోధనుని అమ్మలలో ఒకడు. ఆ నూరుగురి పేర్లూ వ్యాసభారతం సంస్కృత మూలంలో ఇవ్వబడినాయి. ఆ నూరుగురు సోదరుల పేర్లనూ. ఇదే గ్రంథంలో మరో చోట ఇచ్చాను. పరిశీలించమనవి.

ఆ నూరుగురిలో తప్ప భారతంలో మరెక్కడా వికర్ణుడనే పేరు కనిపించదు.

వికర్ణుడు కర్ణపుత్రుడని పొరబడడానికి గల కారణాలలో ఒకటి వారి పేర్లు ఒకేలా ఉండడం అది ఒక్కటే కాక దీనికి మరొక కారణం కూడా ఉంది. అదేమంటే ద్రౌపదీదేవిని దుశ్శాసనుడు నభలోనికి బలవంతంగా ఈడ్చుకొని వచ్చినప్పుడు ద్రౌపది తాను దర్మ విజితవా, లేదా అదర్మ విజితవా తెల్పి చెప్పమని సవానదులను ప్రశ్నించింది. ఆ సమయంలో ఎవ్వరూ నోరు విప్పకపోగా, ఒక్క వికర్ణుడు మాత్రంలేచి, దర్మరాజు ద్యూతంలో తన్ను తాను ఓడిపోయిన తర్వాత ఆ మను ఓడినాడు కనుక తనను తాను ఓడిన వాడికి మరెవరిపైనా, తనపైనా కూడా అధికారం ఉండదు అంటేగాక - ద్రౌపదీదేవి పాండవులైదుగురికీ భార్య ఐన ద్రౌపదిని పందెం పెట్టే హక్కు దర్మరాజుకు లేదని ద్రౌపదీదేవి దర్మ విజిత కావని స్పష్టం చేశాడు. అప్పుడు కర్ణుడు - "బాలుకువైన నీకీ దర్మచర్మ లెందుకు? అడిగాక ఈ బండకి విష

యంలో భక్త్యాధర్మ చర్చలు ఆనవసరం" అని దుర్యోధనుని మెప్పుకోసం వలికాడు. రాజకుమారుడైన వికర్ణుని - కర్ణుడు ఆ విధంగా మందలించడం అనేది - దుర్యోధనుడులతో ఆతనికి గల చనువువల్లనే కాని - వికర్ణుడు తన పుత్రుడు కావడంవల్ల కాదని కర్ణుని ఆ వలుతులు దుర్యోధనునికి ప్రിയం కలిగించడం కొరకేననీ గ్రహించాలి. సాధారణంగా - భారతంలో వికర్ణుడనేవాడు దుర్యోధనుని తమ్ముడైన వాడొక్కడే.

45 ప్రశ్న: రామాయణంలో సుంధర, రావణుల పాత్రలు లేకపోతే ఎలా ఉండేది?

సమాధానం :

రామాయణంలో అతి కీలకమైనవి సుంధర, రావణుల పాత్రలు.

రావణ ప్రముఖులైన రాక్షసుల వాద భరించలేక, దేవతలు శరణు వేరగా, వారి ఆత్మగౌరవ మేరకు రాక్షస సంహారార్థం రామ, లక్ష్మణ, భరత, శత్రుఘ్నులుగా నాలుగు రూపాల్లో అవతరించాడు శ్రీమహావిష్ణువు. ఈ విషయం వాల్మీకంలో స్పష్టంగా చెప్పబడి ఉంది:

రామావతారం రాక్షస సంహార నిమిత్తమే అయినప్పుడు - రాక్షస ముఖ్యుడైన రావణుడే లేకపోతే శ్రీమహావిష్ణువుకు రామావతారం ఎత్తవలసిన వకే లేదు.

శ్రీమహావిష్ణువు దేవతల వక్షస రాక్షసులైన అనేకసార్లు యుద్ధం చేశాడు. ఆయన దానికి తట్టుకోలేకనే మాల్యవంతాని ప్రముఖులైన రాక్షస నాయకులందరూ పాతాళానికి వెళ్ళి దాగి ఉన్నారు. రావణుడు విజృంభించిన తర్వాతనే వారంతా భూమిపై యదేచ్ఛగా సావరించడం ప్రారంభించారు. అట్టి రావణునికున్న బ్రహ్మ వరాల వల్లనే మహావిష్ణువు మానవరూపం భరించ వలసి వచ్చింది.

మరొక ముఖ్యవిషయం - రావణుడు బ్రహ్మను కోరిన వరాలలో శరణులను ఉపేక్షించి, తక్కిన వారందరివల్లనూ తనకు మరణం లేకుండా

కోరి ఉన్నాడు. ఆ కారణం వల్లనే శ్రీ మహావిష్ణువు, దేవతలు - నర వానర రూపాలను ధరించారని రామాయణం తెలుపున్నది.

కాబట్టి రామావతారమెత్తి విష్ణుమూర్తి మానవుడై జన్మించడానికి; దేవతలు వానరులై జన్మించడానికి - మూల కారకుడు రావణుడే.

ఇక మంతర విషయం.

మంతరే గనక లేకపోతే, రామ వనవాసం అనే ఆధ్యాయం ఉండేది కాదు. దశరథుడు ముందు వెనుక లాలోచించి, అతి జాగ్రత్తగా, అవ్యవధానంగా తలపెట్టిన శ్రీరామ యోవ రాజ్య వట్టాభిషేకాన్ని, తన కయు కితో భగ్నం చేసిన వ్యక్తిమంతర. అలా జరగకపోతే, మహారాజాగా ఏ రాజు సూయ, అశ్వమేధ యాగ సందర్భాలలోనో రావణాసురుని ఎదుర్కొనే వాడేమో శ్రీరాముడు; అది తెవలం ఊహించదగిన విషయం.

అనలోచితంగా చెప్పడు మాటలకు మోసపోయే కైకమ్మలను లొంగ దీసుకొనే మంతరాలు ఆనాడే కాదు, ఈనాడూ ఉన్నావు; ఏనాడూ ఉంటారు. వారు స్వకార్యవరులు, బలక నేర్పిన జాణలు, నిలుపునా కాపురాణ కూర్చుంటుంటారు.

మంతరమాటలు విని కైక అటు భర్తనూ కోల్పోయింది; ఇటు కొడుకు దృష్టిలో చులకనైంది; సర్వలభేతనూ చీకటిచుక్కైంది. ఒక్క మంతర కారణంగా అయోధ్యా రాజకుటుంబీకులందరూ నానాకైకాలనూ అనభవించారు. జంతు చేసినప్పటికీ మంతర నష్టపోయిందేమీలేదు.

46 ప్రశ్న : రావణుని వంటి దుష్టునికి మండోదరి వంటి సాధ్వి-భార్య కావడం ఎలా సంభవించింది?

సమాధానం :

“అమృతా మాతమే హైరైర్య మహా సత్త్వమహాద్యుతిః

అమో రాక్షస రాజస్య సర్వలక్షణ యుక్తతా"॥

—అని హనుమంతుని చేతనే శ్రవణంనొందబడినవాడు రావణుడు. ప్రపంచ సౌఖ్యంతోనే-వాల్మీకి స్పృహించిన ఈ విశిష్ట వ్రతినాయకునికి సాటిలేదు.

ఏడుడు, లేజన్య, అమ్యేయ పరాక్రమశాలి అయిన రావణుని-ఒక్క-మండోదరే గాక, అనేక మంది స్త్రీలు వలచి పరింకారు. వారిలో దేవ, రాక్షస, యక్ష, గంధర్వ, నాగాది అనేక జాతుల జారున్నారు. వారంతా రావణుని వట్టి వరమ అనురక్తులుగా ఉన్నారు. ఈ విషయాలన్నీ వాల్మీకి రామాయణంలో మహర్షి వాల్మీకి చేత స్పష్టంగా చెప్పబడ్డాయి.

ఏ స్త్రీకైనా సర్వవిధాలా కోతదగినవాడైన రావణునికి-మండోదరిని ఆమె తండ్రియైన మయుడే ఇచ్చి వివాహంచేశాడు. రావణుని వంశగౌరవాన్నీ, పొరువు బలపరాక్రమాలనూ, అతడు సాధించిన విజయాలనూ చూచి పెద్ది-రాక్షస శిర్షియైన మయుడు ఆతనిని తన అల్లునిగా అంగీకరించాడు.

47 వ్రశ్న : శివాయంలో నంది కొమ్ముల మధ్యనుంచి ఈశ్వరుని దర్శించాలంటారు, ఎందువల్ల?

సమాధానం :

రాశి చక్రంలోని మిదునరాశి గౌరీశంకర స్వరూపం. వృషభరాశి నందిశ్వరునికి ప్రతీక రాశిచక్రం ఉదయించే సమయంలో వృషభరాశి, మిదునరాశికి కిందుగాను; అస్తమించే సమయంలో మిదునరాశి, వృషభరాశికి కిందుగాను ఉంటుంది. ఆ కారణంవల్లనే శివుడు వృషభవాహుడూ, వృషభధ్వజాడూ అయ్యాడు. నంది కొమ్ముల మీది నుంచి శివదర్శనం చేయడంతోని అంతరార్థమదే. మిదునరాశిలోని ఆర్ధా నక్షత్రం రుద్రునికి సంకేతం.

శివుడు లయకారుడు. అగ్నినే మూడవ నేత్రంగా కలవాడు. అటువంటి ముక్త్యుంది కందికెదురుగా వెళ్ళడం, దీక్షణమైన శివలేజస్సుకు ఎదురుగా వెళ్ళడం-మరిది కాదని, అందునా శివునికి, నందికి మధ్యగా వెళ్ళడం వనికిరాతని

నిషేదించారు. శివునికి అత్యంత ప్రీతిపాత్రుడైన నందీశ్వరుని దర్శించి, ఆయన అనుమతితో శివుని అనుగ్రహాన్ని పొందవలసిందని ఆదేశించారు.

“వృషస్య వృషణు స్పృష్ట్యా శుకర స్యావలోకనమ్:
శృంగ మధ్యే శివం దృష్ట్యా కైలాసం భవతిద్రుపమ్” ॥

భావం:- వృషభము (నందీశ్వరుని) యొక్క వృషభాగాన్ని స్పృశిస్తూ శంకరుని దర్శించడం విధివిహితం. నందీశ్వరుని కొమ్ముల మధ్యనుంచి శివుని చూచిన వారికి నిశ్చయంగా కైలాసప్రాప్తి కలుగుతుంది-అని చెప్పబడింది. అందువల్లనే,

“నందీశ్వర నమస్తుభ్యం సాంబానంద ప్రదాయకః

మహాదేవస్య సేవార్థం అనుజ్ఞాం దాతు మర్హసి॥”

“సాంబాశివునికి అనంద ప్రదుడవైన ఓ నందీశ్వరా! నీకు నమస్కారం మహాదేవుని సేవించడానికై నాకు అనుజ్ఞ ప్రసాదించు”

—అని నందీశ్వరుని ప్రార్థించి-అనంతరమే పార్వతీ వశమేశ్వరులను సేవించవలసి ఉంది.

48 పశ్చ : వివిధ దేవతలకు వ్రదక్షిణం ఎన్నిమార్లు చేయాలి?

సమాధానం :-

పాంచరాత్ర ఆగమంలోని పుష్కరసంహితలో వ్రదక్షిణ విధిని గూర్చి ఈ క్రింది విధంగా చెప్పబడింది:

“ఏకం గణాధిపే కుర్యాత్ ద్యౌ నూత్యే త్రిణి శంకరే

చత్వారి కేశవే దేవే సప్తాశ్వతే వ్రదక్షిణమ్॥”

గణాధిపనికి ఒక మారు, నూరుకు రెండుమార్లు, శివునికి మూడు మార్లు, విష్ణువుకు నాలుగు మార్లు, అశ్వత్థ వృక్షానికి ఏడు మార్లు వ్రదక్షిణం చేయవలసిందని భావం.

ఇదిగాక - శివ వ్రదక్షిణ విశేష విధానం వేరుగా చెప్పబడి ఉంది అది ఏమంటే:-

శివాలయంలో వాయువ్య దిక్పాదం చండీశ్వర స్థానం. అక్కడ చండీశ్వరుని ప్రతిష్ఠించినా, లేకున్నా - అది చండీశ్వర నివాసంగానే భావించ వలసి ఉన్నది. ఇక - శివాభిషేకం చేసిన జలం ప్రవహించి బయటకు వచ్చే జలమార్గాన్ని సోమనూత్రమని వ్యవహరిస్తారు శివాలయం ఏ దిక్కుకు అభి ముఖంగా ఉన్నప్పటికీ - సోమనూత్రం ఉత్తర దిశలోనే ఉంటుంది; చండీశ్వ రుడు వాయువ్యమనే ఉంటాడు శివలింగానికి ఎదురుగా నంది, అతని వెనుక ధ్వజస్తంభం ఉంటాయి.

ఇతర దేవాలయాలలో వలె శివాలయం చుట్టూ ఒక సాధారణ ప్రద షిణం చేసినట్లయితే - ఒక్క ప్రదక్షిణ వలం మాత్రమే లభిస్తుంది. కానీ ప్రత్యేకంగా శివాలయంలో విశేష విధి ప్రకారం చేసే ప్రదక్షిణ ఒక్కటి చేసినంతనే అనేక ప్రదక్షిణ వలం లభిస్తుందని శివ పురాణమందు చెప్పబడి ఉంది. ఆ విశేష విధి విధానం ఇది :

“వృషం చందం వృషం చైవ సోమనూత్రం పునర్వృషం
చండంచ సోమనూత్రం చ పు-శ్చందం పునర్వృషం॥”

వృషతం - అనగా నందీశ్వరుని వద్ద నుండి ప్రదక్షిణంగా చండీశ్వ రుని వద్దకు వచ్చి - అక్కడి నుండి అప్రదక్షిణంగా తిరిగి నందీశ్వరుని వద్దకు వెళ్ళి - అక్కడి నుండి సోమ నూత్రం మీదుగా వృషతాన్ని చుట్టే ప్రదక్షిణంగా చండీశ్వరుని వద్దకు వెళ్ళి, సోమ నూత్రాన్ని కూడా దర్శించి - మళ్ళీ అప్రదక్షిణంగా వెనుకకు చండీశ్వరుని మీదుగా వృషతము వద్దకు తిరిగి రావాలి, ఇది ఒక విశేష ప్రదక్షిణం, ఇది విధి విహితం. అనేక సామాన్య ప్రదక్షిణం పలాన్ని ఒక్క విశేష ప్రదక్షిణం ఈయగలడు.

గృహస్థులు సన్యాససవ్యమైన ఈ ప్రదక్షిణాన్ని చేయడంవల్ల విశేష ఫలాన్ని పొందగలరు. బ్రహ్మచారులు సవ్య ప్రదక్షిణాన్ని, సన్యాసులు అవసవ్య ప్రదక్షిణాన్ని చేయాలని చెప్పబడింది.

'సోమసూత్రం న లంఘయేత్' - అనే సూత్రం ప్రకారం శివవ్రతక్షి
ణంలో సోమ సూత్రాన్ని దాటరాదు.

49 ప్రశ్న : లంకేశ్వరునికి వదితలలుండడంతోని ఆంతర్యమేమిది?

సమాధానం :

విశ్రవసు బ్రహ్మశత్రుడు, లంకేశ్వరదూ ఐన రావణుడు - వదితలలు,
ఇరవై చేతులతో జన్మించినట్లుగా వాల్మీకరామాయణంలో స్పష్టంగా చెప్ప
బడింది. దీని ఆంతర్యం ఏమిటని ప్రశ్నించారు దీనిని వివరిస్తాను.

శిరస్సు ఆలోచనాస్థానం. ముఖం-విద్యకు, వాక్కుకు నెలవు. సర్వ
జ్ఞానేంద్రియాలూ కూడా ముఖంతోనే ఉంటాయి.

ఇక చేతులు కర్మజ్యోత్వానికి, క్రియా శీలతకూ ప్రతీకలు.

సాధారణంగా-శిరస్సులు (తేదా ముఖాలు),-అధిక సంఖ్యతో ఉండడ
మనేది-అతనిలో పొంగి పొరలుతున్న సర్వ విద్యా సమగ్రతకూ, బుద్ధికుశల
తకూ, మేధాశక్తికి, పాండితీ వైతవానికి (Qualities of Head) చిహ్నం.

వల చేతులు కలిగి ఉండడం-క్రియా శోకలానికి, క్రియాశీలతకు
చిహ్నం.

మరొక అంశం-

ప్రజావతి బ్రాహ్మయొక్క ముఖం నుండి బ్రాహ్మణులు, భుజాల నుండి
క్షత్రియులు, జన్మించారని చెప్పబడింది. తన భుజశక్తితో ప్రజారక్షణం చేయ
డం క్షత్రియుని కర్తవ్యమని తెప్పబడింది. బుద్ధిశక్తియే బ్రాహ్మణశక్తి, భుజ
శక్తియే క్షత్రియశక్తి.

రావణుడు బ్రాహ్మణుడై జన్మించి-క్షత్రియ ధర్మాన్ని స్వీకరించినవాడు
బ్రాహ్మణ లక్షణమైన బుద్ధిశక్తి, క్షత్రియ లక్షణమైన భుజశక్తి-రావణుని
యందు అపారంగా ఉన్నాయని చెప్పడానికి సంకేతమే రావణుని వదితలలూ;
ఇరవై చేతులూనూ.

తన క్షుత్తితో ప్రజాపాలనం చేసే క్షత్రియునికి-బుద్ధికత్తితో మార్గ సిద్ధేనం చేసేవాడు బ్రాహ్మణుడు. ఈ బ్రాహ్మ-క్షత్రియశక్తులు అత్యధికంగా రావణునియందు మూర్తిభవించాయనేదే-రావణుని వదితలయా ఇరవై చేతుల అంతరార్థం. ఆ కారణంగానే అతడు సర్వలోక విజేత కాగలిగాడు.

రావణుడు సర్వవిద్యా పరిశోభితుడు, పాండితీ మండనుడు, బుద్ధి సంపన్నుడు, మహావిక్రమశాలి, మేధావి, బాహుబలదర్శితుడు, సర్వక్రియా కుశలుడు తనుకనే-వదితలలవాడు, ఇరవై చేతులవాడుగా వర్ణింపబడ్డాడు.

ఉత్తమ, ఆదర్శ పరిపాలకుడు, శత్రువిజేత, సర్వగుణ పరిశోభితుడు-రావణుడు. అతని పాలనలో ప్రజలు సర్వ సంపదలతో, సర్వగుణ సౌకాగ్యా లతో తుల తూగినట్లుగా చెప్పబడింది-వాల్మీకంలో.

50 పృష్ఠ : సీతారాములు అరణ్యవాసంలో ఏకాంతంలో ఉన్నప్పుడు ఇంద్రపుత్రుడైన కాకాసురుడు సీతను బాధించాడు కదా: దేవరాజైన ఇంద్రునికి ఈ కాకాసురుడు పుత్రుడు కావడం మేమిది:

సమాధానం :-

దేవరాజైన ఇంద్రునికి రాక్షసుడు పుత్రుడు కావడం అంత ఆనందకరమైన విషయమేమీ కాదు. దేవరాక్షసులు వరాయివారు కాదు. ఒకే తండ్రి దిడ్డలు.

కళ్యవ ప్రజాపతి కార్యలైన అదితి సంతానం దేవతలు; దితి సంతానం దైత్యులు; దనువు అనే కార్యకు దానవులూ సంతానంగా కలిగారు.

ఏరిలో దనువు అనే కళ్యవ వర్షికి జన్మించిన 'పురోముడు' అనే బాస వుని పుత్రిక శరీదేవి - ఇంద్రునికి కార్య అయింది.

ఇంద్రుని సంతానం - జయంతి, జయంతుడు. ఈ జయంతి - రాక్షస శుక్రవైన కుక్రదాద్యుని కార్య. ఇంద్రుణ్ణి కుక్రం పుత్రికయే - దేవయాని.

పులస్త్యుడనే బ్రహ్మ మానస పుత్రునికి అనేక మంది రాక్షసులు జన్మించారు.

కనుక - దేవ రాక్షసుల బాంధవ్యాన్ని గురించి సంధేహించవలసిన వని లేదు. ఈ రెండు వర్గాలచారూ అతి సన్నిహిత సంబంధాలు కలిగినవారు. వారి బంధుత్వాన్ని గురించిన విశేషాలు ఇంకా ఉన్నవి కానీ గ్రంథ విస్తర వీతి చేత విడిచిపెట్టడమైంది. అంతేగాక, నీలాదేవిని బాదించిన కాకి ఇంద్ర పుత్రుడని వాల్మీకిలో స్పష్టంగా చెప్పబడి ఉన్నది. ఆ అంశాన్ని కూడా శంకించవలసిన అవసరం లేదు.

51 ప్రశ్న : “చంద్రుకొక నూలుపోగు” అంటే ఏమిటి? చంద్రునికి ఇవ్వ వలసినది నూలు పోగేనా?

సమాధానం :

వ్రతి మానమూ వృద్ధి క్షయాలు పొందేవాడు చంద్రుడు. త్రీలలో చంద్రుడే ఋతు చక్ర భ్రమణానికి, సంతానోత్పత్తి వ్రతి మానమూ జరిగే అంతోత్పత్తికి కారకుడు. చంద్రుడు దాంవత్యంలో బార్యా భర్తృ సంబంధాల అనుకూలతకూ, సౌభాగ్యానికి కూడా కారకుడు. చంద్రునికి ఆధిదేవత గౌరీదేవి. ఆ దేవత-మాంగల్య సౌభాగ్యానికి, అన్యోన్య దాంవత్యానికి, సంతాన సౌభాగ్యానికి ఆధిదేవత. ఈ విషయాలు ధర్మ స్మృతులచేతనూ, జ్యోతిశ్శాస్త్రంచేతనూ అంగీకరించబడినాయి. గ్రహాలను తృప్తిపరచే విధానంలో - ఏయే గ్రహాలకు ప్రీతికరమైన ద్రవ్య దాన్యాదుంచేత - ఆయా గ్రహాలను తృప్తిపరచే విధానం ఉన్నది.

వానిలో చంద్ర గ్రహానికి ప్రీతికరమైనదీ, చంద్రుని కారకత్వంలోనిదీ అయిన దాన్యం - బియ్యం. ఆ బియ్యపు పిండిలో తయారుచేసిన తీపి పంటక మైన చలిమిడిని - చంద్రుని ఆరాధనలో గాని, గౌరీపూజలో గాని అర్పిస్తారు. అది విధానం. ఆదపిల్ల అర్తవారిందికి వెళ్ళే సమయంలో కూడా, చంద్రునికి, గౌరీదేవికి ప్రీతిపాత్రమైన ఈ చలిమిడినే ఆయా దేవతలకు నైవేద్యం చేసి- కుమార్తెకు సౌభాగ్యమూ, కడుపు పలుచా కలగాలని- ఆమెకు ఆ చలిమిడిని

ఇచ్చి వంటే ఆచారం ఉంది. ఆ విధంగానే చంద్రుడు వస్త్రకారకుడు కనుక - కుమార్తెకు కొత్తబట్ట కట్టబెట్టి వంపుతారు.

వస్త్రం అనేది చంద్రుని కారకత్వంలోనిది.

మానవ జీవితానికి ఆభిషేచముమైన అనేక ముఖ్య ప్రాథమిక అంశాలు చంద్రుని ఆధిపత్యంలో ఉండడం వల్ల - ఆ చంద్రుని ఆర్పించడం, చంద్రునికి ప్రీతికరాలైన వస్తు విశేషాలను ఆర్పించడం శుభప్రదమవుతుందనే విశ్వాసానికి అనుగుణంగా ఈ విధంగా ఆచరిస్తారు. ఏదైనా ఒక శుభకార్యం కాని, అశుభకార్యం కాని జరిగినప్పుడు - ఆయా కర్తలకు - వారి తల్లి వైపు బంధువులు - నూతన వస్త్రాలను బహూకరించే ఆచారం మనకుంది. దానికి కారణం - మాతృ కారకుడు కూడా చంద్రుడే కావడం గమనార్హం. ఆయా శుభాశుభ కార్యాలను నిర్వహించే శ్రీ పురుషులకు - అశుభాలు తొలగిపోయి శుభం కలగాలనే శుభాశంసలతోను, చంద్రభగవానుని అశీస్సులు వారికి కలగాలనీ, చంద్ర గ్రహ సుబంధమైన శుభఫలాలను వారు పొందాలనీ - ఇటువంటి సందర్భాలలోని భావన. ఇదే విధంగా - వ్యాధిగ్రస్తులై, తిరిగి ఆరోగ్యాన్ని పొందిన వారికి కూడా తల్లి లేదా తల్లికి సంబంధించినవారు (అన్నదమ్ములు మేనమామలు ఇత్యాదులు) ఎవరు జీవించి ఉంటే వారు - నూతన వస్త్రాలను బహూకరిస్తారు. ఈ సందర్భంలో కూడా ఇదే విధమైన శుభ కామనకు కారణం - చంద్రుడు ఒప్పటి కారకుడు, మనః కారకుడు, మాతృ కారకుడు - కూడా కావడమే.

ఇత్యాదిగా ఇంకా ఈ సందర్భంలో అనువ్రసక్రంగా చెప్పదగిన వెన్నో ఉన్నాయి. ప్రతిమాసారంభంలోనూ ప్రధమ చంద్ర దర్శనం (ప్రస్థ మూసదె) రోజున - చంద్రరాతనోమ్ముఖంగా, ఒక వస్త్ర బండాన్ని చంద్ర దేవతా ప్రీత్యర్థంగా ఆర్పించడమే చంద్రునికొక నూలుపోగు నీయడం. దాని ద్వారా చంద్రగ్రహాయొక్క అనుగ్రహాన్ని, చంద్రగ్రహ కారకత్వంలోఉన్న శుభఫలాలనూ పొందగోరడమే ఆ చర్యకులక్ష్యం. ఆ సందర్భంలో "కొత్తన్నం, పాతవస్త్రం నువ్వు ధీనుకాని; పాతన్నం, కొత్త వస్త్రం మాకిచ్చి చల్లగా చూడు

గ్రామీణులు - అని జానపదులు అనూచానంగా వలికే వలుకులు కూడా నేను పైన పరిపాదించిన అంశాలకు ఉపబంధాలు కాగలవు.

చంద్రునికొక నూలుపోగు అనేది - మరొక అర్థంలో కూడా ఉపయోగిస్తారు.

అదేమంటే - కొండంత దేవునికి కొండంద వ్రతి ఇచ్చుకోలేము. కర్మశాస్త్రం, కర్మసాక్షి అన చంద్రునికి స్వల్పమైన - నూలుపోగునివ్వడం అర్హత అవుతున్న కానుక. స్వీకరించేవాని అర్హతనుబట్టికాక - ఇచ్చేవాని క్షమింపబడి అధికునికి స్వల్పమైన కానుక ఇచ్చినప్పుడు చంద్రునికొక నూలు పోగుగా ఇస్తున్నామని చెప్పడంతా పరిపాటి.

తది ప్రశ్న : హస్తీశాపుర రాజ్యాధికారం వీమ్మనిదే. అతడి శవధం వల్ల ఆ అధికారం ధృతరాష్ట్రానికి చెందుతుంది. ధృతరాష్ట్రాని తరువాత సుయోధనునికే ఆ అధికారం సంక్రమించాలి. పాండురాజపుత్రులకు రాజ్యాన్ని ఇవ్వాలి అవసరం ఏమిటి?

సమాధానం :-

వీమ్మడు తన వ్రతిజ్ఞ ద్వారా తదలుకొన్న రాజ్యాధికారం - సత్యవతీదేవి సంతానానికి సంక్రమించింది. ఆ తర్వాత జ్యేష్ఠ పుత్రునిదే ధర్మానుసారంగా రాజ్యాధికారమైనా - ధృతరాష్ట్రానికే శత్రుహినుడుగా జన్మించాడు. అంగవైరల్యం కలవానికి రాజ్యార్హత లేదు. అందువల్ల పాండురాజుకే రాజ్యార్హత ఉన్నదని అనాటి పెద్దలు నిర్ణయించారు.

పాండురాజు - ధర్మరాజుల మధ్యకాలంలో ధృతరాష్ట్రానికే రాజ్యాధికారం అధికారాన్ని నిర్వహించాడే తప్ప, అతడు కాత్రనమ్మత ప్రభుత్వకాదు. అతనికే తేని రాజ్యార్హత - అతని సంతానానికి సంక్రమించే ప్రసక్తిలేదు.

ఈ రీత్యా - ధర్మరాజు సమ్మతంగా రాజ్యాధికారియైన పాండురాజు జ్యేష్ఠ సంతానానిదే రాజ్యాధికారమనేది స్పష్టమైన విషయం.

వ్యాస భారతాన్ని అనుసరించి - పాండురాజు వట్టాభిషేకం జరిగింది.

వట్టాభిషేకానంతరం పాండురాజు దిగ్విజయయాత్ర చేసి, రాజ్యాన్ని విస్తరించేశాడు. రాజ్యానికి వచ్చిన కొద్దికాలానికే పాండురాజు తన భార్య లిరువురితో వనవిహారానికి వెళ్ళడమూ, అక్కడ మృగాల తావంలో క్రికి నున్న కిందకు ముని దంపతులపై బాణప్రయోగం చేసి, కిందకు ముని కాపానికి గురికావడమూ జరిగాయి.

కాపావహుతుడైన పాండురాజు ఇక తిరిగి నగరానికి వెళ్ళలేడు. అక్కడనే తపోవృత్తిలో ఉండిపోయాడు. పాండురాజు వత్సలు పాండురాజుతోనే ఉన్నారు. పాండురాజే రాజ్యాధికారి కావడంచేత, అతని అనంతరం పాండురాజు జ్యేష్ఠపుత్రుడే రాజ్యాధికారం అవుతుంది. పాండురాజు మరణానంతరం కుంతి పాండవులను వెంటబెట్టుకొని హస్తినాపురానికి చేరింది. కౌరవ సామ్రాజ్యానికి ధర్మరాజే ఉత్తరాధికారి అని కురువృద్ధులందరి నిర్ణయం.

దానికి తోడు ధర్మరాజు ప్రజారంజకుడుగా వాసికెక్కాడు. హర్షి రాజ్యం కాకపోయినా - ఖండవ ప్రస్థాన్ని ఇచ్చి వంపినా పాండవులు మారు మాట్లాడకుండా స్వీకరించి - రాజ్య నిర్వాణం చేసుకొన్నారు. అయినా శృప్తిలేని ధృతరాష్ట్ర దుఃఖోధనులే యుద్ధాన్ని ఆహ్వానించే చేష్టలు చేసి - ముప్పు తెచ్చారు.

రాజ్యాధికారం ఎవరిదన్న ప్రసక్తి అలా ఉంది - పాండవులకు ధృతరాష్ట్రదుర్యోధనులు ద్రోహం తలపెట్టకుండా ఉండి ఉండే యుద్ధం వచ్చి ఉండేది కాదు. ధృతరాష్ట్రకు పాండవులకు ఖండవ ప్రస్థమనే ఒక వనికీ రాని భూభాగాన్ని ఇచ్చి వంపాడు. అప్పుడు పాండవులు - రాజ్యాధికారమూ, వారసత్వాల ప్రసక్తి తేలేదు మారు మాట్లాడకుండా పెదతండ్రి ఇచ్చిన దానిని స్వీకరించి వెళ్ళారు. అక్కడనే రాజ్య నిర్వాణం చేసుకొన్నారు. తమ కుటుంబం వరాక్రమాంతో, శ్రీకృష్ణుని కృపతో - దిగ్విజయ యాత్రచేసి - రాజ్యాభివృద్ధి చేసుకొని, రాజసూయయాగం చేయగలిగారు పాండవులు. ఆ దశలో - బంపంతులైన పాండవులతో కౌరవులు - స్నేహాన్ని, బంధుధర్మాన్ని పొందించి ఉండే - వారసత్వాధికారాల ప్రస్తావన తల ఎత్తి ఉండేది కాదు.

పాండవులు తమ రాజనూయానికి ధృతరాష్ట్రుని, అతని వారిని ఆహ్వానించి - వచ్చిన దుర్యోధనాదులతో బంధు ధర్మాన్నే పాటించారు. అదే మైత్రిని దుర్యోధనాదులు కూడా పాండవులవట్ట పొడిచింది ఉంటే - వారసత్వ రాజ్యాధి కారాల వ్రనక్షిని పాండవులు తెచ్చి ఉండేవారుకాదు. ధృతరాష్ట్రుని అనంతరం దుర్యోధనుడే కౌరవ సామ్రాజ్యానికి రాజైనా - పాండవులు వారితో సఖ్యాన్నే పొడిచి ఉండేవారు కాదు. ఎవరి రాజ్యాన్ని వాతేలుకొంటూ రెండు కుటుంబాలూ స్నేహంతో వర్ధిల్లి ఉండేవి. పాండవులను తమంతరాముగా కూడా ఐతకనీయడం ఇష్టంలేక - రాజనూయంలో వారి వైభవాన్ని చూచి అనూయతో, ఓర్వలేనితనంతో దుర్యోధనుడు పాండవులకు ఆవకారం తలపెట్టాడు.

దుర్యోధనుడు పాండవుల ఉన్నతిని చూడలేని తన దుఃఖాన్ని - ధృతరాష్ట్రునివద్ద వెళ్ళబోసుకొన్నాడు. బుద్ధిబెప్పవలసిన వృద్ధరాజు కూడా బుద్ధిమాలి. కొడుకు దుశ్శత్రుకు సహకరించాడు. ధృతరాష్ట్రదుర్యోధనులు పాండవులను నాశనం చేయదలచిన వధకంలో భాగాలే - రెండుమార్లు ద్యూతం, ఘోషయాత్ర, ఉత్తరగోగ్రహణం - కత్తాదులు. ద్యూతంలో ఏర్పరచిన నియమాలకు బద్ధులై - తాము స్వయంగా సంపాదించుకొన్న రాజ్యాన్ని కూడా కౌరవుల వరం చేసి - అడవులసాలైన పాండవులను - అక్కడ కూడా ఐతకనీయడం ఇష్టంలేక - ఘోషయాత్ర తలపెట్టాడు దుర్యోధనుడు. గంధర్వల చేతితో మరణించవలసిన దుర్యోధనుని - అస్తిలో కూడా కాపాడిన ఉదారులు పాండవులు. తమకు నిష్కారణంగా అంతటి ఆవకారాలను చేసిన దుర్యోధనుని - పాండవులు దయతలచి రక్షించినా, దుర్యోధనునికి అవ్వటానికి మంచి బుద్ధి కలగలేదు. ఇంకా ఇంకా పాండవులను నాశనం చేయాలనే ప్రయత్నాలను సాగిస్తూనే ఉన్నాడు. దుర్యోధనుని ప్రయత్నాలను వమ్ముచేసి - పాండవులు అరణ్య అజ్ఞావాసాలను వూరచేసి వచ్చారు. అప్పుడు పాండవులకు భాగం పంచకపోయినా, కనీసం వారడిగిన బదు ఊళ్ళనైనా ఇచ్చి ఉంటే - యుద్ధం తప్పేది. అదికూడా ధృతరాష్ట్రదుర్యోధనులకు అంగీకారం కాలేదు.

53 ప్రశ్న : “తిలకదారణం” ఎందుకు? నుదుట ఎర్రని బొట్టును దేనికి ధరిస్తారు?

సమాధానం :

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ - "ధనే వ్యయే చ పాతాళే జామిత్రే దాష్టమే కుజాః।

శ్రీజాం తర్క విశాళయ పుంసాం భార్యా విశాళనమ్॥"

.అని చెప్పబడి ఉంది. అనగా వ్యక్తియొక్క జాతక కుండలిలో - అంగారక గ్రహం - 2, 12, 4, 7, 8 - ఈ స్థానాలలో ఉండడం దోషం. దానివలన - అనగా ఈ చెప్పబడిన స్థానాలలో ఏదో ఒక దానిలో అంగరకుడు ఉన్నట్లయితే - అయితే శ్రీ పురుషులకు వతి, లేదా వత్ని వియోగం కలుగుతుందని భావం.

ఈ అంగరక దోషనివృత్తి కొరకై తిలక దారణం కూడా ఒక మార్గం. ఏ విధంగా అంటే -

మానవ శరీరంలో వివిధ భాగాలకు గ్రహాలు కారకత్వం వహిస్తాయి. వానిలో ముఖానికి చంద్రుడు కారకుడు కుజ దోషాన్ని లగ్నం నుండే కాక, చంద్ర లగ్నాల్, శుక్రాల్ కూడా పరిగణించడం ఉంది. కుజానికి సంబంధించిన దోషాలు ఎన్నో జాతకులకు కలుగుతాయి. దానివల్ల భార్య, లేదా తర్క వియోగం, తల్లికి వైధవ్యం (తండ్రి మరణం) వంటి ఎన్నో దుష్ఫలితాలు కలుగుతాయి. చంద్ర స్థానమైన ముఖమధ్యంలో నుండిపై ఈ దోషాలకు నివారణగా తిలకాన్ని ధరించాలి.

రక్తవర్ణం కుజాని అధిపత్యంలోనిది. ముఖంపై రక్తవర్ణ తిలకాన్ని ధరించడం వలన కుజ దోషాలకు ప్రతిక్రియగా ఈ విధమైన ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

జాతకంలో ఉన్న కుజ దోషాలన్నిటినీ నివారణగానికి - ఇంకా అనేక మార్గాలూ, విధానాలూ ఉన్నాయి. వానిలో తిలక దారణం కూడా ఒక విధానం. ఈ దోషాల నివృత్తి - ఆ వ్యక్తుల జాతక లక్షణాలను బట్టి - అనేక విధాలుగా నివారణ మార్గాలను నిర్ణయించవలసి ఉంది గ్రహ దోష నివారణ మార్గాలు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి.

పై దోషాలవల్ల - వ్యక్తులకు అనేక దుష్ఫలితాలు కలుగుతూ ఉంటాయి. భార్య కానీ తర్కకానీ మరణించడం, లేదా జారితో ఎడమట కలగడం,

సంతానం కలగక పోవడం, సంతానం కలిగి మరణించడం, గర్భప్రావాలు, ముత్యచక్రానికి సంబంధించిన (గైక్) వ్యాధులు, తండ్రి మరణించడం వంటివి ఇంకా ఎన్నో కలుగుతాయి. తిరిక భారణం ఈ విషయంలో చిన్న ఉపశమన ప్రక్రియ మాత్రమే. పైన చెప్పినవే కాక ఇంకా ఎన్నో గ్రహకోష సంబంధమైన దుష్ఫలితాలు మానవులకు కలుగుతూ ఉంటాయి. వాటి తీవ్రతను బట్టి ఇంకా అధికమైన ప్రక్రియలు చేయవలసి ఉంటుంది. వాటిని చేసే విధానాలు శాస్త్రంలో చెప్పబడ్డాయి.

54 ప్రశ్న : రాహుకాలం అంటే ఏమిటి? జననామాశ్యం ఎక్కువగా రాహుకాలాన్ని వరిహరించి కార్యానికి పూనుకోవాలని చూస్తారు. ఎందుకు?

సమాధానం :

ఏదైనా ఒక కార్యం తలపెట్టినప్పుడు అది మంచి ఫలాలను ఇవ్వడం కోసం - ఆ కార్యనిర్వహణకు శుభసమయాన్ని ఎంచుకోవడం జరుగుతుంది. కార్యహాని, కార్యవిఘటన, చోర, శత్రు, అగ్ని, మృత్యు, రోగ, రాజభయాది దుష్ఫలితాలు కలుగకుండా ఉండే నిమిత్తమై - అశుభ సమయాలనూ, పావ గ్రహస్థితి, తృప్తి - కలిగిన లగ్నాలనూ విడిచిపెట్టాలి. వర్త్య, దుర్ముహూర్త, రాహుకాల, శుభిక కాల, యమ మంత్రకాది దుష్ట సమయాలను వరిహరించడం అవసరం. ఎవరైనా ఏ కార్యమైనా శుభ ఫలాలను కోరి మాత్రమే అచరిస్తారు. కనుక, ఇది వ్యక్తులకైనా, సంస్థలకైనా, ప్రభుత్వాలకైనా వర్తిస్తుంది.

వ్యక్తికి జాతకం ఎట్టిదో, ఏ వ్రయత్నాలనికైనా దాని ప్రారంభ ముహూర్తం అట్టిది. ఆ ప్రారంభ సమయానికి చెందిన గ్రహస్థితి, తత్కాల ముహూర్త శుభాశుభాలు-ఆ కార్యఫలాన్ని నిర్ణయిస్తాయనడంలో సందేహం లేదు.

ముహూర్త విషయంలో విడిచిపెట్ట దగినవి ఏ విధాలి - అనగా 24 మహాదోషాలు, జ్యోతిషాశ్రుతిలో చెప్పబడ్డాయి. లగ్నంబలం కలిగినదైతా, శాస్త్రంలో చెప్పబడిన శుభలక్షణాలన్నీ కలిగినదైనా కూడా- ఈ మహాదోషాలలో ఏ ఒక్కటి ఉన్నా అది భారా దుష్ఫలితాలను కలిగిస్తుందని కాళిధాను,

వరాహాధిపతి, కైమిని, వరాళరాది జ్యోతిర్మాత్ర ఋషులు సృష్టించేవారు.

మహా దోషాలుగా చెప్పబడినవి 24 మాత్రమే కాక, స్వల్పదోషాలు కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. వానిని కూడా సాధ్యమైనంతవరకు విడిచిపెట్టి ముహూర్తం నిర్ణయించాలని ఋషి వాక్యం స్వల్పదోషాలకు తగిన పరిహారాలు జ్యోతిర్మాత్రంలో చెప్పబడ్డాయి. కాని మహాదోషాలకు పరిహారాలు లేవనీ, ఆ దోషాలు లేకుండా మాత్రమే ముహూర్తాలను నిర్ణయించాలని జ్యోతిర్మాత్ర ఋషులు సృష్టించేవారు. మహాదోషాలుగా చెప్పిన 24 దోషాలను మరొక సందర్భంలో వివరించగలను.

5వ ప్రశ్న : గృహ దేవతార్చనలో సాంప్రదాయం తప్పక ఉండాలా : సమాధానం :

కైవ, వైష్ణవ, శాక్తేయ, గణపత్య, సౌరమతాల మధ్య ఆనాటికి ఉండిన సంస్కర్షణనూ, సాంఘిక కల్లోలాన్ని తూపుచున్నదానికి, వైదిక ధర్మంలో ఇవన్నీ అంతర్భాగమేనని వివరించడానికి, సమన్వయం సాధించడానికి - శంకరాచార్యులవారు - భారతీయుల నిత్య పూజావిధానంలో వందానాతన దేవతార్చన వద్దతిని ప్రవేశపెట్టారు.

ఈ వందానాతన విధానంలో - గణపతి, సాంప్రదాయం (విష్ణుభావం), శివలింగం, శక్తి (దేవి), సూర్యుడు - ఉంటారు. వైదికధర్మంలోని సర్వమతాల వారికీ అంగీకార్యమైన ఈ విధానం వేదమతంతో ఉన్న అనైక్యాన్ని తొలగించడానికి; ఆనాడు ప్రబలంగా ఉన్న నాస్తిక (బౌద్ధ, జైన, చార్వాకాది) మతాల ప్రభావాన్ని తప్పించడానికి ఉపయోగించింది.

షీఘ్ర దశలో ఉన్న హిందూ ధర్మం, వైదిక ధర్మం - శంకరాచార్యుల వారి రాకతో - పునరుజ్జీవనాన్ని పొందింది. ఆ శేతుహిమాచలం పర్యటించి, నాస్తిక మతాలను ఖండించి, వేద ధర్మానికి ప్రాణం పోసి, ఉజ్వలంగా వెలిగింప జేసారు శంకరులు.

అధిశంకరులు ఏర్పరచిన ఈ వందానాతన విధానమే ఈనాటికీ

సంప్రదాయంగా నిలిచి ఉన్నది అందువల్ల గృహ దేవతాస్థానలో సాలగ్రామం ఉండవలసిందే.

సాలగ్రామం అనేది - వందాయతర హరిలోని విష్ణుస్వరూపం. ఈ సాలగ్రామాన్ని గురించిన వివరాలు సాలగ్రామాయోగ - ఉత్పత్తికి సంబంధించిన గాథ, సాలగ్రామ లక్షణాలు - ఇదే ప్రాంతంలో మరొకచోట ఇవ్వాను.

56 ప్రశ్న : కొందరు పురోహితులు సాలగ్రామం దగ్గరకుకొంటారు -
కదా: ఎందుకు?

సమాధానం :-

విధి విహితంగా ఏదైనా దాని చేర్చి స్థానంలో, ఆ దానంతో బాటు సాలగ్రామాన్ని కూడా దానం చేయాలని శాస్త్రబద్ధమైనదాని.

దానంతో బాటు దక్షిణనూ, సాలగ్రామాన్నీ ఈ మరలని ఉంచు. అయితే, దానమీయదలచిన వ్రతినారూ, అందునా ఈ ఆధునిక కాలంలో - సాలగ్రామాన్ని నిద్దం చేసుకొని ఉంచుకోవడం జరగదు. కనుక, పురోహితులలో శాస్త్రం ఖజ్జంగా తెలిసినవారు ఆ విధంగా సాలగ్రామాన్ని దగ్గర ఉంచుకుంటారు.

ఏదైనా స్వల్పదానం నంచి కన్యాదానం వరకు, శాస్త్రబద్ధమైన వ్రత వైదిక కార్యక్రమానికి సాలగ్రామం వసరం ఉంటుంది.

అంకేగాక, ఏవిధమైన పూజా కార్యక్రమాలు చేయించవలసి వచ్చినా, పూజాపీఠంలో సాలగ్రామాన్ని ఉంచవలసి ఉంటుంది.

ఈ దృష్టితో పురోహితులే సాలగ్రామాన్ని ఆయా గృహస్థుల అవసరాల నిమిత్తం తామే దగ్గర ఉంచుకొని వాడుకూ ఉంటుంది.

57 ప్రశ్న : విష్ణువు అలయాలలో ధ్వజస్థంభానికి పు వెన్నులను కట్టడం ఎందుకు?

సమాధానం :-

వేషులకు అనురంగా ఉండడం కోసం ఆ విధంగా చేస్తారు. అయితో తోనే గాక చాలా ఇళ్ళలో కూడా, ఇంటి మూడు వరివెన్నలను కడతారు. మనకున్నది వరులకు పెట్టడం. మానవులకే గాక వశువజ్ఞులకు కూడా ఆహారాన్ని ఈయడం-భారతీయ సంస్కృతిలోని మహిమన్నత ఆదర్శం.

మానవుడు వరిని త్యజిస్తూ వంచయజ్ఞాలు చేయవలసి ఉంది. వానిలో అందులో తూతయజ్ఞం ఒకటి సర్వశీవులకూ ఆహారాన్ని సమర్పించిన తర్వాతనే గృహస్థుడు ఆహారాన్ని స్వీకరించాలి. అప్పుడు ఆ అన్నం హవిస్సుగా, అమృతంగా మారుతుందని చెప్పబడింది.

విష్ణువు స్థితి కారకుడు కనుక, సర్వశీవుల సుస్థితిని ఆయన కనిపెట్టి ఉంటాడనే దానికి కూడా ఇది సంకేతం

తమకున్న దానిని ఇతరులతో పంచుకొనడం, తనకు కలిగిన దానిలో కొంత భాగాన్ని దానం చేయడమనేది ధర్మ భారతీయ ధర్మం బోధించిన సదాచారం. మానవులకే కాకుండా వశువజ్ఞులకు కూడా ఆహారాన్నివ్వడం, 'ఏపీలితా గణార్చనం' అనే శాస్త్రం ద్వారా కూడా ఆహారాన్ని ఇవ్వడం అనే మహన్నత ఆదర్శాన్ని భారతీయ ధర్మం బోధించింది.

తాను బ్రతుకుతూ ఇతరులను బ్రతికించడం, సమాజంలో వ్యక్తులు ఒకరు బ్రతికితే - వానివల్ల ఎందరో బ్రతకడం, అనే ఏర్పాటు ప్రాచీన భారతీయ వ్యవస్థలో ఉండేది. 'యస్మిన్ జీవతి జీవంతి తతు జీవతు జీవనం' ఎవనివల్ల ఇతరులు జీవిస్తారో - అతని జీవనమే జీవనం - అన్నదే భారతీయ మహాజ్ఞాన ఆదర్శం.

కానీ ప్రస్తుతం పాశ్చాత్య జీవిత విధానం యొక్క ప్రభావం వల్ల - ఒకరి జీవితాన్ని భంగపర్చితే కానీ మరొకరు బ్రతకలేని వాస్తవత విరచింది.

ధర్మ ప్రశ్న : దేవతలకు అనేకులకు ఇద్దరు భార్యలున్నాడు. ఎందుకు?

సమాధానం :

దేవత-అనేది ప్రతికాశ్మకమైన (సింబాలిక్) ఒక తేజస్సు. నిర్దేశించబడినట్టి కొన్ని శక్తులకు సంకేతమే దేవత. దేవతలు తేజోరూపులు, విశాదాలు చాయారూపులు.

ఆయా దేవతల భార్యలు, అలంకారాలు, ఆయుధాలు-అన్నీ కూడా ప్రతీకలే. (సింబాలిక్.)

ఉదాహరణకు-స్థితికారకుడై, సర్వసృష్టి యొక్క పాలన పోషణలను నిర్వహించే విష్ణుమూర్తి యొక్క భార్యలు-శ్రీదేవి, భూదేవి. సర్వ సంవత్సరపుద్ధి యొక్క స్వరూపమే లక్ష్మీదేవి. భూదేవి-అనగా భూమి, భూసంబంధమైన సర్వ భూ, జల, అనిజ, వనాది సహజ సంవదల యొక్క సాకారమే భూదేవి. లక్ష్మీదేవి - అనగా సర్వ ఐశ్వర్యమూ, సర్వ వస్తు - ధన సంవదలన్నూ ఆయా సంవదలన్నీ విష్ణుదేవుని ఆధీనంలో ఉన్నాయనే విషయానికి సంకేతమే - లక్ష్మీదేవి, భూదేవి - విష్ణుమూర్తి భార్యలని చెప్పడంలో అంతార్థం.

ఆ విధంగానే - విష్ణుశక్తులని భార్యలు నీధి, బుద్ధి, ఆ వినాయకుని పుత్రులు - క్షేమడు, రాజుడు. అనగా విష్ణునాయకుడైన గణపతి - విష్ణులను అదుపు చేసేవాడనీ; బుద్ధి కుశలతనూ; ధన నీధి, విద్యానీధి, కార్యనీధి - ఇత్యాది సర్వనీధులనూ; క్షేమరాజులనూ కలిగించే దైవం - అని సాంకేతి తీతంగా తెలియజేయడమే.

దైతాలకు సంబంధించిన అంశాలను ఇదే మార్గంలో అర్థం చేసుకోవాలి. వివిధ దైవాలు - వివిధాలైన భావాలకు ప్రతీకలు.

59 ప్రశ్న : కొత్తకోడలు అతింబ ముండుగా కుడికాలు మోపాలంటారు. దెసకి:

సమాధానం :-

శరీరంలోని బాగాలన్నిటికీ గ్రహాలు కారకత్వం వహిస్తాయి. శరీరముకు సూర్యుడు, చంద్రునికీ చంద్రుడు, కలతానికి కుజుడు, శరీరపు ఎడమ వాదానికి

బుద్ధుడు, కుడి బాగానికి బృహస్పతి, హృదయానికి శుక్రుడు, మోకాళ్ళకు శని, పాదాలకు రాహుకేతువులు - అధిపత్యం వహించి ఉన్నారు. ఈ విధంగా జాత్య బాగాలకే కాక, శరీరాంతర్యామలకు సంబంధించి కూడా గ్రహ కారకత్వ విషయకమైన విభాగం ఉంది. మానవులకు వారి జాతకంలో గ్రహ దోషాలు ఏర్పడినప్పుడు - అయితే శరీర బాగాలు రోగగ్రస్తాలు కావడం గురించి కూడా వాటి నివారణను గురించి జ్యోతిషాస్త్రంలో చెప్పబడింది. కానీ ప్రస్తుత ప్రశ్నకు సంబంధించినది కాకపోవడం వల్ల విడిచి పెట్టడమైంది. జాతకాలలో ఏర్పడిన గ్రహదోషాలను అనుసరించి - అయితే శరీర బాగాలకు నష్టం జరుగుతుంది.

బృహస్పతి సర్వ శుభకారకుడు కావడం వలన, ఆయన కారకత్వం కలిగిన కుడిపాదాన్ని ముందుగా ఉంచడం శుభం. శుభ గ్రహ సంబంధం శుభావహం కనుకనే ఆ విధంగా చేయడం. అంతేగాక, వివాహ, ధాన్యత్యం, సంతానం - వంటి అంశాలన్నిటికీ బృహస్పతియే కారకుడు. కాబట్టి ఆయా విషయాలన్నిటిలో ఆ దానవులకు శుభం కలగానే ఉండేంతో ఆ విధంగా చెప్పడం జరిగింది. క్రొత్తగా ఆ తింట ప్రవేశిస్తున్న ఆ వదువుకు ఆ గృహ ప్రవేశమూ, ఆ గృహంలో జీవితమూ సుఖదాయకం కావాలనీ, శుభ ప్రారంభం నిమిత్తమై, అమె భావి జీవితం ఆ గృహంతో నవ్వంగా సాగాలన్న ఆకాంక్షతోనూ ఏర్పరచబడిన ఆచారం ఇది. ఇరరుల వల్ల మించి హృదయమూ, మంచి వాక్కునూ మంచినడవడినీ, ఇచ్చే బృహస్పతి యొక్క కారకత్వం వల్ల - దానవత్యాలకు ఏ విధమైన ఇబ్బందులూ, కలహాలూ, అశాంతిలూ, ఎదురుకాకుండా ఉండాలనే నదాశయంతో ఈ ఆచారం ఏర్పరచబడింది. అది ప్రవేశించేవారికీ, ఆ ఇంటికి కూడా శుభం. ఇరువంశం వారికీ శుభ ప్రారంభం. (గుడ్ బిగినింగ్)

కొత్తకోడలే కాదు - ఏ వ్యక్తి కానీ - ఏ వని నిమిత్తంగా బయలుదేరినా, ఏ మంచి వని చేసినా, ఎక్కడ మొదటగా ప్రవేశిస్తున్నా - కుడి చేతితో చేయడం, కుడికాలిని ముందుగా ఉంచి ప్రవేశించడం - సంప్రదాయం, శాస్త్ర విహితం.

ఎవడు ఏ కొత్తవని ప్రారంభించినా - కుడిచేతితోనే చేయాలి. ఏ కొత్త ప్రదేశంతో ప్రవేశించినా కుడికాటుంచి ప్రవేశించాలి.

హితుల ఇంట కుడికాలు పెట్టి, సింహద్వారంనుంచి ప్రవేశించాలి, శత్రువుల ఇంట ఎడమకాలు పెట్టి - సింహద్వారంనుంచి కాకుండా పాణిద్వారం (పెరటి గుమ్మం)నుంచి ప్రవేశించాలి - శాస్త్ర ప్రమాణం. ల కలి రావణుని ఇంట హనుమండు; మగధలో జరాసంధుని ఇంట శ్రీకృష్ణ భీష్మాదులు అ విధంగానే ప్రవేశించారని తామాయణమూ, భాగవతమూ, హరివ శమూ తెలుపుతున్నాయి.

60 ప్రశ్న : శివ ధనువును విడిచి వారికి సీత నిస్సానని జనకుడు ప్రకటించడమేమిటి; అంత గొప్ప ధనువును విరవమనడం అనుచితంగా లేదా ?

సమాధానం :

జనక మహారాజు - శివ ధనువును విడిచిన వానికి సీతనిస్సానని అనలేదు జనకుడు ఆ విధంగా ప్రకటించాడని భావిస్తే - ఆ ఆచిత్రప్రాయం తప్పు. ఇది వాల్మీకంలో లేనిది. పూర్తిగా అవాల్మీకం.

శివ ధనువును ఎక్కువెట్టిన వానికి సీత నిస్సానని మాత్రమే జనకుడు ప్రకటించాడు తప్ప దానిని విడిచిన వానికి ఇస్సాననలేదు - శివ ధనువును విరవడమే సీతను చేపట్టడానికి కావలసిన అర్హత - అని జనకుడు ప్రకటించలేదు.

ఎందరో బలగాలులు ప్రయత్నించి కూడా లేవనెత్తలేని శివ ధనువును శ్రీరాముడు లేవనెత్తి - ఆ వింటిని వంచి అల్లెతాడు ఎక్కించాడు. బాణాన్ని కూర్చాడు. బాణాన్ని వదలే ప్రయత్నంలో అల్లెతాటిని ఆకిర్ణాంతం రాగాడు. అప్పుడు శివ ధనువు పెళ్ళన విరిగింది. ఇదీ జరిగిన విషయం.

సీతను వివాహం చేసుకోవలసిన వారికి జనకుడు నిర్ణయించిన అర్హత - శివ ధనువును ఎక్కువెట్టడం మాత్రమే. రాముడు ఆ నియమాన్ని నెరవేర్చాడు. ఎక్కువెట్టిన వింటికి మణాన్ని సంధించి వింటి నారిని లాగగా - అనుకోకుండా విరిగిపోయిందే తప్ప - శివ ధనువును విరవాలని జనకుడు ప్రకటించనూ లేదు; రాముడు అనుకోనూ లేడు.

61 ప్రశ్న : వసునికి ఉండవలసిన అర్హతలను త్రోసిపుచ్చి, శివ ధనుస్సు విరిచిన భుజ శాలికే సీతాదేవిని ఇస్తానని జన కుడు బాటించడంలోని బాచిత్యమేమిటి?

సమాధానం :

శివ ధనుస్సును విరిచిన వానికి సీత సొస్తానని నిజానికి ఆ ధనుస్సును విరిచి తీరాల్సి జనకుడు అనలేదు. శివ ధనుస్సును ఎక్కువెట్టిన వరాక్రమ వంతునికి తన కన్యనిస్తానని మాత్రమే ఆయన ప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

అట్టి వీరశక్తి పరీక్ష నిర్ణయించడానికి కారణాలు :-

(1) శివ ధనుష్షయొక్క మహత్త్వం

(2) సీతాదేవి ఆయోనిజ కావడం.

దక్షయజ్ఞ సమయంలో శివుడు అగ్రహంతో ఎత్తిన విల్లు అది, త్రిలోక ప్రళయంకడదైన ఆ మహాదేవుని దేవతలు స్తోత్రం చేయగా ఆయన వ్రస న్నున్న ఆ ధనుస్సును దేవతలకు ఇచ్చినాడు. దేవతలు ఆ విరిచిన దేవరాజ మహారాజుకు న్యాసంగా ఇచ్చారు ఈ దేవరాజుడు జనక మహారాజు పూర్వీ కుడు. నిమి చక్రవర్తి తర్వాత జరవ తగలవాడు. ఆ నాటినుండి ఆ విల్లు వారి యింటనే ఉంది. ఈ గాధను వాల్మీకిలో జాలకాండ గీతవ సర్గలో రామ లక్ష్మణుల సమక్షంలో జనక మహారాజు స్వయంగా విశ్వామిత్రునికి చెప్పాడు.

సాధారణంగా కారణ జన్ములైన సహనీయ వృత్తులు ఆయోనిజాలుగా జన్మిస్తూ ఉంటారు. అగస్త్యుడు, వశిష్ఠుడు - వంటి ఆయోనిజులెవరో లోక కళ్యాణ కారకులై వింశీల్లాస. సీతాదేవి జన్మక్రమం కూడా అటువంటిదే.

అట్టి ఆయోనియైః సీతాదేవికి తగిన వరుని నిర్ణయించే భారం తాను వహించలేనని భావించాడు - జనక రాష్ట్రం, అశ్రీగాక, అతిలోక జన్మం కలిగిన సీతకు లోక సాధారణమైన ఏ ప్రవచనాల ఆధారంగానూ ఆమెకు వరుని ఎన్నిక చేయడం సబబు కాదనుకొన్నాడు.

కారణ జన్ముగాలైన సీతకు తగిన వరుడు కూడా ఈ వృద్ధిపై జన్మించే ఉంటాడని ఆ రాజయోగి విశ్వసిండాడు. వవిశ్రమైన యాగ భూమిని

దున్నేనమయంలో లభించిన సీత దైవాంశసఃభూతురాలు, వృద్ధీకృతి, ప్రభుడే పురి అంశ గంది. మహిమాన్వితమైనదీ, సాక్షాత్తూ వరమేశ్వరుడు తన చేత దరించినదీ అయిన శివ ధనువు - ఆ కారణ జన్మలారికి వరాసేష్యులలో ఉవక రించ గలదని నమ్మిన జనకుని విశ్వానం అక్షర నత్యమని ఋణావైంది.

62 ప్రశ్న : దశావతారాల్లో ఆరవది వరకురామావతారం. రామావతారంలో వరకురామ గర్వభంగం ఉంది. ద్వాపర యుగంలో బీష్మ కర్ణులకు విలువిద్యలు నేర్పిన గురువు వరకురాముడే. ఈ ఇద్దరూ ఒకరేనా, ఇద్దరూ?

63 ప్రశ్న : అంజనేయస్వామి త్రేతాయుగం, రామాయణానికి చెందిన వాడు. మరి ద్వాపరంలో కారతంలోకూడా ఆయన ఉనికి ఎలాసాధ్యం?

సమాధానం :

“అశ్వత్థామా బలిర్యాసో హనుమాంశ్చ రిభీషణః।

కృపః వరకురామశ్చ సప్తైతే చిరజీవినః।

సప్తైతాన్ సంన్యరేన్నిత్యం మార్కండేయ మధాష్టమమ్।

జీవేద్యర్ష శతం సాగ్ర మవమృత్యు వివర్జితః॥”

ఈ శ్లోక కావాన్ని అనుసరించి-అశ్వత్థామ, బలిచక్రవర్తి, బాణసమహర్షి, హనుమంతుడు, రిభీషణుడు, కృపాచార్యుడు, వరకురాముడు మార్కండేయుడు వీరు ఎనమండుగురూ చిరంజీవులని చెప్పబడింది. ఆ కారణంగా-ఈ చిరంజీవులలోని వారైన వరకురాముడు, హనుమంతుడు-వివిధ యుగలకు చెందిన ఇతిహాసాలలో, గదలలో దర్శనమియ్యడం వివరితం ఏమీ లేదు. రామావతారంలో ఎదురైన వరకురాముడూ, ద్వాపర యుగంలో బీష్మకర్ణులకు ధనుస్విద్యా గురువైన వరకురాముడూ-ఒక్కరే. దశావతారాలలోని వరకురాముడే అతడు.

చిరంజీవిగా వరసిద్ధి పొందిన అంజనేయుడు రాక్షాసాధారణం తర్వాత గంధమాదన వర్యత గుహలలో తనస్సు చేసుకొంటూ మునివృత్తితో ఈనాటికి ఉన్నాడనీ, ఆయన అవిధంగా కల్పారంభం వరకూ ఉండగలడనీ కంఠోక్తిగా వివిధ పురాణాలలో చెప్పబడి ఉంది.

అవిధంగా అంజనేయుడు గంధమాదన వర్యత ప్రారంభంలో ఉంటూ ఉండగానే బిముడు సౌగంధిపుష్పాలకోసం ఆ ప్రాంతం మీదుగా వెడుతూ దారిలో ఆయనను కలుసుకోగలిగాడు.

64 పశ్చ : పౌష్టికానికి పుద్దెడు బుద్ధులు అంటారు అంటే ఏమిటి?

సమాధానం :-

పుద్దెడు బుద్ధులు - అనగా అపారమైన తెలివితేటలు కలిగిన జగత్ప్రసిద్ధులైన పౌష్టికారు ముగ్గురున్నారు. వారు - విఘ్నేశ్వరుడు, అగస్త్యుడు, వామనుడు.

వీరు ముగ్గురూ - పౌష్టిక వారే అయినా - తాము సాధించిన మనవిజయాలతో లోక ప్రసిద్ధులు కాగలిగారు. వారి గారంధో కొన్ని మాత్రం ఈ క్రింద ఇచ్చాను.

గౌరీశంకరుల ముద్దు బిడ్డలయిన గజాననుడు, కుమారస్వామి - ఒకప్పుడు విఘ్నేశ్వరత్వం కొరకు, ప్రపంచ గజాధిపత్యం కొరకు పోటీపడ్డారు. వారి తగవును చూస్తూ రింబడం కొరకు అనే సంవత్సరాలు ఇరువురిలో ఎవరు ముందుగా - ప్రపంచ ప్రదక్షిణమూ, అందు గల పర్యవేక్షణలతోనూ స్పృశమూ - చేసే వస్తారో, వారే - విఘ్నేశ్వరత్వానికి, ప్రపంచగజాధిపత్యానికి అర్హులని ప్రకటించారు. ఆ మాట విన్నదం తనే కుమార వామనుడైన కుమారస్వామి తన నెమలిపై వెళ్లిన ఎగిరిపోయేటట్లు లంబోదరుడూ, స్థూలాతి స్థూలకాయుడూ అయిన గజాననుడు తన శరీరంతో, ఎటుక వాహనంతో - శ్రీమ గురునం ఎలా సాధ్యమని ప్రబోధించింది. అతని సూక్ష్మ బుద్ధికి ఉపాయం స్ఫురించింది జగత్ప్రసిద్ధులైన తన మాతాపితరులకు

ముక్కుడు తక్కితో వ్రదక్షిణంచేసి-వ్రవంచ వదక్షిణమూ, సర్వతీర్థస్నానమూ చేసిన పరాన్ని పొందగలిగాడు. అష్టాక్షరీమంత్రాన్ని అపిందాదని పాఠాంతరం.

పార్వతీ వరమేళ్ళరులకు వ్రదక్షిణం చేసి గజాననుడు పొందిన పుణ్య వలం వలన-వ్రతి తీర్థం వర్తనూ స్నానహారతోయిన కుమారస్వామికి- ఆయా తీర్థాలలో గజాననుడు ముందుగానే స్నానం చేసి ఎదురుగా వస్తున్నట్లు తోచిందట. గజ వదనుడు ఆ విధంగా తన కుక్కగ బుద్ధితో తాను తలచిన కార్యాన్ని సాధించి- కోరిన పలాన్ని, వేదపులనూ పొందగలిగాడు. గారీ శంకరులు: కుమారస్వామి, సర్వదేవతా ప్రముఖులూ, లోక పాలకులూ కూడా అతనికి ఆమోద ముద్ర వేశాడు. గజాననుడు- విఘ్నేశుడుగా, గణాధిపతిగా వ్రసిద్దుడయ్యాడు.

ఆ తర్వాత కూడా గజవతి తన నూళ్ళబుద్ధితో సాధించిన కార్యాలు అనేకం ఉన్నాయి.

అగస్త్యుడు సాధించిన మన కార్యాలు అనేకం. పూర్వం కాలకేయులు- అనే రాక్షసులుదేవతలను అనేక విధాలుగా బాపించగా- దేవతల ప్రార్థనపై విష్ణుమూర్తి వారిని చంపబోయాడు. అప్పుడా రాక్షసులు సముద్ర గర్భంలో దాచారు. అమరులు గత్యంతరం లేనివారై అగస్త్య మహర్షిని వేడగా- అగస్త్యుడు సముద్రాన్ని పుడిసిట పెట్టి పానం చేసి- రాక్షసులను బయల్పరిచాడు. రాక్షస సంహారానికి మార్గం ఏర్పరచి- తమకు రాక్షస బాధ తొలగడానికి కారణమైన అగస్త్యుని దేవతలు కీర్తించారు.

మేరు వర్వతానికి నిత్య వ్రదక్షిణం చేసే నూడుడు - తన చుట్టూ మాత్రం ఎందుకు తిరగరాదనే అహంభావంతో- వింధ్య వత్సతం ఒకప్పుడు అమితమైన ఎత్తుకు పెరిగిపోయి- నూడ్పాది గ్రహాల మార్గానికి అవరోధంగా నిలిచింది. ఆ కారణంగా- వ్రవంచంలోని సగణాగం నిత్య నూర్వ కాంతి తోనూ, మిగిలిన అర్ధభాగం సదా ఆంధకారంలోనూ ఉండి పోవలసి వచ్చింది. దేవతా- ఋషి గణాల ఆభ్యర్థనపై- ఆ వివర్యయాన్ని తప్పించడానికి అగస్త్యుడు బార్యా సహతుడై వింధ్య వర్వతాన్ని సమీపించాడు. నిండుడు - అగ

స్వని చూచి నేలకువారి సమస్య రిండాడు. తనను చూచి అవనతుడైన విందుని- తాను తిరిగి వచ్చే వరకూ అలాగే ఉండమని అనతిచ్చి అగస్త్యుడు దక్షుని దక్కుతు తలచి పోయి- మిరి రాకుండా అక్కడే ఉండిపోయాడు. పలికంగా వింద్యం అలాగే ఉండిపోయింది.

వాతాపి-ఇల్వలుడు-అనే రాక్షస సోదరులు-శ్రోత్రియ బ్రాహ్మణ రూపంలో ఉంటూ బ్రాహ్మణులను మోసగించే చలన తింటుండేవారు. వాతాపి- ఎన్ని ముక్కలుగా విడిచిపెట్టినా తిరిగి జీవించే వరం ఉంది. పితృకర్మంలో మేకి మాంసాన్ని పెట్టడం ఆరోజులలో అచారంగా ఉండేది. పితృకర్మ కని చెప్పి బ్రాహ్మణులను ఆ మంత్రణించేస-మేకి రూపం చాల్చిన వాతాపిని పండి పెట్టేవాడు-బ్రాహ్మణరూపభ్రాంతి ఇల్వలుడు. వారు భుజించాక-“ వాతాపి! బయటకురా!” అని పిలిచేవాడు ఇల్వలుడు. ఆ బ్రాహ్మణుం పొట్ట చీల్చుకొని వాతాపి బయటకురాగా రాక్షసులిద్దరూ ఆ పిల్లలను భక్షించేవారు.

అద్రి స్థితిలో ఋషులు, దేవతలు ప్రార్థించగా అగస్త్యుడు ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళాడు. ఇల్వలుని అపహరించి వానిపద్మమవశ్యాడు, ఇల్వలుడు వాతాపిని పండి పెట్టగా తన్నుడు అగస్త్యుడు. అని ప్రభావంతో వాతాపి శక్తిని నిర్వర్యం చేసి, వాతాపిని అగస్త్యుడు తన గర్భ కుహరంలోనే జీర్ణించుకొన్నాడు, తాను పట్టిన వాతాపి బయటకు రాకపోగా-అతనిని అగస్త్యుడు జీర్ణం చేసుకొన్నాడని తెలిసి-అగస్త్యుని పెద్దాకైన ఇల్వలుడు-అగస్త్యుని క్రోధ దృష్టిలో భస్మం అయ్యాడు. వాతాపిని అంతంచేసిన అగస్త్యుని వట్ట భయంతో ఇల్వలుడు విమిషయదానికి నాహనించడని వాతాపితరం. అగస్త్యుని ప్రభావంవల్ల దక్షుని దక్కు అంటే రాక్షసులకు భయం ఎప్పుడూ మేగాక-అయిన నివాస మైన ఆ దక్కుకు “అగస్త్యుడు” అని పేరు వచ్చింది.

మరొక ఆంకె- వార్వతి ఎరమత్వరుల కిల్కణ సమయంలో అగస్త్యుని సమయంలో ఉత్తర దక్కుకు పోగా- అగస్త్యుడొక్కడూ దక్షుని ఉండ భూమి యుక్కు సమతూతాన్ని సలిపాడట. అంటే ప్రభావంతో అగస్త్యుడు.

అనంతర కల్పంలో పొందవలసి ఉన్న ఇంద్రులొక్క అప్పుడే పొందా

లని ప్రయత్నించి ముట్టోకాలనూ ఆక్రమించిన బలి చక్రవర్తిని— పాతాళానికి అణచివేశాడు. అతనినడు వానినుడుగా యజ్ఞవాదకలో ప్రవేశించి, నేర్పుతో మూడడుగుల దానన్ని పొంది— త్రివిక్రమదై విక్రమించాడు— “పుట్టువెన్నడు నెఱుగని పొట్టి వడుగు.” ఆ వసువు బలి చక్రవర్తి యజ్ఞవాదకలో చూపిన దాతుర్యం అతనికి కెట్లు. ఆ వివరాలు విశవంగా ప్రాయాలంటే చాలా ప్రాయాలి.

ఈ విధంగా— నాన్నతో దర్శనమిచ్చునైన వజ్రహస్త, నైషణ్యంతో, బుద్ధి బలంతో, దాతుర్యంతో— అసాధ్య దాత్యాలను చక్క బెట్టిన ఈ ముగ్గురు నేర్పరులూ పొట్టివాడు కావడం వల్ల— లోకంలో ఈ సామెత స్థిరపడింది.

జ్యోతికాశ్రమంగా కూడా— పొట్టివనానికి కారణమయే బుధగ్రహమే— బుద్ధి నూక్యతకూ కారణం. ఈ అంశం కూడా ఈ సామెత ఏర్పడడానికి ఒక ఆధారం. ఒక్కొక్క గ్రహానికి కొన్ని కొన్ని కారకత్యాలు— జ్యోతికాశ్రమ కర్తలైన మహాత్ముల చేత ఏర్పరచబడ్డాయి. వానిలో— లోకజ్ఞత, సమయస్ఫూరి మాన్యబుద్ధి, లోకజ్ఞమైన తెలివితేటలు— బుధగ్రహ కారకత్యాల్లోనివి పొట్టి వనం కూడా బుధగ్రహమే. బుధగ్రహకారకత్యం అధికంగా కలిగి జన్మించిన వారికి పై లక్షణాలన్నీ ఏర్పడతాయి కనుక— వారు పొట్టివారై, పై లక్షణాలన్నీ కలిగి ఉండడంతో ఈ సామెతకు ప్రాచుర్యం ఏర్పడింది.

ఇక— శనిగ్రహం వల్ల కూడా పొట్టివారుగా వ్యక్తులు జన్మిస్తారు. కానీ వారికి పై పేర్లైన తెలివితేటలు ఉండవు. వారి లక్షణాలు ఎరొక విధంగా ఉంటాయి.

ఆ కారణం వల్ల— మొత్తంమీద లోకంలోని పొట్టివారంతా నూన్య బుద్ధులని ఎవ్వడానికి పిలుచేదుకాని; ఆ విషయానికి సంబంధించిన సమాచారమూ, ఆ వాడుక ఏర్పడడానికి గల కారణాలూ మాత్రం ఈ పైన చెప్పినవి.

65 ప్రశ్న : దేవుని ప్రోత్సం, జవం ఉచ్చై స్వరంతో చేయాలి; మన నులో చేస్తే చాలా;

సమాధానం :-

వరా, వశ్యంతి - మధ్యమా, వైఖరీ - అనే 4 రూపాలలో వాక్కు వ్యక్తమౌతుంది.

అందులో మన వాక్స్వరూపానికి సంబంధించినవి - మధ్యమా, వైఖరీ రూపాలు. జవం - రి విధాలు. వైఖరీ జవం, ఉపాంతు జవం, మానసిక జవం.

దైశారాధనలో మానసిక జవం, ఉపాంతు జవం, వైఖరీరూప జవం - ఈ మూడింటిలో ఏది చేసినా, ఏ విధంగా చేసినా ఫలితం నీర్దిస్తుంది. కానీ ఆ నీర్దిచే ఫలితంలో హెచ్చుతగ్గులుంటాయి.

వైఖరీరూప వాక్కు అనగా ప్రతి బిగ్గరగా వలికేది. ఉపాంతుజవం అనగా పెదవులు కదుల్చుతూ శబ్దం బయటికి వినబడకుండా జపించే విధానం. మానసిక జవం అనగా కేవలమూ మనస్సులోనే మననం చేస్తూ - బాహ్యంబ్రదియాల ప్రమేయం లేని జవం.

ఈ పై మూడు విధాలైన జపాలలో వైఖరీ, ఉపాంతు, మానసిక జప విధానాలు ఉత్తరోత్తర శ్రేష్ఠాన్ని ధర్మశాస్త్ర నిర్ణయం. అంటే ఇవి ఇదే వరుసలో ఒకదానికంటే ఒకటి ఉత్తమమైనవి.

అనగా వైఖరీ జపంకంటే ఉపాంతు జపమూ, దానికంటే మానసిక జపమూ - శ్రేష్ఠమైనవని చెప్పబడింది. వానివల్ల కలిగే ఫలంకూడా అదే వరుసలో ఉంటుంది, అనగా వైఖరీ జపం కంటే ఉపాంతు జపం వల్ల ఫలం ఎక్కువ. ఉపాంతు జపం కంటే మానసిక జపంవల్ల ఫలం ఎక్కువ.

66 ప్రశ్న : శాగవంచమి వర్వడినం ఏ విధంగా ఏర్పడింది?

సమాధానం :

శాగవంచమి వర్వడినం ఏర్పడిన గాథ - వరాహ పురాణం లోనిది.

పూర్వం కళ్యణ ప్రజావతికి - అతని భార్యయైన కద్రువయ్యను పాలుగు అనంతుడు, తక్షకుడు, వాసుకి, మహావద్ముడు, మణినాగుడు, కాళి

యుడు, ఏలావుతుడు, ఉగ్రకుడు, శంఖుడు, కర్కటకుడు, నమమ
పిండారకుడు, దృతరాష్ట్రుడు, ఐరావతుడు, - మొదలైనవారు జన్మించారు.

అలా జన్మించిన నాలుగు మహా విషసహితాలై - అడ్డూ ఆహూ
లోక-లో కనిపించిన వ్రతి జీవని కరచి చంపసాగాయి. చరాచర జీవులనె
తమ విషాన్ని జలిచేస్తూ స్పృహ చినాశకరంగా రూపొందిన నాగుల దుశే
లను గురించి - జనులంతాపోయి బ్రహ్మదేవునికి విన్నవించుకొన్నారు.

అగ్రహంతో - వాసుకి మొదలైన నాగులను తన సమ్ముఖానికి
తెప్పించాడు సృష్టికర్త.

ప్రపంచాన్నంతనూ విష కలుషితంచేసి, జగద్ద్రోహ కారకులుగా వ
మించారు కనుక - తల్లి శాసానికి గురై నశిస్తారు" అని శపించాడు - బ్రహ్

“తామే మమ్ము విషయుక్తులుగా సృష్టించి - ఇప్పుడీ విధంగా శో
చడం తావ్యమా” - అని విన్నవించారు నాగులు.

“విషసహతంగా పుట్టించినంత మాత్రంవేత - విశ్వాన్నీ సమస్త
నాశనం చేస్తారా; కాలం ప్రాప్తించిన వారిని, మీకు నిష్కారణంగా అవకా
తం పెట్టినవారిని తప్ప - ఇతరులను మీరు కరవరాదు. గరుడ మంత్ర
లనూ; ఔషధ, షణి సమేతులనూ తిప్పుకొని సంచరించండి. సకల దే
విహంగ గణాలకు జ్ఞాతులైన మీరు - మీ అన్వయ స్థాన గౌరవాన్ని ని
కోండి. వాయు భక్షకులై నాడు జీవనులై మెలగండి. భూలోకాన్ని అ
కుతలం చేసే దుండగాలు మానండి. కరుణారహితాలైన పాపకృత్కా
విడచి గౌరవాన్ని పొందండి. మీకు నివాస స్థానాలుగా ఆతల వితల పా
లోకాలను ప్రసాదిస్తున్నాను” - అని వరమేష్టి శాసించాడు.

విధాత ఆజ్ఞప్రకారం చొప్పున నడచుకొన్న నాగులను భూలోకవా
కిరించారు. దివ్య వ్రతావ సంపన్నులయిన వాగులవట్ట కృతజ్ఞతా సూచకం
తక్కిపురస్కరంగా - నాగుల జన్మదినమైన శాగవంశమినాడు వాగులను అ
దడం ప్రారంభించారు. నాగవంశమి శాసన ఉప్పు, పులుపు తినడం

పెట్టి, నాగులను గోక్షీరంతో అభిషేకించి తక్కితో పూడించే పుణ్యాత్ములకు సర్వభయం ఉండజోదని చెప్పబడింది.

67 ప్రశ్న : కర్ణునికి ఆ పేరు ఎలా వచ్చింది? ఎవరు పెట్టారు?

సమాధానం :

సూర్యుని వరం వల్ల కుంటిదేనికి కన్యాత్వంలో జన్మించిన శుక్రను, ఆమె ఆ వెంటనే ఒక మందసంలో ఉంచి, గంగానదిలో వదలివేసింది. ఆ బిడ్డకు జాతకర్మ నామకరణాలు అక్కడ జరిగే అవకాశం లేదు. అతనికి నామకరణం చేసినవారు అధిరదుడు, తాద అనే నూత దంపతులు. (రథం తోలే వానిని సూతులని పిలిచేవారు)

అనర్హరత్న, స్వర్ణమయమైన మందసంలో దొరికేనందువల్ల - అబాలునికి 'వసుషేణుడు'-అని వారు నామకరణం చేశారు. ఈ వసుషేణుడనేదే కర్ణుని మొదటిపేరు.

రాధ బిడ్డగా పెరగడంవల్ల "రాధేయుడు"గా వ్యవహరించబడ్డాడు. (ఈ రాధ-శ్రీకృష్ణుని ప్రేయసియైన రాధకాదు. ఆమెనేరు.)

సహజ కవచకుండలాంతో జన్మించడం వల్లనూ, ఇంద్రుడు మాయా

బ్రాహ్మణ వేషధారియై వచ్చి అశ్రించినపుడు శరీరాన్ని చీల్చి ఆ కవచాన్ని కర్ణకుండలాంతూ తీసి ఇచ్చినందువల్లనూ "కర్ణుడు" అని తోతులు పిలిచారు, ఇతనికి "వృష్ణాకవి" అనే మరొక నానూతరం కూడా ఉంది.

68 ప్రశ్న : ఋష్యశృంగుని తండ్రి శ్రీని కన్నెత్తి చూడని వాడని అంటారు. మరి అతనికి ఋష్యశృంగుడెలా కుమారుడయ్యాడు?

సమాధానం :-

శ్రీని కన్నెత్తి చూడని వరమ బ్రహ్మచారిగా ఋష్యశృంగుడే పేరొందాడు కాని, అతని తండ్రి కాదు. ఆయన తండ్రియైన విభాండక మహర్షి కూడా

తీవ్ర నియమ నిష్ఠాయుత తపో గరిష్ఠకే గాఢ ఆయనకు అయోనిజాదుగా ఋష్యశృంగుడు జన్మించినట్లుగా మహర్షి వాక్యం ఈ గాఢ వ్యాస ప్రోత్సాహ మైన భారతంలోనూ, వాల్మీకీ రామాయణంలోనూ చెప్పబడింది.

ఆ విధంగా విభాండకునికి అయోనిజాదుగా జన్మించిన ఋష్యశృంగుని- ఆయన తండ్రి- ఋష్యాశ్రమంలో- వేరే ప్రవచనం తెలియకుండా పెంచాడు. ఋష్యశృంగుడు మహా తపస్విగా, వరమ నిష్ఠాగరిష్ఠుడుగా పేరు పొందాడు.

అనంతరకాలంలో అంగదేశంలో కరువు సంభవించింది. ఋష్యశృంగుడు ప్రవేశించిన రాజ్యంలో కరువుకాటకాండవని వండితులు- అంగదేశాధిపతియైన కోమపాదునికి చెప్పారు.

ఋష్యాశ్రమం తప్ప మరొక ప్రవచనం తెలియని ఋష్యశృంగుని- వరివారాన్ని వంపించి కోమపాదుడు తన దేశానికి రప్పించుకొన్నాడు. తన కుమార్తెయైన శాతను ఋష్యశృంగునికిచ్చి వివాహంచేసి- ఋష్యశృంగుని తన ఇంటికి నిలుపుకొన్నాడు కోమపాదుడు.

అనంతరకాలంలో దశరథుడు- ఈ ఋష్యశృంగుని ఆధ్వర్యంలోనే అశ్వమేదాన్ని పుత్రకామేష్ఠిని చేసి సంతానాన్ని పొందాడు.

69 ప్రశ్న : వివాహానంతరం వధూవశులకు అరుంధతీ నక్షత్రాన్ని ఎందుకు చూపిస్తారు?

సమాధానం :-

పురుషాన్ని అరుంధతీ నక్షత్రాన్ని ఎంతగానో ప్రస్తుతించునని- ఆ గాఢలివి:

ఒకప్పుడ- నవవ్రతవాదులు యజ్ఞం చేస్తూ ఉండగా- ఆ ఋషుల భార్యలను చూచి ఆగ్నిదేవుడు మోహవరవశుడైనాడు. కానీ శాపభయంచేత తన అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించలేక శృంగించాడు. ఆగ్ని అప్పుడు విచారంతో

విచారంతో వెళ్ళి అరణ్యంలో ఉండగా— అగ్ని భార్య ఐన స్వాహాదేవి అగ్ని మనస్సులోనికిదేహాన్ని తెలుసుకొంది. స్వాహాదేవి తానే ఒక్కొక్క ఋషి వర్షియొక్క రూపాన్నిధరించి ఒక్కొక్కమారు వచ్చి-తర్తకు మనఃప్రియాన్ని చేకూర్చింది సప్తర్షుల భార్యలైన మిగిలిన ఆదగురి రూపాలనూ స్వాహాదేవి ధరించగలిగింది. తానీ అరుంధతి రూపాన్ని స్వాహాదేవి ధరించలేకపోయింది. అరుంధతీదేవి అంతటి ప్రభావనంపన్న.

! ఐహ్యపత్రికయైన సంధ్యాదేవి- శివుని అనుజ్ఞ స్వీకరించి- తనకు ఉప దేశం చేయగల బ్రహ్మచారి కొరకు అన్వేషిస్తూ- వశిష్ఠుని వద్దకు వచ్చి- ఆయన వల్ల ఉపదేశాన్ని స్వీకరించింది. ఆమె తన శరీరాన్నే అగ్నిహోత్రంలో మోచుంచేయగా. ఆ అగ్నినుంచి ఉదయ సంద్య, సాయంసంద్య, వీరుగాక ఒక శ్రీ - ఈ ముగ్గురూ జన్మించారు. ఆ శ్రీయే అరుంధతి.

మరొక కల్పంలో కర్ణమ ప్రజానతికి, ఆయన భార్యయైన దేవహూతి యందు అరుంధతి జన్మించింది, కర్ణమ ప్రజానతికి, దేవహూతికి-జన్మించినవిష్ణవ తారమైన కపిలుడు ఈమెకు సోదరుడు. కపిలుడు సాంఖ్యయోగ ప్రవర్తకుడు.

వశిష్ఠుడు వివాహమాడే ఉద్దేశంతో-తనకు తగిన కన్యను వెదుకుతూ ఇసుకను వండిపెట్టి గలిగిన వారెవరని వ్రశ్మిస్తూ సంపరిస్తుండగా-అరుంధతి తానావని చేయగలనన్నది. ఆ ఇసుకను గిన్నెలోపోసి వరమేళ్యురని ప్రార్థిం చింది ఆమె నిశ్చల భక్తి ఆ ఇసుక అన్నమయింది. వశిష్ఠుడు ఆమెను వివాహమాడాడు.

వశిష్ఠుడు తన కమండరాన్ని అరుంధతికి ఇచ్చి- తాను తిరిగివచ్చే వరకు దానిని చూస్తూ ఉండమని కిప్పి వెళ్ళాడు. అరుంధతి ఆ కమండరాన్నే స్థిరదీక్షతో చూస్తూ ఉండిపోయింది. సంవత్సరాల తరబడి వశిష్ఠుడు రానూ లేడు; అరుంధతి కమండలంనుండి దృష్టి మరల్చునూలేదు. అరుంధతి దీక్షా తీవ్రతకు విశ్వమంతా చలించింది. సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మ, దేవతలతో కూడి వచ్చి అరుంధతి దృష్టిని మరలించే ప్రయత్నం చేశాడు. తాని అరుంధతి దృష్టిని ఎవ్వరూ మరలించలేకపోయారు. వశిష్ఠుడు వచ్చాకనే ఈమె తన దృష్టిని మరలించింది అంతటి దృఢదీక్ష కలిగిన తపస్విని అరుంధతి.

వదూవకులకు అరుంధతీ నక్షత్ర దర్శనం చేయించే సమయంలో ఈ క్రింది మంత్రాన్ని చెబుతారు :

"సప్తర్షయః వ్రథమా కృత్రికాశాం

అరుంధతీం యత్ ద్రువతాం

"హవిన్యః షట్కృత్రికా

ముఖ్య యోగం వహంతీయం"

షట్ కృత్రికలకు ఆద్యురాలిగా సప్తపహర్షణ ఈమెను శంభావించుట చేత అమిగిలిన షట్ కృత్రికలకు వ్రథా మైనదైన కలయికను - ఈ అరుంధతీ నిత్యహిస్తున్నది - అని దీని బావం.

సౌభాగ్యానికి, మాంగళ్యానికి అధిదేవతయైన గౌరీదేవిని వదుపుచేత వివాహానికి ముందుగా పూడింపజేయడం జరుగుతోంది.

సౌభాగ్యానికి గౌరీదేవిలాగానే, వదూవకులు దంపతులుగా ఏకమయే సౌభాగ్యానికి భరతులు, ఆ ఏకతా తావనకు అధిదేవత - అరుంధతీ.

వశిష్ఠుడు ఎన్ని జన్మలు పొందినప్పటికీ, వ్రతిజన్మలోనూ ఆయనకు భార్య అయింది అరుంధతీ నిత్యానపాయనిగా భర్తను వెన్నంది ఉన్న అటువంటి అరుంధతీదేవికి వదూవకులచేత మ్రొక్కించడం సముచితం.

ఈ భార్య భర్తలు కూడా ఆ విధంగానే జుట్ట బాయక, అన్యోన్యము తాళంతో కలకాలం ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ఆ విధంగా చేస్తారు.

యుగయుగాలకూ విడివడక, నక్షత్ర మండలంలో స్థానం పొందిన వుసికులు, ఋషి దంపతులు అరుంధతీ వశిష్ఠులు. సీతారాముల సమస్యులు నైరం అందుకున్నవారు. దంపతు లందరికీ పూజనీయులు.

మరణం అనన్న మైన వానికి అరుంధతీ కనిపించదని చెప్పబడింది. తీనికి ప్రమాణం ఉంది.

బకే - చూరన వరునికి గాని, వదుపుకుగాని అరుంధతీ కనిపిస్తున్నదా లేదా అని ప్రశ్నించి - అరీత్యా 1. వారు అనన్న మరణులు కాదనీ, 2. వారి

బహుశా బాగున్నదని - వరిగింది తెలుసుకొనడానికేనని కొందరు చెబుతారు. నీ ఇది సత్యం కావడానికి అవకాశంలేదు. ఎందువల్లనంటే - అరుంధతి వారికి రిపిస్తున్నదా లేదా - అనే విషయం - వారు చెబితేనే కాని ఇతరులు తెలుసుకోనిది. కనుక ఆ విషయంలో వారు చెప్పిన దానిని నమ్మడం తప్పు - కాదని కూపించే మార్గం ఏదీలేదు. మరొక విషయం - ఇటువంటి వరీక్షలు వివాహ క్షయానికి ముందుగా చేయవలసినదే తప్పు, వివాహ వితి సంపూర్ణమైనాక ఇట్టి వీక్షలు చేసినా వినియోగం లేదు.

కనుక - వివాహానంతరం అరుంధతిని చూడడం - ఆ వూళ్ళారానికి చూపరులచేత నమస్కరింపజేయడానికి, నూతన వధూవరులకు అరుంధతీ శిష్యులను అదర్శంగా చూపి, వారిమత్య స్థిరమైన ఆనురాగాన్ని కలిగించనికే నన్నది నిశ్చయం.

0 ప్రశ్న : పురాణ పురుషులు కూడా కొన్ని సందర్భాలలో శత్రువులను మాయోపాయంలో జయించినట్లు, వదించినట్లు కనబడుతుంది కదా? ఇది సమర్థనీయమేనా?

మాధానం :

వరికుత్రమైన తెల్లని వస్త్రంపై ఒక చిన్న మరకవడినా, అది అందరికీ ప్రష్టంగా కనిపిస్తుంది. నల్లని వస్త్రంపై ఎన్ని మరకలున్నా ఎవరికీ కనిపించదు. ఎవరూ దానిని ప్రత్యేకంగా వర్ణించుకోరు కూడా. తెల్లని వస్త్రంపై ఉన్న మరకనే ప్రత్యేకించి వర్ణించుకుంటారు. వెంటనే గుర్తించి వ్యాఖ్యానిస్తారు.

ఆ విధంగానే డర్బార్లలో యొక్క అసంఖ్యాకాలైన దుశ్చేష్టితాను ఎవరూ వర్ణించుకోరు. సహజంగా నజ్జనులైన వ్యక్తులు - పొతపాటు వల్లనో, త్ర్యంతురం లేని వండ్లితులలోనో చేసిన ఏ ఒక్క చర్యనో వదే వదే ఎత్తి చూపుతుంటారు. అది మినహా వారి యొక్క వ్యక్తిత్వం ఎటువంటిదని వరిశించరు. అంతేకాదు, అది నిజంగా తప్పదమా, తప్పిదంలాగా ప్రాకే కనిపించేదో తర్క బద్ధమైన చర్యేనా. అని కూడా యోచించరు. తోడుగా వరిశించకనే వ్యాఖ్యానిస్తారు.

వదూవకులకు అరుంధతీ నక్షత్ర దర్శనం చేయించే సమయంలో ఈ క్రింది మంత్రాన్ని చెబుతారు :

“సప్తర్షయః వ్రథమా కృత్రికాశాం

అరుంధతీం యత్ ద్రువతాం

“హవిష్యః షట్కృత్రికా

ముఖ్య యోగం వహంతీయం”

షట్ కృత్రికలకు అద్యురాలిగా సప్తసహస్రము ఈమెను శంభావించుట చేత అమెగిరిన షట్ కృత్రికలకు వ్రధానమైనదైన కలయికను - ఈ అరుంధతీ నిత్యహిస్తున్నది - అని దీని భావం.

సౌభాగ్యానికి, మాంగళ్యానికి అధిదేవతయైన గౌరీదేవిని వదువుచేత వివాహానికి ముందుగా పూజించజేయడం జరుగుతోంది.

సౌభాగ్యానికి గౌరీదేవిలాగానే, వదూవకులు దంపతులుగా ఏకమయే యోజానికి తరతుతాలు, ఆ ఏకతా భావనకు అధిదేవత - అరుంధతీ.

వశిష్ఠుడు ఎన్ని జన్మలు పొందినప్పటికీ, వ్రతిజన్మలోనూ అయినకు తార్య అజుంది అరుంధతీ నిత్యానపాయనిగా తర్రను వెన్నుండి ఉన్న అటవంటి అరుంధతీదేవికి వదూవకులచేత మ్రొక్కించడం సమచితం.

ఈ తార్యా తర్రలు కూడా ఆ విధంగానే జట బాయక, అన్యోన్యాను కాశంతో కలకాలం ఉంటాలనే ఉద్దేశంతో ఆ విధంగా చేస్తారు.

యుగయుగాలకూ విడివడక, నక్షత్ర మండలంలో స్థానం పొందిన వృషభులు, ఋషి దంపతులు అరుంధతీ వశిష్ఠులు. సీతారాముల సమస్పృలు నైతం అందుకున్నవారు. దంపతు లందరికీ పూజనీయులు.

మరణం అసన్నమైన వానికి అరుంధతీ కనిపించదని చెప్పబడింది. దీనికి ప్రమాణం ఉంది.

బకే - నూతన వరునికి గాని, వదువుకుగాని అరుంధతీ కనిపిస్తున్నదా లేదా అని ప్రశ్నించి - అరీత్యా 1. వారు అసన్న మరణులు కాదనీ, 2. భారీ

కందిచూపు దాగున్నదనీ - వరిక్షించి తెలుసుకొనడానికేసని కొంతరు చెబుతారు. కానీ ఇది సత్యం కావడానికి అవకాశంలేదు. ఎంచువల్లనంటే - అరుంధతి వారికి కనిపిస్తున్నదా లేదా - అనే విషయం - వారు చెబితేనే కాని ఇతరులు తెలుసుకోలేనిది. కనుక ఆ విషయంలో వారు చెప్పిన దానిని నమ్మడం తప్పు - కాదని నితూపించే మార్గం ఏదీలేదు. మరొక విషయం - ఇటువంటి వరీక్షలు వివాహ నిర్ణయానికిముందుగా చేయవలసినదే తప్పు, వివాహ వితి సంపూర్ణమైనాక ఇట్టి వరీక్షలు చేసినా వినియోగం లేదు.

కనుక - వివాహసంతరం అరుంధతిని చూపడం - ఆ వ్యాఖ్యలారికి వదూపరులచేత నమస్కరించవలెయదానికి, నూతన వదూపరులకు అరుంధతి వశిష్టలను ఆదర్శంగా చూపి, వారిమత్య స్థిరమైన అనురాగాన్ని కలిగించడానికే నన్నది సిక్వయం.

70 ప్రశ్న : పురాణ పురుషులు కూడా కొన్ని సందర్భాలలో శత్రువులను మాయోపాయంతో జయించినట్లు, వధించినట్లు కనబడుతుంది కదా? ఇది సమర్థనీయమేనా?

సమాధానం :

వరికుతమైన తెల్లని వస్త్రంపై ఒక చిన్న మరకవడినా, అది అందరికీ స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. నల్లని వస్త్రంపై ఎన్ని మరకలున్నా ఎవరికీ కనిపించదు. ఎవరూ దానిని వ్రత్యేకంగా వట్టిచుకోరు కూడా. తెల్లని వస్త్రంపై ఉన్న మరకనే వ్రత్యేకించి వట్టిచుకుంటారు. వెంటనే గుర్తించి వ్యాఖ్యానిస్తారు. ఆ విధంగానే ధర్మాధ్వల యొక్క అసంఖ్యాకాలైన దుశ్చైష్టికాలను ఎవరూ వట్టిచుకోరు. సహజంగా సజ్జనులైన వ్యక్తులు - పౌతపాటు వల్లనో, గత్యంతరం లేని వలసీతులతోనో చేసిన ఏ ఒక్క చర్యనో వదే వదే ఎత్తి చూపుతుంటారు. అది మినహా తారి యొక్క వ్యక్తిత్వం ఎటువంటిదని వరికిలించరు. అంతేకాదు, అది నిజంగా తప్పదమా, తప్పిదంలాగా వ్రైకకనిపించే ధర్మ బద్ధమైన చర్యేనా - అని కూడా యోచింపరు. తోడుగా వరికిలింపకనే వ్యాఖ్యానిస్తారు.

రామాయణంలో కైక, దురాశోచనతో, చెప్పడు మాటలకు లోనై కోరిన వరాల వల్ల- దళరథుడు చనిపోయాడు. అది అన్యాయం కాదా? అంతే కాదు. ఆ వరాల దుష్ప్రణామంగా దళరథరాజ సంతానమైన రామ లక్ష్మణులే గాక- జనక శక్రవరి కూతురైన సీత కూడా అడవుల పొలాలైంది. వారి జీవితాలలో ముఖ్యమైన యౌవన దశ అంతా ఆరణ్యాలలోనే గడిచింది. బోగ బాగాలతో తురితూగవలసిన వారు అడవులలో క్రూరమృగాల మధ్య దుర్భర జీవితాన్ని గరిపారు. వారికి జోగిర ఆ సప్తానికి పరిహారం ఏమిటని ఎవరూ ప్రశ్నించరు. అడవిలో రక్షణ లేకుండా ఉండడం చేతనే సీత రావణుని చేర చిక్కడం, ఆ సంఘటన ఆమె జీవితం పై చెరగని ముద్ర వేయడం, అన్ని ప్రవేశం చేసి కూడా ఆమె ఆ కళంకం నుంచి విముక్తులై కాలేకపోవడం, ఆ కారణంగానే మరణమారు కూడా పుట్టెడు నింద నెత్తిన వేసుకొని- పూర్వ గర్భిణిగా ఉన్న సీత అడవిపాలు కావడం- ఇలా ఇవన్నీ కేవలం కైక కోరిక మూలంగానే జరిగాయి. ఈ విధంగా నష్టం జరిగిన వారికి ఎవరు పరిహారం చెల్లిస్తారు?

ఇక కారణంలో పొడవులు నిజమైన రాజ్యాధికారం కలిగి ఉండీకూడా- దాతరాష్ట్రం ఓర్వలేనితనంవల్ల ఎన్నో కష్టాలు అనుభవించారు. దుర్మోధుని అసూయ కారణంగా వారువడరాని పొట్లు వడ్డారు. నష్టపోయిన కాలాన్ని వారికి ఎవరు పరిపూర్తి, పరిహారం చేస్తారు- అని ఎవరూ అడగరు. ఎవరికి అవకాశం చేయని సీతారాములు, హిర్మిళా శృంగులు, పొడవులు, ద్రావడి- ఇట్టివారంతా తాము చేయని తప్పులకు బలై, వారి జీవితాలు బహుకాలం కష్టమయ్యే కావడం అన్యాయం కాదా? అని ఎవరూ అలోచించరు. (ఇక్కడ అవకాశ ప్రయోజనం, దివ్యశక్తి, మొదలైన అంశాలను విడిచిపెట్టి ఇటు పండి చర్చలోకి దిగడం జరుగుతుంది కనుక - వాటి వ్రసకై ఇక్కడ అనవసరం.)

దీనికి కారణం - ఈనాటి నీనిమాలు దొంగలను, హంతకులను, సంఘ వ్యతిరేక శక్తులను గ్లోరి పై చేయడమే. అటువంటి భావాలు మనసులో హత్తుకు

పోయిన జనులకు- దుశ్శోధనాదులు ఆరాధ్యులుగా కనిపించడంతో ఆశ్చర్యం లేదు.

జీవితమంతా దుష్టభావాలతో, దుష్ట చింతనతో, వరపీఠన వరాయణులై గడిపిన వారిని ఉత్తములుగా కీర్తించడం; సహజంగా నజ్జనులై ఉండి, సత్ప్రవరన కలిగి ఉండిన ఉత్తమ జీవితాలలోని ఏ ఒక్క విషయాన్నో వట్టుకొని తూర్పార వట్టడం. ఈనాటి నాగరికతగా మారింది. దీనినే రంధ్రాన్యేషణం అని అంటారు.

71 ప్రశ్న: భోజనం చేసే సమయంలో బిచ్చగాళ్ళు వస్తే- తప్పకుండా భిక్ష వేయాలంటారు. పితృతిథి రోజున భిక్ష వేయకు. వీటికి కారణాలు ఏమిటి?

సమాధానం :-

“అభ్యాగతః స్వయం విష్టుః” అనేది సజాతన భారతీయ విశ్వాసం. తమంత రాముగా ఇంటికి వచ్చిన వారైనా అహ్వనించగా వచ్చినవారైనా - ఆ అతిథి అభ్యాగతులను సెషాల్ భగవత్ స్వయాంతులుగా భావించి అర్పించడమే మన సంప్రదాయం. ఆ సత్సంప్రదాయం అంతవరకే పరిమితంకాలేదు. భోజన సమయాన వాకిటిలో ఏ బిచ్చగాడో వచ్చినాసరే ఆ భిక్షకుని అదరించి భోజనం పెట్టవలసినదే.

“అతిథౌ తిష్ఠతి ద్వారే హ్యపో గృహ్తాతియోనరః॥

అపోశనం సురాపాన మన్నం గోమాంస భక్షణం॥”

అని ఆర్యోక్తి.

భావం :- “అతిథి వాకిట నుండగా గృహస్థుడు ఉదకమైనా స్వీకరించరాదు. అట్లు స్వీకరించిన జలము సురాపానంగానూ అన్నం తిన్నట్లయితే అది దోమాంస భక్షణంగానూ అవుతుంది - అని పై శ్లోక భావం

శిష్టాచారవంతుల గృహంలో ఒక సంప్రదాయంఉంది. భోజనవేళ వీటి వాకిలి తలుపు వేసేముందు అటూ అటూ కలయ్ చూచి మరీ తలుపులు మూయాలి. కారణంఅక్కడ ఎవరైనా అన్నార్తులు ఉన్నట్లయితే వారిని ఉపేక్షించరాదని తప్పక వారికి ఆహారం ఇవ్వాలని ఉద్దేశం. మానవులకే భాగ

వ్రతి దినమూ గృహస్తుడు కాకబలి, శ్వానబలి, ఇల్లాది వంబలులను ఇచ్చి భూత యజ్ఞాన్ని నిర్వహించిన అనంతరం మాత్రమే భుజించాలని స్మృతులు నిర్దేశించాయి.

అయితే పితృ తిథినాడు మాత్రం - పితృకార్యం ఆయేంథ వరకూ ఆ గృహంనుండి ఎవరికీ ఏమీ ఇవ్వరాదు. మనకు ఒక సంవత్సర కాలం పితరులకు ఒకరోజు అవుతుందని చెప్పబడింది. వ్రతినంపత్సరం పితృకార్యం చేయడం - వారికి అనుదినమూ భోజనం పెట్టడమే. అనాడు తమవారిని చూడ గోరిన పితరులు ఏదో ఒకరూవంలో వస్తారనే నమ్మకం ఉంది. కాబట్టి వారిని సమగ్రంగా అర్పించుకుంటూ పితృణమో ఇచ్చి వంపడం అవుతుందనే అభిప్రాయం ఒకటి. రెండవది - పితృ తిథినాడు పితృదేవతార్చనమే ముఖ్యం గనుక - అంతకంటే ముందుగా ఎవరికీ ఏమీ ఇవ్వరాదని సాధారణ ధర్మాలు వ్రత్యేక సందర్భాలలో వట్టివు. కనుకనే పితృ తిథినాడు పితృదేవతార్చనం కాకముందు ఇతరులెవ్వరికీ ఆ గృహంనుంచి ఏమీ ఇవ్వరాదని నిర్దేశించబడింది. సాధారణ ధర్మమైన ఆతిథిహార - అనాడు పితృదేవతార్చనం ఐవ ధర్మారణే చేయాలి.

72 ప్రశ్న : బ్రహ్మర్షులు, మహర్షులు, రాజర్షులు అని అంటూ ఉంటారు. ఇవి ఋషులలోని తేదారా :

సమాధానం :

అవును. అవి ఋషులలోని తేదారే. ఋషులు ఏడు విధాలు. తవస్సు రుతా ఋషులు కారు. వేదఋషులను దర్శించినవారే ఋషు లనబడతారు. ఆ ఋషులలోని తేదారు ఈ క్రిందివి.

1. మహర్షులు : బ్యాస మహర్షి మొదలైనవారు.
2. వరమర్షులు : వేరిషి మొదలైనవారు.
3. తేవర్షులు : కణ్వుడు మొదలైనవారు.
4. బ్రహ్మర్షులు : వశిష్ఠుడు మొదలైనవారు.
5. శ్మశ్రర్షులు : నుత్రుడు మొదలైనవారు.

6. రాజర్షులు : ఋతువర్షము, అంబరీషుడు, జనకుడు- మొదలైనవారు.

7. కాండర్షులు : శైమిని మొదలైనవారు.

ఋషి, ముని, తపస్వి - ఇత్యాది వదాలను ఒకే అర్థంలో వర్ణించు వదాలుగా వాడుతుంటారు. కానీ ఈ వదాలకు వేర్వేరు అర్థాలున్నాయి. తపస్వి అంటే ఋషులుకాదు కాదు. తపోవృత్తిలో ఉన్న వ్యక్తి తపస్వి. మౌన నియమం కలిగినవాడు ముని. వేద ఋక్కులను ధరించినవాడు ఋషి.

73 పృక్క : సప్త మహర్షులెవరు? ఎవరు, ఏ విధంగా- వీరిని నిర్ణయిస్తాము? సమాధానం :-

సప్తమహర్షుల మండలి- ఒక వదనికి సంబంధించినది. ఈ వదర్షులలో ఎల్లప్పుడూ ఒక్కరే స్థిరంగా ఉండడం జరగదు.

మన్వంతరానికొక మారు సప్త మహర్షి మండలి మారతూ ఉంటుంది. విష్ణువు, శివుడు, బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు- ఇత్యాది లోక పాలకులు- వ్రత మన్వంతరం లోనూ ఉండవలసిన సప్తమహర్షి మండలిని నిర్ణయం చేస్తారు.

ఈ క్రింది వారు ఒక్కొక్క మన్వంతరంలోనూ సప్త మహర్షులుగా ఉండే వారు.

స్వాయం భువ మన్వంతరంలోని సప్త మహర్షులు :- మరీచి, అత్రి, అంగిరసుడు, వుంస్తుడు, వుంవాడు, శ్రువు, వశిష్ఠుడు.

స్వారోచిష మన్వంతరంలోని మహర్షులు :- ఔర్వుడు, వశిష్ఠ వ్రతుడు, స్తంభుడు, కశ్యపుడు, పాణుడు, బృహస్పతి, ధర్మాత్రేయుడు, చ్యవనుడు, అత్రి. (ఒక్కొక్కప్పుడు వీరి సంఖ్య పెరగనూ వచ్చును, తగ్గనూ వచ్చును)

ఉత్తమ మనువు కాలంలో మహర్షులు :- వశిష్ఠ మహర్షి తాత్పర్యముగా ఉద్ధయించు జన్మించిన ఏడుగురు వాసిష్ఠులు. (వీరికి పాఠశ్యాగత్యుత్తమే జానాంతరం కూడా ఉంది.)

తామస మనువు కాలంలోని మహర్షులు :- వృదుడు, కావ్యుడు, అగ్ని, జహ్నుడు, ధాత, కపివంసుడు, అకపివంసుడు.

రైవత మన్వంతరంలోని సప్త మహర్షులు :- యదృదుడు, వేదశిరుడు, హిరణ్యరోముడు, వర్ణన్యుడు, ఊర్ధ్వబాహుడు, సత్యనేత్రుడు, దేవబాహుడు.

కాశ్యప మన్వంతరంలోని సప్త మహర్షులు :- భృగుడు, నమడు, వివస్వంతుడు, సుధాముడు, విరజాడు, ఆతినాముడు, సహిష్టుకు

వైవస్వత మన్వంతరంలోని సప్త మహర్షులు :- కశ్యపుడు, అత్రి, తరద్వాజాడు, పితౄమిత్రుడు, గౌతముడు, వసిష్ఠుడు, జమదగ్ని,

నూర్యసావర్ణిక మనువుకాలంలోని మహర్షులు:-వరశరాముడు, వ్యాసుడు, అశ్రేయుడు, దీప్తిమతుడు, బహుశ్రుతుడు, తరద్వాజాడు, అశ్వత్థామ.

బ్రహ్మసావర్ణిక మన్వంతరంలోని మహర్షులు :- గౌతముడు, అజరుడు, శరద్వంతుడు, కౌశికుడు, కశ్యపుడు, బౌద్ధుడు.

దక్షసావర్ణిక మన్వంతరంలోని మహర్షులు :- మేధా తిథి, వసువు, సత్యుడు, జ్యోతిష్మంతుడు, ద్యుతిమంతుడు, హవ్యవాహనుడు.

రుద్రసావర్ణిక మన్వంతరంలోని మహర్షులు :- ద్యుతి, తవస్వి, సుత ప్తడు, తపోమూర్తి, తపోధనుడు, తపోనిధి, తపోధృతి.

‘మహర్షి’ అనేది ఒక పదవి. వ్రత మన్వంతరంలోనూ - కొంతమంది మహర్షులుగా నిర్ణయించబడి - మహర్షులనే ఆ పదవులలో నియమించబడతారు. సాధారణంగా వీరు ఏడుగురుగా ఉండడం జరుగుతుంది. కానీ ఈ సంఖ్య ఒక్కొక్కప్పుడు మారవచ్చు. వీరి సంఖ్య కొంత పెరగడం, లేదా తగ్గడం జరుగవచ్చు.

వ్రస్తుతం వైవస్వతమన్వంతరం నడుస్తున్నది.

74 ప్రశ్న : తన యాగరక్షణకుగాను తీసుకొని వెళ్ళిన రామంక్షుణులను

విశ్వామిత్రుడు తిరిగి అయోధ్యకు తీసుకొని రాకుండా మిడింకు తీసుకొని వెళ్ళడంలో, విశ్వామిత్రునికి వ్రత్యేకంగా ఏమైనా అభిప్రాయం ఉంది ఉంటుందా?

సమాధానం :

తన యజ్ఞ రక్షణకుగాను రామః ధృమంను తెచ్చిన విశ్వామిత్రుడు - తన యజ్ఞం పూర్తికాగానే - జనక చక్రవర్తియొక్క యజ్ఞం చూడడానికనే కారణంతో రామః ధృమంను వెంటపెట్టుకొని మిథిలకు బయలుదేరాడు. వాచ్యంగా చెప్పకపోయినా - ఆ చర్యలో విశ్వామిత్రునికి గూఢమైన ఒక ఉద్దేశం ఉన్నదని చెప్పడానికి తగిన అధారాలు వాత్మికంలో కనిపిస్తాయి.

సిద్ధాశ్రమంలో బయలుదేరుతూ రామునితో “జనకుని గృహంలో ఒక ధనస్సు ఉన్నది. దానిని నీవు చూడవచ్చును” - అని విశ్వామిత్రుని ఆనుమతితో ఆయన వెంట ఉన్న తాపసులలో ఒకరు అన్నారట. ఇది సాధిప్రాయమయినట్లు విశ్వామిత్రుని సంకల్పరూపమైనట్లు - స్ఫురిస్తుంది.

మిథిలో తనకు స్వాగత నత్కారాలు చేయవచ్చిన జనక చక్రవర్తితో విశ్వామిత్రుడు ఇలా అన్నాడు “జనక మహారాజా: వీరిద్దరూ దశరథ రాజు పుత్రులు. నీ ఇంటి ఉన్న శివధనువును చూడవలెననే ఒకావారంతో వీరు నా వెంట వచ్చారు. నీవు ఆ ధనువును వీరికి చూపించు. నీకు శుభం కలుగుతుంది. వీరన్నూ కృతకములై యధేచ్ఛగా వారి నగరానికి వెళ్ళిపోతారు.” - అని వరికిన విశ్వామిత్రుని ఈ మాటలు తాపగర్భితాలుగా కనబడతాయి.

విశ్వామిత్రుని ఈ చర్యన్నిటికీ వెనక ఉన్న ఉద్దేశం సీతారామ కల్యాణం చేయించడమే.

75 ప్రశ్న : ఐమ్మెర పోతన్నకు ప్రత్యక్షమైన శ్రీరాముడు, రామాయణాన్ని కాకుండా, తాగవరాన్ని అనునదింబమని ఆదేశించడమేమిటి:

సమాధానం :

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవత ప్రారంభంలోనే పోతన్నగారు - తన నివాసం స్వయంభూలింగేశ్వరుని నివాసమైన ఏకశిలానగరమనీ, తన తండ్రియైన తేననమంత్రి “తైవాదార సంవత్సర”నీ, తన తల్లియైన లక్కమాంబ “నదా

శివ పాదయుగార్చనా సక్తు"రాలనీ, తన అన్నగారైన తిప్పన్నగారు "ఈశ్వర సేవా వరాయణు"డనీ, వివరించి ఉన్నారు. అంతేగాక, తానునైతం "వరమే శ్వర కరుణా కలిత కవితా విచిత్రుడ"నని కూడా స్పష్టంగా చెప్పారు. అటువంటి వరమ మహేశ్వర గృహంలో పుట్టిన పోతన్నగారు శ్రీరామభక్తులు కావడమే ఒక విచిత్రం.

అంతేగాక, శ్రీరాముడు పోతనను బాగవత రచన కాదేకించిన పన్ని వేళం మరింత వింత. "శ్రీమన్నారాయణ కథా ప్రపంచ విరచనా కుతూహలా"డైన తాను, "మహనీయ మంజారి పులిసతరి మందవంబున," "మహేశ్వర ద్యానతీర్థుడై" యుండగా, "మెరుగు చెంగటనున్న మేఘంబు కైవడి, ఉవిద తెంగటనుండ నొప్పువాడు". ఆ సీతా సహతుడైన శ్రీరామభక్తుడు పోతన్నగారికి ప్రత్యక్షమైనాడు. పోతన్నగారు వ్రాయదలచుకొన్నది శ్రీమన్నారాయణ కథలను; ఆయన ద్యానించిడిది మహేశ్వరుని; ఆయనకు దర్శన మిచ్చినది - శ్రీరామభక్తుడు; అట్టి సీతారాముడు - "మన్నామాంకితః"బుగా బాగవతంబు తెనుంగు సేయుచున" పోతన్నగారికి ఆనతిచ్చాడు. ఆ రాముడు - తనకు కృతీ నీయమన్న బాగవత గ్రంథాన్ని శ్వప్యంతాలలో పోతన్నగారు -

'హరికి నందగోకుల విహరికి.... మోషకుటివయోమృతాహరికి....
"గోపాల కృష్ణునికి"సమర్పితంబుగా శ్రీమహాబాగవత పురాణంబును నేనాం ద్రంబున రచియింపఁబాని"నట్లుగా తామే చెప్పుకొనియున్నారు.

ఈ విషయాలన్నిటి సారాంశం ఎమండే - పోతన్నగారు - శ్రీమన్నారాయణునికి, మహేశ్వరునికి; శ్రీరామునికి, శ్రీకృష్ణునికి - ఈ మూర్తులకు ఎవ్వరికి భేదంలేదనే వరమ అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని స్థాపించదలచుకొన్నారు.

"శివాయ విష్ణు రూపాయ"- అనే ఆర్ష దృష్టి పోతన్నగారిది. "విష్ణు రూపాయ సమశ్శివాయ" యను వైదిక ద్యాయితను తత్త జన హృదయాలలో పొందువరచదలచుకొన్న తత్తకవి ఆయన.

"చేతులారంగళివుని పూజింపడేని

"నోరు నొవ్వంద హరికి రిన్ని పడదేని...."

అని అనడంలో కూడా ఆ శివకేశవా బేద భావమే పోతన్నగారు ధ్వనింప జేశారు. అది సహృదయ హృదయైక వేద్యం.

శివకేశవులకు బేదం లేదనే తన ఆభిప్రాయాన్ని వ్రత్యులంగా చెప్పేటంటా- పాతకజనులకు ధ్వనింపజేశారు పోతన్నగారు. పోతన్నగారికి పూర్వికులైన నన్నయ తిక్కనాదులచే భాగవతం ఆంధ్రీకరింప బడక- వ్రతీ వద్యాప్నీతక్తి పీయూష మాదుర్యంతో ఓరాలాడించిన పోతన గారి చేత వడతం ఆంధ్రుల పూర్వకృత సుకృత విశేషం.

“ఒనరన్ నన్నయ తిక్కనాది కవులీయర్పిం బురాణావకుల్ తెనుగుం జేయుదు మత్తురాకృతకథాధిక్యంబు రానెట్టితో తెనుగుం జేయరు మున్ను భాగవతమున్ దీనిం తెనిగించి నా జననంబున్ నెవలంబు జేసిద పునర్జన్మంబు లేకుండగన్.” -అన్న పోతన్నగారి వలుకులు. నర్మయ్యా అంగీకరించ వలసినవి.

76 ప్రశ్న: శ్రీరాముడు దేవుడని కొందరూ, మానవుడే అని కొందరూ అంటారు. ఇంతకూ ఏది నిజం?

సమాధానం :

“వేద వేద్యే వతేవుంసి జాతే జాతే దశరథాత్మజే!

వేదః ప్రాచేత సాదాసీత్ సా షాత్ రామాయణాత్మన॥”

వేదవేద్యుడైన వరమ పురుషుడే దశరథాత్మజుడుగా అవతరించాడు.

వేదమే సాషాత్తు రామాయణంగా ఆవిర్భవించింది. అని భావం.

“సహి థేవై రుదీర్ఘస్య రావణస్య వధార్థిభిః॥

అర్థితో మానుషేలోకే జ్ఞజ్ఞే విష్ణు స్సనాతనః॥-”

రావణవధార్థమై, దేవతలు ప్రార్థించగా, భూమిపై అవతరించిన సనాతనుడైన విష్ణువే శ్రీరాముడు. అని ఆయోధ్యకాండలో చెప్పబడింది.

ఈ విధంగా రాముడు సాషాత్ విష్ణువరూపమే నని నిస్సందేహంగా చెప్పబడినప్పటికీ, కాసు దైవమనే స్పృహ లేని వాడు కాముడు.

రామాయణ క్రావ్యమంతటిలోనూ ఆయన మానవుడుగానే డర్శనమిస్తాడు.

“అత్మానం మానుషం మన్యేరామం దశరథాత్మజం-“అని తనంతలానే చెప్పుకొన్నాడు.

రావణ సంహారానంతరం దేవతలంతా దిగి వచ్చి, ఆయనను వరమిచ్చడమని ప్రశంసించగా ఆయన ఇచ్చిన సమాధానమది.

దైవంగా కంటే, మానవునిగా ప్రజాహృదయాలకు దగ్గరైన వాడు శ్రీరాముడు.

అతడు ఉత్తమపుత్రుడుగా తండ్రిమాటను పరిపాలించినవాడు. మంచి అన్నగా తమ్ములను ప్రేమించేవాడు. హృదయాన్ని ఇచ్చి పుచ్చుకొనే ప్రియ భర్త. భార్యా విరహంలో ఆవేదనతో అల్లాడిపోయే వికపి. ఆదర్శమిత్రుడు. ఆయా కఠిన సన్నివేశాలలో క్షంగిపోతాడు; తిరిగి దైర్యం వహించి వట్టితులను ఎదిర్చుంటాడు; విజయాన్ని ఐ ధిస్తాడు.

“పుటపాక వ్రతీకాళో రామస్య కంజోరసః” అని భవభూతి మహాకవి రాముడిని గూర్చి అభివర్ణిస్తాడు. దుఃఖాన్ని దిగమింగుకొని తమభాధలను తామే అనుభవిస్తూ పుటపాకమువలె ల కాసకి సుఖాన్నే వంపడం రాముని వంటి మహాత్ములకి సాధ్యం.

స్వార్థా మానవలక్షణాలనే కలిగి ఉంటూ, మానవ సహజమైన దౌర్బల్యాలను ప్రదర్శిస్తూ, తిరిగి వాటిని అతిక్రమిస్తూ, విజయాన్ని సాధిస్తాడు.

ఉత్తమ మానవ లక్షణాలను తన జీవితం ద్వారా మానవులకు అందించి చూపినవాడు శ్రీరాముడు. మానవజాతి కంతటికీ ఆదర్శప్రాయుడైన మానవోత్తముడు రాముడు.

77 ప్రశ్న : శివులైనవారు ఉల్లి, వెల్లుల్లి వంటి వాటిని ఎందుకు పరిహరిస్తారు?

సమాధానం :

లోకంలో మానవ స్వభావాన్ని యోడు విభాలుగా వికటించవచ్చును.

ఎటువంటి క్లిష్టమైన మనస్తత్వాలైనా, ఏకాంతంలోనైనా, వర్తమానపులా ఈ మూడువిధాలైన విభాగంలోనికే విభజింపబడుతారు. ఆ విభాగమే-సత్త్వ రూపమోగుణాదు.

ఇందు సత్త్వగుణం జ్ఞానాన్ని, కాంతిని కలిగిస్తుంది. వేదవకవం, జ్ఞానమూ, తపనూ, దానమూ, అహింసా, శుచితత్వమూ-వంటి గుణాలను అభివృద్ధి చేసుకోవలసినవారు సత్త్వగుణాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవాలి.

యజ్ఞ-యాజన, అధ్యయన-అధ్యాపన, దాన-వ్రతగ్రహణములనే ఈ షట్కర్మలను నిర్వర్తించవలసిన శ్రోత్రియులు-అహారనియమాన్ని పాటించవలసిఉంది.

‘అన్నాద్యపంతి భూతాని’

ప్రాణులన్నీ ఆహారం నుంచే జన్మిస్తున్నాయని చెప్పబడింది. అందువల్ల ఆహారం ఎటువంటిదైతే, అదే స్వభావం జీవులకు కలుగుతుంది. అందువల్ల-సత్త్వ గుణాభివృద్ధికరమైన ఆహారాన్నే శిష్టులు స్వీకరించడం ఉచితం. విప్రులే గాక, జ్ఞానాభివృద్ధిని కోరేవారెవరైనా, ఆ విధమైన ఆహారాన్నే స్వీకరించాలి.

హృద్యమైనవీ రసవంతమైనవీ, స్నిగ్ధాలైనవీ, జిడ్డుకలవీ, అధికకాలం ఆకలిని అదుపుచేయగలిగినవి అయిన ఆహారవదార్థాలు సత్త్వగుణాన్ని వృద్ధి చేస్తాయనీ, అవి ఆయువును, బుద్ధిబలాన్ని, శరీరబలాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని, సుఖసంతోషాలను కలిగిస్తాయనీ భగవద్గీత చెప్పబడింది. వరికించండి.

“అయు స్సత్త్వ బలారోగ్య సుఖపీతి వివర్ధనా|

రస్యాః స్నిగ్ధాః స్థిరా హృద్యాః ఆహారా స్సాత్త్విక ప్రియాః||”

“కట్టాష్టంబవణా త్యుష్ణా తీక్షణా హృద విదాహాః|

ఆహారా రాజస స్నేహాః దుఃఖ శోక మయవ్రదాః||”

“యాత యామం గత రసం వూతి వర్జ్యపితం చయత్|

ఉచ్ఛిష్ట మపి దామేధ్యం భోజనం తామస ప్రియమ్||”

సాత్త్విక, రాజసిక, తామసిక ఆహారాలను గురించి భగవద్గీతలో పై

విధంగా వివరించబడింది. సాత్త్విక, రాజసిక, తామసులకు ప్రీతికరములైన ఆహారాలను గురించి వరుసగా చెప్పబడిన ప్రాజ్ఞాకాలను వశిశ్ఠినినే ఆహారానికి న్యూనావాసకి ఉన్న సంబంధం అవగతమవుతుంది.

నిత్యనైమిత్తికాది కర్మాచారణ వదాయణలు, యజ్ఞయాగక్రతు దీక్షాదురంధరులైనవారు-సాత్త్వికాహారాన్నే స్వీకరించాలనే సదాశయంతో - ఉల్లి వెల్లుల్లి వంటి వాటిని వరిహరిస్తారు.

రాజస, తామసాహార భక్షణంవలన శరీరం స్వాధీనమై ఉండదు. నియమ పాలన వరలకు దేహాన్ని స్వాధీనంలో ఉంచుకోవడం ఎంతో అవసరం. కర్మిష్ఠులకూ, యోగసాధకులకు ఇది మరింత అవసరం.

వారతేగాక, ఏవిధమైన లక్ష్యంతో కృషిచేసేవారితైనా - ఆహారనియమం వారి లక్ష్యసాధనకు ఉపకరిస్తుంది.

ఆ కారణంవల్లనే - ఎటువంటి ప్రతాపరజానికైనా ఆహారనియమం ప్రధానంగా చెప్పబడింది.

78 ప్రశ్న : వివాహిత స్త్రీలు మట్టలు, పుస్తాలు మొదలైన వాటిని ఎందుకు ధరిస్తారు?

సమాధానం :

ఆయా ఆలంకారాలు మంగళ వ్రదమైనవీ, సౌభాగ్యదాయకమైనవీ కావడం వలన ధరిస్తారు. అవి - సౌభాగ్యవతులకు మంగళ వ్రదాయిని అయిన గౌరీదేవియొక్క ఆలంకారాలు. అదువల్ల - ఆ దేవియొక్క ఆలంకార విధానంగా వానిని ధరిస్తే సౌభాగ్యవృద్ధి జరుగుతుందనే నమ్మకం దీనికి కారణం.

అయితే ఇలా దైవాల ఆలంకారాలన్నిటినీ భక్తులు ధరిస్తారా? - అని ప్రశ్నించవచ్చును. లోకంలో తమ ఆరాధ్య దైవాల విహ్వలను భక్తులు ధరించడ మనేది సంప్రదాయమే.

విష్ణుభక్తులు త్రిపుండ్రాలనూ, శివభక్తులు విటూతి రేఖలనూ ధరించడం ఆచరణలో ఉంది. ఆ విధంగానే సౌభాగ్యం కోరే స్త్రీలందరూ గౌరీ భక్తులే

కనుక ఆ దేవియొక్క అలంకారాలను తరించడం జరుగుతుంది.

శివుడు, విష్ణువు, దేవి - ఇత్యాది దేవతల అనువదలు - తమ వీరికలైన దేవతలవంటి వేషాన్నే ధరిస్తారని పురాణోక్తి.

అంతేగాక శారీరక శాస్త్రరీత్యా ఆ యా శరీర భాగాలలో ఆయా అలంకారాలు ఉంచడంవల్ల కొన్ని వ్యాధుల నివారణకు ఉపకరిస్తుంది. వీటికి ఋజువు ఉన్నాయి.

వివాహితగా ఒక సామాజిక గౌరవాన్ని, తద్రతను ఆపాదించడానికి కూడా ఇవి వనికి వస్తాయి.

79 ప్రశ్న : “తాతాదార్య ముద్ర భుజం తప్పినా వీరు తప్పుడు.” చివరించండి:

సమాధానం :

శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు వైష్ణవమతదీక్ష ఇచ్చిన వైష్ణవ గురువుల నామ ధేయం తాతాదార్యం. అదేవిధంగా తంజావూరు నాయకరాజు విజయ రాఘవ నాయకుని దీక్షగురువులు శ్రీనివాస తాతాదార్యులని రంగాజమ్మ వ్రాసిన ‘మన్నారదానవిలాస’ ప్రబంధమూ, ‘మన్నారదానవిలాస’ యక్షగానాలవల్ల తెలుస్తున్నది. ఈ తాతాదార్యుల వంశంవారు తెలుగు, తమిళ, కన్నడ దేశాలలోని పెక్కు రాజులకు, ఇతరులకు గురువులు.

వైష్ణవులు కావడానికి వందసంస్కారదీక్ష స్వీకరించాలి.

వందసంస్కారమంటే ఊర్ధ్వపుండ్ర దారణ, పేరుతో దానవదం చేర్చడం, తత్తచక్రాంకనం, అష్టాక్షర్యాది మంత్రజపం, దేవపూజనంఆదార్యుని వద్ద తత్తచక్రాంకనం పొంది, మంత్రోపదేశం పొందాలి. ఇది శ్రీవైష్ణవుని కనీసపు ధర్మం.

తత్త చక్రాంకనం భుజాలపై జరుగుతుంది. ఈ భుజం మీద చక్రం, ఎడమభుజా మీద శంఖం కాలిపెడతారు. ఒకటి రెండు రోజులకు ఇ

కాల్చిన పండు మాని శంఖచక్రాల గుర్తులు మిగులుతాయి.

తాతాదాద్యులవారు వైష్ణవ మతాచారాల విషయంలో చాలా వట్టుదల కలవారు. వైష్ణవ మతదీక్ష స్వీకరించవలసి శిష్యులు—తీరా ఆ సమయంలో ముద్రల సంగతి తెలిసి భయంతో వెనుకంజ వేయబోయినా, తాతాదాద్యుల వారు వాటిని వదలక ముద్రలు వేసేవారట. గింజాకుంటున్న వారిని వట్టుకొని ముద్ర వేయడంలో ఒకప్పుడు ఆ ముద్ర భుజాంతు వదలవలసినది వీపుమీద వడతూ ఉండేదట. మొత్తం మీద ఎక్కడో ఒకచోట ముద్రవేసి తీరవలసిందే తాతాదాద్యులవారి వట్టుదల అటువంటిది. అందుకే—తాతాదాద్యుల వారి ముద్ర భుజం తప్పినా వీపు తప్పదు—అనే సామెత వాడుకలోకి వచ్చింది. తప్పించుకు పోలేని తప్పనిసరి పరిస్థితిని వర్ణించే సందర్భంలో ఈ సామెత చెప్పడం అలవాటయింది.

80 ప్రశ్న : తారతీయ సంప్రదాయంలో సాలగ్రామానికి ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉన్నట్టుగా కనబడుతుంది ఈ సాలగ్రామం యొక్క చరిత్ర ఏమిటి? సాలగ్రామ ప్రాధాన్యం ఏమిటి? సాలగ్రామాలలో రకాలు ఏవి? వానిని ఎలాగు ర్చించాలి?

సమాధానం :

సాలగ్రామం పుట్టుకకు సంబంధించిన గాథలు బ్రహ్మవైవర్త పురాణంలోనూ, శివపురాణంలోనూ, విష్ణుపురాణంలోనూ ఉన్నాయి.

పూర్వం కాలనేమి పుత్రుడైన శంఖమాడుడనే రాక్షసుడు—లోకకంటకుడై, ఋషి దేవతాదులను వాధిస్తూ సాధుజన హింసకుడై ఉండేవాడు. శంఖమాడుడు బ్రహ్మనుగూర్చి తవన్నుచేసి - కృష్ణకవచాన్ని పొంది ఉన్నాడు. ఆ కవచం అబేదం. ఆ కవచమూ అతని తార్య, పాతివ్రా్యమూ సురక్షితంగా ఉన్నంతవరకూ శంఖమాడునికి ప్రాణభయం లేదు. కానీ లోకకంటకుడైన శంఖమాడుని సంహరించి, లోకాలను రక్షించ వలసిన అవసరం కలిగింది. ఆ వాధ్యశను లోకపాలకులైన శివకేశవులు స్వీక

రించక తప్పలేదు. శంఖమాడుని తుర్కాల్లాఅను నితాశించి ప్రజల కష్టాలను తీర్చవలసి వచ్చింది.

రిష్టి అంశతో జన్మించిన బృంద (తులసి)-బ్రహ్మ అజ్ఞానుసారం శంఖమాడుని భార్య అయిఉంది. ఆమె పాతివ్రత్యం భంగకరచరితేనేగాని శంఖమాడుడు సంహరించబడడు. యుద్ధానికి రావద్దని దేవతలు శంఖమాడుని వద్దకు పుష్పదంతుడనే దూతను వంపించాడు. ఎవరెన్నివిధాల చెప్పినా శంఖమాడుడు వినక-దేవతలతో పోరుకు దిగాడు. దేవతల వజ్రశివుడు శంఖమాడునితో యుద్ధం చేస్తూ ఉన్నాడు. శంఖమాడునితో యుద్ధం చేస్తూన్న శివుడు-శంఖమాడుని ఎంతవ్రయత్నించినా జయించలేకపోయాడు. శివుడు విష్ణువును ప్రార్థించి, రప్పించాడు మాయాపాయంతోనైనా ఈ దుష్టుని సంహరించాలనీ శంఖమాడుని కవచాన్ని తీసుకొని అతని భార్య పాతివ్రత్యాన్ని భంగవరచమనీ విష్ణుమూర్తిని శివుడు కోరాడు. విష్ణుమూర్తి మాడుకేషంతో వెళ్ళి-శంఖమాడుని నుండి అతని కవచాన్ని దానంగా పొందాడు. ఆ కవచాన్ని ధరించి విష్ణుమూర్తి శంఖమాడుని రూపంలో తులసివద్దకు వెళ్ళి, ఆమె పాతివ్రత్యాన్ని భంగ వరచాడు. శంఖమాడుడు మరణించాడు.

తనను భంగవరచిన విష్ణువును-రాయివికమ్మని తులసి(బృంద)కపించింది. తులసిని సమాధానవరచడంకోసం విష్ణుమూర్తి శివుని రప్పించాడు. తులసి - విష్ణుసాంగత్యాన్ని కోరి తవస్సు చేయడంవల్లనే తులసికి విష్ణుసాంగత్యం కలిగిందని శివుడు తెలిపాడు తులసి పూర్వజన్మలో గోలోకంలో శ్రీకృష్ణుని ప్రేయసియైన విరజ అనీ, కావంపల్లి బృందంగా జన్మించి విష్ణుసాంగత్యాన్ని పొందిందనీ శివుడు తెలిపాడు. శంఖమాడుడు-గోలోకంలో శ్రీకృష్ణుని అనుచరుడైన సుదాముడనీ, అతడు కూడా కావకారణంగా శంఖమాడునిగా జన్మించాడనీ, అతడు పూర్వం తులసిని వివాహం కాదంటే తవస్సు చేసినకారణంగా తులసిని వివాహమైరాడనీ శివుడు తులసికి వివరించాడు. తులసి శరీరం గండకీనదిగానూ, ఆమె కేళాలు తులసి వృక్షాలుగానూ ఏర్పడగలవనీ, విష్ణువు సాంధ్రామ శిలాతూపుడై-గండకీనదిగా మారిన బృందయందే ఉండగలడనీ శివుడు తెలిపాడు. బృందయొక్క స్వరూపమైన తులసి - విష్ణువుకు అత్యంత ప్రీతిపాత్రం

కాగలదనీ, తులసీవనంలో విష్ణు నిత్యనన్నిహతుడై ఉంటాడనీ చెప్పబడింది.

బృంద శావం వల్లి విష్ణు సాలగ్రామ రూపాన్ని పొందాడు. తులసి అగ్ని ప్రవేశంచేసిన చోట తులసి, ఉసిరి, మాలి-ఈ మూడు వృక్షాలూ మొలకెత్తాయి. బృంద తులసివృక్షంగానూ, గండకీ నదిగానూ మారగా, గండకీనది యందు విష్ణు సాలగ్రామ రూపంతో జన్మించాడు. శంఖమాడుని ఎముకల నుండి శంఖాలు ఏర్పడ్డాయి.

కనుక సాలగ్రామం సాక్షాత్ విష్ణుస్వరూపం దానిని హరించడం మహా వలప్రదం సాలగ్రామాన్ని హరిస్తే కోరినవన్నీ లభించడమేగాక, మోక్షం కూడా సాధిస్తుందని చెప్పబడింది.

సాలగ్రామాంలో వివిధ గతాలున్నాయి. నాల్గు చక్రాలూ, ఒక రంధ్రమూ, వనమాలతో ఉండేది లక్ష్మీనారాయణం. ఒక చక్రంతో ఉండేది లక్ష్మీజవార్దనం. రెండు రంధ్రాలూ, ఒక చక్రమూ, వనమాల, గోష్పాదమూ కలిగినది రఘునాథుడు. ఒక రంధ్రమూ, రెండు చక్రాలూ, పై న చిత్రవర్ణమూ గలది దధివాసుడు. రెండు రంధ్రాలూ, ఒక చక్రమూ, వనమాలా కలిగినది శ్రీధరుడు గుండ్రంగా, మూలం ౯ ఉంది - రెండు చక్రాలు కలిగినది దామోదరుడు. రెండు చక్రాలు, బాణ తూటిరాలూ కలిగి వర్ణరూపంతో ఉన్నది ఐతాముడు. ఏడు చక్రాలూ చిత్రబాణతూటిర దివ్యులు కలిగి, కొంత గుండ్రంగా ఉండేది రాజరాజేశ్వరుడు సీలవర్ణంతో, 4 చక్రాలు కలిగి ఉన్నది అనంతరుడు. రెండు చక్రాలూ, గోష్పాదమూ కలిగిన వర్ణపుది శ్రీ మదుమాదనం సుదర్శన, గదా చిహ్నంతో - చంద్రుని పోలి ఉండేది గదాధరుడు. రెండు రంధ్రాలూ, చక్రమూ, గద, సుదర్శనమూ కలిగినది హనుగ్రీవుడు. రెండు చక్రాలు కలిగి భయంకరంగా ఉండేది నారసింహం దీనిని ప్రవాణములు పూజిస్తారు. ఇది వికృతరూపాన్ని కలిగి ఉంటుంది. రెండుచక్రాలూ, వనమాలా కలిగి వికృత రూపంతో ఉన్నది లక్ష్మీనృసింహం. ఇది ఐశ్వర్యవదం. రెండుచక్రాలూ, పురుష చిహ్నమూ కలిగినది వాసుదేవుడు ఇది భక్తరక్షణవరం. చిన్న చక్రం కలిగి అనేక రంధ్రాలున్నది ప్రహ్లాదుడు. దీనిని గృహంలో అర్చిస్తే సుఖం కలుగుతుంది. రెండు చక్రాలు, ముడిబాగాన రంధ్రమూ కలిగినది సుదర్శనం.

గృహంలో దీని ఆర్చన వల్ల ధన ధాన్యాభివృద్ధి, సుఖమూ కలుగుతాయి. చక్రాకారం కలిగిన సాంక్రమాన్ని గృహంలో ఆర్చిస్తే లక్షి స్థిరంగా ఉంటుంది. గోళాకారం కలిగిన సాంక్రమాన్ని ఇంటి పూజిస్తే రాజ్యప్రాప్తి కలుగుతుంది.

సాంక్రమరహితంగా చేసే దేవతారాధనలూ, యజ్ఞ యాగవ్రతాదులు నిష్ఫలం, సాంక్రమ తీర్థస్నానం చేసిన వారికి మరణానంతరం గోలోకం ప్రాప్తిస్తుంది. వారికి జన్మరాహిత్యం కలుగుతుంది. సాంక్రమాన్ని స్పృశించి ప్రమాణం చేసినవారికి నరకప్రాప్తి కలుగుతుంది. సాంక్రమదానం మహా ఫలప్రదం.

సాంక్రమార్చనలో తులసి చాలా ప్రధానమైనది. తులసి దళాలతో సాంక్రమార్చన చేసి, ఆ తులసిని ప్రసాదంగా స్వీకరించాలి. ఏ దానం చేసినా దానితోబాటు సాంక్రమాన్ని దానం చేయాలి,

బృ.దం.యొక్క దేహం గండకీ నతిగానూ, ఆమె కేళాలు తులసి వృక్షాలుగానూ విష్ణుమూర్తి ఆసతి ప్రకారం జన్మించి పూజలందుకొంటున్నాయి.

సాంక్రమార్చనలో తులసికి, శుభానికి ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉంది. ఈ మూడూ మహావక్రమైనవని విష్ణుదేవుడు తెలిపాడు.

దేహం వీడిన తులసికి దివ్య శరీరాన్ని ఇచ్చి, ఆమెను తన వెంట వైకుంఠ నగరానికి తీసుకొనిపోయేముందు విష్ణుమూర్తియే స్వయంగా ఆమెకు సాంక్రమ మాహాత్మ్యమూ, సాంక్రమాలను గుర్తించే విధానమూ, వాని లక్షణాలూ మొదలైన వై విషయాలన్నిటినీ చెప్పినట్లుగా బ్రహ్మవైవర్త పురాణంలో చెప్పబడింది.

81 ప్రశ్న : హనుమద్రామాయణం హనుమంతుడు వ్రాసినదా? దానిని అతడు దేనిపై వ్రాశాడు?

సమాధాన :

భోజ మహారాజు కాలంలో హనుమద్రామాయణ ప్రస్తావన వచ్చింది.

భోజాదు రాజ్యంచేస్తూ ఉన్న రోజులలో ఒకనాడు మత్స్యకారులు నర్మదా నదిలో వం వేయగా - హనుమద్రామాయణంలోని ఒక శ్లోకపు నగ కాగం విలించింది ఉన్న రాతి వలక జారి వలతో చిక్కుకొంది.

ఆ శిలావలకాన్ని మత్స్యకారులు తెచ్చి రాజాస్థానంలో వేసుర్పించారు. ఆ నమయంలో భోజరాజు కవి వండిత వరివేష్టితుడై కొండపైకిరి ఉన్నాడు. నమూనంలో అభించిన శిలావలకాన్ని శుభ్రంచేయించి, ఆస్థాన కవివండితుల బేత వరికిలింపజేశాడు భోజాదు ఆ శిలావలకం ఎక్కడినుండి వచ్చినదీ, వేనికి సంబంధించినదని భోజాదు ప్రశ్నించాడు, ఆ శిలావలకంయొక్క వృత్తాంతాన్ని రాజాకూ ఇతర ఆస్థాన విద్వాంసులకూ కాళిదాసమహాకవి వివరించాడు కాళిదాసమహాకవి మహాకాళి ఉపాసకుడు కావడంవల్ల - ఆ వృత్తాంతాన్ని తెలుసుకొని చెప్పగలిగాడు.

హనుమంతుడు రామాయణాన్ని వ్రాశాడనీ, అతడు దానిని రాతి వలక అపై వ్రాశాడనీ, దానిని ఆయన శ్రీరాముని చూచా - “అంజనేయా! దీనిలో నీ కొల్లాన్ని చాలా పొగడుకొన్నావే” అని శ్రీరాముడు అన్నాడనీ, శ్రీరామునికి నవ్వుని నాకావ్యమెందుకు - అని హనుమంతుడు తన కావ్యమున్న రాతి వలకలను నమూనాలో పారవేశాడనీ - కాళిదాసు భోజానికి తెలిపాడు.

ఆ శిలావలకం పైన ఉన్న శ్లోకపు అర్థభాగం ఈక్రిందిది -

“అయిఖలు విషమః పురాకృతానాం।

భవతిః జంతుషు కర్మణాం విపాకః॥

— అని ఉన్న ఈ శ్లోకార్థానికి భావం ఏమంటే - “పురాకృతమైన కర్మ విపాకం అనుభవించక రప్పనిదీ, దాటరానిదీ అయి-జీవులను బాధిస్తున్నదీ కదా-అనీ. యొక్క ప్రారంభాన్ని తెప్పమని ఈ శ్లోకం భోజాదు తన ఆస్థాన విద్వాంసులను కోరాడు. అప్పుడు భవభూతి మహాకవి ఈక్రింది విధంగా పూరించాడు..

“కృనుకుం మకలంక మాయతాజ్ఞః।

కర్మచ రజనీదర సంగమావవాదః”

భావం : “అకళంకమైన జన్మం కలిగిన నీతాదేవి ఎక్కడః రావణ సంగమావవాదం ఎక్కడః - అని భావం

భవభూతి మహాకవి పూజా భోజరాజుకు సంతృప్తిగా తోచలేదు. శ్రీమహాంష్టి అవతారమైన సీతాదేవివట్ట రజనీవరస-గమ శబ్దాన్ని ఉపయోగించడం ఔదితీతంగమూ అవతారమూ కాగందని భోజమహారాజు తలచాడు. అప్పుడా రాజు అత్యర్థనపై దండి మహాకవి ఈక్రింది విధంగా పూరించాడు -

“శ్రీ జనకతనయా కృత రామజాయా

కృత దశకందర మందిరే నివాసః”

భావం : “జనకరాజుర్ని పుత్రికా రామచంద్రుని గృహిణీ అయిన సీతాదేవి ఎక్కడ! రావణమండిరనివాసమెక్కడ! - అని భవభూతి కూడా సీతాదేవి వరంగానే పూరించాడు. అప్పుడు భోజుడు కాళిదాసును-కవి హృదయాన్ని వివరించమని కోరగా-కాళిదాసు ఈక్రింది విధంగా పూరించాడు.

“శివ శిరసి శిరాంసి యాని రేణ

శివశివ తాని ఇతంతి గృధ్రపాదైః”

భావం : శివుని శిరస్సుపై పూజాపుష్పాలుగా గౌరవించబడిన ఈ శిరస్సుకా. (ఈనాడు యుద్ధరంగంతో త్రుంచబడి) గ్రద్ధం కాళ్ళచేత తన్నబడు తున్నాయి కదా! - అని భావణుని వరంగా పూరించాడు కాళిదాస మహాకవి.

శివుని శిరస్సుపై రావణుని తలలు శోభించడం అనగా ఏమంటే. పూర్వ రావణుడు తనస్సు చేసిన కాలంలో జరిగిన సన్నివేశం అది. దీని ప్రకృతి కలిగిన రావణుడు-శివానుగ్రహం కొరకు తన శిరస్సులను ఖండించు కొనానిని పూజానుమాలుగా శివుని పూజించాడు అనాడు ఆ శిరస్సులు శివుని శిరస్సుపై ప్రకాశించాయి. సర్వలోకారాధనీయమైన శివశిరస్సుపై స్థానం పొందడంవల్లా రావణ శిరస్సులు లోకపూజ్యతను ఆపాదించు కొన్నాయి. అంతటి గౌరవాన్ని పొందిన ఆ శిరస్సులు-నేడు యుద్ధభూమిలో తల నేలపై పొర్లాడుతూ, గ్రద్ధం కాళ్ళచేత తన్నబడుతున్నాయి.

కాళిదాసు ఈ విధంగా మానుషుంతుని హృదయాన్ని తెలిపాడు భూత ఆ రాతి వలకను శోధించగా ఇదే శ్లోకభాగం కనిపించింది.

82 ప్రశ్న : “గొంతెమ్మకోరికలు”-అంటే ఏమిటి? ఈ గొంతెమ్మ ఎవరు?

సమాధానం :

ఈ గొంతెమ్మ భారతంలోని కుంతీదేవియే కుంతీ శబ్దానికి వికృతియే గొంతి. ఈ ‘గొంతి’ అనే శబ్దం భారతంలో వలుచోట్ల ప్రయోగించబడింది,

కవిశ్రయ కృతమైన శ్రీమదాంధ్రమహాభారతంలో - కుంతీదేవియే ‘గొంతి’గా పేర్కొనబడింది-అనే అంశానికి ఋజువులు ఈక్రిందివి.

1. ఆంధ్రమహాభారతం ఉద్యోగవర్ణం తృతీయాశ్వాసంలోని 202వ పద్యం - “అనినఁ గృష్ణుండు గొంతి ననునయించి యిట్టనియె.”

2. ఆంధ్రమహాభారతం ఉద్యోగవర్ణం చతుర్థాశ్వాసం-17వ పద్యం-“అని యంత నిలువక గొంతి యిట్టనియె.”

3. ఆంధ్రమహాభారతం ఉద్యోగవర్ణం చతుర్థాశ్వాసం-24వ పద్యం-“వలు కునె యిట్లు గొంతి....”

4. ఆంధ్రమహాభారతం- ఉద్యోగవర్ణం చతుర్థాశ్వాసం-29వ పద్యం-
“....కన్నె యతఱి గొంతి కన్నవాడవగుట....”

ఇక దీని ఆర్థం గురించి. “గొంతెమ్మకోరికలు”-అనే పదబంధాన్ని- అత్యాశతో కూడినవీ, అంతులేనివీ, హద్దులు మీరినవీ, అసంబద్ధమైనవీ, కోర రానివీ, అసందర్భమైనవీ ఐన కోరికలు-అనే ఆర్థంలో ప్రయోగించడం వాడుకలో ఉంది.

ఐతే కుంతీదేవి అంతకోరరాని కోరిక లేమి కోరిందనే సందేహం సహజంగానే కలుగుతుంది.

భారతగాథ మొత్తంమీద కుంతీదేవి కోరిన కోరికలు రెండే, ఆ రెండు సందర్భాలూ ఏమంటే..

జానిలో మొదటిది కథని పొందవుంతో చేరమని- కురుక్షేత్రయుద్ధారంభ

తాని ముందుగా కర్ణుని కోరిన కోరిక. మరొకటి-కురుక్షేత్రయుద్ధానంతరం ధర్మరాజు - యుద్ధంలో కూలిపోయిన బిడ్డలకు తర్రవాదులు ఉన్నా ఉదగా కర్ణునికి కూడా తర్రవాదులు ఇమ్మని ధర్మరాజుని కోరిన కోరిక.

పీనిలో మొదటిదైన కర్ణుని కోరిన కోరిక గురించి:-కర్ణుడు తన పుత్రుడే నా-కుమారాశ్రుద్వాప్రదర్శన సమయంలో ఆతనిని చూచినప్పుడే-ఆతని తనకుండలంను బట్టి కుంతి గుర్తించింది. ధన్యుడ్యాపారంగతుడైన ఆర్జును ి పోడికాగం ఆ పీరుని- తమవజ్రన నిలుపుకొనాలనే ఆతురతతో దుర్యో నుడు-కర్ణుని అంగరాజ్యానికి రాజునుచేయడం - కుంతిదేవికి ఆనందాన్నే కలి గించింది. కర్ణుడు తన కుమారుడేనని కుంతి ఆనమయంలో నేకాదు, ఆ ఉర్యాత కూడా చాలా కాలంవరకూ వెల్లడించలేదు కర్ణునికి కూడా ఆ నిజాన్ని ఎరుక సరచలేదు. శ్రీకృష్ణరాయభారం కూడా పివలమై, యుద్ధం తప్పదని తెలిసిన తర్వాతనే కుంతి కర్ణుని కలుసుకొనడానికి వెళ్ళింది. ఒకనాటి ఉదయాన-గంగా తీరాన సూర్యుని ఉపాసిస్తున్న కర్ణుని వద్దకు వెళ్ళి-కర్ణునికి ఆతని జన్మవృత్తాం తాన్ని తెలిపింది కుంతిదేవి. తాను తన బాఱ్యంలో సూర్యుడేవువీ అనుగ్రహం వల్ల ఆతనిని కని, లోకతయందేత విడిచిపెట్టిన విషయాన్ని దుఃఖంతో కర్ణునికి తెలిపింది.

“నాయనా! నీవు నా బిడ్డవు. తెలియక దుర్యోధనుని సేవిస్తున్నావు. నీవు అన్నవని తెలిస్తే పాండవులే నిన్ను సేవిస్తారు. మహావీరులైన తమ్ము లతో కలసి రాజ్యవైభవాన్ని అనుభవించు నా దుఃఖాన్ని తొలగించు నీతమ్ము లతో కలసి ఉండి, నన్ను సంతోషపెట్టు.” అని కోరింది. తన బిడ్డలు ఒకరి వాకరు నడుక్కోనే వడిస్తేతని సహించలేనని కర్ణుని ప్రార్థించింది. కుంతి మాట లకు ఆమోదముద్రగా-సూర్యమండలంనుంచి - కుంతిదేవి తెలిసిన విషయం యదార్థమేననీ, ఆమెమాట పాటించమనే వలకులు వినవచ్చాయి.

ఇంతజరిగినా కర్ణుడు కుంతిదేవి చెప్పినట్లు వినలేదు. కుంతిదేవి తనను విడిచిపెట్టినందుకు ఆమె స్వార్థాన్ని నింపించాడు. తాను అప్పుడు చిన్నతనం వల్ల-ఏమిచేయాలో తెలియని ఫీలితో ఆ విధంగా చేశానని చెప్పినా, కుంతిని కర్ణుడు దయతలచలేదు.

అన్నాళ్లు తనను పెంచిపోషించిన నూతనదంపతులను ఈనాడు విడిచి రావడం అధర్మమన్నాడు. తననొక ముఱిగగా నిలబెట్టి, తనకు ఒక ఉనికిని, గౌరవాన్ని, లోకంలో గుర్తింపునూ ఇచ్చి, తనను నమ్ముకొని ఉన్న దుర్యోధనునికి - యుద్ధానికిముందు ద్రోహం చేయడం కృష్ణుల కాగలదన్నాడు. ఐతే కుంతీదేవి వచ్చి తనను అర్పించినందుకుగాను-అర్జునుని తప్ప మిగిలిన పాండవులు యుద్ధంలో తన చేతి చిక్కినా చంపవనీ, అర్జునునికి తనకూ మధ్యనే స్వర్గ అని; కర్ణార్జునులలో ఎవరో ఒక్కరే మిగులుతారనీ, ఎదైనా ఆపెట బదుగురు కొడుకులే మిగులుతారనీ స్పష్టం చేశాడు కర్ణుడు.

ఇక కుంతి ధర్మరాజును కోరినది ఆమె రెండవ కోరిక. ఆ సందర్భం ఏమిటే: - కర్ణుడు తన కుమారుడేనని కుంతీదేవి కురుక్షేత్ర యుద్ధం అంతం అయేవరకూ పాండవులకు చెప్పలేదు. యుద్ధానంతరం ధర్మరాజు-బంధువులకు తర్పణాదులిస్తుండగా కుంతీదేవి వచ్చి, కర్ణుని విషయం తెలిసి, అతనికి కూడా తర్పణాదులు ఇమ్మని కోరింది. కుంతీదేవి ఆ యధార్థాన్ని అంతవరకు తెలియజేయని కారణంగా అన్నను పేకుారా చంపుకున్నందుకు విలపించాడు ధర్మరాజు. ఆ విషయం ముందే తెలిసి ఉంటే యుద్ధం మానుకుని ఉండేవాడనని విచారించాడు. శ్రీలకు రహస్యాన్ని దాచే కక్తి ఉండరాదని శపించాడు

ఈ పై రెండు సందర్భాల్లోనూ కూడా కుంతి కోరిన కోరికలు అంత కోరరానివి, అసంబద్ధమైనవి అసదానికి వీలులేదు. రెండు కోరికలూ పుత్రమను కారంచేత, కన్నకడుపు తీపిచేత కోరినవే. అన్నదమ్మలని తెలియని తన బిడ్డలు - ఒకరి నొకరు చంపుకొనే సన్నివేశాన్ని నివారించాలనే ఆరాటంతో - కర్ణుని పాండవ వజ్రానికి రమ్మని కోరిక ఒకటి; కర్ణునికి అంటిమ సంస్కారం నిర్వర్తించమని ధర్మరాజును కోరిన కోరిక మరొకటి. ఈ రెండు కోరికలవల్లనూ కూడా ఎవ్వరికి ఎమి నష్టంలేదు. ఇంతకంటే అసాధ్యాలైనవీ, అన్యాయమైనవీ ఐన కోరికలు కోరిన వారెందరో పురాణ గాథలతో మనకు కనిపిస్తుందిగా - వారందరినీ వదలివేసి, సర్వదా దయనీయమైన దుఃఖజీవితాన్నే అనుభవించిన కుంతీదేవి కోరికలను అత్యాళులుగా వర్జింపడం అర్థంలేనిది. ఆమె కోరికలూ!

ఆ సన్నివేశాలూ (పైన చెప్పినవి) కూడా - జాలి వడదగినదే కాని, అది ఆమె అత్యాళగా నిరూపించి వేరై త్రి కూవదగినవికాదు.

ఒకే మరి ఈ సామెతకు ఆధారం ఏమిటనేది ప్రశ్న - దానికి సమాధానం భారతంలోనే లభిస్తుంది. అదేమంటే - ఏ మానవ స్త్రీ సాధ్యం కాని విధంగా - దేవతల అనుగ్రహంతో - దేవతాంశ సంభూతులైన కుమారులను పొందింది కుంతి, దుర్యాన మహర్షి జన్మిన మంత్ర ప్రభావంవల్ల - దేవతలను ప్రసన్నం చేసుకొని, ఆ దేవతా నమరేజస్కులైన కుమారులను పొందగలిగింది. దేవతలనగా తేజోరూపులు. ఆ దేవతా ప్రసన్నతకై కుంతి పాండురాజులు నియమ వ్యంతో తపమాచరించాడు. తపస్విత్వం వల్ల కుంతి - లోక పాలకులైన యమ వాయు మహేంద్రులను అప్పించి - వాటి అంతటి న హానుతావును సంతానంగా పొందింది. దేవేంద్రుని గురించి ఒక సంచత్వరపాటు గదానున్నదే - ప్రసన్నుని చేసుకొన్నాడు - కుంతిపాండు రాజులు. అంతటి అమరేంద్రుని వలన వరం పొంది - అర్జునునివంటి ఓవ్య వరుషుని, అఖండ ప్రభావ సంపన్నుని - కుమారునిగా పొందగలిగారు దేవతా సములైన కుమారులను దేవతానుగ్రహం వల్ల పొందానుకోవడమే లోకానికి అత్యాళగా కనిపించి - ఆ విషయమే - 'గొంతెమ్మ కోరికలు'గా పేర్కొనబడింది.

పాండువల్లనంటే - పాండువులు ఒక్కొక్కరూ జన్మించినవ్వారు - ఆ బాలకులు భవిష్యత్తులో సాధించబోయే మహత్కార్యాలను అకాశవాణి ప్రకటించింది. అప్పుడు శత శృంగ వర్షతారణ్యంలోని తాపనులందరూ అది విని అశ్చర్యంతో నివ్వెరబోయారు.

కుంతికివలె - దేవతలవల్ల సంతానాన్ని పొందిన మరొక స్త్రీలు ఎవ్వరూ లేరు. దేవతలద్వారా కుంతి - మహాపురుషులను సంతానంగా పొందిన విషయాన్నే - సామాన్య పరిభాషలో 'గొంతెమ్మ కోరికలు'గా పేర్కొనడం జరిగింది.

8వ ప్రశ్న : హనుమంతుడు సముద్రాన్ని పొగడి నముద్రాన్ని లంఘించాడు. అది పొగడ ప్రభావ మంటారా?

సమాధానం :

హనుమంతుడు సముద్రుని పొగడి సముద్రాన్ని లంఘించినట్లుగా రామాయణంలో లేదు. ఆయన ప్రత్యేకించి సముద్రుని పొగడినట్లు మహర్షి వాల్మీకి ఎక్కడా వ్రాయలేదు.

హనుమంతుడు యోగసభావంతో సముద్రాన్ని లంఘించాడు. ఆయన అణిమా గరిమాది శక్తులు కలిగిన యోగసిద్ధి సంపన్నుడు. సముద్రాన్ని లంఘించేముందు ఆయన ధ్యానించినది శ్రీరామచంద్రుని, సర్వదేవతలనూ.

హనుమంతుడు సముద్ర లంఘనం చేసేముందే జరిగిన సన్నివేశం ఈ క్రిందిది.

దక్షిణ సముద్రతీరంలో నిలబడి - ఆ సముద్రాన్ని దాటి సీతను చూడ గలవారెవరని ఆలోచిస్తున్నారు. అంగద జాంబవంతుడి వానరులు, సీతా స్వేషజ్వారం నలుదిక్కులకూ సుగ్రీవుడు వసిన వానర సమూహంలో - దక్షిణ దిక్కుకు వచ్చిన సమూహం ఇది. జాంబవంతుడు అడుగగా - ఈ సమూహంలోని వానరులందరూ తమ తమ లంఘన శక్తిని తెలుపుకొన్నారు. వారిలో ఎవ్వరూ సముద్ర లంఘనంచేసి, సీతను చూచి, తిరిగి సముద్రాన్ని లంఘించి రాగలవారు లేరని తెల్పుకొన్నాడు - వృద్ధ కపి వీరుడైన జాంబవంతుడు. అప్పుడు జాంబవంతుడు - ఒక ప్రక్కగా కూర్చొని ఉన్న హనుమంతుని సమీపించి - ఆయనను సముద్ర లంఘనానికి ఉత్సాహ పరచాడు. తన శక్తిని తానెరుగని హనుమంతునికి ఆయనకున్న శక్తిని వివరించి - జాంబవంతుడు అంజనేయుని - సముద్రాన్ని లంఘించి సీతను చూచివచ్చి - వానరుల ప్రాణాలు నిలువమని ఉత్తేజపరచాడు.

అప్పుడు జాంబవంతుడు ప్రేరేపించగా హనుమంతుడు - లేచి, వృద్ధులైన జాంబవంతుడులకు సమస్కరించాడు. సముద్రాన్ని దాటి సీతను తీసుకొని రాగలనని చెప్పి - దీనులై ఉన్న వానరులను తన పీఠాభిషేకంతో సంతోష పరచాడు.

అప్పుడు హనుమంతుడు చేసిన దేవతా ప్రార్థనం ఈ క్రింది శ్లోకంలో వివరింపబడింది.

శ్లో॥ ససూర్యాయ మహేంద్రాయ వవనాయ స్వయంభువే
భూతేభ్య శ్వాంజలిం కృత్వా చకార గమనే మతిమ్॥

భావం : సూర్యునకు, మహేంద్రునకు, వాయుదేవునకు, బ్రహ్మదేవునకు, సర్వభూతములకూ నమస్కారం చేసి హనుమంతుడు తన ప్రయాణానికి ఉడ్యక్తుడైనాడు.

ఆ విధంగా సర్వదేవతలకూ నమస్కరించిన హనుమంతుడు - తన తండ్రియైన వాయుదేవునికి పుష్పప్రణామం చేశాడని వాల్మీకితో చెప్పబడింది. తాను వచ్చేవరకు వానరులను అక్కడే ఉండమని చెప్పి, శ్రద్ధపీఠంచేసి హనుమంతుడు బయలుదేరాడు.

ఆ హనుమంతుడు అప్పుడు - వర్షకాలాలలో నమ్రదునివలె - రాను కార్య సిద్ధి కొరతై వృద్ధి పొందాడు.

రాను బాణంవలె వాయువేగంతో దూసుకొని పోయి - లంకలోనే గాక సర్వ లోకాలనూ వెదకి సీతను తెస్తాననీ, సీత కానరాకపోతే రావణునితో సహా లంకను పెత్తిగించి తెస్తాననీ హనుమంతుడు చెప్పి బయలుదేరాడు.

ఆ తర్వాత అనేక అవాంతరాలను గడచి, మైనాక, సురసా, సింహితా, లంకా - ఇత్యాది స్థానాలకు అనంతరం లంకలో ప్రవేశించాడు. (అయినన్ని వేలాలను ఎవరించవచ్చును కాని, గ్రంథవిస్తర తీతివల్ల విడిచి వేస్తున్నాను)

లంకలోని సర్వవ్రదేశాలలో సీతకొరకు వెదకి, సీత కనబడకపోవడంతో దుఃఖాన్ని పొందాడు హనుమంతుడు. కొంతసేపు విచారించి - చివరకు రైత్యాన్ని వహించి- హనుమంతుడు దేవతా నమస్కారం చేశాడు. అప్పుడు తనకు కనబడిన అశోకవనంలో వెదకబోయేముందు-

అష్టవసువులకూ, ఏకాదశ రుద్రులకూ, ద్వాదశాదిత్యులకూ, అశ్వినీ దేవతలకూ, నవమరుత్తులకూ హనుమంతుడు అప్పుడు నమస్కరించాడు.

శ్లో॥ “నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ।

దేవ్యైవ తస్యై జనకాత్మణాయై।

నమోఽస్తు రుద్రేంద్ర యమానిలేభ్యః॥

నమోస్తు చంద్రార్క మరుద్దణేభ్యః॥

భావం : లక్షణ సహితుడైన రామునికి, జనకాత్మజయైన నీతాదేవీకి వందనం. రుద్ర ఇంద్ర యమ వాయుదేవులకు నమస్కారం. చంద్ర సూర్య మరుద్దణాలకు నమస్కారం.- అని పై శ్లోక భావం.

అనంతరం స్వయంభువైశ బ్రహ్మదేవునికి, నర్మదేవతలకూ, అగ్ని హోత్రునికి, వాయుదేవునికి, ఎజ్రహస్తుడైన దేవేంద్రునికి, పాశతాది అయిన వరుణదేవునికి, మోర్యచంద్రులకూ, మహాత్ములైన విశ్వేదేవతలకూ, మర్రితులకూ, శివునికి నమస్కరించి-వారు తనకు కార్యనిధిని కలిగించానని ప్రార్థించాడు హనుమంతుడు సర్వలోకాలకూ అధిపతియైన ఆ సర్వేశ్వరుడున్నూ, మార్గంలో తనకు కంటికి కనిపించేవీ, కనిపించనవీ అయిన సర్వశక్తులూ తనకు నీతాన్వేషణలో సహకరించి కార్యనిధిని వ్రసాడించానని ఆ హనుమంతుడు దేవతలను ద్యానించి నమస్కరించాడు.

హనుమంతుడు సముద్రంను సమయంలోనూ, అనంతరం నీతాన్వేషణ సమయంలోనూ-చెసిన దేవతా ప్రార్థనలు-ఇంతవరకూ చెప్పినవి. ఈ చెప్పబడినవారే ఆయన నమస్కరించిన పూజ్యులూ, దేవతలూ-న్నా. ఆయన పంచ భూతాలకూ ముందే నమస్కరించాడు-తనుక . జలరాశియైన వరుణాలయానికి (సముద్రానికి) ఆయన నమస్కరించినట్టే అయిం. జలరాశికి అధిపతియైన వరుణునికి నమస్కరించితే జలానికి, సముద్రానికి నమస్కరించినట్టే.

అంతేగాక, వార్షికంలో హనుమంతుని సముద్ర లంఘన సన్నివేశాన్ని సరికలిపినట్టే - అక్కడి వర్షన పంతుడికి లక్ష్యం - హనుమంతుడు యోగ శక్తితో సముద్రాన్ని దాటినట్లుగా చెప్పడమేనని అవగతం కాగలదు.

84 ప్రశ్న : వివాహంలో ఎదుర్కొలు సమయంలో వరుని వక్షంవారికి వదువు వక్షంవారు పానకం బిందెలు ఇచ్చే ఆచారం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఉంది. వివాహ కార్యక్రమంలో పానకం బిందెల ప్రాముఖ్యం ఏమిటి:

సమాధానం :

స్నాతకుడైన బ్రాహ్మదారి-సమావర్తన వ్రతాన్ని పూర్తిచేసుకొని వచ్చిన తర్వాత-అతని అర్హుడైనపై అతని వక్షం యోగులైన వారు ఒక ఉత్తమ కన్యకను ఎన్నిక చేస్తారు. ఆ కన్యయుక్క తండ్రిని-కన్యనిమ్మని అప్తస్తారు కన్య తండ్రి అంగీకరించిన తర్వాత, వరుడు, అతనికి పూజ్యులైన బ్రాహ్మణులు, సుబాషికులు, జ్ఞాతులు, బంధువులతో కన్యాదాత గృహానికి వెడతారు.

కన్యాదాత తనకుటుంబంతో, పూజ్యులతో, బంధువులతో కూడి మంగళ వాద్య సహితంగా ఎదురువచ్చి - పుష్పమాలికాదులు, చందనాది పరిమళ ద్రవ్యాలు, పూజాయోగ్యవస్తువులతో, అనురేపనాదికాలతో పరపూజ చేస్తాడు.

“సమోస్త్యనంతాయ సహస్రమూర్తయే

సహస్ర పాదాక్ష శిరోరు బాహవే!

సహస్ర నామ్నే పురషాయ కాశ్యతే

సహస్ర కౌటీ యుగదారిణే నమః॥

అని శ్రీ పూజాస్తుత్య హవడుగా వరుని స బావింపి పూజిస్తాడు.

నూతన వస్త్రాభరణాలనూ, సుగంధ ద్రవ్యాలను సమర్పించి-వరునికి, అతని బంధు పరివారానికి చదురుమైస, రుచ్యమైన పానీయాలను ఇచ్చివారంధ్ర శిశి గౌరవించి-వివాహవేదిక వద్దకు ఆహ్వానిస్తాడు-కన్యాదాత.

గృహ్య సూత్రాలను అనుసరించి వైదికమైన విధి విధానంగా వరుని గాడించి కన్యను అంకితరించి దానంచేసే కార్యక్రమానికి సంబంధించి వరునికి తని బంధువులకు స్వాగతం చెప్పే సన్నివేశంలో ఇచ్చే పాపీయమే ఈ పానకం చేయబడతూ వస్తున్నది.

15 ప్రశ్న : “చక్కెడరు” అంటే ఏమిటి?

మాధానం :

ఈ సందర్భంలో చక్క అనగా శుక్ర గ్రహం. ప్రయాణమై వెళ్ళే మయంలో, ఆ వెళ్ళవలసిన దిక్కున శుక్రగ్రహం ఉంటే వసికరాదు. దీనికే ‘చక్క ఎడరు’ అంటారు. ముఖ్యంగా గర్భిణిని ప్రసవానికి తీసుకువెళ్ళటప్పుడు, వసివిద్ధతో తల్లిని తీసుకువెళ్ళటప్పుడు - శుక్రుడు వన్న పిక్కుకు ఎదురుగా వెళ్ళరాదు. దాని వలన అవాంఛనీయ ఫలితాలు సంభవిస్తాయని భావిస్తారు. దీనికే ‘వ్రతి శుక్ర బొమ బుధ దోష’మని జ్యోతిర్మాత్రం పేర్కొన్నది. దీనిని కుజ బుధుల విషయంలో కూడా పాటించడం ఉంది. ‘వ్రతి శుక్ర బొమ బుధ దోషం’ అంటే - శుక్ర, కుజ, బుధులు ఎదురుగా ఉంటే దోషమని అర్థం.

శుక్రుడు భూమికంటే, సూర్యునికి సమీపంగా ఉంటే గ్రహం. ఆ కారణంగా శుక్ర గ్రహం - సూర్యోదయాత్మూర్త్యం తూర్పు దిక్కునా, సూర్యాస్తమయానంతరం వశ్చిహాకాళంలోనూ కనిపిస్తుంది. సూర్యునికి 16 డిగ్రీల ఉంటే దగ్గరగా వెళ్ళిన గ్రహం అస్తంగతమవుతుంది. శుక్రుడు కూడా అదేధంగానే సూర్యునికి మరి సమీపంగా వెళ్ళినప్పుడు అస్తంగతమౌతాడు. అలాగా ఆకాళంలో కనిపించడం జరగదు శుక్రుడు తన గమనాన్ని బట్టి 16 డిగ్రీలకంటే సూర్యునినుండి దూరంగా జరిగిన తర్వాత - వశ్చిహానకాని, తూర్పునకాని తిరిగి ఉదయిస్తాడు.

తానున్న దిశనుబట్టి - కొన్ని నెలల పాటు సూర్యోదయానికి ముందు తూర్పు దిక్కునా, మరికొన్ని నెలలపాటు సూర్యాస్తమయం అయిన వెనుక

వెంటనే వ్యూహాశంలోనూ - శుక్రుడు కనిపిస్తాడు. అందువల్ల శుక్రుని వేరు చుక్క (Morning star) గానూ, లేచుక్క (Evening star) గానూ వ్యవహరిస్తారు. శుక్రుడు కనిపించే కాలంలో ఆకాశంలోని నక్షత్రాలన్నిటికంటే శుక్రజే అధిక లేజోవంతంగా కనిపిస్తాడు.

జ్యోతిర్మాత్ర రీత్యా శుక్రగ్రహానికి ఉన్నస్థానం (Exaltation) ఐన మీనరాశిలో శుక్రుడున్నప్పుడు - సంవత్సరం అంతటిలోనూ శుక్రుడు అధిక లేజంతో కనిపిస్తాడు. శత్రు, వీచ రాశులకంటే ఉచ్చరాశి స్వక్షేత్రాలలోనూ మిత్రక్షేత్రాలలోనూ ఉన్నప్పుడు ఏ గ్రహమైనా అధిక లేజంతో కనిపిస్తుంది.

86 ప్రశ్న : దక్షిణదిక్కుగా తలపెట్టి నిద్రపోరాదంటారు, ఎందువేళ? ప్రమాదానం :

నిద్రపోరానిది ఉత్తర దిక్కుగా తలపెట్టి మాత్రమే. కాని, దక్షిణ దిక్కుగా కాదు. ఎందువల్లనంటే-ఉత్తరదిక్కుగా తలపెట్టి వదుండినవారు నిద్రలేవగానే దక్షిణ దిక్కును చూస్తారు. దక్షిణా యముని దిక్కు మిగిలిన ఏ దిక్కులకు అధిపతులెవరో ఇదే గ్రంథంలో మరొకచోట ఇవ్వడమైంది. ఉదయం లేచిన వెంటనే యమస్థానాన్ని చూడరాదని అలా అంటారు యముడు మృత్యువుకు అధిపతికదా! గజేనుకి ఉత్తరదిక్కుగా తలపెట్టి ఉన్న ఏనుగు తలనే తెల్చి అతింబారు. అప్పటినుంచీ ఇది సంప్రదాయమైంది.

అంతేగాక, దక్షిణదిక్కు యముని దిక్కు కావడానికి మరొక కారణం ఉంది. అదేమంటే-మనది ఉత్తరాగ్రహణం. సూర్యుడు ఉత్తరాగ్రహణంలో-అనగా మనకు సమీపంగా ఉన్నప్పుడు-జీవులకు ఆరోగ్యం, ఆయువు - సమృద్ధిగా ఉంటాయి పాడి,సంట-సుఖిషగా ఉంటాయి జీవుల శారీరక, మానసిక ఆరోగ్యంకు సూర్యదర్శనం అవసరం. సూర్యుడు దక్షిణానికి వెళ్ళినప్పుడు-సూర్యదర్శనం, సూర్యతేజం-అధికంగా ఉండదు. ఆ కారణంగా ఆ సమయంలో వ్యాధులు ప్రబలుతాయి. మరణాలు అధికంగా ఉంటాయి. అందుకే ఆ సమయాన్ని యమదంష్ట్రాకాలమని పేర్కొంటారు. సంవత్సరం అంతటి

లోనూ అషాఢశుద్ధ ఏకాదశినుండి కార్తీకశుద్ధ ఏకాదశివరకు ఉన్నకాలమే మరణాలు అధికంగా ఉండేకాలం. యమ ప్రాప్తికాలంగా పేర్కొనబడే సమయం అదే. అందుకే అది స్థితికారకుడైన విష్ణుమూర్తి నిద్రించే కాలంగా చెప్పబడింది అది అంటువ్యాదులు అత్యధికంగా ప్రబలేకాలం.

87 ప్రశ్న : అర్థం కాని దస్తూరీని బ్రహ్మరాత అంటారు. బ్రహ్మగారి దస్తూరీ అంత గణిబిజిగా ఉంటుందా?

సమాధానం :

అర్థం కాని దస్తూరీని బ్రహ్మవ్రాత అనడంలోని భావం. బ్రహ్మగారి దస్తూరీ గణిబిజిగా ఉంటుందని కాదు కాలగమనంలో - భవిష్యత్తులో రాగల వరిజామాల, మానవుని జీవిత వధం - వీరినే కదా తంత్రవ్రాత అనీ, బ్రహ్మరాత అనీ వ్యవహారాలు. బ్రహ్మవ్రాతను తెలుసుకోవడం అంటే - వాటిని తెలుసుకోవడమే కదా? ఏ క్షణంలో ఏమి జరుగుతుందో తెలుసుకొనడం ఎవరి తరమూ కాదు. అదే విషయాన్ని మరొక మాటలో చెప్పాలంటే - బ్రహ్మవ్రాత ఎవరికీ తెలియదు. అనే కదా?

మన విశ్వాసం - బ్రహ్మ అనగా సృష్టికర్త - మానవుని నుదుటిపై మూడు గీతలలో వాని భవిష్యత్తును లిఖిస్తాననీ, ఆ లిపిని ఎవ్వరూ చదవ లేరనీనూ.

సారాంశంగా - ఏ వ్యక్తి జీవిత గమనం ఎలా ఉండేదీ ఎవ్వరికీ తెలియదు - అనే భావమే దీనిలో కనబడుతుంది. ఏ వ్యక్తి జీవితం ఎలా ఉండేదీ సృష్టికర్త వారి ముఖాన ఏమి వ్రాసినదీ అర్థం చేసుకొనడం సాధ్యంకాదు - అనడమే - బ్రహ్మవ్రాత అర్థంకాదు - అనడంలోని అభిప్రాయం కాలగమనంలో వ్యవహారంలో, అర్థంకాని దస్తూరీని బ్రహ్మరాత అనడం అలావాటియింది.

88 ప్రశ్న : గుడిలో దబ్బు హుండ్లీతో వేయడం ఎందుకు?

సమాధానం :-

దేవాలయాలు పూర్వం కళలకూ, విద్యలకూ, శాస్త్రాలకూ ఆలవాలమై గొప్ప సాంస్కృతిక కేంద్రాలు విలసిల్లేవి. దేవాలయాలు స్వతంత్ర వ్యవస్థలుగా ఉంటూ, విద్యలను, శాస్త్రాలను, కళలను పోషించేవి. ఎందరో శాస్త్రజ్ఞులు, వాదికులు, కళాకారులు, - దేవాలయాలవేత పోషించబడుతూ ఉండేవారు. అట్టి దార్మిక వ్యవస్థల పోషణ నిమిత్తం సంపన్నులు ఆలయాలకు ఎన్నో మాన్యాల ఇవ్వడం జరిగేది.

దానికి ప్రతీకగానే గుడిలో దబ్బువేసే ఆచారం మిగిలిపోయింది. ఆలయ నిర్వహణకు, దూర దీక్ష నైవేద్యాలకు అవి ఉపకరిస్తుంది. భగవంతుని వసిపిల్లలను, వృద్ధులను, గర్భిణులను - వట్టిచేతులతో చూడబోరాదనే ఆచారం కూడా మనకున్నది. "రిక్తహస్తేన నోపేయాత్ రాజానాం దైవతమ్ గురుమ్" - అనేదాని బావం రాజు (ఏలిక)నూ, దైవాన్ని, పెద్దలనూ వట్టి చేతులతో నవ్వించరాదని, భగవంతునికి అర్పించదలుచుకున్న ఎన్నో ఉపచారాలకు ప్రతిగానూ, ఆయా సేవలలో మనమూ పాలువంచుకుంటున్నామనే దానికి నిదర్శనంగానూ ఈ చర్య.

ఈనాడు పెద్ద పెద్ద దేవాలయాలకు వచ్చే ఆదాయం వల్ల - ఆలయ నిర్వహణ జరగడంతోబాటు - ఇంకా ఎన్నో సంస్థలు - విద్యాలయాలు, వైద్యశాలలు వంటివి ఎన్నో స్థాపించబడి పోషించబడుతున్నాయి కదా!

89 ప్రశ్న : శివ పార్వతులు కొలువై ఉన్న కైలాస వర్షాన్ని అవరీలగా ఎత్తగలిగిన రావణాసుడు-మిథిలా నగరంలో శివ ధనుస్సును ఎందుకు ఎత్తలేకపోయాడు?

సమాధానం :

రావణాసుడు సీతా స్వయంవరానికి రానూలేడు; శివ ధనుస్సును ఎత్తడానికి, ఎక్కు-పెట్టడానికి ప్రయత్నమూ చేయలేదు.

వార్మికి రామాయణాన్ని అనుసరించి - రావణుడు సీతా స్వయంవరానికి రానేలేడు.

అచార్యుకాలైన ఎన్నో కథలు రామాయణానికి చేరాయి. వానిలో ఇది ఒకటి. ఇది చార్యుకంలో లేనిది.

ఇక రావణుని శక్తిసామర్థ్యాలను గురించి ఇదే గ్రంథంలో వివిధ ప్రశ్నలకు ఇచ్చిన సమాధానాలతో ప్రస్తావించాను.

90 ప్రశ్న : బ్రహ్మదేవుడు వివాహితుడు కదా! పెళ్ళి కానివారిని బ్రహ్మచారులు అని ఎందుకు అంటారు?

సమాధానం :

త్రిమూర్తులలోనివాడూ, సరస్వతీ నారుడు అయిన బ్రహ్మదేవునికి బ్రహ్మచారికి సంబంధంలేదు. వేద, ఉపనిషత్ ప్రతిపాదితమైన - బ్రహ్మ వచార్థమనే మహాశక్తిని సంబంధించి ఈ బ్రహ్మ శబ్దాన్ని వాడడం జరిగింది.

“బ్రహ్మణీ చరతీతి ఇతి బ్రహ్మచారి—”

ఆ బ్రహ్మ వచార్థాన్ని తెలుసుకొనే అన్వేషణార్థంలో ఉన్నాడనే అర్థంతో చేసిన వదప్రయోగం ఇది.

ఐహిక లింగవటాలకు దూరంగా, బ్రహ్మ వతానువర్తిగా, బ్రహ్మ మార్గ గామిగా ఉన్న వ్యక్తి - అని చెప్పడమే ఈ శబ్ద వర్తనార్థం.

91 ప్రశ్న : ఓం నమోనారాయణ అనే దాన్ని అష్టాక్షరీ మంత్రంగానూ, ఓం నమశ్శివాయ అనే దాన్ని పంచాక్షరీ మంత్రంగానూ, చెబుతారు. నిజానికి ఓం నమశ్శివాయ అనేది షడక్షరీగానూ, ఓం నమోనారాయణ అనేది సప్తాక్షరీ గానూ కావాలి కదా! పండితులు వివరించాలి.

సమాధానం :

అష్టాక్షరీ మంత్రం

“ఓం నమోనారాయణ” కాదు, “ఓం నమోనారాయణాయ” ఇది ప్రణవ స్పృహ అష్టాక్షరీ. ‘నమశ్శివాయ’ అనేది ప్రణవరహిత పంచాక్షరీ.

మంత్రద్రవ్యలైన మహాష్టలు, మంత్రాలను బీజాక్షర ప్రాణశక్తి వంటా
లుగా దర్శించాడు.

అ+ఉ+మ = ఓమ్ అనే వ్రణవనాదం ఈ విధంగా ఏర్పడింది.
ఇది బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వర స్వరూపాలైన 'అ, ఉ, మ' అనే శబ్దాలను కలిగి ఉంది. 'సమశ్చివాయ'లో శివశబ్దం శివునికి, శక్తికి కూడా వర్తిస్తుంది. అంతేగాక ఈ శబ్దా బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరత్రయానికి, లక్ష్మీ సరస్వతీ పార్వతీ త్రిమూలంకూ కూడా వర్తిస్తుంది దీనిని వ్రణవరహితంగా అనుష్ఠించినా కూడా, దానితో వ్రణవం (ఓకారం) ఉన్నట్లే.

92 పశ్య : అరవై సంవత్సరాలకు షష్టిహృత్తి ఉత్సవం చేయడానికి విశేషకారణమేమైనా ఉన్నదా:

సమాధాన :

అరవై సంవత్సరాలకు షష్టిహృత్తి కార్యక్రమం చేసుకొనడం—అనే సంప్రదాయం ఏర్పడడానికి విశేషమైన శాస్త్రప్రమాణం ఉన్నది. అది ఒక వేడుకకారకు ఏర్పరచినది కాదు అవిషయమై సమగ్రమైన శాస్త్రప్రమాణాన్ని ఈక్రింద ఇస్తున్నాను.

“జన్మతః షష్టిమేవర్షే మృత్యు ఉగ్రరథాశ్చణాం।

షాణ్మాసాన్ మృత్యుమాప్నోతి ధనహనిశ్చ జాయతే॥

పుత్రనాశో దారనాశః ధననాశస్తదైవచ।

తద్దోష శమనార్థాయ శాంతిం కుర్వాత్ విచక్షణః॥

జన్మాభ్యే జన్మమాసేచ స్య జన్మ దివసే తథా।

జన్మర్షే చైవ కర్తవ్యా శాంతిః ఉగ్రరథాహ్వయా॥”

పై శ్లోకాలకు భావమేమంటే—రీతి సంవత్సరం ప్రవేశించినది మొదలుగా ‘ఉగ్రరథ’ మనే పేరుగల మృత్యువు మానవుని వెంటాడుతూ ఉంటుంది. దాని ప్రభావంవల్ల మానవునికి రీతి సంవత్సరం ప్రవేశించినది మొదలు రీతింబు కాలంలో మృత్యువు, ధనహాని, భాత్యానాశనం, పుత్రనాశనం—వంటి ఎన్నో

అనర్థాలు కలుగుతాయి. అదోషవివృత్తికొరకు 'ఉగ్రరథశాంతి' అనే పేరుగం శాంతిక్రియను ఆచరించాలి. షష్టిపూర్తి సందర్భంగా ఆచరించే క్రియాకలాపానికి-ఉగ్రరథశాంతి'అని పేరు.

ఉగ్రరథశాంతి అనబడే ఈ షష్టిపూర్తి శాంతిక్రియను-జనవంసుండి 60వ సంవత్సరం ప్రవేశించినది మొదలుగా-60 సం.లు నిండేలోపున-జన్మమానమూ, జన్మవక్షమూ, జన్మతిథి, జన్మవార జన్మనక్షత్రాలు కలపివచ్చిన రోజున ఆచరించాలి. అవిధంగా సాధ్యంకాని వక్షంలో-60 సం.లు నిండేలోపుదా ఏ మాసంలోనైనా జన్మనక్షత్రంనాడు చెనుకోవచ్చును. ఉగ్రరథదోష పరిహారార్థం ఈశాంతి క్రియాకలాపాన్ని చేసుకొని తీరవలసిందని ధర్మశాస్త్రా విధించింది.

ఈ సందర్భంలో మరొక విషయం చెప్పవలసి ఉంది.

60వ. లకు షష్టిపూర్తి శాంతిక్రియలాగానే-70వ సంవత్సరంతో కూడా 'భీమరథ'మనే మృత్యుదోషపరిహారార్థంగా 'భీమరథశాంతి'ని జరిపించవలసి ఉన్నదని ధర్మశాస్త్రప్రమాణం ఉంది. అది ఈక్రింద ఇస్తున్నాను.

"సప్తత్యం జాయతే మృత్యుః నృణాం భీమరథాభిదః।

భారనాశః పుత్రనాశో ధననాశో రుజున్రథా।

షాణ్మాసాన మృత్యుమాప్నోతి వివత్తి ర్మహాతీ భవేత్।

తద్దోష శమనార్థాయ శాంతిం కుర్వాత్ యథానిధిః॥ "

దీని బావం ఏమంటే-70వ సంవత్సరంలో భీమరథమనే మృత్యువు వల్ల మానవునికి భార్యాపుత్రధననాశాలూ, మహావివత్తు, తుదకు 6 నెలలలో మరణమూ వంటి అవదలెన్నో కలగతా గనీ, అదోషవివృత్తికొరకు 'భీమరథ శాంతి'ని జరిపించాలని ధర్మశాస్త్రా చెప్పి ఉంది.

మానవుని 78వ సంవత్సరంలో 'విజయరథశాంతి'ని జరుపవలసి ఉందని కూడా ధర్మశాస్త్రంలో చెప్పబడింది.

కాబట్టి 60 సంవత్సరాలకు మాత్రమే కాక, పైన చెప్పబడిన ఆయా వయస్సులలో ఆయా శాంతిక్రియలను నిర్వహించడం-ఆయుష్షాముడైన సూనవుని విధి.

జన్మాది 83 సంవత్సరాల 4 మాసాలకు జేయి చంద్రదర్శనాలు హరి కాగలవు. ఆవయస్సున జరిపేది సహస్ర చంద్రదర్శనోత్సవం, లేదా సహస్ర మాసోత్సవం.

నూరే శ్శు హృత్రిగా నిండిన ఆయుష్షులకు ఆ సమయంలో 'శతాది షేక విది'ని జరిపించడం శాస్త్రసమ్మతం.

93 ప్రశ్న : "క్రొత్త బిచ్చగాడు పొద్దెడగడు" - అంటే ఏమిటి?

సమాధానం :

అలవాటుగా యాచనా వృత్తిలో ఉన్న వ్యక్తికి దానికి సంబంధించిన వేళలు, వీలు, దానిలోని సులువులు వగైరా తెలుస్తాయి క్రొత్తగా ఆ వృత్తిలో ప్రవేశించిన వానికి అవేమీ తెలియక భగవదదం జరుగుతుంది. ఆ విధంగానే ఏదైనా ఒక వనిని క్రొత్తగా ఆరంభించిన వ్యక్తి, అందరి ఇబ్బందులూ, కష్ట సుఖాలూ ఎరుగక, కేవలము నూతనోత్సాహంవల్ల కలిగిన ఆరంభభూతత్వంతో క్రిందు మీదు అవుతున్నప్పుడు ఈ విధంగా పోల్చడం పరిపాది.

94 ప్రశ్న : దేవాలయాలలో శ్రీలను ఆర్చకులుగా ఎందువల్ల నియమించరు?

సమాధానం :

ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన చేసి ఆర్చన ప్రారంభించిన దేవాలయాలలో నిత్యమూ జరగవలసిన దూపదీప నైవేద్యాలకు అటంకం కలగడానికి వీలులేదు ప్రాణ కళలలో ఆవాహన చేయబడిన ఆర్చామూర్తులు సాక్షాత్ దైవస్వరూపాలుగా భావించవలసి ఉంది. ఈ ఆర్చనలో ఎట్టి అతరాధారమూ రావడానికి వీలులేదని అగమశాస్త్రం విధించి ఉన్నది.

శ్రీలకు ప్రకృతిసిద్ధంగా అశుభి కలిగే స్థితిమయాలలో దేవతార్చనకు అటంకం కలుగుతుంది కనుకనూ, శ్రీలకు గర్భధారణ, ప్రసవం వంటి పరిస్థితులు కలుగుతాయి కనుకనూ, ఆయా సమయాలలో వారు దేవతార్చన సెర్వ

హింపలేని స్థితిలో ఉంటారు కనుకనూ శ్రీ - ను దేవలయార్పణముగా నియమించే ఆచారం నెలకొల్పబడలేదు.

95 ప్రశ్న : “నల్లేరుపై బండి నడక” అంటే ఏమిటి?

సమాధానం :

గ్రామాలలో మర్గాలు తిన్నగా ఉండక బాగా గోతులు, గొప్పలతో ఎగుదిడుగుగా ఉండడం వరిపాటి. అందునా పూర్వం ఈ మార్గాల వరిస్థితి మరీ అధ్యానంగా ఉండేది. అటువంటి గోతులలో ముఖ్యంగా వర్షాకాలంలో నీరు కూడా నిండి బండి నడకకు అవరోధంగా ఉన్నప్పుడు ఆ గోతులలో నల్లేరును వేసేవారు. మార్గాలవక్క ఎక్కడ వడితే అక్కడ కాదలవలె పెరిగే ఈ నల్లేరును గోతులలో వేయడంవల్ల - దానిపైనుండి బండి నడక పాపిగా సాగి పోవడం వల్ల - అనాయాసంగా జరిగే కార్యాలకు ఆ విధంగా “నల్లేరుపై బండి నడక” అనడం అలవాటుగా మారింది.

96 ప్రశ్న : మతం అంటే ఏమిటి?

సమాధానం :

“మతం అనే వదానికి అభిప్రాయం అని మాత్రమే అర్థం ఉంది. మనం అనుకునే “రెలిజియన్” అనే అర్థం కాదు. “రెలిజియన్” అనే అర్థానికి సరివడి వదం మన భారతీయ భాషలలో - ముఖ్యంగా సంస్కృతంలో - దర్శనం - అని, లేదా ‘ధర్మం’ అని.

మతం అనే వదాన్ని “స్కూల్ ఆఫ్ థాట్” అనే అర్థంలో పూర్వం నుంచీ వాడడం జరుగుతున్నది. ఉదాహరణకు, జ్యోతిషాశ్రమంలో వరాహర మతం, వైమిని మతం, ఇత్యాదిగా వ్యవహరిస్తాడు. ఈవిధంగానే సర్వ శాస్త్ర వ్రసంగ సందర్భాలలోనూ కూడా మతం అనే వదానికి ఇదే అర్థం ఉన్నది.

ఆ విధంగానే - ఒకే వైదిక ధర్మంలో అంతర్భాగలైన వివిధ ఆరాధనా విధానాలను - కైవసుమతం, వైష్ణవమతం, శాక్తేయమతం, పౌరమతం, నానా వత్సమతం, కౌమార మతం - అని వీటిని వజ్రురాలుగా పేర్కొనడం ఉంది.

ఈ సంస్కృతిలో కూడా - మతం అనే వచనం - పై చెప్పిన "స్కూల్ ఆఫ్ థాట్" అనే ఆర్థంలోనే ఉపయోగించబడింది.

97 ప్రశ్న : ముగ్గురు కలసి వసిమీద వెళ్ళకూడదంటారు. ఎందుకు? సమాధానం :

జ్యోతిశ్శాస్త్ర ప్రకారంగా - మూడు అనేది కుజగ్రహం యొక్క సంఖ్య. అందువలన ఏ కార్య యత్నానికైనా ఈ స.ఖ.ను విడిచిపెట్టడం జరుగుతుంది. కారణం - కార్యనిష్ఠుం, హా, కార్యదంగ, అంశ్యం, అగ్ని, శత్రు, చోరాది వీరి కారకుడైన అంగారకుని దుష్ప్రభావాన్ని పరిహారించాలనే ఉద్దేశం.

"ఇన శశి కుజ రాహుద్వీర మండజ్ఞ తేతు భృగుజ ఇతి నవానాం కృత్రి కాది క్రమేణ"- అనే ప్రమాణాన్ని అనుసరించి - గ్రహలక్ష్మీవరసలో మూడవ స్థానం, మూడు అంకె - కుజానివి ఐనాయి. ఇది వింశోత్తరి దశాక్రమాన్ని తెలిపే వరుసక్రమం. వింశోత్తరి దశలు, లేదా ఉరు దశలు - ఈ వరుసలో రావడం జరుగుతుంది.

కుజానివల్ల కలిగే దోషాలతో - ఉష్ణవ్యాధులు, నేత్రవ్యాధులు, ప్రమాదాలు, రక్తస్రావాలు, స్రావదోషాలు, క్రిమిసంబంధమైన రోగాలు, పశుచి, కలరా, కర్ణవ్యాధులు, చిత్తచంచల్యం, మూత్రాశయ వ్యాధులు, రక్తసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులు, యుద్ధాలు, రక్తపాతం జరిగే అన్ని సంఘటనలు, రక్తపు గిద్దలు మొదలైనవి ఉన్నాయి.

98 ప్రశ్న : సాత్వికాహంమే తినాలి అని అంటారు. ఎందుకు?

సమాధానం :-

మానవులలో సత్త్వ, రజస్సమో గణాలు మూడు ఉన్నాయి. అహారం వల్లనే ఈ మూడు గుణాలూ కలుగుతాయని చెప్పబడింది. అయితే అహార వార్తలు- అయితే గుణాలను వృద్ధి చేస్తాయి కనుక, సాత్విక గణాభివృద్ధిని కోరేవారు తదనుగుణమైన అహారాన్నే స్వీకరిస్తారు. రజస్సమో గణాలను

వృద్ధిపరచే ఆహార వదార్థాలను నిషేధించడం జరుగుతుంది. ఈ విధమైన రజస్తమో గుణాలనువృద్ధి చేస్తాయి - కాబట్టి, ఉల్లి, వెల్లుల్లి వంటి వాటిని విడిచిపెడతూ ఉంటారు.

మానవులు వారి వారి కర్మానుగుణమైన ఆహారాన్నే స్వీకరించాలి, ఆహారం నుంచి జీవులు, వారి గుణాలు, బుద్ధులు, ఉద్యోగస్థాయినీ శాస్త్రంలో చెప్పబడింది.

ఆధునిక పరిశోధనల వల్ల ఋణానైన విషయం కూడా జడే. ఏమంటే— మానవులు స్వీకరించే ఆహార వదార్థాలే వారి మనోభావాలకు ఆధారమౌతున్నాయని.

జర్మనీలోని ఎర్లాంజెన్ యూనివర్సిటీలో ప్రొఫెసరైన డాక్టర్ లుడ్ విగ్ డెమ్జంగ్ అనే శాస్త్రవేత్త ఈ క్రింది విధంగా సిద్ధాంతీకరించారు.

భుజించిన వదార్థాల కారణంగా జీవరకోశంలో రూపొందే ఆనేక రసాయనిక ద్రవ్యాం వల్లనే— మానవుల మనస్సులోని ఆనేక మానసిక భావాలు, సంకోప విచారాలు, మానసికోద్రేకాలు, కోవలాపాద— కలుగుతున్నాయి. భుజించిన వదార్థాలవల్ల జీర్ణకోశంలో తయారైన రసాయనిక మార్పులే మానవ స్వభావ లక్షణాలను, మనోభావాలను ప్రభావితం చేస్తూ ఉండడం వల్ల విచక్షణతో ఆహారాన్ని స్వీకరించాలని ఈ జర్మన్ శాస్త్రవేత్త అన్నారు.

99 ప్రశ్న : జనకమహారాజాకు సీత భూమిలో దొరికింది. దాని అంతరార్థమేమిటి?

సమాధానం :

భూమిలో దాగిఉన్న దేవీ సౌందర్యాన్ని ప్రత్యక్షంగా చరించడానికి వీలువడదు. భూదేవి తన ఆమెయ సౌందర్యాన్ని వచ్చుదనం(గీనగీ)రూపంలో వ్యక్తం చేస్తుంది. భూదేవి సహజశక్తియే సీతగా ఏర్పడింది. సీతాదేవి ప్రకృతి స్వరూపిణి.

సీత వృద్ధీ త త్త్యస్యరూపిణి కుజగ్రహ ప్రాబల్యం కలిగిన శ్రీ. ఆమె యొక్క సౌందర్యం, ఆకర్షణీయమైన స్వరూపం, సహనం, కష్టాలను సహించగలగడం, తర్జతో ఎడబాటు - మెదలైన లక్షణాలు - ఈ విషయాన్నే విశదం చేస్తున్నాయి. సీత భూమి నుంచి జన్మించడం అంటే, ఆమె యొక్క వృద్ధీకృత్యాన్ని తెలియజేయడమే. అనే నిగూఢ రహస్యాన్ని, కవి హృదయాన్ని, ఆర్థం చేసుకోవలసి ఉంది. దీనిని తత్వశాస్త్ర పరంగానూ, జ్యోతిశ్శాస్త్ర పరంగానూ కూడా వాఙ్మానించవచ్చును.

సీత. భూదేవి కుమార్తె. అనడంలో. పైన చెప్పిన అంశాలే దాని అంతర్యం.

100 ప్రశ్న : సుసుంగులు వచ్చి వెళ్ళటప్పుడు గృహిణి వారికి వసువు, కుంకమ, పూలు, పళ్ళు, తాంబూలం ఇవ్వడం లోని అంతరార్థం ఏమిటి?

సమాధానం :-

“విద్యా సమస్తా స్తవ దేవి భేదాః శ్రీయః సమస్తాః సకలా జగత్సు” అని దేవి సుద్దేశంతో మార్కండేయ పురాణంలో చెప్పబడింది.

భావం :- ఓ దేవి! సర్వలోకంలోని సమస్త విద్యలూ, సర్వ శ్రీలూ - నీ స్వరూపాలే.

లోకంలోని శ్రీలందరూ దేవీ కళలు కలిగి ఉంటారని ఈ విధంగా చెప్పబడిన దానిననుసరించి, శ్రీలందరినీ దేవీ స్వరూపిణులుగా భావించి గౌరవించడం భారతీయ సంప్రదాయం. అట్టి దేవీ స్వరూపిణులైన శ్రీలను అర్చించే విధానమే-వారికి ఆయా మంగళ ద్రవ్యాలను సమర్పించడం లోని అంతరార్థం. అది దేవీ ప్రీతికరమైన విషయమని అర్థమైన భావన.

101 ప్రశ్న : వంచమ వేదంగా చెబుతున్న భారతాన్ని ‘మహాభారతం’ అని ఎందుకు అంటున్నాడు; భారత భాగవతాలకు ‘మహా’ చేరుతున్నప్పుడు, రామాయణానికి ఎందుకు చేర్చలేదు?

మాధానం :-

వాల్మీకియే తన కావ్యాన్ని "సీతాయాశ్చరితం మహత్" అని మహత్ బ్రవయోగం చేశాడు. కాబట్టి రామాయణానికి "మహా" అని చేర్చలేదనే దేహం అవసరం లేదు. దానికి ప్రారంభంలోనే ఆ గౌరవాన్ని కట్టబెట్టడం చిరిగింది అది నాటికీ, నేటికీ మహాకావ్యమే.

ఇక సామాన్య వ్యవహారంలో రామాయణాన్ని ఆ విధంగా వంకక రోవడానికి కారణం- రామాయణ కావ్యం ఇరవైనాలుగువేల శ్లోకాల గ్రంథం. భారత భాగవతాలు లక్షాధిక శ్లోకాలు గల గ్రంథాలు. వానిలో తక్కువది కాకపోయినా రాశిలో అంతకంటే బాగా చిన్నది కావడంవల్ల రామాయణాన్ని ఇలా వ్యవహరించడం అలవాటయింది.

అడిగాక: 'మహా' అని చేర్చినవే గొప్పవనీ, అలా చేర్చనివి తక్కువనే భావం అవసరం లేదు. వేద వేదాంగాలకూ, ఉపనిషత్తులకూ, ఉపనిషత్పూర్ భూతమైన తగవద్గీతకూ కూడా ఆ శబ్దం చేర్చబడలేదు. అయినప్పటికీ వాటి యొక్క మహత్వానికి లోటు రాలేదు.

"మహత్త్వాత్ భారవత్త్వాచ్చ మహాభారత ముచ్యతే" - గొప్పదీ, బరువైనదీ కావడంవల్ల దాన్ని "మహాభారతం" అన్నారు. అక్ష శ్లోకాలు కలిగి - విషయ గౌరవం, పుస్తక గౌరవం - ఉండడంతో అది మహాభారతం అయింది. ఇక భాగవత విషయానికి నే - అది శ్రీ మద్భాగవతమే" కాని, మహాభాగవతం కాదు. అయితే భారత కర్తయే "(వ్యాసుడే)" భాగవతానికి కర్త కావడం చేతనూ, "భారత - భాగవత" అన్న పెర్లతో ఉన్న సామ్యం చేతనూ అది "మహా భాగవతం" అన్న భావం కలిగింది.

మహాభారత గ్రంథానికి ఆ పేరు తొలిమంచి ఉన్నది కాదు. మహా భారత కర్త అయిన వ్యాస మహర్షి మొట్టమొదట తన గ్రంథానికి 'జయ'మని పేరు పెట్టాడు. తరత వంశ చక్రత కనుక భారతమని, పెద్ద గ్రంథం కనుక మహాభారతమనీ ఆ గ్రంథం వాడుకతోనికి వచ్చింది.

'జయ'మనే పేరుతో వ్యాసశాస్త్రుని రచించిన ఈ మహాభారతం అసంఖ్యాకమైన శ్లోకాలతో తొలుత రచించబడింది. ఈ గాథను వ్యాసుడు తొలుత శకునికి బోధపరచాడు. ఈ గాథను వివిధ లోకాలలో ప్రచారం చేయడానికి వ్యాసమహర్షి అనేకులను నియోగించాడు. నారదమహర్షి దేవ లోకంలో ముప్పదిలక్షల శ్లోకాల గ్రంథాన్ని వెలువరించాడు. ఈ తారత దాధను దేవలుడు విశ్వలోకంలో వదిపేను లక్షల శ్లోకాల గ్రంథంగా విని పించాడు గండర్వ యక్ష రాక్షస లోకాలలో 14 లక్షల శ్లోకాల గ్రంథంగా ఈ గాథను శుకమహర్షి ప్రచురపరచాడు. వ్యాసమహర్షి చెప్పగా వినాయకుడు బ్రాహ్మణ గ్రంథం లక్షశ్లోకాలకు వరిపెళమైంది. దీనినే భూలోకంలో వ్యాస శిష్యుడైన వైశంపాయనముని బోధించాడు. ఈ విధంగా మహాభారత గాథను వ్యాసమహర్షి నాలుగు రకాలుగా - మొత్తం 60 లక్షల శ్లోకాలతో రచించాడు.

102 ప్రశ్న : పార్వతి నలుపు అనీ, శివుడు తెలుపు అనీ పురాణాల్లో ఉండగా, నేడు చిత్రవటాల్లో ఈశ్వరుని నల్లగానూ, పార్వతిని తెల్లగానూ చిత్రిస్తున్నారు. ఏది యతార్థం?

సమాధానం :

పార్వతీదేవి ఆదికృతి. జగత్కారిణి అన్ని వర్ణాలూ ఆమెనే. ఆమె గారిగా వస్తువువచ్చును. కాళిగా నల్లనిది. లలితగా, దుర్గగా అరుణ వర్ణాన్నిక. (ఎర్రనిది.)

లలితా సహస్రనామాలోని "విద్రుమాభాయైనమః" "జందూక కుసుమ ప్రభాయైనమః"-అనే వర్ణనలు అరుణవర్ణ శోభితయైన దేవీస్వరూపాన్ని తెలియ జేస్తున్నాయి.

ఆ విధంగానే "లసన్మరకత స్వప్న విగ్రహాయైనమః" అని అమ్మవారిని మరకత వర్ణస్వరూపిణిగానూ వర్ణించారు. మరకతం-ఆకువచ్చ రంగు రాయ్, సవరత్నాలలోనిది.

కాళిదాసకృతమైన కృష్ణరాదండకంలో దేవిని "సర్వ వర్ణాత్మికే" అని

సంబోధించడం జరిగింది.

త్రిమాతలలో సత్త్వగుణ స్వరూపిణియైన సరస్వతి తెల్లనిదిగాను, రజోగుణరూపిణియైన లక్ష్మి ఎర్రని రంగు కలదిగాను, తమోగుణాత్మికయైన పార్వతి నల్లనిదిగాను చెప్పబడింది.

తొలుత నల్లగావున్న పార్వతి, తనన్ను చేసి బంగారు రంగును పొందిన ఉదంతం దేవీభాగవత గాథలలో ఉంది.

పై ఆధారాలను బట్టి పార్వతివి ఏ వర్ణంలో చిత్రించినా అది సమంజసమే అవుతుంది-అమె సర్వవర్ణాత్మిక కాబట్టి.

త్రిమూర్తులలో సత్త్వగుణాకారుడైన శ్రీమన్నారాయణుడు సృష్ట్యాది యందు ధవళవర్ణంలో ఉన్నాడని భాగవతం తెలుపుతుంది. రజోగుణరూపుడైన బ్రహ్మ ఎరుపురంగులోను, తమోగుణుడైన రుద్రుడు నల్లగాను ఉన్నట్లు చెప్పబడింది. శ్రీమన్నారాయణుడు కల్పాంతరంలో ఆకువచ్చరంగునూ, అనంతరం నీలమేఘచ్ఛాయను పొందిన గాఢ-భాగవతంలో ఉన్నది.

సదాశివుడు జ్ఞానస్వరూపుడు. జ్ఞానానికి, సత్త్వగుణానికి ప్రతీక. తెలుపు రంగు. అవిధంగా శివుడు తెల్లనివాడు.

సమస్త సృష్టికి రయకారకునిగా, తమోగుణరూపునిగా రుద్రుడు నల్లనివాడు.

తెలుపురంగు సత్త్వగుణానికి, ఎరుపురంగు రజోగుణానికి, నలుపురంగు తమోగుణానికి ప్రతీకలు. అవిధంగానే శాంతస్వభావం, జ్ఞానం, తేజస్సు-మొదలైన ఉత్తగుణాలకు తెలుపురంగు ప్రతీక. అహంకారానికి, రాగభావానికి, కార్యోత్సాహానికి, కోపానికి ఎరుపురంగు చిహ్నం. అజ్ఞానానికి, అవివేకానికి, దుఃఖానికి నలుపురంగు చిహ్నం.

అయాగుణాలకు, నందర్బాకు అనుగుణంగాను, తక్కువ శాము భావించే విషయాలకు, కోరో కోరికలనూ అనుసరించి దేవతలకు ఆయా వర్ణ స్వరూపాడలను ఆపాదించడం జరుగుతుంది.

సృష్టి కారకుడు బ్రహ్మ-ఎర్రనివాసు, రజోగుణ స్వరూపుడు. స్థితి కారకుడైన విష్ణువు వ్రధమకల్పంలో తెల్లనివాడని చెప్పబడింది. వృద్ధికి సంకేతం తెలుపు. రయకారకుడు శివుడు. నలుపు వినాశానికి గుర్తు, ఇవన్నీ వ్రతీకాత్మకాలుగా గ్రహించాలి.

103 ప్రశ్న: గాంధారి ధృతరాష్ట్రులు తనకు ఆత్తమామలనీ, వారితో పాటు తాను కూడా అరణ్యానికి పోయి వారిని సేవించు కుంటాననీ-కుంటీదేవి ఆశ్రమవాస వర్తంలో చెబుతుంది. ధృతరాష్ట్ర పాండురాజులు అన్నదమ్ములు కదా! కుంతికి వారు ఆత్తమామలెలా కాగరర: ఈ తీదేవికి వారితో మరొక బంధుత్వం ఏమైనా ఉన్నదా?

సమాధానం :-

“రామం దశరథావిద్ధి మాంవిద్ధి జరకాత్మజా

ఆయోధ్యామటపీం విద్ధి గచ్ఛ తాత యదాసుఖమ్॥”

—అని సుమిత్రా దేవి లక్ష్మణునికి బోధించింది, అరణ్యవాసి కాబోతున్న శ్రీరామచంద్రునితో తాను అడవికి వెళ్ళబోతున్న లక్ష్మణునికి ఆ తల్లి చేసిన ఉపదేశమిది.

“జాయనా: నీ అన్న శ్రీరాముని మీ తండ్రిగారైన దశరథమహాజ్ఞ వలెనూ, జానకీదేవిని నా వలెనూ-గ్రహించు. (అన్నను తండ్రిగా, వదినను తల్లిగా భావించు.) అడవివే ఆయోధ్యగా భావించు సుఖంగా వెళ్ళిరా తండ్రి!” అని చెప్పింది సుమిత్ర.

అన్నగారిని, ముఖ్యంగా పెద్దన్నగారిని-తండ్రిగాను; వదినను తల్లిగాను భావించమనడం మనకు క్రొత్తదికాదు ఉత్తమమైన అర్థ సంవదాయం అది. పరికించండి:

“అన్నదాతా భయత్రాతా విద్యాదాతా కథైవచ

జనితా చ ఉపనేతాచ పంచైతే పితర: స్మృతా:॥”

“అన్నదాత, భయం నుంచి కాపాడిన వాడు, విద్యాదాత, జన్మకు కారకుడైనవాడు, ఉపనయనం చేసినవాడు-ఈ ఆయిదుగురూ తండ్రులుగా భావించవలసినది.”

“గురు వత్సీ రాజ వత్సీ, జ్యేష్ఠ బ్రాతృ కుటుంబిని!
వత్సీమాతా న్యమాతావ పంచైతా మాతరః స్మృత్యా॥”

“గురు భార్య, రాజ భార్య, తన (పెద్ద అన్నగారి భార్య తన భార్య యొక్క తల్లి, తనను కన్నతల్లి - ఈ ఆయిదుగురినీ తల్లులుగా భావించ వలసినది.”

ఆ విధంగా పాఠశాలరాజుకు మాతాపితృస్థానీయులైన గాంధారి దృత రాష్ట్రంను-కుంతి తనకు ఆ త్రమామయిగా పేర్కొనడంలో అనంతద్దమైన విషయమేమీలేదు.

అయితే, వారిని తనకు ఆ త్రమామయితో సమానులనిగానీ, ఆ త్రమామయి వంటి వారనికానీ పేర్కొనక-“ఆ త్రమామయే” అని నిర్ధారణగా చెప్పడంలోని అభిప్రాయం ఏమై ఉంటుందని కదా సందేహం!

గాఢమైన భావం కలచోట-ఆ విధంగా నిర్ణయించగా, సందేహాతీతంగా స్పష్టపరచి చెప్పడం ఆసాదారణం కాదు ఉదాహరణంగా వీనిని గమనించండి.

“త్వమేవ మాతా చ పితా త్వమేవ,

త్వమేవ బిందుశ్చ సఖాత్వమేవ!

త్వమేవ విద్యా ద్రవిణం త్వమేవ

త్వమేవ సర్వం మమదేవదేవ॥”

“నీవే తల్లిని తండ్రిని

నీవే నా తోడు నీడ నీవే సుఖుడా

నీవే గురుడా దైవము

నీవే నా వతియు గతియు నిజముగ కృష్ణా”!

పై సందర్భాల్లో, “త్వమేవ” “నీవే”-అంటూ సంకయాతీతంగా చెప్పడమే జరిగింది కాని, “నీవు నాకు అంతకు సమానుడవు” అని చెప్పబడలేదు. నిర్ధార

జా చెప్పడం కోసమూ, నిశ్చయార్థకమైన తన మనస్థితిని వెల్లడించడం కొరకే జుంతి ఆ విధంగా చెప్పింది కాని, వారి మధ్య మరొక విధమైన చుట్టరికం ఏమీలేదు. వారలాన్ని తరతి చూస్తే ఆ విషయం అవగాహన కాగలదు.

104 ప్రశ్న : సంక్రాంతి మొదలైన విశేష దినాలు పుణ్యకాలమనీ, ఆ సమయంలో దానం చేయడం పుణ్యవ్రతమనీ అంటారు. పుణ్యకాలమంటే ఏమిటి? అది ఎంతసేపు ఉంటుంది?

సమాధానం :

ప్రతి మాసంలోనూ సూర్యుడు ఒక రాశినుండి మరొక రాశిలోనికి ప్రవేశించడానికి సంక్రమణమతి పేరు. సంక్రమణాలు సంవత్సరానికి వన్నెండు సూర్య సంక్రమణ సమయంలో ఏర్పడే పుణ్య సమయమే సంక్రమణ పుణ్యకాలం. ఈ సంక్రమణాలు వన్నెందూ పుణ్యకాలాలే. వీనిలో కొన్ని సంక్రాంతిలలో సూర్యుని రాశి ప్రవేశానికి ముందు, మరి కొన్ని సంక్రాంతిలలో సూర్యుని రాశి ప్రవేశానంతరమూ, ఇక కొన్నింటికి, సూర్యుని రాశి సంక్రమణ కాలానికి ముందు వెనుకలనూ - పుణ్యకాలమని ధర్మశాస్త్ర నిర్ణయం. సంక్రమణం అన్నా, సంక్రాంతి అన్నా ఒక్కటే.

1. మేష సంక్రాంతి : దీనికి 'వసాత విషువత్' అని పేరు. ఇది సౌర సంవత్సరాది. అనగా మొట్టమొదటి రాశియైన మేషరాశిలోని మొదటి నక్షత్రమైన ఆశ్విని నక్షత్రం యొక్క మొదటి పాదంలోని మొదటి బిందువులో సూర్యుని ప్రవేశ కాలం ఇది. ఈ మేష సంక్రాంతికి ముందు వది మడియలూ, ఈ సంక్రమణానికి తర్వాత వది మడియలూ పుణ్యకాలంగా చెప్పబడింది.

2. పృషత సంక్రాంతి : దీనివల్ల ఏర్పడే పుణ్యకాలం - ఈ సంక్రమణ సమయానికి ముందు వదహారు మడియలు. దీనిని హరి వదపుణ్యకాలమని వ్యవహరిస్తారు.

3. మిదున సంక్రాంతి : దీనికి షడశితి పుణ్యకాలమని పేరు. ఈమిదున సంక్రాంతికి తర్వాత వదహారు మడియలు పుణ్యకాలం.

4. కర్మాటక సంక్రాంతి : దీనికి దక్షిణాయన పుణ్యకాలమని పేరు. ఈ సంక్రమణానికి ముందుగా ముప్పై ఘడియలు పుణ్యకాలం.

5. సింహ సంక్రమణము : దీనికి ముందు వదహారు ఘడియలు పుణ్యకాలం. దీనికి విష్ణువదమని పేరు.

6. కన్యా సంక్రమణము : దీని ప్రవేశానంతరం వదహారు ఘడియలు పుణ్యకాలం దీనికి కూడా షడశీతి అని పేరు.

7. తులా సంక్రమణం : దీనికి ముందు వది ఘడియలూ, సంక్రమణం తర్వాత వది ఘడియలూ - పుణ్యకాలం. ఈ సంక్రాంతికి శరద్విశువక్ అని పేరు.

8. వృశ్చిక సంక్రాంతి : దీనికి ముందు వదహారు ఘడియలు పుణ్యకాలం. ఇది హరివద పుణ్యకాలం.

9. ధనుస్సంక్రాంతి : దీని అనంతరం వదహారు ఘడియలు షడశీతి పుణ్యకాలం

10. మకర సంక్రాంతి : దీని తర్వాత ఇరవై ఘడియలు ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలం.

11, కుంభ సంక్రమణం : దీనికి ముందు వదహారు ఘడియలు విష్ణు వద పుణ్యకాలం.

12. మీన సంక్రమణం : దీని అనంతరం వదహారు ఘడియలు వరకూ షడశీతి పుణ్యకాలం.

రాత్రి సమయంలో సంక్రమణం జరిగినట్లయితే, సంక్రమణానికి ముందు పుణ్యకాలం గల సంక్రాంతిలకు ముందురోజునా; సంక్రమణానంతరం పుణ్యకాలం గల సంక్రాంతిలకు మరుసటి దినం ఉదయంనుండి - పుణ్యకాలంగా వరిగడిచాలి. స్నాన, దాన, సంక్రాంతి వ్రతాదులను ఆ పుణ్యకాలంగా చెప్పబడిన నిర్దిష్ట సమయంలోనే చేసినట్లయితే - అంతలేని పుణ్యం కలుగుతుంది. సంక్రాంతి పుణ్యకాలాలలో చేయదగిన సంక్రాంతి వ్రతాదులున్నాయి. ఆ అంశంలో చెప్పవలసింది చాలా ఉంది.

105 ప్రశ్న : చాతుర్మాస్య వ్రతం, వానప్రస్థశ్రమ ధర్మం. ఏని గురించి తెలియజేయండి:

సమాధానం :

ఆషాఢశుద్ధ ఏకాదశినుండి శాశ్వత శుద్ధ ఏకాదశి వరకూ చాతుర్మాస్య వ్రతాన్ని ఆచరించడం సంప్రదాయం. బ్రహ్మచారులు, యతులు, ఈ వ్రతాన్ని చేయదలచిన ఇతరులు - అందరూ ఈ నాలుగు నెలలూ ఏదో ఒకచోట కదలకుండా ఉండి ఆ వ్రతాన్ని సాగిస్తారు.

వర్షాలు కురిసి, మార్గాలు సుగమంగా ఉండని కాలమూ, వ్యాధులు అధికంగా ఉండే కాలమూ అయిన ఈ నాలుగు నెలలకూ - యమదంష్ట్రా కాలమని పేరు.

ప్రజలందరూ ఈ కాలంలో ఏదో ఒక నియమితస్థలంలో ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. యతులకు కూడా ఇది వర్తిస్తుంది అంటున్నారు ప్రజలే ఈ కాలంలో - సంచారం నిషిద్ధం. మానవ సంవారంవల్ల వ్యాధులు ఒకచోటునుండి మరొక చోటుకు త్వరగా వ్యాపిస్తాయి. అంటువ్యాధులూ, వానివల్ల మతచాలూ అధికంగా ఉండే కాలం కనుకనే, దీనిని యమ దంష్ట్రా కాలమన్నారు.

అందువల్లనే - వ్యాధులు జనసంచారంవల్ల త్వరగా ఒక ప్రదేశంనుంచి మరొక ప్రదేశానికి వ్యాపించగలవనే ఉద్దేశంతోనే - ఈ సమయంలో జన సంచారాన్ని నిషేధించారు - ధర్మజ్ఞులైన ఋషులు - చాతుర్మాస్య వ్రతాన్ని ఏర్పరచి - ఆ సమయంలో భగవదారాధనా తత్పరులై ప్రజలంతా ఉండేటట్లు విధించారు. రోగకూయిష్టమైన ఈ ఋతువులలో - ఏకాకులుగా ఉండే యతులకు, సన్యాసులకు, అవధూతలకు - గృహస్థులు సంరక్షణం చేయవలసిన ధర్మాన్ని విధించారు.

రోగిలూ వ్యాపించే ఈ సమయంలో - జనులందరికీ శ్రేయస్సు కలిగే నిమిత్తం - దైవానుగ్రహం కొరకు పరివ్రాజకులు చాతుర్మాస్య వ్రతాన్ని ఆచరిస్తారు. అనిమిత్తంగా ఒక ప్రదేశంలో నిలిచి ఉండే పరివ్రాజకులకు (యతులు, సన్యాసులు, అవధూతలకు) సర్వసమయాలూ గృహస్థులు చేయవలసి ఉంది.

మిగిలిన మూడు అశ్రమాల వారికి వట్టుకొమ్మ గృహస్థాశ్రమం అని కదా!

చాతుర్మాస్య వ్రతాన్ని యతులూ, సన్యాసులూ తప్పక చేయవలసి ఉంది. ఇతరులు కూడా కొందరు - అసక్తి కలవారు - చాతుర్మాస్య వ్రతాన్ని ఆచరించడం ఉంది. ఈ వ్రతానికి కొన్ని నియమాలు ఉన్నాయి. ఈ వ్రతాన్ని చేసే కాలంలో - అనగా ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశి మొదలుకొని కార్తీక శుద్ధ ఏకాదశి వరకు - నిమ్మకాయ, గుమ్మడి, ముల్లంగి అంచందలు - ఈ వదార్థాలను తినకూడదు.

ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశిని తొలి ఏకాదశి - అని అంటారు. ఈ రోజుతోనే చాతుర్మాస్య దీక్షకు ప్రారంభం, దీనిని 'తొలిఏకాదశి' - అని వ్యవహరించడానికి కారణం అదే. ఈ ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశి రాడు శ్రీ మహావిష్ణువు షీ రసాగరంలో శయనించి, ఈ నాలుగు నెలలూ నిద్రావస్థలో ఉంటాడని పురాణ వాక్యం శ్రీ మహావిష్ణువు శయనించే వ్యక్త దినం ఇది. ఆ కారణంగానే ఈ ఏకాదశిని 'శయనైకాదశి' అని పిలుస్తారు. ఈ తిథినాడు విష్ణుమూర్తిని పుడవనుక్త విధానంగా పూజించి, ఉపసేవించి, చాతుర్మాస్య వ్రతాచరణానికి సంకల్పం చేయాలి. ద్వారక తిథినాడు బ్రాహ్మణ భోజనానంతరం పార్వణం (భోజనం) చేయాలి. చాతుర్మాస్య వ్రతాన్ని చెనెవారు ఈ నాలుగు నెలలూ హరిద్వాన తత్పరులై, ఏకాదశి ఉపవాస నియమిస్తూ, ద్వారక పార్వణ నియమాన్నీ పాటిస్తూ గడపాలి. పైన చెప్పిన నిషిద్ధ వదార్థాలను తినరాదు.

శయనైకాదశి వెళ్ళిన మరనటి రోజు 'జనుదేవ ద్వాదశి.' ఆ నాడు వన్నెండుమంది బ్రాహ్మణులను యథావిధిగా అర్పించి, వారికి నూతన వస్త్రాలూ, యజ్ఞపీఠమూ, ఉంగరమూ, జలపాత్ర. చేతికర్ర - వీటిని దానం చేయాలి. చాతుర్మాస్య వ్రత దినాలలో ఊరు విడిచి వెళ్ళరాదు.

బాద్రవ శుద్ధ ఏకాదశి - 'పరివర్తనైకాదశి'గా చెప్పబడింది. ఆనాడు విష్ణువు మరొక పార్వానికి వరివర్తనం చెందడాడు. కార్తీక శుద్ధ ద్వాదశి 'భోధనైకాదశి'. అనగా విష్ణుదేవుడు మేలుకొనే వ్యక్త దినం. ఆ నాటితో చాతు

ర్యాన్య ప్రత దీక్షాకాలం పూర్తికాగండ్రి. అశాటి ఏతాదశీవ్రతం మహాపరం జాయకం.

ఇక వాన వ్రస్థాశ్రమం గురించి.

బ్రహ్మచర్య గృహస్థాశ్రమ ధర్మాలను సక్రమంగా నెరవేర్చిన గృహస్థులకు - మోక్ష సాధనా మార్గాని కనువైన మూడవ అశ్రమం వానవ్రస్థం.

ఇది న్యాయాశ్రమానికి ముందు మెట్టు; గృహస్థాశ్రమానికి తరువాతిమెట్టు.

గృహస్థులు భార్యానమేకంగా ఈ అశ్రమం స్వీకరించవచ్చును.

కొంత వయసు మీరిన దంపతులు - ప్రావీణ్య విషయాలపై ఆసక్తిని వదులుకోవడంవల్ల మనశ్శాంతిని పొంది, భగవద్భావంతో తమ కాలాన్ని ప్రశాంతంగా గడవడమే ఈ అశ్రమానికి పరమార్థం. గృహవిషయాలలో లీనమై విశ్రాంతి లేని జీవితాన్ని గడవడం మానుకొని - మానసిక పరివర్తనను పొంది వనవాసులై ప్రవృత్తినుండి నివృత్తివైపుకు మరలడమే వానవ్రస్థు. వయసు మీరిన దంపతులు కుటుంబ జీవితాన్ని విడిచి వనవ్రస్థులు కావడమే వానవ్రస్థం. అనగా అంజ్యవాసు చేస్తూ దైవభావంతో గడుపుతారు.

106 ప్రశ్న: గణపతి రూపాలెన్ని?

సమాధానం :

1. లక్ష్మీగణపతి 2. శ్రీవ్రగణపతి 3. సిద్ధిగణపతి 4. చింతామణి గణపతి 5. శక్తిగణపతి 6. ఉచ్చిష్టగణపతి 7. ఏకాక్షర గణపతి 8. కుమార గణపతి. 9. వీరు అష్టగణపతులు. 10. వీరుగాక - 9. బాల గణపతి, 10. తరుణ గణపతి, 11. భక్తగణపతి, 12. వీర గణపతి, 13. ధ్యక్షగణపతి, 14. పింగళ గణపతి, 15. నిమ్మరాజు గణపతి, 16. పేరంబ గణపతి, 17. మహా గణపతి, 18. భువనేశ గణపతి, 19. స్మృత గణపతి, 20. ఊర్వ గణపతి, 21. వల్లభా గణపతి, 22. శ్రీ గణపతి, 23. ప్రసన్న గణపతి.

ఈ విధంగా గణపతి రూపాలు అనూకమైనవి.

107 ప్రశ్న : సత్యనారాయణ వ్రతం చేస్తుంటారు కదా : ఇది ఏ విధంగా ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చింది :

సమాధానం :

శ్రీ సత్యదేవ ప్రతకల్పం స్కాందపురాణంలోని రేవా ఖండంలో ఐదధ్యాయాలుగా ఉంది.

శ్రీ సత్యనారాయణస్వామి స్వయం వ్యక్తుడైన భగవానుడు. సాక్షాత్ విష్ణువతారం మహా విష్ణువు ఆర్చావతారంగా వ్రసిద్ధ-గిరిశేత్రాలలో ఒకటయిన రత్నగిరి (అన్నవరం)లో నెలకొన్నారు. ఆకాశవాణి ఆ దేవుని వామాన్ని ప్రకటించినట్లు స్కాంద పురాణంలో ఉంది.

త్రిపాద్విభూతి నారాయణోపనిషత్తు అష్టోత్తర శ్లోపనిషత్తులలో వ్రదాన మైంది. అధర్వ వేదంలోని దేవస్వి శాఖ, నారాయణోపనిషత్తు సూచించిన విధంగా రత్నగిరిలో శ్రీ త్రిపాద్విభూతి మహా నారాయణ యంత్రం పైన సత్యదేవుడు ప్రతిష్ఠితుడణ్ణాడు.

ఆ స్వామి అనుగ్రహంకోసం చేసే ప్రతమే సత్యనారాయణ వ్రతం. ఆ వ్రతాన్ని మహా విష్ణువే లోకానుగ్రహార్థం నారదునికి చెప్పినట్లు పురాణాలు మోషిస్తున్నాయి.

ఒకప్పుడు నైమిశారణ్యంలో శౌనకాది ఋషులు సూతుని- “ఏ ప్రత తపాదం వల్లి వాంఛిత ఫలప్రాప్తి కలుగుతుందో ఆ సర్వవిషయాలు తెలుపు” మని కోరారు. అతడు “పూర్వం నారద మహర్షే శ్రీ మన్నారాయణుని ఈ విధంగా వ్రశ్చించాడు. అప్పుడు నారాయణుడు నారదునికి తెలియజేసిన విధా నాన్ని మీకు తెలుపుతాను” అని అన్నాడు.

“నారదే నైవ సంపృష్టో

భగవాన్ కమలావతిః,

సురర్షయే యత్రే వాహ

తచ్చుణు ధ్యం సమాహితాః”

భూ లోక వాసులయిన మానవులు తమ తమ దక్షిణం కారణంగా అనేక జన్మలు ఎత్తుకూ, వలు కష్టాలు పొందుతుండడం చూచి నారద మహర్షి చాలా జాతి చెంది, వీరి కష్టాలను ఎలా తొలగించాలి - అని చింతిస్తూ, విష్ణు లోకం చేరాడు. అక్కడ శుక్లవర్ణుడూ, చతుర్భుజుడూ, శంఖ చక్ర, గదా, వద్య, వనమాళా విభూషితుడైన శ్రీమన్నారాయణుని దర్శించి, నమస్కరించి,

స్తుతించాడు. శ్రీమన్నారాయణుడు “నీ రాకకు కారణమేమని నారదుని చెప్పిండు

“దేవా: మర్త్యలోకంలో జనులంతా నానా క్లేశాలు వదుతున్నారు. వాటిని తొలగించడానికి సులభమార్గాన్ని చెప్పవలసిందని కోరడానికి వచ్చాను” అన్నాడు వారదుడు.

అప్పుడు శ్రీమన్నారాయణుడు “నారదా: లోకానుగ్రహ కాండతో నీవు వేసిన ప్రశ్నకు మెచ్చాను. ఇహ వరలోకాల్లో సుఖాన్ని, మోక్షాన్ని ఇచ్చే సత్యనారాయణ వ్రతాన్ని నీ వట్ట స్నేహంతో జెబుతున్నాను” అని చెప్పి, వ్రత విధానాన్ని, పదాన్ని వివరించాడు.

“పాదువృష్టం త్వయా వశ్య
 లోకానుగ్రహ కాండయా,
 యత్కృత్వా మువ్యతే మోహత్
 తచ్చుజువ్యతే వదామి తే,
 వ్రతమస్మి మహా పుణ్యం
 స్వర్గ మర్త్యేషు దుర్లభమ్,
 తవ స్నేహాన్మయా వశ్య
 వ్రతాశః క్రియతేఽదునా,
 సత్యనారాయణ స్వేదం
 వ్రతం సమ్యగ్విధానకః
 కృత్వా సద్యః స్సుఖం కుంత్యా
 దామప్యి నోక్ష మాక్షయాత్”

“ఈ వ్రతాన్ని వర్త వివక్ష లేక నకల జనులూ ఆచరించవచ్చు. కలి యుగంలో వాచానీధి వ్రదమైన సులభ మార్గమిది” అని నారాయణుడు చెప్పాడు. కనుక ఇది చాలా ప్రాచుర్యం పొందింది.

“తాదుర్వర్జ్యం వ్రతం కార్యం
 ప్రీతిర్యాపి మునీశ్వర

విశేషతః కలియుగే
లఘూని యోహి భూతయే॥

శ్రీమన్నారాయణుడు వారదునికి ఉపదేశించగా - నారదునివల్ల - ఈవ్రతం-
లోకంలో వ్యాపించింది?

108 ప్రశ్న : దేవాలయాలపై నగ్నశిల్పాలు ఎందుకు ?

సమాధానం :

దేవాలయాలపైన నగ్నశిల్పాలు ఉండడానికి కారణం - కామశాస్త్రాన్ని
ఒక కళగా ప్రాచీనులు ఉపాసించడమే. దీనికి నిదర్శనం - మహర్షియైన
వాత్సర్యయనుడు కామసూత్రాలను వ్రాయడం.

ప్రాచీన కాలంలో దేవాలయాలు - కళా, విద్యా, సాంస్కృతిక కేంద్రా-
లుగా ఉండేవి. అందువలన-ఆశాస్త్రానికి ప్రాచుర్యం లభించడానికి - తద్వారా
ఆశాస్త్రంతో ప్రజాజాహుళ్యానికి పరిచయం కలగడానికి వీలుగా ఉండేట్లుగా-
కామశాస్త్రాన్ని శిల్పరూపంలో వడుగురూపం వలననే దేవాలయాలపైన
చిత్రీకరించారు.

109 ప్రశ్న : ఘంటాకర్డునికి అష్టాక్షరి ఉపదేశించబోయినట్లు - అనే సామె-
తకు అర్థం ఏమిటి?

సమాధానం :

ఘంటాకర్డుడు - విష్ణుద్వేషియైన ఒక రాక్షసుడు. అతడు - మిరిమిరివే
విష్ణుద్వేషం కారణంగా, తన చెవులలో పొరబాటున కూడా హరినామం వడ-
రాదని - చెవులకు పెద్ద గంటలను వ్రేలాడదీసుకొన్నాడు. ఆ కారణంగానే
అతడు ఘంటాకర్డుడయ్యాడు.

“శివాయ విష్ణురూపాయ శివరూపాయ విష్ణవే

శివస్య హృదయం విష్ణుర్విష్ణోశ్చ హృదయం శివః”

అన్నీ, శివ కేశవుల మధ్య జేసిన జూచిన వారు నతకానికి పోతారనీ. నిర్ద్వందంగా చెప్పబడింది.

కాగా - శివభక్తుడై, విష్ణునామాన్ని వినడాన్ని సహించలేని ఘంటాకర్డు నిది కరడుకట్టిన మూర్ఖత్వం, అట్టి మూర్ఖునికి - విష్ణుపారమ్యం కలిగిన అష్టాక్షరీ మహామంత్రాన్ని ఉపదేశించడం - అసంభవమని, వ్యర్థమనీ ఈ సామెతకు భావం.

మూర్ఖులకు, వినేకహీనులకు - భారీక సరిహదని హితభక్తులను ఉపదేశించడానికి వ్రాయబడిన సందర్భాల్లో ఉదాహరణ ప్రాయంగా వినబడే నానుడి - "ఘంటాకర్డునికి అష్టాక్షరీ ఉపదేశించినట్లు అనే ఈ పలుకుబడి

ఇతడు కాకుండా మరొక ఘంటాకర్డున్నాడు. అతడు హరి వంశం లోని విష్ణుభక్తుడైన ఒక పితావం. ఈ పితావం విష్ణుభక్తుడు. తన సర్వ కర్మలనూ భగవంతునికి అర్పించే ఈ ఘంటాకర్డుననే పితావం - శ్రీకృష్ణుడు తపస్సుకు వెళుతుండగా శ్రీకృష్ణునికి అనిపించాడు. ఘంటాకర్డుడు ఆ సందర్భంలో శ్రీకృష్ణునితో కొంత మాట్లాడడం, తాను ఉపాసించే దైవం ఆయననని తెలుసుకొనడం జరిగాయి. శ్రీకృష్ణుడు ఘంటాకర్డుని తక్కి మెచ్చి - అతడిని ఇంద్రవదనిలో నియమించాడు.

ఈ ఘంటాకర్డునికి పై సామెతతో సంబంధంలేదు.

110 ప్రశ్న: "మనువు" అంటే అల్లసాని పెద్దన రాసిన మనుచరిత్రలోని వాడేనా?

సమాధానం :

అల్లసాని పెద్దన వ్రాసిన ప్రబంధం - "స్వారోచిషమను సంభవం." స్వారోచిష మనువుయొక్క జన్మవృత్తాంతం - దానిలో చెప్పబడింది. మనువు అతడొక్కడే కాదు. మనువులు మొత్తం 14 మంది. వారు - స్వాయంభువ మనువు, 2. స్వారోచిష మనువు, 3. ఉత్తమ మనువు, 4. రామన మనువు, 5. రైవత మనువు, 6. చాక్షుష మనువు, 7. వైవస్వత మనువు, 8. సూర్య

సావర్ణిక మనువు, 9. దక్ష సావర్ణిక మనువు, 10. బ్రహ్మ సావర్ణిక మనువు, 11. రుద్రసావర్ణిక మనువు, 12. ధర్మసావర్ణిక మనువు, 13. రావ్య మనువు, 14. బౌద్ధ్య మనువు.

111 ప్రశ్న : పంచ యజ్ఞాలంటారు - అవి ఏవి ?

సమాధానం :

1. బ్రహ్మయజ్ఞము, 2. దేవయజ్ఞము, 3. పితృయజ్ఞము, 4. భూత యజ్ఞము, 5. మనుష్య యజ్ఞము.

బ్రహ్మయజ్ఞము : ఒక ఋక్కును గాని, యజుస్సును గాని, సామాన్ని గాని శక్తికొద్దీ నిత్యమూ ఆత్మనిరచడం. అనగా నిత్య వేదాధ్యయనం.

దేవయజ్ఞము : దేవతా తృప్తికొరకై హవిస్సు మొదలైన దేవతా ప్రీతి కరమైన వధార్థాన్ని స్వాహాకారంతో అగ్నిలో హోమం చేయడం.

పితృయజ్ఞము : పితృదేవతా ప్రీతికై స్వధారంతో తర్పణాలిచ్చి, పితృదేవతలనూ, విశ్వదేవతలనూ తృప్తిపరచే నిమిత్తం విప్రులకు భోజనం పెట్టడం. పితృదేవతలతోబాటు విశ్వదేవతలకు కూడా పితృయజ్ఞంలో స్థానం కల్పించాలని ధర్మశాస్త్ర విధి.

భూత యజ్ఞము : నిత్యమూ చేయవలసిన వైశ్య దేవానుష్ఠానం చేసిన తర్వాత ఆరు ఐయలు వ్రదేశంలో భూతతృప్తి (శీవరాసుల తృప్తి) నిమిత్తం భూత విలిగా ఇచ్చే ఆహార సమర్పణం. అంటే జీవులు తినడంకోసం కొంత ఆహారాన్ని సమర్పించడం.

మనుష్య యజ్ఞము : యదాశక్తిగా అలిదులకు భోజనం పెట్టడం.

112 ప్రశ్న : అష్టవిధ వివాహాలేవి?

సమాధానం :

1. బ్రాహ్మ వివాహం : సదాచారంగల వరునికి వస్త్రభూషణాలిచ్చి వూరించి అలంకరించిన కన్యకను అతనికి దానంచేసే వివాహం.

2. దైవ వివాహం : జ్యోతిష్టోమాది యజ్ఞాలను ప్రారంభించే సమయంలో ఆ యాగ కర్మకు నడిపే ఋత్విజుని పూజించి ఆతనికి సన్నాన పూర్వకంగా కన్యాదానం చేసే "దైవ వివాహం వివాహం" అనబడుతుంది.

3. ఆర్ష వివాహం : ధర్మం కొరకు వరునినుంచి రెండు గోవులను స్వీకరించి అతనికి కన్యను ఇచ్చి చేసేది ఆర్ష వివాహం.

4. ప్రాజాపత్య వివాహం : యోగ్యుడైన వరునిచేత - తాను గృహస్థాశ్రమంలోనే ఉంటానని వాగ్దానం చేయించుకొని కన్యాదానం చేసేది ప్రాజాపత్య వివాహం.

5. రాక్షస వివాహం : కన్యయొక్క బంధువులతో యుద్ధంచేసి కన్యను ఎత్తుకొని వచ్చి చేసుకొనే వివాహం రాక్షస వివాహం. శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణీదేవిని వివాహమాడినది దీనికి ఉదాహరణం. దీనిలో మరొక విధానం కన్యను బలాత్కారంగా తీసుకొనివచ్చి వివాహం చేసుకొనడం.

6. అసుర వివాహం - కన్య యొక్క తల్లిదండ్రులకూ, కన్యకూ ధనమిచ్చి చేసుకొనే వివాహం అసురం.

7. గాంధర్వ వివాహం - వరస్పరము అనురాగం కలిగిన యువతీ యువకులు స్వతంత్రులై చేసుకొనే వివాహం గాంధర్వం. శకుంతలా దుష్మంతుర వివాహం దీనికుదాహరణం.

8. ప్రైథివీక వివాహం : నిద్రవల్లకాని, మత్తువల్లకాని, దేహస్పృశి లేని స్థితిలో ఉన్న కన్యను రహస్యంగా అవహరించి తెచ్చి చేసుకొనే వివాహం ప్రైథివీకం.

113 ప్రశ్న: ఋణరాయం అంటే ఏమిటి?

సమాధానం :-

మానవుడు పట్టుకతోనే మూడు ఋణాలతో జన్మిస్తాడని చెప్పబడింది. వ్రతీ మానవుడూ ఋణుల చేత చెప్పబడిన మార్గాన్ని అనుసరించి ఈ మూడు ఋణాలనుండి విముక్తుడు కావాలి.

1. దేవఋణం :- కాంతి, వాయువు, అగ్ని, జలం - వంటి ప్రకృతి శక్తుల సత్తనూ; కాంతిచితంగా వర్షాన్ని, ఎండనూ, చల్లదరాన్ని ఇస్తూవున్న ఋణదేవతల వత్తనూ, సహజ సంగదను ప్రసాదించిన ప్రకృతి దేవతల వత్తనూ తీర్చ వలసిన ఋణం. యజ్ఞ యాగాది క్రతు పరామలను ఆదరించడం ద్వారా ఈ దేవ ఋణాన్ని మానవులు తీర్చుకోవాలి.

2. పితృణం :- సత్పుత్రానాన్ని పొంది ఉత్తమ మానవజాతి పరం పరను, వేదాన్ని ఉపదేశించడం ద్వారా శిష్యపరంపరను - ఎడతెగకుండా కాపాడి - తన పూర్వుల ఋణాన్ని తీర్చుకోవాలి.

3. ఋషిఋణం :- నృప్యాదిగా నేటివరకూ అనున్యూతంగా అనంత మైన జ్ఞాన సంపద - ఋషులవల్ల వస్తూ ఉంది. దానిని ఎడతెగకుండా కొనసాగించిన మహాత్ముల వత్త కృతజ్ఞతా సూచకంగా. విద్యాధ్యయన, విజ్ఞాన సముపార్జన విషయాలలో తనవంతు కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించి - తద్వారా విశ్వ విజ్ఞానాన్ని పెంపొందించడం - మానవుని కర్తవ్యం. ఆ విధంగా మానవుడు ఋషిఋణం నుంచి విముక్తుడవుతాడు.

114 ప్రశ్న: ద్వాదశాదిత్యులెవరు?

సమాధానం :-

1. ఇంద్రుడు 2. ధాత 3. వర్ణుడు 4. త్వష్ట 5. పూషుడు
6. అర్యముడు 7. భగుడు 8. వివస్వతుడు 9. విష్ణువు 10. అంశుమంతుడు
11. వరుణుడు 12. మిత్రుడు. వీరు కృత్యవనకు అదిత్యులందు కలిగిన ఆదిత్యులనబడే దేవజాతి. వీరికి తుషితులనే మరొక పేరు కూడా ఉంది.

115 ప్రశ్న : పురాణేతిహాసాలలో ఎక్కువగా వినిపించే అనేక ఆయు

ధార పేర్లు ఉన్నాయి ఆ ఆయుధాలు మొత్తం ఎన్ని?
వాటి పేర్లు ఏమిటి?

సమాధానం :-

పురాణేతిహాసాలలో పేర్కొనే ఈ ఆయుధాల సంఖ్య 32. వాటి పేర్లు-

1. బాణం 2. బద్గం 3. తోమరం 4. స్తోమం 5. నృగం 6. చేరి 7. శక్తి
8. యష్టి 9. భిందివాలం 10. ముఘం 11. వరశ్యవం 12. గద 13.
ప్రాసం 14. ముద్గం 15. మునలం 16. కూలం 18. పాశం 18. చక్రం
19. మునుండి 20. వజ్రం 21. దండం 22. హుం 23. అశని 24.
కుంతం 25. అరిష్టం. 26. క్రకచ, 27. వరశ్యవ 28. శంషువు 29.
తోత్రం 30. వేణువు 31. త్రిహుం 32. కుమూలం.

116 బ్రహ్మత్రా మొదలైన ఆస్త్రాలను అనేక చోట్ల ప్రస్తావిస్తుం
టారు కదా! ఆ ఆస్త్రాల పేర్లు తెలియ జేయండి:

సమాధానం :-

నారాయణాస్త్రం, బ్రహ్మ శిరోనామకాస్త్రం, పాశు పతాస్త్రం, బ్రహ్మ
త్రం, వైష్ణవాస్త్రం, వర్షన్యాస్త్రం (వేహాస్త్రం), ఆగ్నేయాస్త్రం, వాయున్యాస్త్రం,
వారుణాస్త్రం, బండ్రాస్త్రం, నాగాస్త్రం, జ్యంభకాస్త్రం, శబ్దబేదీ, సమ్మూ
హనాస్త్రం, మానవాస్త్రం, యమాస్త్రం, గంధర్వాస్త్రం, రౌద్రాస్త్రం, గారు
డాస్త్రం, విద్యాధరాస్త్రం, ప్రైశాకాస్త్రం, దండాస్త్రం, కషీకాస్త్రం, కంకణాస్త్రం,
కంకారాస్త్రం, కాండర్వాస్త్రం, కాపాలాస్త్రం, క్రౌంచాస్త్రం, సందపాస్త్రం,
ప్రైశాదాస్త్రం, ప్రమదాస్త్రం, శిఖరాస్త్రం, సత్యాస్త్రం, సోమాస్త్రం, గభస్తి-
ఆస్త్రం. (గభస్తిస్త్రం.)

117 ప్రశ్న: వద్దాలును లోకాలేవి:

సమాధానం :-

వద్దాలుగు లోకాలలో ఏడు హిర్ణ్యలోకాలు; ఏడు అదోలోకాలు.
అతలం, వితలం, సుతలం, తలాతలం, రసాతలం, మహాతలం, సాతాకాలు- ఇవి అదో
లోకాలు. భూలోక, భువర్లోక, సువర్లోక, మహర్లోక, జనోలోక, తపోలోక,
సత్యలోకాలు- ఇవి హిర్ణ్యలోకాలు.

118 ప్రశ్న: అన్యదిక్పాలకు లెవరు? ఏయే దిక్కులకు ఎవరు అధిపతులు?

సమాధానం :-

తూర్పు దిక్కుకు అధిపతి ఇంద్రుడు, ఆగ్నేయానికి అధిపతి అగ్ని దేవుడు, దక్షిణ దిక్కుకు అధిపతి యముడు, నైరుతి దిక్కుకు అధిపతి నిర్భతి, వడమర దిక్కుకు అధిపతి వరుణుడు, వాయువ్య దిక్కుకు అధిపతి వాయుదేవుడు, ఉత్తర దిక్కుకు అధిపతి కువేరుడు, ఈశాన్య దిక్కుకు అధిపతి ఈశానుడు.

ఈశానుడనేది శిశుని వంచముఖాలతో ఒకటి. శివుడు వంచముఖుడు. నద్యోజిత, వామదేవ, ఆహార, తత్పురష్వ, ఈశాన్యులనేవి శివుని 6 ముఖాలు.

119 ప్రశ్న : అష్టదిక్పాలకుల భార్యలెవరు?

సమాధానం :-

ఇంద్రుని భార్య పేరు శచీదేవి, అగ్నిదేవుని భార్య పేరు స్వాహాదేవి, యముని భార్య పేరు త్యామతాదేవి, నిర్భతి భార్యపేరు దీర్ఘాదేవి, వరుణుని భార్యపేరు కాళికాదేవి, వాయుదేవుని భార్యపేరు అంజనాదేవి, కువేరుని భార్య పేరు చిత్రలేఖాదేవి, ఈశానుని భార్య పేరు పార్యశీదేవి.

120 ప్రశ్న : అష్టదిక్పాలకులు పాలించే వట్టజాతేమిటి?

సమాధానం :-

ఇంద్రుని రాజధాని అమరావతి, అగ్ని వట్టణం పేరు తేజోవతి, యముని వట్టణం సంయమని, నికృతి వట్టణం పేరు కృష్ణాంగన, వరుణుని వట్టణం పేరు శ్రద్ధావతి, వాయువు వట్టణం పేరు గంధవతి, కువేరునిది అలకానగరం, ఈశానుని నగరం యశోవతి.

121 ప్రశ్న : అష్టదిక్పాలకుల ఆయుధాలు ఏవి?

సమాధానం :-

ఇంద్రుని ఆయుధం వజ్రాయుధం. అగ్నిదేవుని ఆయుధం శక్తి.

యముని ఆయుధం కాలదండం. నిర్భతి ఆయుధం కుంతం. వరుణుని ఆయుధం పాశం. వాయుదేవుని ఆయుధం ధ్వజం. కుబేరుని ఆయుధం బిడ్డం, ఈశానుని ఆయుధం త్రిశూలం.

122 ప్రశ్న : అష్టదిక్పాలకుల వాహనాలు ఏవి?

సమాధానం :-

ఇంద్రుని వాహనం మేఘం, బాహుతం. అగ్ని వాహనం తగరు (మేక). యముని వాహనం మహిషం నిర్భతి వాహనం గుర్రం, ప్రేతం. వరుణుని వాహనం మొసలి. వాయుదేవుని వాహనం లేడి. కుబేరుని వాహనం పుష్పకవిమానం, నరుడు. ఈశానుని వాహనం వృషభం (న దీక్ష్యుడు)

123 ప్రశ్న : నవ వ్యాకరణవేత్త అని అంటారు అంటే ఏమిటి?

సమాధానం :

నవ వ్యాకరణ వేత్త అనగా - తొమ్మిది వ్యాకరణాంశాలను నేర్పినవాడని అర్థం. ఆ తొమ్మిది వ్యాకరణాంశాలు ఈ క్రిందివి - 1. పాణినీయం, 2. కలావం, 3. సువర్ణం, 4. సారస్వతం, 5. ప్రాతిభిజ్ఞం, 6. కుమార వ్యాకరణం, 7. బంధం, 8. వ్యాఖ్య బౌతికం, 9. కాకటాయనం.

124 ప్రశ్న : ఏకాదశ రుద్రులెవరు?

సమాధానం :

తృప్త, రుద్రుడు, హరుడు, త్రయంబకుడు, వృషావి, శంఖుడు, కవర్తి, మృగవ్యాధుడు, శర్వుడు, అహిశృంగుడు, అజైకపాదుడు, వీరు దక్ష ప్రజాపతి కుమార్తెయైన సురభియందు జన్మించినారు. ఈ వృత్తాంతం మార్కండేయ పురాణంలోనిది.

వీరి జన్మక్రమం మార్కండేయ పురాణంలోనూ, భారతంలోనూ ప్రస్తావనలేవరై పురాణంలోనూ కూడా ఉంది, వీరు బహు సంకల్పం చేత

స్థింబారని మార్కండేయ పురాణంలోను, సురభికి మార్తాండుని వల్ల స్థింబినట్లుగా భారతంలోనూ చెప్పబడింది. భారతంలో వీరి పేర్లు - ఉగ్రుడు శ్వదూపుడు, విహూరుపుడు, రైవతుడు, జపాలి, శంభుడు, వృషాకపి, క్యంబకుడు, అజపాదుడు, అహిత్పుడు.

బ్రహ్మవైవర్త పురాణంలో కూడా - వీరు బ్రహ్మ లలాటంనుంచి స్థింబినట్లు చెప్పబడింది. వానితో వీరి పేర్లు : మహాత్తుడు, మాహాత్మ, మతి పంతుడు, వీషణుడు, భయంకరుడు, ఋతధ్వజుడు, ఊర్వకేశుడు, పింగళా పుడు, రుచి, శుచి, కాలాగ్ని, రుద్రుడు.

25 వక్రశ్చ : అరవైనాలుగు కళలంటారు అవి ఏవి :

మాధానం :-

అరవైనాలుగు కళలు ఈ క్రిందివి.

1 జతిహాసం 2. ఆగమం 3 కావ్యం 4 అలంకారం 5. నాటకం . గానం 7. కవిత్యం 8. తామశాస్త్రం 9. దుశోదరం 10 దేశభాషా వీజ్ఞానం 11. లిపి కర్మం 12. వాచకం 13. ఆవదానం 14. స్వరశాస్త్రం 15 కాకునం 16 సాముద్రికం 17. రత్నశాస్త్రం 18. రథకౌశలం 19. అశ్వకౌశలం 20. గజకౌశలం 21 మర్రిశాస్త్రం 22 సూదకర్మం 23 దోహదం 24. గంధవాదం 25. దాతువాదం 26. ఖలివాదం 27. రస వాదం 28. జలవాదం 29 ఆగ్ని స్తంభనం 30 ఖగ్గస్తంభనం 31 అం భవం 32 వాక్ స్తంభనం 33 వాచ స్తంభనం 34. వశ్యం 35. కర్షణం 36 మోహనం 37. విద్యేషణం 38 ఉచ్ఛాటనం 39 మారణం 40. పాదుకాస్థితి 41 వాక్స్థితి 42. కాలవంచనం 43 వరణాయ ప్రవేశం 44 ఉండ్రపాటకం 45. అంజనం 46. దృష్టివంచనం 47. స్వరవంచనం 48. మణిమత్రౌషదానిస్థితి 49. చోరకర్మం 50. చిత్రక్రియ 51. లోహ క్రియ 52 ఆశ్మక్రియ 53 మృత్త్రియ 54. దాహక్రియ 55. వేడిక్రియ 56. చర్మక్రియ 57. అంబరక్రియ 58. అదృశ్యకరణం 59. దూతీకరణం 60. వాణిజ్యం 61. పాశుపాల్యం 62. కృషి 63. అనవకర్మ 64. పాణి గ్యాలకౌశలం.

126 ప్రశ్న : దేవదొక్కదే అయినపుడు ఇన్ని రూపాలూ, అవతారాలూ ఎందుకు? సృష్టిని నిర్దేశిస్తూ వంచి చెడులను నిర్జయించే భగవంతుడు చెడును సృష్టించి, దానిని అమితంగా పెంచి, పెద్దచేసి చివరిదశలో చెడును నిర్మించడంకోసం ఓ అవతారాన్ని త్రదం గొవృతనంకోసం కాకపోతే ఎందుకు?

సమాధానం :

వందదార ఒక్కదే అయినా - వ్యక్తిగతమైన ఇష్టా అష్టాలనుబట్టి దానితో నిష్ఠించుకొనే వదార్థాలు అనేకం. ఆ విధంగానే భగవంతుడు ఒక్కదే అయి: వృద్ధికి, అసంఖ్యాకులైన మానవుల అభిరుచులకు అనుగుణంగా వివిధ రూపాలు ఏర్పడ్డాయి.

అంతేగాక, వ్యక్తులు కోరే పలాన్ని బట్టి ఆరాధించవలసిన దేవతా స్వరూపాలు మారుతూ ఉండడమనేది ఉపాసనా విధానంలోని రహస్యం. దేవతా మూర్తులు, వారు ధరించే ఆలంకారాలు, ఆయుధాలు, మొదలైనవి అన్నీ కూడా ఉపాసనా విధికోని ఆంశర్యంగాలు. ఈ విషయాన్ని దీక్షి అంతరార్థాన్ని విస్తృతమైన వివరణం అవసరమైన అవకాశం.

పై విషయానికి నిదర్శనంగా, ఒకే దేవతా మూర్తిని-ఉపాసనా విధానాన్ని ఒట్టి-వేర్వేరు పేర్లతో-వేర్వేరు అలంకారాలూ, ఆయుధాలతో ఆరాధించడం ఉంటుంది.

ఉదాహరణకు-లక్ష్మిగణపతి, సిద్ధిగణపతి, ఉర్విష్ణుగణపతి ఇత్యాదులు, ఈ దేవతా మూర్తులన్నిటికీ వైర చెప్పిన విధంగా వేర్వేరు అలంకారాలున్నాయి. ఆలాగే వాసుదేవుడు చేరు, నారాయణుడు వేరు, విష్ణు వేరు ఒక్కటిగా భావించే ఈ స్వామియొక్క వివిధ మూర్తులు-వివిధ విషయాలతో ప్రేరించడం జరుగుతుంది.

ఈ భేదాలు ఉపాసనా విధానానికి సంబంధించినవి. సర్వదేవతలూ ఒక్కదే నన్నది వరమార్థానికి సుబంధించినది.

ఇక సృష్టిలోని మంచిచెడులు, భగవంతుని అవతారప్రయోజనాల గురించి, కాలమునేని నిరంతర చలన శీలమైన ఒక చక్రనేమి క్రమం. ఆ క్రమంలో ఒకజాతికి గానీ, ఒక దేశానికి గానీ, యావత్సృష్టికి గానీ-సుఖ దుఃఖాలు, వృద్ధి క్షయాలు కలుగుతూ ఉంటాయి. వాటికి ఆధారభూతంగా కాలస్వభావంలో, ప్రకృతిలో మంచిచెడులచే విర్రదురుతుంటాయి ఎంతటి మహా నాగరికకత్తెనా వృద్ధిక్షయాలు తప్పనివి. ఇది సృష్టి లక్షణం. ఈవిధంగా ఈ కాల గతునంలో ఎన్నో మహానాగరికతలు, గొప్పజాతులు వృద్ధి పెరిగి నశించాయి.

ఇక మిగిలిన ఇంతువులకు లేనిదీ బుద్ధిజీవి అయిన మానవునికి మాత్రమే ఉన్నదీ-విచక్షణాజ్ఞానం. సృష్టిలో బుద్ధిజీవులు మానవులు మాత్రమే కనుక ఈ మానవులు తమ బుద్ధితో, శిశ్మయజ్ఞానంతో, మంచిచెడులు ఆలోచించుకొని కర్మాచరణం చేయగలరు. కాబట్టి వారి కర్మకు వారే బాధ్యులవుతున్నారు. తదనుగుణంగా ఫలితాలు అనుభవిస్తున్నారు.

“శివుని ఆజ్ఞ లేనిదే పీమైనా కడలదు”.-వంటి నానుడులు-మానవులు తమ మనకార్యాలకు అహంకరించకుండా ఉండేటందుకు పెద్దలు ఏర్పరిచినవి. భగవంతునిపై భారంవేసి కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించమని ఉద్బోధించేవి.

మానవుల బుద్ధులు వక్రించి, వినాశనం వైపు దారి తీసినప్పుడు-సృష్టి యొక్క సుస్థితిని పునరుద్ధరించగమే భగవానుడు అవతరించడంలోని ఉద్దేశం.

సర్వ జీవులకు పుట్టుక, పెరుగుదల, మరణం అనే దశలు ఎలా ఉన్నవో అదే విధంగా సృష్టికి కూడా అవే దశలున్నాయి.

సృష్టియొక్క అమృత యానికీ, జీవుల కాలసౌఖ్యాలకూ అటంకం కలిగించే దుష్టశక్తులు ఏరివేయడం-భగవంతుని విధానం. “చెట్టు చెడే కాలానికి కుక్క-మూతి పిందెలు”.-అనే సామెత ఉంది. మానవులకు కుక్క-మూతి పిందెలు లాంటి దుష్టభావాలు కలిగి వారి బుద్ధుల వికటించినప్పుడు-అది సృష్టికి చెడు శ్రావణం దాపురించింది-అన్నదానికి సూచన అన్నమాట సృష్టికి వచ్చిన ఛీదన

తొలగించడం, సృష్టిస్వభాన్ని తిరిగి పూర్వావాయలతో కళకళలాడేట్లు చేయడం సృష్టికర్త నియమం. “వర్షిణాజాయ సాదూవాం వినాకాయచ దుష్కృతాం ధర్మ సంస్థావనార్థాయ నఃకవామి యుగేయుగే” అని భగవంతుడు ఈతావాన్నే చెప్పాడు.

కాలం యొక్క మరొక విచిత్రలక్షణం ఏమంటే అవసరాలకు తగిన వ్యక్తులను సృష్టించుకొనడం. గాంధీజీ మొదలైన మహాపురుషులందరూ అవిధంగానే దేశ కాలానుగుణమైన అవసరాలకు తగినట్లు ఉదయించిన వారే.

127 ప్రశ్న : శ్రీకృష్ణుడు భారతంలో అనేక కుటిల తంత్రాల ద్వారా శత్రువులను కూల్చాడు. అలాంటివాడు దేవుడెలా అవుతాడు?

సమాధానం :

ఒక్క పాండవ వక్షంనుంచి మాత్రమే కాక, కౌరవవక్షం నుంచీ కూడా అంతకు మించిన అన్యాయాలు జరిగాయి. కురుక్షేత్ర యుద్ధంలో.

అభిమన్యుని వధ చాలా అన్యాయంగానూ, కుటిలత్వంతోనూ ఒకవధకం ప్రకారం జరిగింది.

బీష్మాచార్యుడు అంశయాగతుడైన అనంతరం దుర్యోధనుడు - ద్రోణాచార్యులవారిని సర్వనైన్యారంభం గా చేశాడు. దానికి సంతోషించిన ద్రోణుడు - దుర్యోధనునికి కోరిన వరమిస్తానని వాగ్దానం నిశ్చయించుకున్నాడు. ధర్మరాజును ప్రాణాలతో బలిపించి ఇమ్మని, అతనితో మళ్ళీ జూదమాడి ఓడించి, కాళ్ళతండా అడవుల పాలు చేస్తానని అంటాడు దుర్యోధనుడు. అర్జునుడు దగ్గర లేకుంటేనే ధర్మరాజును బలిపించగలనని ద్రోణుడు తెలిపాడు.

అప్పుడు సంతోషపలకే జాతి వారిచేత అర్జునుని యుద్ధానికి ఆహ్వానించేసి, కురుక్షేత్రానికి అర్జునుని దూరంగా తీసుకొనిపోయే ఏర్పాటు చేశాడు దుర్యోధనుడు.

అర్జునుడు లేకుండా చూసి, ధర్మరాజును బలిపించే ఉద్దేశంతో వద్దవూహాన్ని రచించాడు ద్రోణుడు. దానికి ధర్మరాజు చింతిస్తుండగా - ప్రవేశమే తప్ప

వద్ద వూహనిష్క్రమణం తెలియని బాలుడు అభిమన్యుడు అందులో ప్రవేశించాడు. వెనుకవెళ్ళి బీహదుంకు ఈశ్వర వరం పొందిఉన్న, సైంధవుడు అడ్డువడ్డాడు.

ఓంటరియోరా అభిమన్యుని పీఠవిహారం బీమ్మలవారిని తలపించింది. తట్టుకోలేని ద్రోణ, కర్ణ, దుర్యోధన, దుశ్శాసనాదులంతా ఒక్కటై అక్రమంగా ఓంటరివాని మీద విరుచుకుపడి అభిమన్యుని అసహాయుని చేసి వదిలించారు.

దుర్యోధనుడు యుద్ధంలో పడిపోయిన తర్వాత అశ్వత్థామ అతనిని చూడరాగా. "అపాండవం" చేయమని కోరాడు దుర్యోధనుడు. తాను పాండవుల వట్ల చిన్ననాడినుంచీ చేసిన ద్రోహంకు చివరి క్షణాలలోనే నా వశ్యాత్వానం లేని వాడు దుర్యోధనుడు.

దుర్యోధనుని కోరిక మేరకు అర్ధరాత్రి పాండవశిబిరాంలో చొరబడి యుద్ధనీతికి విరుద్ధంగా ఉపపాండవులను బారికులను నిద్రలో ఉన్నారని. దృష్టద్యుమ్నునితో సహా సర్వాక్షిణంగా గొంతులు కోసి చంపాడు అశ్వత్థామ.

పాండవుల వట్ల దుర్యోధనాదులు దృతరాష్ట్రం ప్రవదర్శించిన అనుచిత ప్రవర్తన వంటిది పాండవులేనాడూ ప్రదర్శించలేదు.

ఇక పాండవుల వైపునుంచి కర్ణవధ ఒక్కటి కొంత అనుచితంగా కనబడుతుంది. ఆదికూడా కౌరవవక్షం వారు చేసిన దుర్మార్గాలకు తగినవిధంగానే ఆయావ్యక్తులను శిక్షింపజేశాడు వాసుదేవుడు.

కృష్ణుని అగదరూ సమానమే. ఆయనకు అన్నీ సమానమే అనడానికి నిదర్శనం. కురువంశీయులవలెనే యదువంశీయులు కూడా అంః కలహాలతో అంతరించిపోతారన్న గాంధారిజాపార్షి చింతనవ్యతో స్పీకరించాడు. తనవారైన యదువంశీయుల మరణాన్నే కాకుండా తన మరణాన్ని కూడా తాను స్వచ్ఛంగా సమబుద్ధితో స్వీకరిస్తాడు శ్రీమద్భాగవతంలో శ్రీకృష్ణనిరాణాన తరం-కృష్ణుని తలచుకొని విలపిస్తున్న అర్జునుణ్ణి చూచి ధర్మరాజు తత్కార్యాన్ని విప్పి వివేచితుః సమమ్ చెబుతాడు. "కంటకం కంటకేనైవదర్శయం ఐష్మితః సయమ్" అంటాడు. కాలితో విరిగిన ముల్లును తీయడానికి ముల్లునే ఉపయోగిస్తాం. తీసిన పీడవ విరిగినముల్లును ఏవిధంగా పారవేస్తామో-దాన్ని తీయడానికి ఫలికరంగా

ఉపయోగవద్ద ముల్లును కూడా పారవేస్తాం ఈ రెండు ముండ్లూ సమానమే మానవదృష్టిలో. అలాగే భూతారం తగ్గిస్తానని భూదేవికి మాటిచ్చాడు భగవంతుడు. కృష్ణుడుగా అవతరించాడు. మహాయుద్ధం సంకల్పించాడు. మారణ హోమం చేయించాడు. ఈ కంటకాలను (పాణులను-మానవులను) తొలగించడానికై తానొక కంటకమై (శరీరదారియై) అవతరించి వచ్చాడు. భూమి నిష్క్రమించి కమైంది. అవతార వ్రయోజనం నెరవేరింది. అందుకే ఈ కంటకాన్ని (ఈ శరీరాన్ని) త్యజించాడు. ఇంతవరకూ ఈ కంటకం (ఈ శ్రీకృష్ణశరీరం) ఇతర కంటకోద్ధరణకై ఉపయోగపడింది. ఇప్పుడిక ఈ కంటకం ఆ కంటకం అన్న భేదం లేదు. అంతా సమానమే ఆ లోకనాయకుని దృష్టిలో.

శ్రీకృష్ణుడు పూర్ణపురుషుడు. అన్ని అవతారాలలో కృష్ణావతారమే పూర్ణావతారమని వ్రాసింది. అందుకే కృష్ణుణ్ణి గూర్చి చెప్పినప్పుడు “కృష్ణ వరమాగ్మ” అనడం కద్దు. గ్రంథాలలోనూ, ఆర్యుల వ్రసణలలోనూ కూడా. ఈవరమాగ్మ శబ్దం ఇక్కడ యోగించినంత జాగా ఏ అవతారానికి యోగించదు. ఇది శ్రీకృష్ణుణ్ణి సందర్శించవలసిన కోణం.

128

అసిదారావ్రతమంటే ఏమి వ్రతం?

సమాధానం :-

అసిదారా వ్రతానికి నిర్వచనం ఈ క్రింది విధంగా చెప్పబడింది.

“శయన మధ్యే ఖడ్గం నిదాయ శ్రీ పురుషౌ బ్రహ్మచర్యేణ న్యవతస్తత్.”

భావం :- శయ్యకు మధ్యగా ఖడ్గాన్ని ఉంచి, శ్రీ పురుషులు ఉభయులూ ఏకశయ్యాగతులై బ్రహ్మచర్యనియమంతో నిద్రించే వ్రతమే అసిదారా వ్రతమని చెప్పబడింది.

“యత్రైక శయన స్థాపి వ్రమదా నోవభుజ్యతే.

అసిదారావ్రతం నామ వదంతి ముని పుంగవాః॥”

భావం :- ఏ శయ్యలో తన చెంతనే శ్రీ శయనించి ఉన్నప్పుడిక - ఆ ముని

బోగించని బ్రహ్మచర్య నిష్ఠయే అసిదారావ్రతం. ముని శేషులు వదించారు.

“యువా యువత్యా సార్థం యత్ ముగ్ధ తర్తవదాచరేత్.

అంతర్నివృత్త సంగస్యా దసిదారా వ్రతం స్మృతమ్॥”

భావం :- యువకుడు తాను యువశితో ఉన్నప్పటికీ తన మనోవృత్తిని నియంపించకొని- సంగరహితుడై ఉండే నియమమే అసిదారావ్రతం అనబడుతుంది.

ఈ వ్రతాన్ని అరణ్యవాసకాలంలో నీతారాములు ఆచరించారు. వారు అరణ్యవాసకాలం వదునాలుగు సంవత్సరాలూ కూడా బ్రహ్మచర్యనిష్ఠతో ఏకశయ్యతో శయనించారు. అదే విధంగా పాండవులు తమ వనవాస కాలంలో ద్రౌపదీ సహితరై ఉన్నప్పటికీ బ్రహ్మచర్య నిష్ఠను పాటించారు. వనవాస నియమంలో భాగంగా వారు బ్రహ్మచర్యాన్ని అనుష్ఠించారు. వృద్ధులై వాన ప్రస్థాశ్రమ స్వీకారం చేసినవారూ, ఏదై వా నియమానికి తోబడి వనవాసం చెయ్యవలసి వచ్చిన వారూ, తాము ఏ విధమైన వ్రతాన్నైనా తలపెట్టి ఆచరిస్తూ ఉన్నవాడూ- వీరందరూ కూడా బ్రహ్మచర్యాన్ని ఆ వ్రతాచరణ కాలంలో ఆచరించవలసి ఉంది వ్రత ప్రకానికి ఆచార నియమమూ, బ్రహ్మచర్యమూ- ఈ రెండూ అనుషంగికాణాగా ధర్మశాస్త్రాలే చేత విధించబడి ఉన్నాయి. దేవకార్యాలు, పితృకార్యాలు- వేదాని ఆచరిస్తూ ఉన్న వారైనా- ఆ వ్రతాచరణకాలంలో దావతులు బ్రహ్మచర్యాన్ని ఆచరించాలని ధర్మశాస్త్రం.

అంతే. కఠినమైన నియమపాలనానికి చిహ్నంగా కూడా ఈ ‘అసిదారా వ్రతం’ అనే వ్రయోగం చేయడం అలవాటుగా మారింది. ‘అసిదారావ్రతం’నే పేరుగల ఒక వ్రతానికి సంబంధం లేకుండా కూడా ఈ పదబంధం వాడబడుతున్నది ఏ విషయానికి సంబంధించిన నియమమైనప్పటికీ- కఠిన నియమాన్ని పాటించవలసి వచ్చినప్పుడు దానిని అసిదారావ్రతంగా పేర్కొంటారు.

అసిదార అనడా కత్తి అంచు అని అర్థం. ఒక కార్యాన్ని అసిదారా వ్రతంగా చేస్తున్నారు. అనే వ్రయోగానికి అర్థం- ఆ వ్యక్తి ఆ కార్యాన్ని

అత్యంత ఏకాగ్రతతో, నియమవశుడై, ఏ మాత్రమూ ధర్మం తప్పని విధంగా చేస్తున్నాడని.

“అనిదారాయం స్థితిరివ దుష్కారం వ్రతం-” అంటే, కత్తి అంచు పైన నిలవడం వలె చాలా కష్టమైన వ్రతం- అని దీనికి అర్థం.

129 ప్రశ్న : గుడిచుట్టూ నాలుగువైపులా ఐదవీతం ఉంటుంది. ద్వజ స్తంభం, ఐదవీతాలకు అన్నం ఆరగింపు చేస్తాడు. దాని అంతరంగం ఏమిటి?

సమాధానం :

ఆగమశాస్త్రరీత్యా దేవాలయంలో వివిధదిక్కులలో వివిధ దేవతలను వ్రతిస్థించడం జరుగుతుంది.

వైఖానసాగమ ప్రకారం ఈశాన్యంలో శివుని, తూర్పున సూర్యుని, ఆగ్నేయంలో గణేశుని, దక్షిణంలో వింధ్యవానిని, నైరుతిషష్ఠాక్షుని; పశ్చిమంలో విష్ణువును; అష్టదిక్కులలో మాతృకలూ వ్రతిస్థించవలసి ఉంది

ఈశానశివ గురుదేవ వద్దతి ప్రకారం ఈశాన్యంలో శివుని, వాస్తువుడుమని, దామండిని, గణేశుని; తూర్పున సూర్యుని, గౌఢిని, విష్ణువును, శైత్రపాలకుని, ఆగ్నేయంలో విష్ణువును, కాళిని; దక్షిణంలో గుహానీ, మాతృకలూ; నైరుతిలో గణేశుని; పశ్చిమంలో విష్ణువునూ, కార్తికేయునీ; వాయువ్యంలో శ్వేష్ఠా, చంద్రేశ్వరులనూ; ఉత్తరంలో చండికా, మహాకాళి, దుర్గా, శైత్రపాల, మాతృకలనూ; మధ్యలో బ్రహ్మనూ; అష్టదిక్కులలో లోకపాలకులనూ వ్రతిస్థించాలి

కామికాగమం ప్రకారం ఈశాన్యంలో అగ్నినీ; తూర్పున సూర్యునీ; ఆగ్నేయంలో విష్ణువునూ; దక్షిణంలో బ్రహ్మవిష్ణులనూ, నైరుతిలో సోముని; పశ్చిమంలో విష్ణువునూ; ఉత్తరంలో సోమునీ, కాస్తనూ; మధ్యలో సోమునీ, విఘ్నేశునీ, అష్టదిక్కులందు పార్వతీ, శైత్రపాల, సార్వదేశికలనూ వ్రతిస్థించవలసి ఉంది.

సమరాంగణ సూత్రధార ప్రకారం ఉత్తరంలో విశాఖ, స్కంద, బోమ, కుజేశ్వరులను; వాయువ్యంలో సర్ప, శని, కాశ్యాయనీ దేవతలను; పశ్చిమంలో

సాగరం, నదీ, విశ్వకర్మ, వ్రజాపతి, వరణులను; నైరుతిలో భద్రాశిం, పితరులను; దక్షిణంలో గణేశ, మౌళికా, యములను; ఆగ్నేయంలో సావిత్రి, మరుత్, మాత, సనత్కుమారులను; తూర్పున సూర్య, విష్ణు, ఇంద్ర, ధర్మలను; ఈశాన్యంలో మహేశ్వర, శ్రీ, వహ్ని దేవతలను-వ్రతిష్ఠించాలి.

ఇంకా మానసార, స్వస్తి, తంత్ర సముచ్చయాది గ్రంథాలలో వివిధ పత్ర భేదాలలో విశేషంగా అనేక విషయాలు చెప్పబడ్డాయి.

కనుక, ఆలయంలో ప్రధాన దేవతలతో బాటు, అంగ, ప్రత్యంగ, అవరణ, పరిపారపాఠ్య-ఇత్యాది దేవతలంతరికి బిల్కన్న నివేదనాది ఉపచారాలు చేయడం విధివిహితం బలిపీఠాలపై అన్నం ఉంచడం దానికొరకేనని గ్రహించాలి.

ఆయా దేవతలను వ్రతిష్ఠించకన్నా, వారంతా ఆయా దిక్కులలో ఉన్నట్లుగానే భావించి సర్వోపచారాలనూ వారికి చెల్లించాలి.

అలయ ప్రధాన దేవతలకు జరిగే కల్యాణాది ఉత్సవాలకు వారందరినీ ఆహ్వానించవలసి ఉంది.

130

పెద్దవాళ్ళు పిన్నులను మన్నిస్తే ఆయుషిణం అంటారు.
మరి అల్లుడి కొట్ట కడిగి మామగారు నెత్తిన జల్లుకునే
అదారంలోని బొచిట్టం ఏమిటి?

సమాధానం :-

ఏదైనా ఒక దానిని చేస్తున్నప్పుడు అ గ్రహీతను సాక్షాత్ దైవ స్వరూపుడుగా భావించి సమర్పించడం వైదికమైన శిష్టాచారం.

వివాహమనేది లోకికమైన క్రియాకాలం కాదు. అది వైదికమైన సంస్కారం.

దానికికమైన గృహస్థ జీవనాన్ని నడవడం కోసం, ధర్మ ప్రజా సంస్కారం, పితృ ఋణ (పితృణ) విమోచనం కోసం చేసే అర్చకీయం.

చదుని సాక్షాద్విష్ణు స్వరూపుడే భావించి, కన్యాదాత అతనికి అర్ఘ్యం

పాద్యాది ఉపదారాలను సమర్పించి, అతని పాదాలను కడిగి, తన కుమార్తెను అతనికి సమర్పిస్తాడు. గృహ్య సూత్రాలను పరిశీలించితే ఈ విషయం విశదం కాగలదు.

మహాత్మ్యమైన పుణ్యం లభించడం కొరకు అలంకృతమైన ఈ నా కుమార్తెను దానం చేస్తున్నానని ఐదులాడు కన్యాదాం.

గృహ్య సూత్రాలలోని వివాహ వ్రతకరణంలోని ఈ మంత్రాలను పరిశీలిస్తే, వరుని పాదాలను కన్యాదాత కడగడంలోని అంతిమార్థం బోధ వదుతుంది.

“త్రిగుణ్యైక అగ్నిష్టోమ, అతిరాత్ర, అష్టోర్యామ, సాంతశన, వాపేయ, పౌండరీక, అశ్వమేదాది శతశ్రతు పుణ్యపూవావ్యర్థం.”

అనగా, అగ్నిష్టోమాది నూరు పదులైన యజ్ఞాలను ఒక్కొక్కటి ముమ్మారు అచరించిన పుణ్యఫలాన్ని పొందుట కొరకు.

అంతా ఇంకా ఎంతగానో మహా పుణ్యవలం ప్రాప్తిచాలని ఎన్నెన్ని విధాలుగానో అనంత పుణ్యఫలాలు సిద్ధించని పెర్కంటూ-

“మయా సహ దశ పూర్వేషాం దశ అవశేషాం మద్వం శ్యానం
విశ్వానాం సరకకాదు తీర్థ శాశ్వత బ్రహ్మశోక నివాస సిద్ధ్యర్థం.”

“స్వగృహ్యాక్త వ్రతారేణ”

“శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ ప్రీత్యర్థం”

“పాంశ్చర్య సహజజ్యోతిక కన్యాదాన మహం కరిష్యే”-

అనగా, నాతో కలిసి ముందు వసు, వెనుక వేడి. తరాల వారు తరించుటకై, మా గృహ్య సూత్రాల వ్రతాంగము, శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ దేవతా ప్రీతికొరకై, అలంకృతమైనదీ, ఐంగముతో కూడినదీ అయిన కన్యను ఉదక సహితంగా దానం చేస్తున్నాను.

“శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వకూపస్య ఇదమాననం”

“ఇదం పాద్యం” “అమీగందాః” “ఇదమర్ఘ్యం” “ఇమే అక్షతాః”

అనగా లక్ష్మీనారాయణ స్వకూపధగు వరునకు అననం, అర్ఘ్యం

పాద్యాది ఉపదారాలనూ సమర్పించి, భగవత్స్వరూపుడుగా భావించిన ఆ బ్రహ్మచారి యొక్క పాదాఽ కడిగి, కన్యాదానం చేయడం జరుగుతుంది.

131 ప్రశ్న : స్నాతకం అయిన తర్వాత వరుడు నదిని దాటకూడ దంటారు. ఎందుకు?

సమాధానం :

స్నాతకం అయిన తర్వాత వరుడు నదిని దాటరాదనే ఈ సంప్రదాయం ఏర్పడడానికి ఆధారం గృహ్య సూత్రాలలో ఉంది.

స్నాతకుడైన - అనగా స్నాతక ప్రతాప్ని పూర్తిచేసుకున్న బ్రహ్మచారికి - తమ కన్యనిస్తామనీ, స్వీకరించమనీ కన్యయొక్క తండ్రి లేదా సోదరుడు కోరిన తర్వాత - ఆ బ్రహ్మచారి తన అంగీకారాన్ని తెలిపి - వివాహ దీక్షను స్వీకరిస్తాడు. ఆ సమయంలో వరుడు - గృహస్థ దీక్షకు సంబంధించిన ప్రమాణాలను స్వీకరిస్తాడు. ఆ ప్రమాణాలలో "న సంశయ మఖ్యా వద్యేయం" ప్రాణ సంశయం కలిగించే సన్నివేశాలలోనికి ఉద్దేశ పూర్వకంగా ప్రవేశించను - అనేది కూడా ఒకటి. వరునికి ప్రవాదం జరుగకుండా ఉండేందుకు ఈ సంప్రదాయం ఏర్పడింది.

గృహస్థ ధర్మాన్ని స్వీకరించబోయే వరునిచేత - అతని జేమ-నికి, శ్రేయస్సుకు సంబంధించిన కొన్ని ప్రమాణాలను ఆ సమయంలో చేయించడం జరుగుతుంది. ప్రాణానికి ఆవద కలిగే సన్నివేశాలలోనికి అతడు ప్రవేశించరాదనేది ఆ ప్రమాణాలయొక్క ఉద్దేశం. ఆ ప్రమాణాలు ఏమంటే -

ననక్తం స్నాయాం:- రాత్రి సమయములందు స్నానం చేయను.

న నగ్నం స్నాయాం :- వస్త్ర రహితంగా స్నానం చేయను.

వర్షతి న దావేయం :- వర్షంలో తడువను.

న పృక్ష మారో హేయం :- పృక్షంపైకి ఎక్కను.

న కూవ మవరో హేయం:- నూతులలోనికి దిగను.

న బాహుశ్చాం నదీం తరీయం :- నదిని చేతులతో ఈడుతూ దాటను.

స సంశయ మభ్యావద్యేయం:- ప్రాణ సంశయం ఏర్పడే సన్నివేశాలలోనికి ఉష్ణాభ్యర్థకంగా ప్రవేశింపను.

ఈ పై విధమైన ప్రమాణాలను చేసిన ఆనంతరం బ్రహ్మచారి - గురువు యొక్క అనుమతిని స్వీకరించి - గురువు పేరును మూడు వర్షాయాలు ద్యానించి, నోటితో కూడా బిగ్గరగా వలికి,.

“హే వాసుదేవ : గర్హస్థ్యం వత్స్యామో భోః” - ఓ వాసుదేవా! ఇక మీదట నేను గర్హస్థ్యుడందు వనించెదను”- అని చెబుతాడు.

వివాహమైన వ్యక్తి - పై ప్రమాణాలను దాటరాదు.

132 ప్రశ్న : ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని ప్రాంతాల జాకూ తన నిత్యానుష్ఠాన సంకల్పంలో- ‘శ్రీశైలస్య.... ప్రదేశే అని చెప్పుకొంటారు. శ్రీశైలానికి ఎందుకింత ప్రాధాన్యం?

సమాధానం :-

కర్మిష్ఠియైన వ్యక్తి తన నిత్యానుష్ఠాన విధిలో- “అంజుద్వీపే, భరత వద్దే భరత ఖండే, మేఠాః దక్షిణ దిగ్భాగే, శ్రీశైలస్య.... ప్రదేశే...” అని తన ఉనికిని శ్రీశైల శ్రేత్రానికి అనుసంధించుకొని చెప్పడం సంప్రదాయం. నిత్య సంకల్పంలో ఈ విధంగా చెప్పే విధానాన్ని పూర్వ ఋషులు నిర్ణయించారు.

శ్రీశైల శ్రేత్రం ఆత్మంత ప్రాచీనమూ మహాప్రభావవంతమూ కావడం వల్లనే ఈ విధానం ఏర్పరచబడింది. ఈ ఆంశాలను నిరూపించే ఆధారాలెన్నో మనకు కనబడతాయి.

స్కాంద పురాణంలో ఇరవైరెండు అధ్యాయాల విస్తృతి కలిగిన శ్రీశైల ఖండం ఉంది. అష్టాదశ పురాణ కర్తయైన వేద వ్యాస మునిబ్రదుకు- శ్రీశైల మహాశ్రేత్రాన్ని గురించి సనత్కుమారుని బ్రష్మించి తెలుసుకొన్న విశేషాంశాలు ఎన్నో దీనిలో పొందు పరచబడి ఉన్నాయి.

కృతయుగంలో హిరణ్యకశిపుడు, త్రేతాయుగంలో శ్రీరాముడు, ద్వాపరయుగంలో అరణ్య వాసానంతరం పాండవులు- శ్రీశైలశ్రేత్రాన్ని

దర్శించి ప్రమదాంతా మల్లికార్జునను సేవించినట్లుగానూ, ఆ క్షేత్రంలో తమ తమ కేరిబి శివలింగాలను ప్రతిష్ఠించి ఆలయాలను నిర్మించినట్లుగానూ ఋజువులున్నాయి. ఘరాణేశ్వరీహారాలు ఈ ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాన్ని బలపరుస్తున్నాయి. వారు నిర్మించిన ఆలయాలు శ్రీకైలం లో నేటికీ ఉన్నాయి. జగద్గురు శ్రీ అదిశంకరులు, అచార్య నాగార్జునుడు, చక్రవతి శివాజీ, శ్రీకృష్ణదేవ తాయలు - ఇత్యాదులెందరో శ్రీకైలేశ్వరుని సేవించినట్లు - వారు అక్కడ చేయించిన నిర్మాణాలు పాక్ష్యమిస్తున్నాయి శంకరాచార్యులవారి శివానందలవారిలో ద్వారక జ్యోతిర్లింగ స్వంతో శ్రీకైలలింగ స్తోత్రం ఉంది ప్రతాపరుద్రమహారాజు శ్రీకైల ఆలయానికి వసతులు కల్పించాడు 12వ శతాబ్దంలోని మాయ నలులు పాతాళగంగ నుండి లింగాల కొరకు శిలలను తెప్పించిన కాసనాలున్నాయి. ప్రతాపరుద్రుని కాలంనాటికే శ్రీకైల దేవస్థానానికి - అనేక రాజులు భక్తులు సమర్పించిన 70 గ్రామాలు ఉండేవి. రెడ్డి రాజులకు సంబంధించిన వారసేతులు శ్రీకైలేశ్వరుని సేవించారు.

ఇంతగాక, శివపురాణంలో వేదవ్యాసశ్రమైన ద్వారక జ్యోతిర్లింగ స్తోత్రంతో శ్రీకైల లింగ స్తోత్రం ఉండడం - శ్రీకైల ప్రాచీనతనూ, ప్రభావానికి నిదర్శనం. ఇది జ్యోతిర్లింగమూ, శక్తిపీఠమూ కూడి ఉన్న అతి ప్రాచీనమైన శైవ క్షేత్రం.

చరిత్ర కందని కాలంనుంచీ మహావైభవంతో వెలిగిన మహాత్మర క్షేత్రం శ్రీకైలం - నిత్యానుష్ఠాన సంకల్పంలో స్మరించబడడం సమచితమైన నిర్ణయం.

133 ప్రశ్న : మాంగల్యదాంబ సమయంలో మూడు ముక్త వేయాలనీ, వధూవరులు ఏడడుగులు కలిసి నడవాలనీ అంటారు. ఈ మూడు, ఏడు శుభసంఖ్యలే నంటారా? పెళ్ళి శుభకార్యం కదా! ఆ సంఖ్యలను ఎందుకు ఎంచుకున్నారంటారు?

సమాధానం :-

సప్తపది అనేది - వివాహకాండతో అతిముఖ్యమైన అంశం. ఒక్కొక్క వేదాన్ని, ఒక్కొక్క ఋషిని, ఒక్కొక్క సూత్రకర్త పఠించిన విధానాన్ని, ఆ సూత్రకర్త రచించిన సూత్ర రేదాలనూ అనుసరించి వివాహ విధిలో కొన్ని అంశాలు పాటించబడడమో, లేదా లోపించడమో జరుగుతుంది. ఆ

రిత్యా వే బేవాన్ని, ఋషి బేవాన్ని, సూత్ర బేవాన్ని అనుసరించి - వివాహ విధిలో బేదాలన్నాయి. ఇటువంటి బేదం లేకుండా - వివాహ విధిలో అన్ని ప్రాంతాలలోనూ, అన్ని వర్గాలవాడూ - భార్యదేశమంతటా పాటించే అంశం సప్తవది. ఇది అన్ని వేదాలనూ, ఋషులనూ, సూత్రాలనూ అనుసరించి - భార్యదేశమంతటా సర్వఋషుల చేతనూ అంగీకరించబడింది.

సప్తవది కానిదే వివాహవిధి సంపూర్ణం కాదు. దీనికి ప్రమాణం-

‘నోఽతేన ననా వాచా కన్యాయాః పతి రుచ్యతే|

పాణిగ్రహణ సంస్కారాత్, పతిత్వం సప్తమే వదే||’

భావం : పరనిశ్చితార్థమూ, ఉదక సంహిత కన్యావాసమూ, మంగళ సూత్ర బంధనమూ - జరిగిన తర్వాత కూడా - సప్తవది జరుగనిదే పతిత్వం సంపూర్ణంగా సిద్ధించదు. పాణిగ్రహణానంతరం సప్తవది జరిగి, ఏడవ అడుగు కూడా పూర్తిగా నడచిన తర్వాతనే, వరునికి సంపూర్ణమైన పతిత్వం సిద్ధించ గలదు. ఈ విధి అంతా మంత్రపూర్వకంగా జరగవలసి ఉంది. సప్తవది కాకుండా, శేషించిన వివాహ విధి అంతా జరిగినా, వరుడు కన్యకు పతికాలేడు. మంత్ర యుక్తంగా సప్తవది సంపూర్ణం అయితేనే అతడు పతి బాధానికి అర్హుడు.

సప్త సంఖ్యకు సంస్కృతంలో దోషార్థం ఏమీలేదు. తెలుగులోనే అది కాకతాళియంగా రోదన సంఖ్యగా పరిగణించబడుతూను ఉంది. ఆ విధమైన భావన ప్రామాణికం కాదు.

“సఖ్యం సాప్తవదీశమ్”. అని సూక్తి ఈ సప్తవది వలన దంపతుల యందు సఖ్యభావమూ, పరస్పర అనుకూల్యమూ - వృద్ధి పొందుతాయని ఋషివాక్యం.

ఆ విషయానికి ప్రమాణంగా వివాహ విధిలో భాగమైన సప్తవదీ విధిని పరిశీలించవచ్చును.

గృహ్య సూత్రాలలోని సప్తవదీ మంత్రాలనూ, వాని భావాన్నీ పరిశీలిస్తే - సప్తవదియొక్క లక్ష్యం తెలుస్తుంది.

1. ఏకమిషే విష్ణుస్త్వా అన్వేతు.

2. ద్వే దిగ్ధే విష్టుస్యా ఆన్యేతు.
3. ధీణి రాయస్సోషాయ విష్టుస్యా ఆన్యేతు.
4. చత్వాశి మయో తవాయ విష్టుస్యా ఆన్యేతు.
5. వంచ వశబ్ధో విష్టుస్యా ఆన్యేతు.
6. షడ్భుతుబ్ధో విష్టుస్యా ఆన్యేతు.
7. సఖే సస్తాభవ సా మావను వ్రతాభవ విష్టుస్యా ఆన్యేతు.

ఈ పైత చెప్పినది సప్తపదీ మంత్ర సప్తకం. వివాహ కాలంలో వరుడు వదువును ఉత్తర దిశగా ఏడు అడుగులు వేయించి - ఈ పై మంత్రాలను చెబుతాడు. సప్తపదియొక్క తావం ఈ మంత్రాలలో చెప్పబడింది.

మంత్రార్థము:-

1. “ఓ సౌఖ్యగ్యవతీ! శ్రీవిష్ణుభగవానుడు నిన్ను అభీష్టనీధిత్వే నాకు అనుకూలవతిని చేయుగాక:

2. గృహస్థాశ్రమ సత్కర్మలలో దైర్య ఉత్సాహాది శక్తులు అభివృద్ధి పొందే నిమిత్తం నిన్ను నాకు విష్ణుదేవుడు అనుకూలవతిని చేయుగాక:

3. ధన రాన్యాల అభివృద్ధిలోనూ, ఆ వస్తుసముదాయాన్ని అనుభవించి ఆనందించడంలోనూ శ్రీ విష్ణువు నిన్ను నాకు సహాయకురాలిని చేయుగాక:

4. సుఖ సౌఖ్య సౌధనలో విష్ణుభగవానుడు నిన్ను నాకు సహాయోగబారిణిని చేయుగాక:

5. వశుసాలనయందనూ, విషయ సౌఖ్యంలోనూ విష్ణుదేవుడు నిన్ను నాకు సహవాసిని చేయుగాక!

6. షడ్భుతువులలో ఏర్పడే యజ్ఞాది సత్కర్మాచరణలో నాకు సహధర్మాచరణం చేయుదువుగాక:

7. ఈ సప్తపది వలన నీవు సఖ్యతావాన్ని పొంది, నాయందు అనుకూలతను పొంది, నాకు అనువ్రతపు ఆగుదువుగాక! అట్లు విష్ణుదేవుడు అనుగ్రహించు గాక!”

పైర చెప్పిన నప్తదీ మంత్ర సప్తకంతో ఏడడుగులూ నడచిన తర్వాత వరుడు నిలిచి - ఈ క్రింది మంత్రాలను చెప్పడం జరుగుతుంది. (వరువును ఉద్దేశించి)

“సఖా సప్తపదా భవః:-” ఈ ఏడడుగులతో నీవు నాకు నఖివి కమ్ము.

“సఖాయో సప్త వదాఖభూవః ఏడడుగులతో ఇద్దరూ నఖులై నారు.

“సఖ్యం తే గమాయం సఖ్యాత్”:- సఖ్యంతో సహవాసం చేయుదము గాక.

“తేమా యోషం సఖ్యాన్మేమా యోషాః సమయావహ సంకల్పావహైః నాతో నివసించే నీవు నా సహవాసివి కమ్ము. మన మిద్దరమూ సఖ్యంతో సమయ సంకల్పాన్ని ఆచరించగలము.

“సంప్రియా రోచిష్ఠా”:- వరస్సమూ మనము ప్రియులమై వ్రతా శించెదము

“సుమననమాన్”:- ఉత్తమమైన మనస్సులలో వ్రవర్తించేవారమై,

“జష మూర్ఖం అభిసంపసానా”:- అభివృద్ధిలోనూ, దైర్ఘ్యోత్సాహాశి క్షుం అభివృద్ధిలోనూ సహవాసులమై,

“సం నౌ మహాంసి సువ్రతా”:- మన ఉభయుం మనస్సులు సమాన వ్రతములు కలిగినవై యుండి.

“సమ చిత్తా న్యాకరం”:- సమచిత్తములకు మనం స్థానం అగుదుముగాక.

అప్పుడు వరునితో వరువు ఈ క్రిందివిధంగా చెబుతుంది.

సాత్వమసి అమాహం అమాహమస్మి” : నీవు పౌరబాటలేక ఉండుము. నేను పౌరబాటలేక ఉండగలను.

“సాత్వ్యాద్యైః అహం వృథిసీ త్వంరేతో అహం రేతోభ్యత్”:- నీవు ఆకాశం, నేను వృద్ధిని నీవు రేతమవు. నేను రేతమును దొందెదను.

“త్వం మనో అహమస్మి వాక్”:- నీవు మనస్సువు. నేను వాక్కును.

“సామాహమస్మి, ఋక్తం సామామను వ్రతాభవః:-” నేను సామమ్మును, నీవు ఋక్కువు.

అప్పుడు వరుడు ఈక్రింది విధంగా చెబుతాడు.

“వుంసే వుత్రాయ వేత్తవేళియై ఉత్తరయ వేల్తావ ఏహి సూన్యతే”:-
ఓ సువ్రతా! పురుషత్వమూ సూన్యతమూ, సంవతా కలిగిన వుత్తరును
కనుము.

ఇక మూడో ముడుల గురించి ఏమంటే:-

మానవులు అవశ్యంగా పొందవలసిన ధర్మవిషయంలోను అర్థ విషయంలోను, కామ విషయంలోను - దంపతులు ఏకత్వాన్ని వహించారనడానికి అవి సంకేతాలు.

కన్యాదాన సమయంలో కన్యాదాత వరుని ఈ విషయంలో అస కాసిం చడం జరుగుచి.

కన్యాదాత - “ధర్మేత్వయా ఏషానాతి చరితవ్యా” అనగా “ధర్మా చరణమునందు నీవు ఈమెను అతిక్రమించి చరించరాదు.” అని చెబుతాడు.
“నాతిచరామి” (“అతిక్రమించి చరించను”) అని వరుడు ప్రమాణం చేయ
దమూ; అదేవిధంగా అర్థ కామాల విషయంలో కూడా కన్యాదాత అ విధంగానే
చెప్పగా; “అతిక్రమించి చరించను” (“నాతి చరామి”) అని వరుడు ప్రమాణం
చేయడం జరుగుతుంది

ఇదూవరులు మూడు పురుషార్థాల విషయంలోనూ ఏకీభవించడమే
మూడు ముడుల భావం.

134 ప్రశ్న: తులసియొక్క ప్రాశస్త్యం, గొప్పతనం ఏమిటి?

సమాధానం :-

ఏపీఠితిది బ్రహ్మవర్కంతమూ వ్యాపించి ఉండే వంశేశ్వర శక్తి-
కొన్ని స్థావర జంగమ వస్తువులలోనూ, కొందరు వ్యక్తులలోనూ అధిక కళం
తోనూ, విశేష విశిష్టతలు క్రిమై ప్రకాశించడం అనుభవదూరం కాదు.

తులసి - అటువంటి - వరశ్రేష్ఠ శక్తి అధికంగా నిండి ఉన్న దివ్య
వృక్షం. అద్భుతమైన దృష్టితోనూ, బౌతిక ప్రయోజనం రీత్యానూ కూడా తుల
సికి గల స్థానం అద్వితీయం.

“తులస్యారోపితా నీక్తా దృష్టా స్పృష్టా చ పాలితా।
ఆరోపితా వ్రయత్నేన చతుర్థ్యర్థ పరివ్రదా॥
తులసీ వివసస్యాపి సమంతా త్కావన స్థం॥
యోజన త్రితయం జ్ఞేయం గాగేయ స్వేవ సాధవం॥
తులసీ కాననం చైవ గృహే యస్యావ తిష్ఠతే।
తద్గృహం తీర్థ భూతం హి నాయాంతి యశు కింకరాః॥

—అని అగ్రస్య సంహితలో చెప్పబడి ఉంది. తులసిని నాదీనా, నీటితో తడిపినా, చూచినా, తాగినా, పోషించినా, నాటడానికి వ్రయత్నించినా— మానవునికి అవశ్యకమైన చతుర్థ్యర్థ పరివ్రదానూ ప్రసాదిస్తుంది. తులసీవనం ఉన్న ప్రదేశం వరమ పారనమై ఉంది. తులసీవనం ఉన్న ప్రదేశం నుండి మూడు అమడల వర్షంతమూ— గుగా తీర సమమైన వవిత్ర స్థలం. తులసీవనం ఉన్న జల్లు-పుణ్యతీర్థంతో సమానం.

“తులసీ కాననం యత్ర యత్ర వద్యవసాని చ।

సాలగ్రామ శిలా యత్ర తత్ర సన్నిహితో హరిః॥”

తులసీ వనమూ, వద్యవనమూ, సాలగ్రామమూ, ఈ మూడూ ఉన్న చోట్లలో శ్రీహరి సన్నిహితుడై ఉంటాడు.

“వ్రదక్షిణం త్రమిక్తాయే నమస్కర్యంతి నిత్యః।

సప్త ద్వీపవతీం వృద్ధీం స రత్నాకర మేఖలాం।

దత్తాత్రయత్ర శృలం నిత్యం ప్రాహ్నుమతి న సంశయః॥

అశుభాని వినశ్యంతి దురితాశ్చపి దూరకః।

అనన్య దర్శనః ప్రాగర్థే వశ్యంతి తపోదనః॥

జగత్త్రిశయ తీర్థాని తైర్దష్టాని న సంశయః॥”

నిత్యమూ తులసికి వ్రదక్షిణ నమస్కారాలు అచరించిన వారికి- సప్త ద్వీప సహిత, రత్న సాగర మేఖల అయిన వృద్ధిని నిత్యమూ దానం చేసిన ఫలితం లభిస్తుంది. అశుభాలు, పాపాలు దూరమవుతాయి ప్రాతఃకాలాన నిద్రలేవడం తోనే తులసిని చూచినట్లయితే. నమస్త తీర్థానూ చూచిన ఫలం కలుగుతుంది.

“యే స్మరంతి నకృద్దేవీ తులసీం విష్ణు శల్ల బామ్।

అమౌరాత్ర కృకం పావం “నక్షా దేవ నశ్యతి॥”

నశ్యత్తుగా నైనా తులనీని స్మరిస్తే. ఆ అహోరాత్రాలలో చేసిన పావం తక్షణమే నశిస్తుంది.

“తులస్యా శైవ మాహాత్యం నేషి వక్తుం హి విశ్వస్పదః।

తవ తంజన మే తత్రే సర్వాభీష్టం వ్రయచ్చతి।

నాతః పర తరం కించిత్పావనం భువి విద్యతే॥”

భావం :- తులనీ మాహాత్యాన్ని శ్రవ్యయైనా వచింపవలెను. తులనీ సంసార డుఃఖాన్ని తొలగిస్తుంది. సర్వాభీష్టానిమా ప్రసాదిస్తుంది. ఇంతకంటే పావన మైనది భూమిలో ఇక లేదు.

“తులనీ మంజరీవిర్యః కుర్యాత్ హరిహరార్చనం।

న సత్ గర్భగృహం యాతి ముక్తిభాగీ భవేన్నరః॥”

తులనీదళాలతో హరిహరలను పూజించిన వాడు ఇక మాతృగర్భంలో వదకుండా ముక్తుడౌతాడు.

“సంమృష్ట తులనీ కాష్ఠం యో దర్శ్యా ద్రామ మూరసి।

కర్పూరాగరు కస్తూరీ చందనం చ న తత్పశ్యః॥”

తులనీకాష్ఠ తో తీసిన గంధాన్ని రామునకు సమర్పించితే. కర్పూరాగరు కస్తూరీ చందనాదు సుగంధద్రవ్యాలు దానితో సమానం కావు.

“తులనీ నన్నిదౌ ప్రాణాన్యే త్యజంతి మువీశ్వరాః,

న తేషాం నిరయ క్షేళః, వయాంతి పరమం పదమ్॥”

తులనీ నన్నిదితో ప్రాణం విడిచినవారు నరకబాధ పొందక కైవల్యాన్ని చేరుతారు.

“యః కర్కాశ తులనీ కాష్ఠే క్షమానాం సురూపిణీం।

కంఠమారాచ యత్నేన కృకం తస్యాఽక్షయం భవేత్॥”

తులనీ పూసలను దరించిన వాని వ్రయత్నాలన్నీ అక్షయాలవుతాయి. అంటే అక్షయ ఫలాలు లభిస్తాయని భావం.

తులసి యొక్క ప్రతి భాగమూ వైద్యానికి పనికి వస్తుంది. గృహంలో తులసి వృక్షం ఉండి, దాని ఉపయోగం తెలిసిన వారికి అది కల్పవృక్షంగా పరిణామిస్తుంది. శ్వాస, కాన, కుష్ఠ, అజీర్ణ, జ్వర, కఫ మందాన్ని - వ్యాధులకూ; చగ్మవ్యాధులకూ, కంఠవ్యాధులకూ, రక్తచాపానికి (బ్లడ్ ప్రెషర్); వైరస్, వాత, శ్లేష్మ వ్యాధులన్నిటికీ తులసి దివ్యోపదంగా పనికివస్తుంది. తేస్పర్ వ్యాధి నివారణలో కూడా తులసి ఉపకరిస్తుందని ఇటీవలి పరిశోధనలలో కనుగొన్నారు. తులసి వృక్షం నుండి వచ్చేగాలి, దాని నుండి ప్రసరించే ఇన్ ఫ్రా రెడ్ కిరణాలు - ఎన్నో వ్యాధులకు ఉపశమనంగా పనిచేస్తాయి.

“చతుర్థానుపి వర్ణానాం ఆశ్రమాణాం విశేషతః। శ్రీహించ పురుషాణాం చ పూజితేష్టం దదా తిహ॥

అన్ని వర్ణాల వారూ, అన్ని ఆశ్రమా లోనివారూ-సర్వలూ తులసిని పూజించవచ్చును.

138 ప్రశ్న : యజ్ఞోపవీతాన్ని ఎఘు-గురు శంకల సందర్భంలో చెవికి చుట్టుకుంటారు. ఎందుక?

సమాధానం :

“అదిత్యా వసవో రుద్రా వా ము రగ్ని శ్చ దర్మరాట్।

పుష్కరాద్యాని తీర్థాని గంగాద్యాః సరిత త్తదా।

విప్రస్య రక్షిణే కర్ణే నివసంతి హి సర్వదా॥”

విప్రని కుడిచెవియందు - అదిత్యుడు, వసువులు, రుద్రుడు, వాయువు అగ్ని, దర్ముడు, పుష్కరాది తీర్థములు, గంగాది నదులు-సర్వదా నివసిస్తూ ఉంటారు.

ఎఘు, గురు శంకల సందర్భంలో మానవ దేహానికి అశుచి కలుగుతుంది. దేహానికి అశుచి కలిగినప్పుడు దేహాన్ని అసక్షణమూ అంటి పెట్టుకొని ఉండి-కర్మార్థతను కలిగించే యజ్ఞోపవీతానికి అశుచి కలగకుండా నిమిత్త-యజ్ఞోపవీత పవిత్రతను నిలవడం కొరకు-దానికి పవిత్ర స్థానమైన కుడి చెవికి వెనుకనుండి చుట్టి మాలాకారంగా మెడలో వేసుకొనవలసి ఉంది.

అనగా ఆ కర్మలను ప్రారంభించడానికి యోగ్యతను, అర్హతను పొందుతారు. మానవులు తమకు కాస్త్ర విహితమైన ధర్మాచరణ విధులను యుక్తమైన మార్గాన ఆచరించవలసి ఉంది. మనోవాక్యాదు కర్మల చేత నీకు ధర్మ కాస్త్రం వల్ల విధించబడిన యుక్త ధర్మాచరణంలో నిమగ్నుడై ఉండే నిమిత్తంగా ద్రష్టలైన ఋషులచేత కల్పించబడిన చిహ్నమే ఈ యజ్ఞోపవీతం

కాబట్టి యజ్ఞోపవీతమనే పదానికి అర్థం. మానవుని తనకు కాస్త్రం విధించిన కర్మకు సమీపంగా తీసుకొని పోయేది అని ఆ విధంగా మానవుని కర్మ యందు ప్రవేశింప జేయడమే ఉపనయనం ఈ ఉపనయనం, యజ్ఞోపవీత దారణల యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశం. మానవుని కర్మార్థునిగా చేయడమే.

ఉపవీతంలోని మూడు పోగులు ఈ జగత్తు సృష్టి, స్థితి, లయార్థకంగాను; త్రివేద త్రిమూర్తి, త్రివర్గ, త్రిగుణ త్రికాల, త్యవస్థాత్మకంగాను ఉండడాన్ని సూచిస్తాయి.

ఉపవీతంలోని ఒక్కొక్క పోగుతోనూ తొమ్మిదేసి తంతువులు ఉంటాయి. తొమ్మిండుగురు తంతు దేవతలు అధిష్ఠాన దేవతలై ఉన్నారు. వారు “ఓం కాక్ష్మాగ్నిశ్చ సోమః పితృ వజ్రావతీ వాయు సూర్యౌ విశ్వే దేవా ఇత్యేతా తంతు దేవతాః॥”

ఓంకరమూ, అగ్ని, సోముడు, పితృ, వజ్రావతలు, వాయుదేవుడు, సూర్యుడు, విశ్వేదేవతలు. వీరు తంతుదేవతలు.

మూడు పోగుల ఉపవీతం. మానవ శరీరంలోని ఇదా పింగళా సుషుమ్నా నాడులకు కూడా ఉప్పు.

ఇక బహుగ్రంది - పరబ్రహ్మమును మానవుని శరీరంపై ఆరోపించి సర్వదా దేహ పవిత్రతకు కాపాడే ఉద్దేశంతో ఏర్పరచబడింది.

ఉపవీత లక్షణం :

“త్రివృతం చోపవీతంచ తత్రైకో గ్రంది రిష్టతే॥

నాభే రూర్ధ్వం మానా యష్య మచో నాభీ నైవక్షయః॥”

అని చెప్పబడింది.

అంటే. ఉపవీరం మూడు పోగులు కలిగి. ఒక గ్రంథితో కూడి ఉంటుంది. దరించినప్పుడు నాటికి సమానంగా ఉంటుంది. నాటిసానంకన్న పైకి ఉంటే ఆయువుకు, నాటిని దాటి ఉంటే తవస్తుకు. తరిగం కలుగుతుంది.

“యజ్ఞోపవీతే ద్వే దార్యే శ్రౌతే స్మారే చ కర్మణి।
వస్త్రా వావే తృతీయం తు గృహస్థో దారయే ద్విజః॥
చతుర్థ ముత్తరీయాగ్ మాయుష్షామో బహున్యపి।
గృహస్థస్య త్విధం ప్రోక్త మేకం వై బ్రహ్మచారిణః॥

భావం : గృహస్థుడైన పురుషుడు శ్రౌత స్మార కర్మలయందు రెండు ఉపవీరములను దరించదగినది. యుక్తమైన వస్త్ర శౌచ దోష నివారణకుగాను మూడవది, ఉత్తరీయానికి మారుగా నాల్గవది అయిన ఉపవీరాలను దరించదగి ఉంది. ఆయుష్షాముద్రేశవాదు అంతకంటె ఎక్కువ ఉపవీరాలను దరించ వచ్చును. బ్రహ్మచారి మాత్రం ఒకే ఉపవీరాన్ని దరించవలెకని విధించబడింది.

యజ్ఞోపవీరాన్ని దారణ చేయడానికి పూర్వం - ఆ ఉపవీరానికి వనిత్ర గ్రంథినివేసి - భగవంతునికి నమస్కరించి, ఉచిత సంస్కారం చేసి దరించవలసి ఉంది. ఇక్కడ సంస్కారమంటే - నూతన యజ్ఞోపవీరం కాని, వస్త్రం కాని దరించక పూర్వం దానికి వసుకు కుంకుమలు పెట్టి సంస్కరించాలి. ఉన్న విధంగా వాడ కూడదు.

యజ్ఞోపవీరానికి ఆ సంజ్ఞ (పేరు) ఏర్పడడానికి - మరొక కారణం కూడా ఉంది. సృష్ట్యాలో ఉపవీరాన్ని దారణ చేయకపోవడం, ఉపవీర మహాత్మ్యాన్ని గ్రహించకపోవడం లేదా దానిని దరించిన ఉద్దేశాన్ని పాటించక పోవడం, ఉపవీర రహితంగా యజ్ఞానికిలు చేయడం - వంటి దోషాలు అనురుల యందు కలిగాయి.

ఉపవీర వహత్యుః జ్ఞాన, దారణ, అనుష్ఠాన యుక్తులై ఉపవీర దారణ పూర్వకంగా యజ్ఞయూగాది కతు నిష్ఠాపవలైన దేవతలకు - ఆ అనురులకు ప్రాప్తం కానట్టి స్వర్గాది సామ్రాజ్య లాభం కలిగింది. ఆ కారణంగా ఉపవీరానికి యజ్ఞోపవీరమనే పేరు ఏర్పడింది.

138 ప్రశ్న : వివాహ వసుయంలో “యోక్తగ్రహరణం” అనే తుకు జరుపుతారు. దీనిని గురించిన వివరణ తెలివగోరుతాను.

సమాధానం :

ఉపనయంతో వటువుకు కర్మార్హతను కలిగించినట్లే - ఈ వట్టి ప్రతోవసయనం - వదువుకు కర్మార్హతను కలిగించడానికి ఉద్దేశించబడింది. ఉపనయన సమయంలో వటువుకు కూడా - మౌంజీ బధనం, కృష్ణాక్షిసం, యజ్ఞోపవీతం - వీటిని ధరించేయడంతో బాటుగా - ఈ యోక్తగ్రహరణం కూడా చేయిస్తారు. ఆ విధమైనదే వివాహంలో వదువుకు చేసే యోక్తగ్రహరణం కూడా.

“యోక్తము” - అంటే దర్పణతో చూపించించబడిన త్రాసు. వివాహ సమయంలో వరుడు ఈ త్రాడును వదువు నడుము చుట్టూ కట్టి ముడిచేయడం జరుగుతుంది.

వైదికమైన ఈ కర్మకు - “వట్టి ప్రతోవసయనం” - అని పేరు గృహస్థ జీవనంలో గృహిణిగా, కర్మిష్ఠియైన వర్తకు సహధర్మిణిగా - ఆమెకు సర్వకర్మలయందునూ కర్మార్హతను కలిగించడానికి చేసే క్రియా కలాపం ఇది.

ఈ సన్నివేశంలో వరుడు ఈ క్రింది మంత్రాన్ని ఉచ్చరిస్తాడు.

“ఆరాసానా సౌమ సనః ప్రజాం సౌభాగ్యం తను మగ్నే,

రసూరతా భూత్వా సన్న హ్యే సుతాయ కమ్॥”

“ఉత్తమమైన మనస్సును, యోగ్యమైన సంతానాన్ని, అధికమైన సౌభాగ్యాన్ని, సుందరమైన తనువును - ధరించి, అగ్నికార్యాలలో నాకు సహధారి జీవై - సుకృతాలనూ సత్కర్మలనూ సంసిద్ధురాలవై ఉండు.

ఈ జీవిత యజ్ఞమనే మింగళ కార్యచరణం నిమిత్తమై ఈ వదువు నడుముకు దర్పణతో అర్చన త్రాటిని కడుతున్నాను.”

139 ప్రశ్న : మనకు రామాణ్ణ భారత భాగవతాలు కాక ఇతర పవిత్ర గ్రంథాలేమైనా ఉన్నాయా? ఉంటే వాటిని గురించి తెలియజేయండి.

సమాధానం :

మనకు, రామాయణం, భారతం, భాగవతాలు కాక — ఇతర వచిత గ్రంథాలు అనేకం ఉన్నాయి. సర్వ భారతీయ ధర్మానికి మూల భూతాలైన వేదాలు — వానిలో ప్రప్రథమంగా చెప్పదగినవి “వేదమూల విదం సర్వమ్.”

ఈ వేదాలు నాలుగు ఋగ్వేదం, యజుర్వేదం, సామవేదం, అధర్వ వేదం ఈ వేదరాశి వరమేశ్వరుని నిశ్వాస రూపంగా వెలువడిందనీ, మహర్షులు ఆ వేదరాశిని దర్శించి మంత్ర ద్రవ్యలై నారనీ చెప్పబడింది.

ఒక్కొక్క వేదమూ 4 భాగాలతో కూడుకొని ఉంటుంది. అవి: 1. సంహిత, 2. బ్రాహ్మణము, 3. ఆరణ్యకము, 4. ఉపనిషత్తు. ఈ నాలుగు భాగాలు నాలుగు వేదాల్ల నూ ఉంటాయి.

సంహిత: వేదంలోని మంత్ర సంహితా భాగానికే సంహిత అని పేరు. కేవలమూ సంహిత మాత్రమే వేదమని కూడా ఒక వాదం ఉంది. “మంత్ర బ్రాహ్మణయోర్వేద నాధేయః॥ వ్రతి వేదంలోని సంహితా భాగమూ, బ్రాహ్మణమూ — కలిసి వేదంగా వ్యవహరించబడడం శిష్టజనామోదం పొందింది. వ్రతి వేదానికి ఒక్కొక్క సంహితగా- ఋక్సంహిత, యజుస్సంహిత, సామ సంహిత, అధర్వ స హిత — ఉన్నాయి. యజుర్వేదానికి చెందిన కృష్ణ యజు స్సంహిత, శుక్ల యజుస్సంహిత. అనే రెండింటితో మొత్తం వేద సంహితలు అయిదు.

బ్రాహ్మణము : సంహిత — వేద మంత్ర భాగం కాగా — దానికి బ్యాఖ్యాని ప్రాయమైనది బ్రాహ్మణం. అనేక యజ్ఞయగాది క్రతు విధులూ, వాటి విధానాలూ — బ్రాహ్మణం వల్ల తెలుస్తాయి

శతపథ బ్రాహ్మణం, తెత్తిరీయ బ్రాహ్మణం, ఐతరేయ బ్రాహ్మణం, గోవధ బ్రాహ్మణం, షడ్వింశ బ్రాహ్మణం, — ఇత్యాది బ్రాహ్మణాలు — కొన్ని మాత్రం ప్రస్తుతం లభిస్తున్నాయి. అనేకం నశించాయి. వేదసంహితలు అనేక కాఖలు ఆ కాఖలన్నిదికీ బ్రాహ్మణాలు ఏర్పడ్డాయి.

ఆరణ్యకము: బ్రాహ్మణాలలో చెప్పిన విషయాలకు తర్కాతి విషయాలు ఆరణ్యకాలలో చెప్పబడ్డాయి. తెత్తిరీయ ఆరణ్యకం, ఐతరేయ ఆరణ్యకం. ఇత్యాది ఆరణ్యకాలున్నాయి. తర్కము, అచార విధి నిషేధాలు — మొదలైన అంశాలను గురించి ఆరణ్యకాలలో చెప్పబడింది.

ఉవశిష్యులు : వేర శిరస్సులని ఉవశిష్యులకు నామాతరం, కారణం - వేదాలు కర్మమార్గ ప్రతిపాదకాలు ఉవశిష్యులు జ్ఞానప్రతిపాదకాలు. జ్ఞానం - కర్మమార్గంకంటే సర్వోత్కృష్టం కావడంవల్లనే ఉవశిష్యులు వేరారుకు శిరః స్థానీయాలుగా స్థాపించబడ్డాయి. ఉవశిష్యుల సంఖ్య వివాదాస్పదం. వాటితో ప్రసిద్ధమైనవి 168.

వానిలో దశోవశిష్యులు ఈ క్రిందివి. ఈశావాస్య, కేన, కఠ, ప్రశ్న, ముండక, మాండూక్య, తైత్తిరీయ, ఐతరేయ, చాందోగ్య, ఐహదారణ్యక, - ఉవశిష్యులు.

ఇంకా బ్రాహ్మణాలు, ఆరణ్యకాలు అనేకం - దేవతాద్యాయ, సంహితోపనిషత్, సామవిదాన, వంశ, వంశ విశ (రాండ్య), షడ్వింశ, ఆర్షేయ, ఉపనిషత్ బ్రాహ్మణాలు.

వేదాంగాలు 6. అవి- శిక్ష, వ్యాకరణం, ఛందస్సు, నిర్ణయకం, జ్యోతిషం, కల్పం. వేదానికి ముఖం వ్యాకరణం, జ్యోతిషాత్తం వేదానికి కళ్ళు. నిరుత్తం చెవులు. కల్పం చేతులు. ఛందస్సు కాళ్ళు. శిక్ష ప్రాణమూ అని - పాణిని వ్రాసిన శిక్ష సూత్రం పెర్కొంటున్నది ఈ వేదాంగాలు వేద హృదయాన్ని తెలుపుతాయి.

నారదీయ, యజ్ఞరల్క్య, శౌనక, మాండవ్య, వాసిష్ఠ, పారాశర కాత్యాయనీయ, గౌతమీయ, పాణినీయ శిక్షగ్రంథాలున్నాయి.

వ్యాకరణం : వేదాంగాలలో ప్రముఖమైనది. లేద రక్ష చేయడమూ, వేద మంత్రాలలో లింగ విభక్తులను త్రువులలో నవరించగలగడమూ, సాంగమైన వేద జ్ఞానం సంపాదించడమూ, శబ్ద వలాన్ని పొందడమూ, వేదార్థ నిర్ణయంలో సందేహ రాపిడిమూ - అవి వ్యాకరణం వల్ల వరాలు.

ఛందస్సు : వేద మంత్రాలకు సంబంధించిన దేవత, ఋషి, ఛందో జ్ఞాన రహితంగా ఆయా మంత్ర వ్రాయాగదులు చేయరాదని - కాత్యాయన సర్వానుక్రమణి ద్వారా తెలియపరుస్తున్నది. ఛందో జ్ఞానంతో వేదాధ్యయన, వ్రాయాగాలు చేయాలి.

నిరుత్తం : యాష్క మహర్షి నిడుతానికి కర్త. నిరుత్తం 3 భాగాలు. నైఋతుక, నైగమ. దేవతా కాండలు.

జ్యోతిషం : వేదం యజ్ఞ ప్రదానం కనుక - యజ్ఞావరణానికి అవసరమైన కాలజ్ఞానాన్ని కలిగించేది జ్యోతిషం. నియమిత సమయాలయందు ఆచరించవలసిన యజ్ఞాల, వివిధ వ్రత విధులు, కర్మకాండకు సంబంధించిన వెన్నో కాల నిర్ణయంతో కూడినవై ఉన్నాయి. తత్సంబంధమైన జ్ఞానాన్ని కలిగించేది జ్యోతిశాస్త్రం.

కల్పం : శ్రౌత - అనగా క్రతి (వేద) సంబంధమైన - సూత్ర గ్రంథాలే కల్పం.

ఈ శ్రౌత సూత్రాలు, లేదా కల్పసూత్రాలు - ఎన్నో ఉన్నాయి. వానిలో అవస్తంభ, కాత్యాయన, అశ్వలాయన, కాంభాయన, రాట్నాయన, దాక్షాయన, వైతాన, మళక - శ్రౌత సూత్రాలు ముఖ్యమైనవి.

ప్రాతికాఖ్య అనేకం వేదాన్ని ఉదాత్త అనుదాత్త స్వరీత స్వరాలతో ఏ విధంగా ఉచ్చరించాలో, వదాలను ఎలా విడదీయాలో, వేదానికి ఆర్థం ఏ విధంగా తెలుసుకోవాలో - ఇటువంటి అనేక విషయాలు ప్రాతికాఖ్యలో చర్చించబడినాయి. ఇవి ఎన్నో నశి చగా లో ఉన్నవి అవి - ఋక్ప్రాతికాఖ్యం, శుక్ల యజుః ప్రాతికాఖ్యం, సామప్రాతి కాఖ్యం, అధర్య ప్రాతికాఖ్యం, తైత్తిరీయ ప్రాతికాఖ్యం - అనేవి.

వేద మంత్రాలయొక్క స్వరూపాన్ని, మంత్ర దేవతలయొక్క స్వరూపాన్ని వివరించే గ్రంథానికి 'బృహదేవతా గ్రంథ'మని పేరు. వ్రత వేదానికి ఇది ఉంటుంది.

మంత్రాధిష్ఠాన దేవతలు, ఋషులు, ఛందస్సులు, సంహితా విలాగ వ్రతాశిక్తవంటి వివరాలతో - వేద స్వరూప రక్షణకోసం నిర్దేశించినవి 'అనుక్రమణిక'లనే గ్రంథాలు బృహత్పర్వానుక్రమణి, కాత్యాయనుని ఋక్పర్వానుక్రమణి, శౌనకుని మౌక్తానుక్రమణి, అనువాకానుక్రమణి, దేవతానుక్రమణి, ఛందానుక్రమణి. ఆర్షానుక్రమణి, పాద విదానం, ఋగ్వేదానం, అశ్వలాయనీయ అనుక్రమణి, కాత్యాయనుని శుక్లయజుస్సర్వానుక్రమ సూత్రం యాస్కుని (కృష్ణయజురేవ) యజుష సర్వానుక్రమణి - ఇవన్నీ శ్రేష్ఠమైన అనుక్రమణిక గ్రంథాలు.

రావణ, సాయణ, యాస్కాదలు వ్రాసిన వేద కాష్టాలు ఉన్నాయి.

అష్టాదశ స్మృతులు : మను, ధర్మ, యమ, బృహస్పతి, శంఖాభిర, వరాహర, యజ్ఞవల్క్య, విష్ణు, అతి, అంగిరస, సంవర్త, కాతాచిప, ప్రాచేతర, మరీచ, ఆవస్తంబ, గౌతమ, ఉశనస, అశ్వరాయ స్మృతులు.

అష్టాదశ పురాణాలు : మత్స్య, మార్కండేయ, భాగవత, భవిష్యత్, బ్రహ్మాండ, బ్రాహ్మ, బ్రహ్మవైవర్త, వామన, వాయువ్య, వైష్ణవ, వారాహ, అగ్ని, నారద, వద్య, లింగ, గరుడ, కూర్మ, స్కాంద-పురాణాలు.

అష్టాదశ ఉప పురాణాలు : ఉశన, కపిల, కాళి, సత్యకూమార, శంభు, సౌర, దుర్వాస, నందీయ, నారసింహ, నారదీయ, పరాశర, అంగిరస సంహిత, భృగు సంహిత, మరీచ, మానవ, వాసిష్ఠ, లింగ, వారుణ - పురాణాలు.

పైన చెప్పినవి గాక ఉపవేదాలు నాలుగు. ఒక్కొక్క వేదానికి ఒక్కొక్క ఉపవేదంగా ఇవి ఉన్నాయి.

1. ఆయుర్వేదం : ఇది ఋగ్వేదానికి ఉపవేదం. దీనికి కర్తలు - బ్రహ్మ, అశ్వినీ దేవతలు, ధన్వంతరి - మొదలైనవాడు.

2. ధనుర్వేదం : ఇది యజుర్వేదానికి ఉపవేదం. దీనికి కర్త విశ్వామిత్రుడు. ఆయన దీనిని బ్రహ్మదేవుని నుండి, శివుని నుండి ఉపదేశంగా పొందాడు.

3. గాంధర్వ వేదం : ఇది సామవేదానికి ఉపవేదం. దీనికి కర్త భరత మహర్షి.

4. ఆర్థవేదం : ఇది అధర్వ వేదానికి ఉపవేదం. అధర్వవేద సారంగా దూపొందించబడింది. ఈ ఆర్థవేదంలో నీతిశాస్త్రం, ఆశ్వ శాస్త్రం శిల్పశాస్త్రం, పాక్షికశాస్త్రం - వంటి అనేక శాస్త్రాలు దీనిలో ఉన్నాయి. ఈ శాస్త్రాన్నింటికీ కర్తలు అనేక మంది.

ఇంకా చెప్పవలసిన వెన్నో వున్నాయి కాని - ఈ గ్రంథాలను చూరించి చెప్పేటే ఒక గ్రంథమవుతుంది.

140 ప్రశ్న : సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి ప్రాముఖ్యం - ఏమిటి? సుబ్రహ్మణ్య జ్యేష్ఠుని హరించడంలోని పరమార్థం ఏమిటి? సుబ్రహ్మణ్య జ్యేష్ఠుని మనర ఏమిటి?

సమాధానం:-

సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి - సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని జన్మతిథి. కార్తికేయుడుగా, కుమారస్వామిగా పిలువబడే సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడు - మార్గశిర శుద్ధ షష్ఠినాడు జన్మించాడు. ఆయన జ్ఞాని పురుషుడు. ఆయన పేరిట సుబ్రహ్మణ్యషష్ఠిగా ప్రసిద్ధమైంది. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని జన్మతిథినాడు ఆయనకు పూజించడం. ఆయనకు అధిక ప్రీతిగల కనుకనే ఆనాడు ఆయనను పూజించడం. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని పీఠికై ప్రతి మాసంలోనూ వచ్చే శుద్ధ షష్ఠి తిథియందు కూడా సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని ఆరాధించడం సంప్రదాయం.

సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడు, షణ్ముఖుడు. ఆయనకు ఆరు ముఖాలు. ఆయనకు పెంచినవారు షడ్ కృత్రికలు షష్ఠి తిథి సుబ్రహ్మణ్య తత్త్వానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే తిథి.

సుబ్రహ్మణ్యస్వామి వ్రత్యక్ష పరిధాయకుడైన భగవంతుడు. వాంచి తార్థ పరినిధి, జననాయకత్వం, శత్రునిజయం, ఆరామాది ప్రాప్తి, రోగవివృత్తి, భూకాంతం, శృత్యప్రాప్తి, సంతాన ప్రాప్తి - ఇవన్నీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి ప్రసాదించే ఫలాలు.

సర్వదోషం, చిత్తజాంవలం, కుసుమవ్యాధులు, స్రావదోషాలు, సంతానం కలిగి మరణిస్తూ ఉండడం, సంతానం కలుగకుండడం, గర్భసావాలు, రక్తస్రావ వ్యాధులు, నేత్రవ్యాధులు, కర్ణవ్యాధులు, కంఠవ్యాధులు, కామెర్లు, మూత్రకోశవ్యాధులు, కాలేయ వ్యాధులు, అత్యుష్ణ సంబంధవ్యాధులు చర్మవ్యాధులు, మూర్ఛలవల్ల కలిగే అపకారాలు, దాంపత్యంలో భార్యభర్తలకు పొసగకుండడం, వివిధాలైన దాంపత్యదోషాలు, క్రిమిదోషాలు, మళుది, క్రిమిసంబంధమైన సర్వవ్యాధులు, పొంగు, అలలమ్మ, అన్నిరకాల వైరస్వల్ల వచ్చే జ్వరాలు, శ్రీ పురుషులతో వంధక్యం, పశుశ్వాధిగ్రుంపలవల్ల కలిగే పీడలు - వీరికి ఇంకా అనేక విషయాలు సుబ్రహ్మణ్యస్వామి అధికారి. మానవుల నిత్య జీవితంలో ఎదురయ్యే అనేక విషయాలకు, సమస్యలకు తీర్పుని శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరస్వామి.

మానవ జీవితాలను పాలించే సర్వగ్రహం ఉన్నాయి. ఆ గ్రహాలకు ఒక్కొక్క గ్రహానికి ఒక్కొక్క అధిదేవతలున్నారు. ఆ అధిదేవతలను సంతుష్టిపరచినట్లయితే ఆ అధిదేవతా సంబంధమైన గ్రహాలు సంస్కృత లొలాడు. అప్పుడు ఆయా గ్రహసంబంధమైన దోషాలు, వానివల్ల ఏర్పడన దుష్ఫలితాలు - నివృత్తి కాగలవు.

సవగ్రహాలలో — అంగారకుడు — అనబడే బాహుళ్యము అధిదేవత శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి. వైన చెప్పిన బాధలు, సమస్యలు గ్రినవ్వుడు — ఒక్కొక్క రకమైన సమస్యలు, చిక్కు పరిస్థితులకు — అసమస్య స్వరూపాన్ని అనుసరించి ఒక్కొక్క విధానంగా ఆయా గ్రహాలనూ అధిదేవతలనూ సంప్రీతులను చేయవలసివుంది. గ్రహాలు మణిమంత్రిశాలలతోను, ఇతర విధాలైన అనేక సేవలతోను సంప్రీతులౌతారు. వారికి అధిదేవతలైన దేవతలనూ సమస్య స్వరూపాన్ని బట్టి-సంతృప్తులను చేయడానికి వేర్వేరు విధానాలున్నాయి.

మానవ శరీరంలో మూలాధారంనుండి సహస్రారం వరకు వ్యాపించి ఉన్న సుషుమ్నా నాడియే శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి కుండలినీ శక్తి అనే పేరు గల ఈ శక్తి-సర్పాకారంలోని ఉంటుంది. మానవుడు ప్రాప్తించిన విషయాలయందు నిమగ్నుడై ఉన్నప్పుడు కుండలినీయొక్క శిరోబాగం మానవుని మూలాధారం వద్దనూ, పువ్వు (తొక) సహస్రారం వద్దనూ ఉంటుంది. మానవుడు వ్యవసాయంనుండి విముక్తుడై అంతర్ముఖుడై యోగమారాన సమాధిగతుడై సవ్వుడు — అతడి ఉండలినియొక్క శిరస్సు సహస్రారంలోను, లోక మూలాధారంలోను వుంటాయి. మానవుని సహస్రారంలో శివుడు నెలకొని ఉంటాడు. కుండలినీ రూపంలో ఈ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి ఆయనకు వదగలు వట్టి ఉంటాడు. ఈశ్వరుడు భుజంగ రూపముడు కావడంలోని అంతరార్థం ఇదే.

బహిరంగంలోని ఇష్టకామ్యాలను వ్యసాదించే సుబ్రహ్మణ్యస్వామి — శుద్ధ జ్ఞానస్వరూపుడు, మోక్ష ప్రకాయకుడు, వరమ జ్ఞానదాయకుడు కూడా అయి వున్నాడు.

ఆయా జాతకులకు ఏర్పడిన సమస్యలు, కలిగిన పరిస్థితులను బట్టి — సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని అర్పించే విధ విధానాలలో మార్పులు చేయవలసి ఉంటుంది. సమస్య స్వరూపాన్ని బట్టి మార్పిమే ఏ దేవతలనైనా అర్పించే విధ విధానాన్ని నిర్ణయించవలసి ఉంది.

జాతకుల జాతకాన్ని బట్టి — ఆయా వ్యక్తులు అర్పించవలసిన దేవత లేవనో, వారిని ఏ విధానంగా అర్పించాలో నిర్ణయించాలి.

బతే — శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని ఆరాధించే విషయంలో చాలా సయవ నిష్ఠలు అవసరం. ఏ మాత్రా అనాచారమూ జరగకుండా జాగ్రత్త వహించాలి. అప్పుడే సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరునికి అనుగ్రహం కలుగుతుంది.